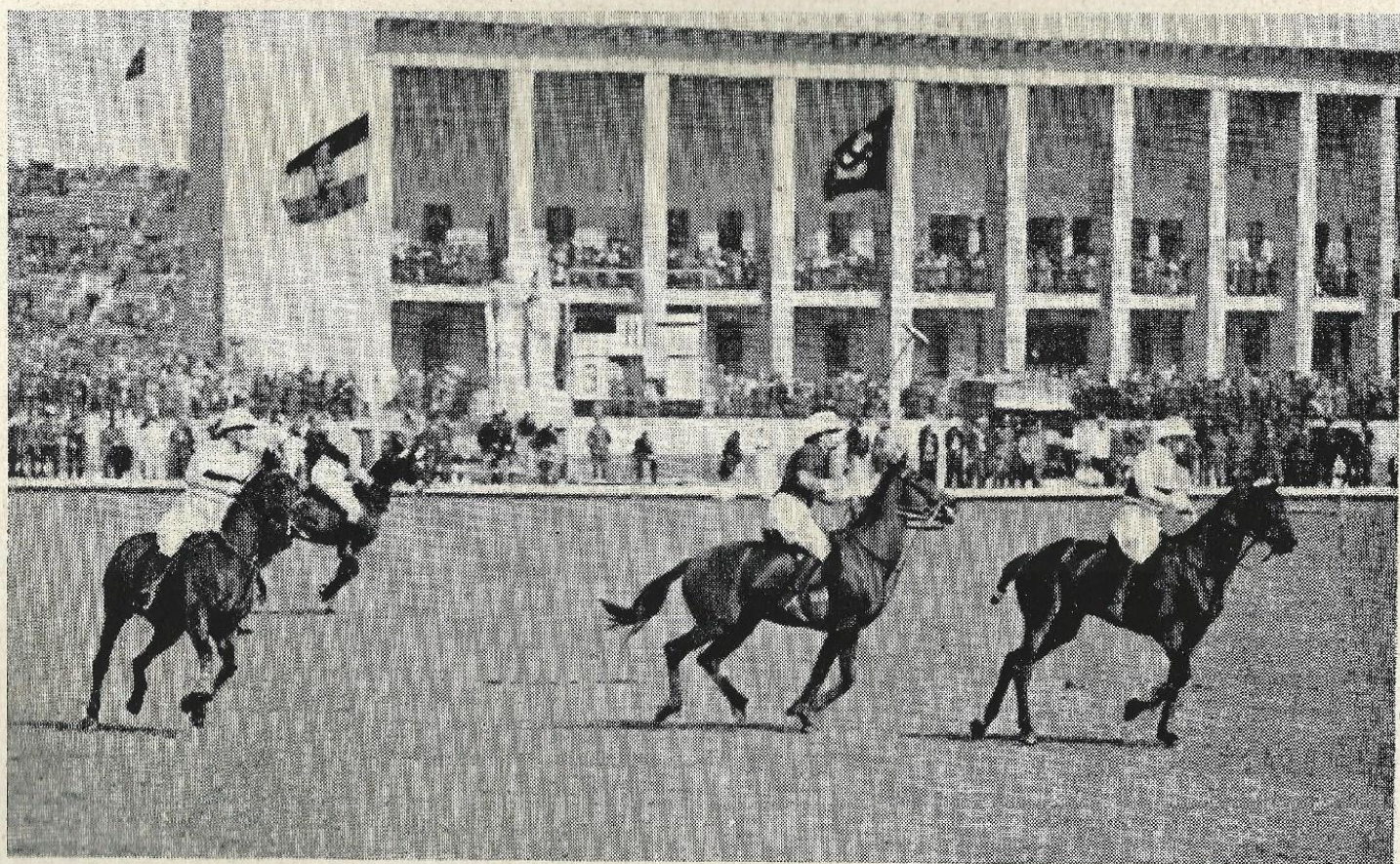

DR. IVANICS GYÖRGY
MAGYAR POLO CLUB elnöke

MAGYAR PÓLÓ

1917-1945

1936. BERLIN. OLIMPIÁSZ. MAGYARORSZÁG—NÉMET-
ORSZÁG, 16 : 6

Vitéz Dienes-Oehm Tivadar szds; Szentpály Imre szds; Kovács Dezső szds; ifj. Bethlen
István gr. Tartalék : Bartalis Kálmán szds és Hámory Gaszton szds.

PROFESSIO KIADÓ

2017

MAGYAR PÓLÓ

1917-1945

ÍRTA

Dr. Ivanics György
MAGYAR POLO CLUB elnöke

PROFESSIO KIADÓ

2017

SZERKESZTETTE:

DR. IVANICS GYÖRGY

A KÖNYV TÁMOGATÓI:

**MAGYAR POLO CLUB KÖZHASZNÚ LOVASPÓLÓ EGYESÜLET
MAGYAR PÓLÓ AKADÉMIA KFT.
PROFESSIO MAGÁNKLINIKA
FASORI BT.
IVANICS REKREÁCIÓS INTÉZET**

KÉSZÜLT:

PROFESSIO KIADÓ gondozásában
Budapest, 2017

NYOMDA: **digitalpress**

ISBN 978-615-81143-2-5

[PDF] 978-963-86749-4-4

Limitált példány

Az MPC megalakítását követő 90. jubileumi évben

KIADÓ: **PROFESSIO KIADÓ**

professio@plasztika.com

www.plasztika.com

Copyright © Minden jog fenntartva!

A mű egészének vagy részleteinek fordítása, utánnymása, elektronikus
adathordozón való feldolgozása, mikrofilmen való rögzítése
vagy bármilyen más módon való sokszorosítása
csak külön engedéllyel lehetséges.

ELŐSZÓ

A magyar lovaspóló sport a két világháború között érte el történelme legnagyobb eredményeit: **1936-os Berlini Olimpiai IV. helyezés, majd az 1939-es Hamburgi Európa bajnoki cím.**

Manapság szinte senki nem emlékszik a Magyar Olimpiai Póló Válogatott Csapatunknak az 1936-os Olimpian a náci Német Birodalom Póló Csapata feletti megalázó győzelmére.

Pedig ezt akkoriban a Magyarok éppen olyan diadalittasan ünnepelték, mint az 1956-os forradalom Szovjetek általi véres leverését követően megrendezett Melbourne-i Olimpian, a Magyar Vízilabdaválogatott Csapatunk „véres” győzelmét a Szovjet Csapat felett. *(Igaz, manapság már erre is kevesen emlékeznek. Az utókór oly könnyen feled, vagy mond felületesen leegyszerűsített véleményt.)*

Mindenki számára érdekes részleteket ismerhetünk meg a pólósportról szóló információkban.

Szentpály Imrétől (aki a Magyar Olimpiai Póló Csapat tagja, majd Horthy parancsértisztje volt) tudhattuk meg, hogy **Horthy** (1944 március 18-i Magyarország megszállását bejelentő, megalázó tárgyalást követően) **Hitlertől való távozásakor közölte vele:**

„Kár, hogy elvették a fegyveremet. Bizony Isten lelő ttem volna. Nekem már úgy is mindegy, de legalább értelme lett volna.”

Megtudhatjuk, hogy az 1944 október 15-i sikertelen kiugási kísérletnél nem csak **Horthy fiát fogták le és vitték Dachau-ba**, hanem magát **Horthy Miklóst is deportálták feleségével, menyével és 4 éves unokájával együtt, azzal a borzalmas utasítással, hogy ki kell végezni a teljes családot (beleértve a 4 éves gyereket is) a szövetséges csapatok megérkezése előtt.**

(Nem véletlen, hogy Horthy Miklóst nem óhajtották a szövetségesek felelősségre vonni. Személyének és Magyarországnak nagy tragédiája volt, hogy az angolszászok felé történő egyértelmű politikai közeledés ellenére a Nyugati hatalmak odadozták a Közép-Európai országokat előbb Hitlernek, majd Sztálinnak.)

Kevesen tudják. Miután az Angolszász államok cserbenhagyták országunkat, biztatásukkal végül Horthy Miklós kiegyezett (többek között gróf Bethlen István tanácsára is) a Szovjetekkel, annak érdekében, hogy Magyarországot megmentse a további háború borzalmaitól. A megegyezés értelmében Magyarország megtarthatta volna önállóságát és Észak-Erdélyt, valamint a többi visszaszerzett területét. A kiugrást azonban a nácik megakadályozták és Szálassyt juttatták hatalomra.

A Gestapo már az 1944 március 19-i megszálláskor hatalmas listával rendelkezett a letartóztatandó, magyar hazafias érzelmű, németellenes, korábban vezető tisztséget, vagy a németekellenállást vállaló személyekről, akik szintén áldozatául estek a náci terrornak. Ezek között igen sok olyan személy volt, aki, vagy akinek a családtagja a **BUDAPESTI POLO CLUB**, vagy a **MAGYAR POLO CLUB** tagja volt.

Bethlen István grófnak is (aki kezdetektől ellenezte a német szövetségben való hadbalépést, majd forszírozta az oroszokkal való kapcsolatfelvételt és a kiugrást) illegálisba kellett vonulnia. Később a front átvonulását követően önként feladta magát az oroszoknak. Azonban ez sem mentette meg attól, hogy végül Sztálini börtönben keljen meghalni, szörnyű körülmények között.

A legtöbb náci ellenes magyar politikai és közéleti személynek, (akik túléltek a náci, és az általuk hatalomra juttatott nyilaskeresztes terrort) hasonló módon a Sztálinista rendszer terrorját kellett elszenvednie, ha Magyarországon maradt.

Ráadásul minden üldözötté vált és a „bűnösnek” ítéltetett, ami a múlta emlékeztetett. Így váltak megsemmisítendővé a gyönyörű magyar kastélyok és minden, ami a dicsőséges Magyar történelemre emlékeztetett, közte a pólósport is.

Nem véletlen, hogy csak a Szovjet-Orosz csapatok távozását és a kommunista rendszer megszűnését, tehát csak a **rendszerváltást követően, jöhetett újra lére a magyar lovaspóló sportélet.**

AJÁNLÁS

A könyvet ajánlom mindenkinek, aki szeretne az érdekes, különleges lovaspóló sport múltbeli eseményein túl az I. Világháborút követő és a II. Világháborúval végződő történelmi időszakot is ténylegesen megismerni.

1927-re, amikor a póló sport újjáéledt, országunknak már sikerült kiheverni a háború veszteségét, Trianont és újra prosperáló országgá válnia. Sőt később visszakerülhettek a magyarok lakta országrészek is. Ennek is köszönhetően jelentős sikereket érthetett el a lovaspóló sport is.

A pólósport kapcsán e könyvbe került információk nagyon jól mutatják, hogy a kommunista ideológia által általánosan elterjesztett *(és a társadalomba mélyen beleivódott)* nézettel szemben igen sok magyar vezető irtózott Hitlertől és az agresszív nemzeti szocialista *(náci)* eszméktől.

(Kun Béla diktatúráját megszenvedve a Sztálin kommunista proletárdiktatúrától legalább ennyire féltek.)

A két világháború közötti póló sport történéseit olvasva óhatatlanul feltűnnek az akkori politikai események. Az Angolszász hatalmak ugyanakkor a Közép-Európai államokat könnyen feláldozható kis sakkbábuként kezelték és gátlástalanul kiszolgáltatották előbb Hitlernek, majd később Sztálinnak is.

Franklin Rooseveltnak USA elnöke bezárkóztatta országát, ezért nem törődött Európával.

Chamberlain brit miniszterelnök pedig az 1939 szeptember 30-i Münchener egyezményt követően a náci Németországra és Olaszországra bízta a Közép-Európa további sorsát. *(Naívan beáldozva őket.)*

A Molotov-Ribbentrop paktum felosztotta Közép-Európát. Magyarország *(is)* koncként Hitleré lett.

Hitler így bátran megszállhatta Ausztriát, Csehszlovákiát, lerohanta *(Sztálinnal együtt)* a magára hagyott Lengyelországot, majd Európa északi részét és nyugati felét. Románia, Bulgária Hitlernek udvarolva támaszpontokat adott területén, aki így országunkat bekerítette. *(Magyarország támaszpontot, de még átvonulási engedélyt sem adott sokáig, miközben még Svédország is ezt engedélyezte!)*

E politikai helyzet kényszerítette országunkat a „kollaborációra”. Könnyű utólag ezzel vádolni a magyar politikusokat, de a fent leírtak miatt akkoriban csak ezzel lehetett elkerülni az azonnali náci megszállást, melynek tragikus és brutális következményeit így csak 1944-ben ismerhette meg országunk.

(Gondoljon csak bele bárki, mit lett volna, ha már 1939-ban megszállták volna a náci Magyarországot, mint Csehszlovákiát, Lengyelországot, majd később Jugoszláviát. Az első dolguk volt, hogy a nemzeti gondolkodású és a zsidó lakosságot koncentrációs táborokba való zárják, akik közül szinte senki nem élte ezt túl. Ehhez képest Magyarország még 5 év viszonylagos nyugalommal élhetett meg!)

A könyvből megismerhetjük, a politikai vezetőink igyekeztek a lehetőségekhez képest elkerülni, hogy szélsőséges, náci ideológiai alapon nyugvó pártok kerüljenek hatalomba és sokáig próbáltak *(legalább részlegesen)* dacolni Hitlerrel is. Ellentétben a náci Németországot mindenben kiszolgáló, teljes mértékben kollaboráló országokhoz *(Románia, Bulgária, Szlovákia, Horvátország)* képest.

Miért nem szól senki rosszul Churchill reálpolitikusként való kollaborálásáról Sztálinnal? *(Sztálinizmus áldozatai: vörös terror 15 millió, Holodomor 7 millió, Katyń 25 ezer, Gulág 20 millió áldozat.)* Pedig Anglia nem volt bekerítve, ráadásul rendelkezett háterszínként USA támogatásával is.

Ugyanakkor országvezetőink óriási hibája, bűne volt, hogy kellő időben, kellő eréllyel és profi módon nem tudták megvalósítani a kiugrást. *(Mely garantálta volna az akkori magyar területek megtartását és, mint Románia, elkerülhették volna az ellenséges jellegű Szovjet megszállást.)*

E súlyos hiba következménye lett a szállassy terror, Budapest ostroma, az országunk területén zajló háború szörnyűségek, melyet követett a véres szovjet megszállás és újabb terror.

A kommunista propaganda része volt a magyar történelem meghamisítása is, mely miatt magyar nemzedékek e korszakot hamisan bemutató történelemkönyveket olvasva nőttek fel. Így e könyv olvasói is meglepődhetnek, amikor a régi dokumentumokat meglelve, a valós történelmi tényekkel szembesülnek.

A magyar politikai vezetők mindvégig szerettek volna az I. Világháborúban győztes nagyhatalmainak *(USA, Anglia)* szövetségét megnyerni. *(Majd utóbb legalább velük megkötni a különbékét.)*

E politikai irány erősítésének volt része a póló sport támogatása is, mely mindkét angolszász ország nemzeti sportjának számított.

Hitler 1938-as bevonulását követően megszüntette a Bécsi pólót, azt dekadens angol sportnak tartva.

Magyarországon a Sztálini megszállást követően, hasonló módon megszüntették a póló sportot a kommunista embertípushoz méltatlannak tartott dolgok közé sorolva azt.

Ezért később egészen a rendszerváltásig kellett várni, hogy Magyarországon újrainduljon a póló sport.

PÓLÓ TÖRTÉNELEM RÖVIDEN

A póló a közép-ázsiai lovasnépektől ered és innen terjedt tovább minden irányba. A területtel kapcsolatban lévő **Perzsa Birodalom** történelmi dokumentumaiban i.e. 700-tól tűnik fel elsőként, mint a királyi ház sportja.

Nagy Sándor i.e. 336-ban apjától vette át e játékot. Amikor **Dariusz Perzsa király** ezt megtudta, egy labdát küldött neki azzal, hogy inkább ezzel foglalatosskodjon. Az ifjú Alexandrosz megköszönte az ajándékot a Perzsa uralkodónak és azt a választ adta, hogy az ajándék valóban jelképes, mivel ő jelképezi az ütőt, a labda pedig a világot, melyet meg fog hódítani.

Isfahan főterén háremhölgyek pólójátéka; Régi képen indiai póló játék jelenet; Póló a Kínai császári udvarban

Isfahan főter a Safamid dinasztia pólópályája (Lásd fenn is); Shandur Pass: hagyományos Chitral-Gilgit meccs
A Kasmír-Pakisztáni határon, a Shandur hágónál még most is 6-6 fős csapatokkal játsszák a mérkőzéseket és ennek tradicionális időpontjában, még e háborús területen is, hallgatnak a fegyverek. (Lásd a görög Olimpiáknál.)

Idővel a póló a **Bizánci** és a **Kínai Császárok**, **Dzsingisz Kán** mongoljai, az Indiát meghódító **Mogulok**, majd később a **Maharadzsák** kedvenc sportjává vált. A póló eljutott (*Tibeten keresztül*) így az olyan távoli vidékekre is, mint a Kelet-Bengáli **Manipur** uralkodójának palotája. E terület magasan fent a hegyekben fekszik, így hűvösebb és csapadékosabb az éghajlata, (*az Angliai éghajlathoz hasonlatosabb*) ezért az angolok nem csak teatiltetvényeket hoztak itt létre, hanem üdülni is ide jártak.

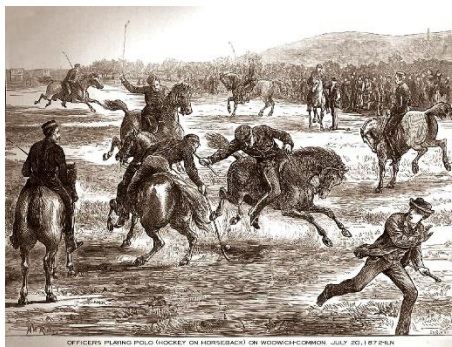

Manipuri helybéli póló játékosok; 1862 Calcutta Polo Club tagjai; 1868-ban megérkezik a póló Angliába

¹Az Angolok **Manipurban** ismerték meg a pólót és az 1850-es évektől (*összeállítva az első szabályokat*) elkezdtek ott játszani. 1862-ben **Sherar** angol vezérőrnagy itt alapította (*az első Indiai-Angol*) **CALCUTTA POLO CLUB**-ot. Majd 1868-ban angol tisztek Indiából hazatérő útjukon megalakították a **MALTA POLO CLUB**-ot.

¹ Ernst József: 100 év a magyar lovassport történetéből 1872-1914; 210.o

1869-ben a 10. ezred Huszárai, **Edward Hartopp** és tisztársai megrendezték az első „hoki lóháton” játékot állomáshelyükön **Adelshot**-ban. Hamarosan követték őket az **1. Life Guards** és a **Royal Horse Guards** egymás ellen játszott mérkőzéseivel a **Hounslow** és a **Richmond parkban**. **Lillie Bridge** mellett létesült az első pólópálya.

Woodwich-common „hockey on horseback”1872; Hurlinghan PC team; 1874 Hurlingham club

1874-ben az Angliai **Hurlingham Polo Club**-ban alkották meg az első játékszabályzatot és onnan terjedt el szerte a Világban. Idővel az angol Királyi ház tagjainak is kedvenc sportjává vált a polo.

Az elhangzottak alapján egyáltalán nem túlzás: *„A póló a királyok sportja, a sportok királya”.*

Diana & Charles; William, Harry & Charles hercegek; Középen Erzsébet királynő, jobb szélén Cambiaso

Angliából jutott el a póló **Magyarországra**, az USA-ba és **Argentínába** is. Utóbbi manapság a legerősebb ország e sportágban. (A „póló Mekkája”).

Buenos Aires Cathedral of Polo (15 000 fős Palermo Stadion);2016-os Palermo Open 40 gólos győztes csapata
Juan Martin Nero; Pablo Mac Donough; David Strirling, Adolfo Cambiaso

A póló olimpiai sportág volt 1900-1936-ig. A **FEDERATION INTERNATIONAL OF POLO (FIP)** világszervezetnek jelenleg 84 ország a tagja van, közte **Magyarország** is, a **HAZAI LOVASPÓLÓ SZÖVETSÉG** képviselete által.

MAGYAR PÓLÓ KEZDETE

1875-ben, az Európai kontinensen elsőként, Magyarországon **gróf Batthyány Elemér** (a Magyar Lovaregylet igazgatósági tagja, a mártír 1848-as első Magyar miniszterelnök gróf Batthyány Lajos fia) bemutatót tartott a **”labdázás lovon”** sportról, az Angliából hozatott **„műszereivel”** és későbbiekben, mint a Lovaregylet elnöke is lelkes támogatója volt e sportág a meghonosításának.

Az **1880-as** évek elején, **gróf Andrássy Géza** indította el a pólósport életet, az **1827-ben gróf Széchényi István** által létrehozott régi **„Pesti Gyepen”**. (Pontosabban az üllői út, meg a használaton kívüli lóversenytér mellette lévő legelőn.) Rajta kívül az Andrássy család több tagja és igen sok lósport szerető, híres magyar személy is jelentősen közreműködött ebben. 1904-ben már **Ferenc József császár és király** is megtekintette játékukat.

Idővel igen szép eredményeket értek el külhoni versenyeken is. Sőt **1908-ban** a magyar csapat kiutazott a **Londoni Olimpiára** is, ahol győztek a Brigade of Guard angol csapata ellen a Wimbledon parkban.

Azonban úgy tűnik, az akkori Olimpiák szervezettlensége és a klubok egymás közötti vetélkedése okán, végül csak a Hurlingham Club által szervezett, 3 brit csapat egymás közötti vetélkedését tekinti hivatalosnak az Olimpiai Világ Szervezet.

A magyar csapatok sikeresen küzdöttek az akkor Európában működő (Frankfurt, Hamburg, Ostende, London, Paris, Wien) póló klubok csapataival és egyre több magyar játékos kapcsolódott be a hazai programjaikba.

A póló mérkőzéseket legtöbbször ghymkana-nak nevezett lovasversenyek kísérték. Itt a polo pony-k és lovasaik díjugratásokon, akadályversenyeken és egyéb humoros lovasvetélkedőben vehettek részt, ahol már a hölgylovasok is megmutathatták tudásukat.

²1914 tavaszán játszották az utolsó pólómérkőzéseket, utána kitört az I. Világháború és a Magyar Polo Sport számára ez végzetes volt. A háború hatalmas gondjai közt a BUDAPESTI POLO-CLUB tényleges működése megszűnt.

(Valójában, hivatalosan csak az MPC 1927-es megalakulása, a Magyar Pólóélet sikeres újraindulása, látványos fejlődése után, az 1928-ban tartott közgyűlésüket követően szűnt meg a BUDAPESTI POLO-CLUB, a MAGYAR POLO CLUB-bal való egyesülésük révén.)

² Ernst József: 100 év a magyar lovassport történetéből 1872-1914; 211.o

AZ I. VILÁGHÁBORÚ KÖVETKEZMÉNYÉNEK HATÁSAI A PÓLÓ SPORTRA

A VADÁSZ- ÉS VERSENY-LAP-ból igen sok pólós hírről értesülhettünk a XIX. századi kezdetektől kezdődően. Az **1914 május 15-i** cikkük még arról szólt, hogy virágzik a polo élet, edzések és **május 18-án** már rendes mérkőzések is lesznek, tovább nemzetközi szerepléseiket is megterveztek.

1914 május 25-i tudósítás szerint másnap lesznek a tavaszi póló szezon zárómérkőzései. *(Tehát legközelebb egyébként is csak az augusztus végén kezdődő őszi szezonban játszottak volna.)*

1914 május 27-én jelent meg az utolsó polo club-ról szóló cikk, melyben a polo club „**hölgy-ugrató**” számairól és a **ghymkana** versenyről tudósítanak.

Az utolsó polo club-ról cikk tehát **1914 május végén** jelent meg a Vadász- és Verseny-lapban, az impresszum-ban ugyanakkor ott szerepelt még a **BUDAPESTI POLO-CLUB** neve egészen **1919-ig**, a lap megszűnéséig.

A **Vasárnapi újság** is többször tudósított a polo club eseményeiről, így még a ligeti lóversenypályán zajlott **1914 május 22-i** polo mérkőzésről is.

Fontos háttér információ, hogy a szarajevói merénylet **1914 június 28-án** volt. Rá egy hónapra **1914 július 28-án üzen hadat az Osztrák Monarchia Szerbiának**.

Nyilvánvaló, hogy csak ezt megelőzően élhettek és sportolhattak még békében az emberek. Hiszen az általános mozgósítás a szarajevói merénylet után azonnal megindult.

Pólómérkőzés 1914. május 22-én a ligeti lóversenypályán. FORRÁS: VASÁRNAPI ÚJSÁG, 1914.

³Az utolsó mérkőzések egyikéről készült fotó, mely megjelent a VASÁRNAPI ÚJSÁG-ban

Az I. Világháború okozta óriási sokk miatt megszűnt a póló sport és a BUDAPESTI POLO-CLUB tevékenysége is.

Az I. Világháború óriási embervesztéseket, káoszt és nélkülözést okozott. A végjátékában zajló proletárdiktatúra pusztítása, majd a Kis-Antant hadseregeinek megszállása és a Trianoni megalázó, az országot megcsonkító békediktátum a problémákat még tovább fokozta. A megszállók nem csak Magyarországot csonkították meg *(hanem vele együtt igen nagyon sok mindent, így az ott élő méneseket is elvesztettük)*, de a meghagyott területrészekről is a megszállók vittek minden mozdíthatót, így a lóállományt, a méneseket is.

A pólózásban addig résztvevők közül igen sokan birtokaikat, *(lovaikkal, méneseikkel együtt)*, vele pedig megélhetésüket jelentő bevételeiket is elvesztették. A megmaradt területekre pedig, a megszállt területekről özönlöttek az onnan menekülő magyar emberek, akiknek az ellátása óriási feladatot jelentett.

Mind emellett a Trianoni feltételek még külön, hatalmas kártérítési összeg megfizetését is előírták Magyarországnak. Így nyilvánvalóan az ország minden erejét e problémák megoldására kellett fordítania.

Ezért nem meglepő módon igen hosszú ideig, egészen 1927-ig kellett várni arra, *(ehhez a dátumhoz kötődik a konszolidáció befejeződése, és ennek részeként az új fizető eszköznek a Pengőnek a bevezetése is)* hogy végül **Heinrich Borwin Mecklenburg herceg** a **MAGYAR POLO CLUB (MPC)** megalakításával újra indíthassa Magyarországon póló sportéletet.

³ Ernst József: 100 év a magyar lovassport történetéből 1872-1914; 212.o

HEINRICH BORWIN MECKLENBURG HERCEGE O HCP MPC ALELNÖKE

A Borwing mecklenburg német hercegi család a XIII. századi híres ősökig vezető családfával rendelkezett, melyről igen sok információ fellelhető. Ugyanakkor **Heinrich Borwin mecklenburg hercegről**, fiatalkori életéről nagyon kevés hírt lehet találni.

⁴**Heinrich Borwin mecklenburg herceg** (Velence 1885 december 16. - Sárszentmihály 1942 november 3.) a híres nagyhercegi ház tagjának született és igen kalandos utat követően érkezett Magyarországra.

Apja **Duke Paul Friedrich** (1852-1923), anyja **Princess Marie Windisch-Graetz** (1852-1929). Apjához hasonlóan huszárként kezdte katonai pályafutását. 1906-tól Angliában, Franciaországban, majd az USA-ban élt.

1911-ben (tehát 26 évesen) vette el feleségül az 51 éves Elizabet Pratt Tibbits nevű igen gazdag hölgyet, akinek 10 millió dollár vagyona volt. E házassága 1913-ban válással végződött.

1914-ben az Arizonai-Mexikói határ közelében vadlovak befogásával foglalkozó cowboy-okhoz csatlakozott és ez az élet nagyon megtetszett neki.

Kapcsolatai révén az USA-ban maradhatott az I. Világháború kitörését követően is. Itt 1915-ben a Panama-Pacific nemzetközi kiállítás ideje alatt a Martin család vendége volt San Francisco-ban. Peter Martin a **PACIFIC COAST POLO CLUB** játékos volt és a clubja korábbi, 1913-as Párizsi látogatásakor részt vett a póljátékban.

(Heinrich Borwin mecklenburgi herceget fellelhető fiatalkori életrajzi adatai között ez az egyetlen, mely a pólósporthoz kapcsolódik. Nyilvánvalónak tűnik, hogy Peter Martin vendégét meghívta polo clubjába, és a huszár hadnagy jó lovagló tudásának köszönhetően könnyen bekapcsolódhatott a póljátékba, ha addig nem is űzte e sportágat.)

⁵Miután Peter Martin 1915-ben meghalt, ezt követően vette feleségül a 35 éves özvegyet Lily Martint (született Natalie Oelrichs), az igen gazdag bánya és banktulajdonos Charles May Oelrichs leányát, aki később 5 millió dollárt örökölt.

E házasságát követően mecklenburgi herceg elhajózott inkognitóban a Norvég Kristiansandba, onnan Oslóba, majd hazautazott és ott a 2. nagyhercegi Mecklenburg dragonos hadnagyaként szolgált az I. Világháború alatt.

1921-ben elvált, és egy újabb gazdag elvált hölgyet Carol Schmitz-et vette el feleségül, de 1925-ben komoly gondjaik támadtak. (Feltehetően ez is közrejátszott abban, hogy Magyarországra jöttek. Nem lehet tudni pontosan mikor, de régi híradások megemlítik, Carola mecklenburgi hercegnő 1926.06.17-én részt vett egy Magyarországi utómobil versenyen.) Annyi szerepel még az mecklenburgi herceg ezen (német nyelvű) életrajzi adatai között, hogy 1942-ben november 3-án Sárszentmihályon (Székesfehérvár melletti kis település) 56 évesen halt meg.

Szerencsére az MPC 1942 évkönyvében szerepel róla még több adat, melyek igazolja, hogy e német nyelvű életrajzban szereplő személy volt az valóban, aki 1927-ben megalapította a **MAGYAR POLO CLUB**-ot.

A Zichy grófok 1900-ban építették fel a Sárszentmihályi kastélyt, mely birtok 1930-1945-ig báró Szerényi család tulajdona volt. Báró Szerényi József a harmadik Wekerle-kormány kereskedelmi minisztere volt, 1927-től felsőházi tag. Ő vásárolta meg a Sárszentmihályi kastélyt, de ő 1941 február 6-án meghalt és felesége előző házasságából származó, adoptált dr. báró Szerényi Sándorra (1902-1944) (pontosabban vitáik miatt, annak azonos nevű fiára, unokájára) hagyta a kastélyt. **Heinrich Borwin mecklenburg herceg** a Szerényi család vendégeként tartózkodott itt hosszabb ideig, az 1942-ben bekövetkezett haláláig.

⁶(A Borwin mecklenburg hercegi családhoz köthető későbbi adat, mely összefügghet Heinrich Borwin mecklenburg herceg Magyarországi ténykedésével, hogy József Ágost királyi herceg leány-dédunokája, Ilona osztrák főhercegnő György Sándor mecklenburgi herceghez /Fürst Georg Alexander von Mecklenburg/ ment feleségül. Fia, George Borwin jelenleg /2007/, Mecklenburg hercege.)

⁴ https://translate.google.hu/translate?hl=hu&sl=de&u=https://de.wikipedia.org/wiki/Heinrich_Borwin_zu_Mecklenburg&prev=search

⁵ <https://www.genealogieonline.nl/en/west-europese-adel/I1073886485.php>

⁶ https://hu.wikipedia.org/wiki/Habsburg_J%C3%B3zsef_magyar_korm%C3%A1nyz%C3%B3

MPC 1942-ES ÉVKÖNYVÉBEN MEGJELENT NEKROLÓG

A MAGYAR POLO CLUB rendkívüli közgyűlésén elhangzott gyászbeszéd, a club alapítójának, Borwin Mecklenburg hercegnek elhalálózása alkalmával.

Elmondta: AICH HUBERT, 1942 november 18-án

Az 1942. év a MAGYAR POLO CLUB életében szomorú és megrendítő év volt. A Club két legerősebb oszlopa rövid időn belül kidőlt. A mecklenburgi herceg, aki a MAGYAR POLO CLUB-ot 1927 tavaszán megalapította és a mai sikerekhez eljuttatta, november 3-án, Hubertus napján, mint igazi lovas ember, falkavadászat közben lelte halálát.

Hogy Borwin barátunk és alelnökünk a sport szempontjából mit jelentett, ezt úgy hiszem, fölösleges méltatni, mert mindannyian tudjuk.

Úgyszintén mindannyian tudjuk, hogy ő volt az, akihez mindig odafordultunk, ha kellett valami és ő minden bajon, mint igaz barát, tudott segíteni. Igen, mint igaz barát a legmesszebbmenőkig feláldozta magát és harcolt a barátai és a polo érdekében.

Nem hiszem, hogy a kontinensen volt még valaki, aki annyira ismerte a lovat, mint ő. Igazi német alaposággal tanulmányozta ki a föld különböző tájain. Texasban és Kaliforniában, mint cowboy bockerek hátán, Afrikában pedig az arabsok lovagló metódusait tanulta ki. Az olaszok csikósai, azaz buttaroi között élt és végül Magyarországra telepedett, mert ez az ország tettség neki a legjobban, itt érezte jól magát, itt szerzett barátokat és itt találta a legerdekesebb lófajtát, a magyar lovat, amelynek szerelmese volt.

Az első világháború alatt, mint szénlapátoló semleges hajón szökött meg Amerikából, hogy ezredéhez, a Halálfejes huszárokhoz csatlakozzon és különböző beosztásokban végig harcolja a központi hatalmak összes frontjait. Sok egyéb kitüntetésén kívül az első és másodosztályú Vaskezeszt tulajdonosa és mint százados szerelt le a háború végével.

Sok fáradtsággal, küzdelemmel és hihetetlen energiával, az éjjelt nappallá téve megalapította a **MAGYAR POLO CLUB**-ot.

Neki köszönhetjük a sziget polopályát, ottani clubházukat és az 1927-ben alapított poloistállót, mely talán Brioni után az első volt a maga rendszerével. Itt a tagok a lovakat a mérkőzésekre és a játékokra bérelhették és ezáltal nagyobb költségek befektetése nélkül sikerült minden tagnak játékhöz jutni. Később ő volt az, akinek sikerült az első magyar poloponykat külföldön bevezetni és eladni. E sikeren felbuzdulva, a Földművesügyi Minisztérium lóügyi osztályával karöltve megalapította a **HUNGARIAN POLO PONY ASSOCIATION**-t, mely igen szép eredménnyel működött.

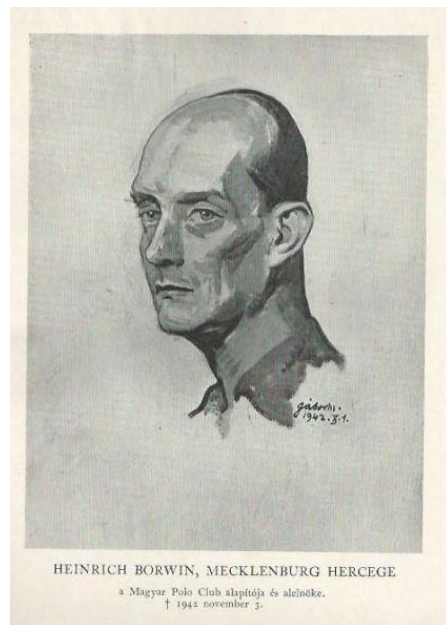
Utóbbi években betegsége folytán már aktíve nem vett részt a játékokban, de gondolatban és lelkén állandóan szíven hordotta a magyar polot. Sárszentmihályi visszavonultságában is állandóan nyers lovakat lovagolt be, falkavadászon vett részt és azon dolgozott, hogy fehérmegyei lótenyésztők és falkázók egyesülete poloszakosztályával bővüljön ki.

Néhány hónappal ezelőtt teljes bizalommal reám bízta a Club vezetését. Akkor még nem tudtam, mint vettem át. Most midőn ez a két rendíthetetlen pillér, amely munkámban mindenképpen támogatott, kidőlt mellőlem, valahogy, ismerve a Club belső életét, hozzátok fordulok: igyekezzetek támogatásokkal pótolni a minket ért veszteséget.

Ezt a clubot és más clubot sem lehet csupán pénzzel, fáradságos munkával és taglétszámmel fenn tartani. Ehhez olyan emberek kellenek, mint ők voltak és olyan szellem, amelyben ki van fejlődve a clubérv, az összetartás és a szolidaritás. Ilyen volt mi két nagy Halottunk.

Én most, ez ünnepélyes alkalommal, egy világháború közepette húzom meg a vészharangot és újból mindenkit felkérek a támogató együttműködésre. Úgy búcsúznak szeretett Alelnöküktől, mint Apánktól, akinek a sportágban minden öröme egyedül és kizárólag köszönhetjük. A jó Isten adjon Neki nyugalmas és boldog békét és maradjon meg Emlékezete mindnyájunknak a szívében! Mi pedig fogadjuk meg, hogy nagy Halottunk alkotását nem hagyjuk elveszni!

Végezetül kérem a tisztelt Közgyűlés szívesen hozzájárulását, hogy nagy Halottunk iránti hálánk és hűségünk kifejezését jegyzőkönyvünkben megörökítsük.

1927 JÚNIUS 24 PÉNTEK 17H, MAGYAR POLO CLUB MEGALAPÍTÁSA

A 8 Órai újság adott elsőként hír 1927 május 11-i számában, arról hogy Magyar Polo Club névvel (máshol Magyar Póló-Club néven), József Ferenc főherceg védnökségével alakult meg. (József Ferenc főherceg /1895–1957/, aki később díszelnöki címet kapott, József Ágost fia, József Nádor dédunokája.)

× Magyar Polo Club címen egyesületet alakítanak, amelynek célja a lovas polójáték Budapestén való bevezetése és népszerűsítése lesz. Az új lovas poloklub fővédője József Ferenc dr. kir. herceg, elnököül pedig Rakovszky Iván volt belügyminisztert akarják megválasztani a rendezők. Terv szerint a polójátékhoz szükséges lovakat az egyesület fogja beszerezni és aktív tagjainak a játék céljaira rendelkezésére bocsátani.

A Budapesti Hírlap 1927 06 25 szombati cikkéből kiderül: „A Magyar Póló-Club pénteken (tehát 1927 június 24-én) délután 5 órakor tartotta meg az első közgyűlését a Hungária-szálló különtermében. A tisztségviselők megválasztására is sor került.

Elnök: Rakovszky Iván dr. (ny. belügyminiszter).

Alelnökök: Mecklenburg-Borwin herceg, Plósz Béla dr. helyettes államtitkár, v. Újfalussy Gábor tábornok és Almássy Pál gróf, Titkár: Vaszilievics János-

Pénztáros: Bernád Ede, Ellenőr: Scitovszky Aladár dr.

(Az MPC Alapszabályát dr. Scitovszky Béla m. kir. Belügyminiszter hagyta jóvá aláírásával 1927 április 1. dátummal. Ezek szerint akkor az alapításhoz előzetes hozzájárulás kellett. A két Scitovszky, valamint Rakovszky Iván dr. személye megfelelő protekciót jelenthetett.)

Választmányi tagok: Odescalchi Miklós herceg, Száhlender Béla altábornagy, Kiss Ferenc tábornok, d'Orsay Ede gróf, Apponyi György gróf, Tarányi Ferenc főispán, Graeffl Jenő egy. képviselő, Szunyogh Jenő ezredes, Malanotti Lajos alezredes.

A felsorolásból nagyon hiányzanak a BUDAPESTI POLO CLUB-ban megismert nevek, leginkább Andrassy Géza gróf. Az 1928-as évkönyvben viszont már alapító tagként szerepel ő is és még sok régi polójátékos. Ennek a magyarázatát később ismerhetjük meg.

— (A Magyar Póló-Club közgyűlése.)
A Magyar Póló-Club pénteken délután 5 órakor tartotta meg első közgyűlését a Hungária-szálló különtermében. A közgyűlésen megjelent Rakovszky Iván dr. ny. belügyminiszter, Mecklenburg-Borwin herceg, Apponyi György gróf, d'Orsay Ede gróf és még sokan a magyar társadalom előkelőbbjei közül. A közgyűlést mint korelnök d'Orsay Ede gróf nyitotta meg. Azután a közgyűlés a klub elnökévé Rakovszky Iván dr.-t választotta meg egyhanguan. Alelnökök lettek: Mecklenburg-Borwin herceg, Plósz Béla dr. helyettes államtitkár, vitéz Újfalussy Gábor tábornok és Almássy Pál gróf, titkár: Vaszilievics János, pénztáros: Bernád Endre, ellenőr: Scitovszky Aladár dr. A választmány tagjai: Odescalchi Miklós herceg, Száhlender Béla altábornagy, Kiss Ferenc tábornok, d'Orsay Ede gróf, Apponyi György gróf, Tarányi Ferenc főispán, Graeffl Jenő országgyűlési képviselő, Szunyogh Albert ezredes és Malanotti Lajos alezredes. A díszelnökök és védők felkérésére külön bizottságot küldött ki a közgyűlés. Azután Rakovszky Iván elnök ismertette a klub helyzetét és annak az óhajnak adott kifejezést, hogy a tagok lelkes munkája rövidesen oly eredményeket produkál, amelyekre majd az egész magyar sporttársadalom büszke lehet.

BORWIN MECKLENBURG HERCEG ÉRDEMEI AZ MPC VONZATÁBAN

A MAGYAR POLO CLUB 1927-es megalakulását mindenki Heinrich Borwin mecklenburg herceg nevéhez köti, teljesen megérdemelten, mivel vitathatatlanul igen nagy aktivitással küzdött (feleségével) a club megalakulásáért és később a fejlődéséért.

Az 1928 tavaszi lovaspóló-mérkőzésekről szóló tudósításban külön kiemelik a szerepét, feleségével együtt. „Pünkösdi hétfőjén kezdődtek meg a Margitszigeten a Magyar Póló-Clubnak a közönség mind szélesebb rétegeiben érdeklődést keltő lovaspólómérkőzései.

A lovakról is meg kell még emlékeznünk. Bámulatosan szépen fejlődnek s annyi tény, hogy ha - amint reméljük - a magyar ló a polójátékban továbbra is oly mértékben válik be, mint azt eddig láttuk, akkor meg lehetünk elégedve, mert a lovaspóló újbóli meghonosításának nem marad majd el anyagi haszna sem. A lovak teljesítményét Carola mecklenburgi hercegnő és Borwin mecklenburgi herceg fáradhatatlan munkájának köszönhetjük.”

Több kupa győzteseként is megemlítik. Például az 1929-es Novice Kupa győztes csapatának tagjai között:

Wenckheim J., Mecklenburgi hg., v. Horthy I., Major R. Dening

1931-ben a „Red Devil” csapat tagjaként nyeri a Novice Kupát. (Ahogy később több más kupát is e híres csapattal.)

Mecklenburg hg., Ifj. Bethlen I., Cap. C.S. Cambel, Hatvany

RAKOVSZKY IVÁN DR. & SCHIFFER MIKSA SZEREPE AZ MPC MEGALAKÍTÁSÁBAN

Dr. Rakovszky Iván írásából tudhatjuk meg, hogy a **MAGYAR POLO CLUB** megalakítását üzleti okokból **Schiffer Miska** kezdte forszírozni, az ő ötlete volt.

*„A margitszigeti részvénytársaság akkori vezetőjének, **Schiffer Miskának** támadt az az ötlete, hogy lovaspólót ismét életre kelti és pedig a külföldön kitűnően bevált azon alapon, hogy aki saját lovat nem kíván tartani, játékról-játékra klublova vehessen igénybe. Közben a Margitsziget vezetése más kezekbe került. A félig elkészült pólópálya azonban csábította a játékosokat.”*

⁷Idevágó információ, hogy az 1924 február 29-én megalakult **Magyar Lovassport Egyesületek Szövetségének (MLEOSZ, elnöke Horthy István nyugalmazott lovassági tábornok)** sikerült elérnie, hogy a **Nemzeti Lovarda Egyesület** rendezze a budapesti országos versenyeket és e célra **1926-ban** megkapták a **Margitszigeti MAC (Margitszigeti Atlétikai Club)** pályáját, melyet 3 évig tudtak használni. Tehát nem volt véletlen a Margitszigeti póló pálya-helyszín terve. (Ráadásul itt már korábban is játszottak pólót.) Későbbiekben pedig sok MLEOSZ tag csatlakozott a **Magyar Polo Club** tevékenységéhez.

Az 1927-ben megalakult **MAGYAR POLO CLUB** első elnökének **Dr. Rakovszky Ivánt** választották meg, aki 1936-ig töltötte be e tisztséget. (Róla bővebben a következő oldalakon.)

Mint volt belügyminiszter (1922. jun.16-1926. okt. 15 között) jelentős segítséget adhatott az MPC (később pedig a **MAGYAR LOVASPÓLÓ SZÖVETSÉG**) bejegyzésének hivatalos ügyintézésnél.

(Heinrich Borwin német állampolgárként pedig feltehetően belátta, hogy nem lehet egy magyar egyesületnek elnöke, csak alelnöke. Ugyanakkor alelnökként megteheti mindazt, amit szeretne elérni.)

⁸ **Rakovszky Iván dr. 1927-től** a kezdetektől játszott a mérkőzéseken és több kupánál megemlíti a nevét: 1928-as **MAGYAR VÁNDOR KUPA** győztes csapatában: **Rakovszky I., Aich, Rohonczy J., ifj. Bethlen I.** Majd az 1930-as **MAGYAR BAJNOK KUPA** győztes csapatának tagjai között is: Hohenlohe hg., Lipcsey M., W.D. Morgan, **Rakovszky I.**

Feltehetően fontos lehetett a **MAGYAR POLO CLUB 1927-as** dátumú megalakulásban, hogy ez évre sikerült Magyarországot gazdaságilag rendbe tenni, melynek fontos állomása volt a stabil fizető eszköz, a **Pengő** ez évi bevezetése is. Szerencsés volt az időpont olyan szempontból is, hogy még a Világ gazdasági válság előtt megalakultak, mert annak ideje alatt nehéz lett volna megalakulniuk, átmeneti gondokat az így is okozott, de utána nagy jelentőségű volt (pl. az 1936-os **Berlini Olimpia vonzatában is**), hogy már sok éve működött a Club. Nagy előnyt jelentett, hogy mind a ló, mind a játékosállomány, sőt a klubok száma is idővel jelentős számúvá vált, valamint nemzetközi téren is jelentő tapasztalatokkal és eredményekkel rendelkezettek.

MAGYAR POLO CLUB ALAPSZABÁLYÁBAN MEGFOGALMAZOTT CÉLOK

*„Az egyesület céljai: **A lovassport terjesztése, a polójáték népszerűsítése és a lótenyésztés emelése.***

Az egyesület tevékenységének módja és működésének területe:

Az egyesület céljának elérése végett lovassport és egyéb lovasjátékokat és versenyeket rendez és tagjainak módot nyújt rá, hogy ezekre szakszerű vezetéssel előkészüljenek.

Működése egész Magyarország területére kiterjed.”

Működési területét tehát egész Magyarországot jelöli meg, mivel akkor az ország egyetlen polo clubja volt. Ebben és az alapszabálya többi részében is igen hasonló volt az I. Világháború előtt alapított és működött **BUDAPESTI POLO CLUB**-hoz.

Ki lehet emelni különbségként, hogy jobban foglalkozott a kisebb pénztárcával rendelkezőkkel is, mint az állami hivatalnoki, nyugdíjas, katonatiszt, és külföldi tagokkal. (Később a tényleges katonai szolgálatokat teljesítőknél nem is kellett tagdíjat fizetniük.) Valamint a női tagokkal is, akiknek külön női választmányuk volt, és akik ugyanolyan kedvezményekkel rendelkeztek, mint a férfitagok, sőt külön kedvezményt kaptak a férjzettlen női tagok és akiknek tényleges katonai szolgálatot teljesít a férjük.

Új bizottságok és tisztségek is létrejöttek, mint az ügyész, aki a klub jogügyleteit intézi, a háznagy, aki a klubház karbantartásáról és a multságokról gondoskodott, a pályagondnok, vagy a propagandabizottság.

⁷ Ernst József: 100 év a magyar lovassport történetéből 2. kötet 1920-1944

⁸ <http://www.huszadikszazad.hu/1928-majus/sport/114-re-gyoztek-a-feherek8221-a-lovaspolo-merkozesen>

RAKOVSZKY IVÁN DR. M.P.C. ELSŐ ELNÖKE

⁹Rakovszky leszármazottak által fenntartott weboldalról lehet sok fontos információt megtudni **Dr. Rakovszky Ivánról**, közte az általa írottakat az akkori pólóról:

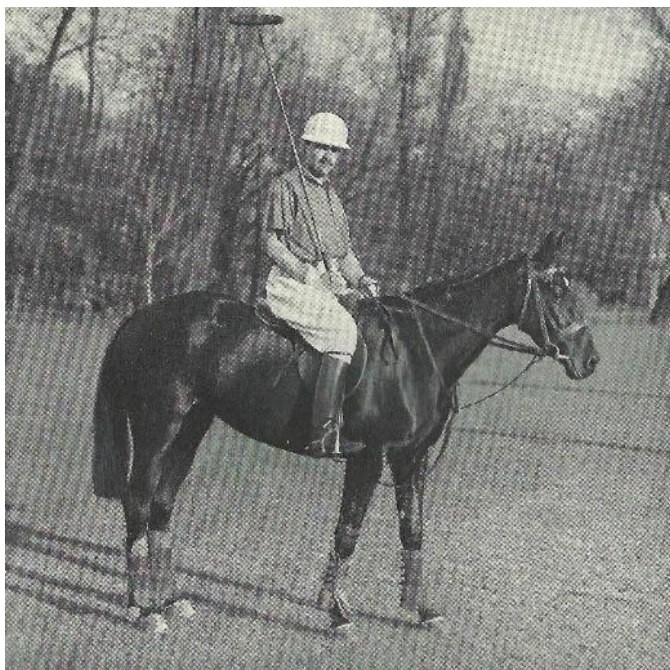
„A háború megszüntette a budapesti pólóklub életét. Lovasok és lovak majdnem kivétel nélkül hadbavonultak. Csak mellesleg jegyezzük meg, hogy a póló-lovak a harctéren egytől-egyig kitűnően beváltak, kicsinyességük mellett kitartók, igénytelenek, élénk mozgásúak voltak és éppen ezért ideális harctéri lónak bizonyultak.

A háború után sok szó esett a magyar pólóélet feltámasztásáról. Pálya azonban nem állt rendelkezésre, mert a régi lóversenytér időközben megszűnt, az új lóversenytéren pedig nem volt hely a pólójátékra. Nehéz volt játékosokat is találni, mert a lótartrási költségek aránylag magasra növekedtek és az ország jobbmódú lakosságának is takarékoskodni kellett.

A margitszigeti részvénytársaság akkori vezetőjének, **Schiffer Miskának** támadt az ötlete, hogy lovaspólót ismét életre kelti és pedig a külföldön kitűnően bevált azon alapon, hogy aki saját lovat nem kíván tartani, játékról-játékra klublovat vehessen igénybe. Közben a Margitsziget vezetése más kezbe került. A félig elkészült pólópálya azonban csábította a játékosokat. Sok nehézséget leküzdve, mihamarabb megalakult a Magyar pólóklub, e sorok írójának elnöklete alatt. A klub egyrészt lehetővé teszi tagjainak, hogy saját lovat tartsanak, másrészt azonban klublovak beszerzésével lehetővé tette a bérlovakon való játszást is.

Az egyesület megalakítása körül különös lelkesedéssel fáradozott **Borwin Meclenburg herceg**, aki azután az új egyesületben, mint ügyvezető alelnök vezeti a sportügyeket. A játék újboli divatba hozatala mellett az új egyesület célul tűzte ki a magyar lónak pólóra való használhatóság szempontjából leendő kipróbálását. Évégből kizárólag magyar fajta lovakkal játszik és az esztendei tapasztalat igazolja, hogy a magyar ló, főleg a kicsire maradt nemes fajták, sebesség, kitartás, ügyesség és különösen tanulékonyság szempontjából olyan kitűnő anyag, hogy bármely külföldi tenyésztés termékeivel felveheti a versenyt.

DR. RAKOVSZKY IVÁN
a Magyar Polo Club volt elnöke,

Kép az MPC 1942-es évkönyvéből

A fiatal egyesület 1927 ōszén a Vérmezőn tartotta első bemutatkozó mérkőzéseit, majd 1928 pünkösdi ünnepén nagy és lelkes közönség előtt felavatta a margitszigeti pályát, amely gyönyörű fekvésénél és pompás környezeténél fogva a világ egyik legszebb pólópályája. Ugyanezen év júniusában folyt le az új klub első nemzetközi meetingje, amely a magyar játékosoknak és a magyar lovaknak értékes győzelmeit hozta osztrák és olaszországi csapatokkal szemben.

Régen a lovaspóló valóban csak nagyon gazdag ember játéka lehetett, miért a klubélet egész berendezése szükségessé tette, hogy egy-egy játékos nagyobb számú lovat tartson. Olcsóbbá a játékot az angliai lovasezredek csapatainak praktikus szelleme tette, űk osztották be a játéktendert úgy, hogy két lóval is részt lehessen venni az egyleti játékokban és űk hozták be és fejlesztették ki a klublovak szisztémáját. Ez a rendszer azután Angliában és Amerikában főleg a katonatisztek között nagyszámú játékost nevelt s ennek a rendszernek az utánzása van hivatva arra, hogy a kontinensen is újra élessze a háború alatt elmaradt és most csak nehezen újból induló játékot, amely azonban ma már ismét annyira megerősödött, hogy Európának majdnem minden művelt államában vannak és virágoznak lovaspóló-egyesületek."

⁹http://www.rakovszky.eu/default.shtml?Rako-IWS-Site/A7_SiteRubrics/Writings/RIvan1885/Lovaspolorol.shtml

NAGYRÁKÓI ÉS KELEMENFALVI RAKOVSZKY IVÁN ÉLETRAJZA

(Budapest, 1885. február 5. – Jászapáti, 1960. szeptember 9.)

M. kir. belügyminiszter, m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, m. kir. titkos tanácsos, országgyűlési képviselő, politikus. A felsőház tagja, a fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke, a M. Kir. Közigazgatási Bíróság elnöke, a Nyomorék Gyermekek Országos Otthonának díszelnöke, a Vármegyei és Városi Mentő-Egyesület elnöke, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat elnöke, kiváló sportoló, Magyar Vívószövetség elnöke, a **MAGYAR POLO CLUB első elnöke.**

Apja, **Rakovszky István (1847-1910)** v.b.t.t., a Legfelsőbb Állami Számvevőszék elnöke, anyja **szilasi és pilisi Szilassy Ida**. Gyerekeik: Rakovszky Iván (1885-1960,) ikertestvére Rakovszky István (1885-1953), Rakovszky Menyhért (1894-1959).

Rakovszky Ivánnak, az idősebbik ikernek jutott a politikai pályafutás privilégiuma.

A Bp-i tudományegyetemen jog- és államtudományból doktorált, joghallgatóként fővárosi lapok társadalmi és művészeti cikkírója. 1907 Turóc vm. aljegyzője, 1909 tb. főjegyzője. 1910-18 munkapárti programmal a stubnyai kerület egy. képviselője, ahol a közigazgatási, majd a pénzügyi bizottság előadója. Tisza István baráti köréhez tartozott. Előkészítette és előadta a munkapárti közigazgatási reform javaslatát, amely a háború miatt nem emelkedett törvényerőre.

Az I. Világháború alatt egy ideig a Turóc vm. Vöröskereszt Egylet elnöke, majd, mint polgári biztost a Kárpátok védelmére fölvonult német csapatok parancsnoksága mellé rendelték.

1915-ben bevonult az 1. honvéd huszárezredhez, 1917-ig a fronton szolgált.

1918-as összeomlás után részt vett gr. Bethlen István ellenforradalmi mozgalmaiban, amiért a vörösök elől a csehek megszállta területre menekült, ahol 2 és fél évet töltött. Szepepe volt a felvidéki magyar pártok létrehozásában.

1920 a Tátrafüredre egybehívott nagygyűlés elnöke. **Részt vett és egy beszédet mondott a kisebbségek Genfben tartott kongresszusán,**

1922. jun. 16-1926. okt. 15 között a Bethlen-kormányban belügyminiszter.

(A nemzetgyűlési választásokon 1922-ben Kőszegen kisebbségben maradt, de szeptemberben Kállay Tibor lemondása után a nyíregyházi ker. képviselője.)

Miniszterként átszervezte a rendőrséget, a tűzoltóságot, a dunai életmentést. A forradalom utáni idők kilengéseit megszüntette. A csongrádi bombamerénylet ítélete után s a frankhamisítási bűnügy kipattanásakor fölajánlotta lemondását.

1922 nov. Mikor az újonnan alakult Magyar Fascista Tábor kiáltványban üdvözli Mussolini miniszterelnökké való kinevezését, R.I. még egyesületté válásuk előtt betiltotta a szervezkedés folytatását.

1923 Fölöszlatta a forradalmi időkből megmaradt zalaegerszegi internáló-tábort. Megalkotta a városi és vm. törvényhatóságok reformtörvényeit és 1925-ben a választójogi javaslatot. Újjá szervezte és új kiképzési rendszerével a régi színvonalára emelte az államrendőrséget. Érdemei vannak a szföv. közlekedési rendőrség megszervezésében.

A Belügyminisztérium tisztviselőinek létszámát csökkentette és takarékosági, közigazgatási érdekből egyésítette a megcsonkított vm-k egy részét.

1926 nyarán Erdélyben neje birtokán vakbélgyulladást kapott, ekkor lemondott állásáról. Decemberben egységspárti programmal a nyíregyházi kerület egy. képviselővé választotta.

1928-1935 a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke, s mivel ezzel **tiszteletdíj járt, miniszteri nyugdíjáról a Nemzeti Színház javára lemondott.**

Rendbe hozatta a Margitszigetet, kiépítette a Rudolf rakpartot.

Az Idegenforgalmi Tanács alelnöke és mint ilyen 1928 a Bpi idegenforgalmi világkongresszus elnöke.

A Képzőművészeti Tanács tagja.

1931 Keszthelyi ker. egy. képviselője.

1935 Általános választásokon nem indult.

1938 Bp-i ügétőversenyek rendezésének kormánybiztosa. (MPC elnöki tésztéségéről lemondva.)

1941 ápr. 28–1944. aug. 29. között a közigazgatási bíróság elnöke, a felsőház tagja.

1944 aug. 29–okt. 16. vallás- és közoktatási min. A Lakatos kormány létrehozásának egyik fő mozgatója.

A neki szánt miniszterelnök-helyettesi pozíció a németek ellenállása miatt (egyáltalán nem akarták őt a kormányban látni) nem valósult meg.

1951. júl. kitelepítik Jászapátiába, nem térhetett vissza Bp-re. Ott halt meg 1960 szeptember 9-én.

1927 10 27 ELSŐ „KERESZTELŐ” MÉRKŐZÉS

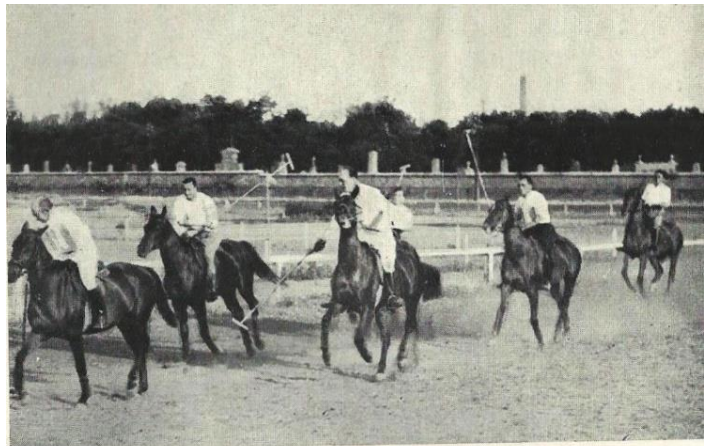
A Tattersallban tartott edzéseket követően, **1927 október 27-án** délután tartották az első bemutató mérkőzést a Vérmezőn, melyről a **BUDAPESTI HÍRLAP** részletesen tudósított.

Résztevő játékosok: **Rakovszky Iván, Borwin mecklenburg herceg, Széchenyi gróf, Hatvany Endre báró, Hornyánszky Viktor, Illy Gábor, Farkas főhadnagy, Aich Hubert.**

Bíró **Carola mecklenburg hercegné** volt.

A Vérmezői pálya **300x60 yardos** volt. (Te hát nagyon keskeny, ezért kellett a Margitszigeti pálya.) A pályaszélét zászlók jelezték.

4x8 perces játékidővel, a Magyar Állami ménesekből vásárolt telivér, arabs és félvér lovakon játszottak. A költségkímélésen túl a magyar lótenyésztés fellendülését várták ettől.

1927. AZ ELSŐ EDZÉSEK IDEJE A TATTERSALLBAN

Lovaspóló játékok.

Az első nyilvános mérkőzések
a Vérmezőn.

A lovaspóló, ez az ősi szilvia játék, amely Elő-Indián át az angolok révén került Európába és ismét vissza hozzánk, ma délután jutott a nyilvánosság elé. A tavasszal megalakult Magyar Póló Club, délután három órakor vitte vörösszürke színeit a budai Vérmezőn a zöld gyepré. A lovaspóló játékokban résztvettek **Rakovszky Iván v. miniszter, Borwin mecklenburgi herceg, Széchenyi gróf, Hatvany Endre báró, Hornyánszky Viktor, Illy Gábor, Farkas főhadnagy és Eich.** A bírói tisztséget **Carola mecklenburgi hercegnő** töltötte be.

Az előkelő közönség körében megjelent **Száhlender Béla** altábornagy, a csendőrség felügyelője, **Rakovszky István, Scitovszky** földművelésügyi miniszteri osztálytanácsos és a lovasvilág számos előkelő tagja.

A lovaspóló játék háromszáz hosszú és hatvan jard széles pályán bonyolódott le, amelynek két végén két-két fehér-piros pózna jelzi a kaput. A póznák egymástól való távolsága nyolc jard.

A játék szabályai nagyjából azonosak a vízipólóéval. Két csapat mérkőzik, mind-egyikben négy-négy játékosal, akik közül egy-egy a hátvéd szerepét tölti be, azonban a támadásnál ezek is a csatázók között küzdenek.

A pálya széleit zászlókkal tűzték ki s ha egy-egy falabda ezen túl került, az éppen olyan „out”-nak felelt meg, mint a labdarúgó játékokban.

A két csapat a pálya közepén, de annak egyik határvonala mentén egymással szemben áll fel. A bíró a körülbelül tíz centiméter átmérőjű falabdát a két csapat arcvonala közé dobja és sipjelzésére megindul a mérkőzés. A vörösszürke mellényű játékosok másfél méter hosszú nádszáron lévő keményfakalapáccsal lóhátról erős lendülettel ráütnek a labdára, amely helyes találat esetén nagy ívben tizenöt—husz méter távolságra is elrepül. A cél természetesen az, hogy bizonyos időn belül mennél többször üssék át a labdát az ellenfél kapuján.

Egy-egy játék négy, egyenként nyolc percig tartó menetből áll, amely után a lovakat minden egyes esetben felváltják, úgy hogy egy-egy játékban tizenhat ló vesz részt. A lovaknak lábait a kalapács és a labda ütése ellen bokavédővel látják el.

A ma délutáni első nyilvános mérkőzést a klub tagjai „keresztelőnek” nevezték el s mindjárt meg is állapíthatjuk, hogy az újszülött igen szép reményekre jogosító módon mutatkozott be. Elsősorban is feltűnt a rendelkezésre álló loanyag kitűnősége. A nyugati államokban ennek a játéknak céljaira külön ugynevezett póló-pónikat tenyésztnek és nevelnek fel. Nehogy a külföldet gazdagítsuk, a Magyar Póló Club megelőzte a pónikat és itthon az állami méneseiből vásárolt angol telivéreket és arabokat. Van még ezeken kívül két darab, kiskozdaktól vásárolt félvér is. Ugy ezek, mint az állami lovak kitűnő formát mutatnak s ma szemmel láthatóan bizonyosodott be a néhány hét előtt itt időzőt német szakembereknek a kijelentése, hogy nekünk ugyan nem kell póló-lovakért a külföldre mennünk. Ha a lovaspóló nálunk meghonosodik és tért hódít, akkor a magyar lótenyésztés nagy fellendülés elé tekinthet.

A ma délután látottak után ítélve, a mi loanyagunk is rendelkezik a kívánt gyors fordulékonyysággal a tanulékonyysággal. Elevenek, mint az ördögök, s máris úgy futnak szinte maguktól a labda után, mintha mindig azt esinálták volna.

A lovasok nagy részén még meglátszott a szükséges gyakorlat hiánya, ennek ellenére néhány igen szép ütésnek és lefutásnak lehettünk tanúi. Nagyban hátráltatta azonban a lovasok játékkeszségét az, hogy a füvet még nem mindenütt kaszálták le s így a labda egyrészt nem volt jól látható, másrészt pedig a magas fűben könnyen elakadt. A valószínűen a legközelebbi vasárnap délelőtti tizenegy órára tervbe vett újabb mérkőzésekre ezeket a zavaró körülményeket kiküszöbölik.

Maga a játék érdekes és izgalmas mozzanatokban bővelkedik, a lovasoktól pedig

1927 november 6-án vasárnap délután tartották a következő bemutató mérkőzést a **Vérmezőn**, melyről sok újság adott hírt. A legnagyobb terjedelemben a **PESTI HÍRLAP** számolt be róla.

Díszes közönség jelent meg **József Ferenc királyi főherceg** és neje **Anna hercegasszony**, gróf Karácsonyi Jenő társaságában. Több nagykövet, nagyköveti tisztségviselő (*német, spanyol, USA, francia, angol stb.*) és további rangos vendég is ott volt, akiket **Rakovszky Ivánné** háziasszony fogadott.

Fehér mezben játszott a **Turul csapat**: **Rakovszky Iván dr., Illy Gábor, Kordics Viktor, Hornyánszky Viktor.** A „**Vörös ördögök**” csapat tagjai: **Borwin herceg, Aich Hubert, v. Farkas Zoltán, Szabó Imre.**

Bírónő: Karola mecklenburg hercegnő.

6x8 perces chukkert játszottak, 8 perces szünetekkel, a **Turul csapat nyert 8:4-re** a **Vörös Ördögök** ellen. Fontos információ az is, hogy még november első két hetében tudtak játszani.

Képek a vasárnapi lovaspólmérkőzésről. Baloldali kép: a közönség. Középen József Ferenc királyi herceg, a Magyar Pólo Klub díszelnöke, tőle balra gróf Karácsonyi Jenő úr. Jobboldali kép: jelenet a mérkőzésről.

LÓVERSENY.

Lovaspólo mérkőzés a Vérmezőn.

Hitka látványosságban volt részünk vasárnap délután a Vérmező táján sétáló budaiaknak. Piros- és fehérdrussas lovasok ördögös ügyességgel kergették het méter hosszú, kalapácszerű ütőkkel a kis fehér labdát a két egymással szembenélő kapuba. Bár a sok szemnyí, hirtelenben összevörösödött nézőseregben talán még volt egy-két ember, aki látott volna lovaspólo játékot azelőtt, a közismert futballszabályok alapján csakhamar tisztába jöttek a pólóval is és negyedóra múlva már két pártra oroszva drukkoltak a pirosaknak vagy a fehéreknek. Csakhamar föl is fedezték, hogy a fehér csapat kapitánya **Rakovszky Isten**, a volt belügyminiszter, a pirosaké pedig **Borwin mecklenburgi herceg**, aki páratlanul népszerű a lovaspólozók körében. A hatalmas Vérmezőn sűrű embergyűrű övezte a hűsögesen kitartottak a közel két óra hosszat tartó játék utolsó pillanatáig.

A Magyar Pólo Klub rendette a nyilvánosság

Képek a lovaspólmérkőzésről. Baloldali kép: a mecklenburgi herceg, a Magyar Pólo Klub elnöke. Jobboldali: Aich Hubert.

előtt első bemutató mérkőzést, amelyen a sok ezer alkalmi érdeklődőn kívül rendkívül előkelő közönség jelent meg. A Déli vasúttal szemben, a Vérmező közepén a pirosszínű fehér székcsorogon foglaltak helyet **József Ferenc kir.** herceg és neje, **Anna kir. hercegasszony**, gróf **Karácsonyi Jenő** társaságában. Az autókban és hintókban érkező vendégeket a háziasszony, **Rakovszky Isten** fogadta. Ott voltak többek között báró **Schoen** német követ és családja, gróf **Gracia-Real** spanyol követ, gróf **Khuen-Héderváry Sándor** követ és neje, **Széllövy Béla** belügyminiszter és családja, **Butler-Wright** amerikai követ és neje, **Schötenitz Aladár** és neje, **Szirmay József** altábornagy családja, **Crocker** amerikai követégit lőhár és családja, **Birder** francia követégit tanácsa és neje, von **Beauch** német követégit lőhár és neje, **Podewitz** Károly báró és neje, **Le Hongtét** angol követégit lőhár és neje, **Barczy István** államtitkár és fia, báró **Hatvany Károly** és családja, lovas **Wahl Henrik**, **Dürninger** ezredes és családja, gróf **Sáchenyi Pál**, **Patay György**, **Frippenyi** professzor és neje, **Wolner Gyula**, **Maronczes Ottó** és családja, **Vergyus** alezredes, **Hagenmacher Oszkár** és leánya, **Kovacs Ottó** és **Dulthay Béla** ezredes és még sokan mások.

Balogh főhadnagy harangjelzésére felállt a két csapat, a fehérekkel **Rakovszky Isten** vezetésével **Illy Gábor, Kordics Viktor és Hornyánszky Viktor**, a vörösök csapatában **Borwin herceg** vezetésével **Aich Hubert, v. Farkas Zoltán és Szabó Imre** játszottak. A versenybírói tisztet **Karola hercegnő** töltötte be, ő hallgatta a fehér lapdát a játékosok közé, mire megindult a páratlanul látványos és változatos játék. Pillanatok alatt váltakozott a kép, nagy gomolygásban forgózkodtak, ázsáskodtak a mozgékony, lörge kis lovak, a hosszú kalapács-ütők euhogtak, majd mint a nyíl, vágódott ki egy-egy lovas a csoportból és hajtotta a kis labdát az ellenfél kapuja felé. Hat feladást, „chukkat” játszottak, minden chukka 8 percig tartott a köztben 8-8 perces pihenőjök volt a játékosoknak, akiknek minden ideg- és izomszálát igénybevést a pompás játék. A közönség sorában sokan már a trükköket ismerték a játékosokat, de még a laikusok is megállapíthatták, hogy a volt belügyminiszter igazi mestere a pólo-játéknak, és a fehér csapat 7:4 arányú győzelmeinek kivívásában óriási szerepe volt neki és agilis segítőhársának, **Illy Gábornak**. A pirosok csapatát **Borwin herceg** vezette újra meg újra hárcho, **Aich Hubert és Farkas Zoltán** is. **Karola hercegnő** fáradhatatlanul rótta a pályát a fel-le hullámzó játékkal együtt, a nagy szórakoztatás irányította a játék menetét. Lovasza mindig a nyomában járt egy

csomó pólo-labdával, mert ha a játékban levő labdát megránte a játékosok a kimevési határvonalakon, azonnal másikat vettek elő, hogy a játék felbe ne szakadjon. A lö-szakkembereknek külön meglepetés volt, hogy a kis pólo-lovasok milyen pompásan beletanultak a játékba, pedig még pár hónapja kezdtek meg tanulni a játékot.

A Vérmező csodaszép környezete és a szép közönség méltó kerete volt a szép játéknak, amelyet emlékeztetőn még a lovasportok nagy patronája, gróf **Andrássy Géza** és arisztokrata sportbarátai bönöslöttak meg, de már hosszú évek óta teljesen szűnött minden élet a magyar lovaspólo sportban. Most **Borwin mecklenburgi herceg** és felesége, **Karola hercegnő**, valamint a Pólo Klub elnöke, **Rakovszky Isten**, kezdeményezésére elejörök pólo-élet indult meg és a vasárnapi bemutató mérkőzésen meg is nyertek a csapatot, mert a nagyközönség is szeretettel fogadta az élvezetes és látványos játékot. Legközelebb, vasárnap délután már az első alapítványi díszleleldijért mérkőznek a csapatok, s amíg a márgitárgyi pálya elkészül, a Vérmező gyepen tartják meg training- és díjmérkőzéseket is.

(Sz. S.)

Rakovszky Iván volt belügyminiszter a lovaspólo-mérkőzésen.

LÓVERSENY.

A „Vörös ördögök“ legyőzték a „Turulokat“.

Lovaspólo-mérkőzés a Vérmezőn.

Két héttel ezelőtt még csak kísérletkép mutatkoztak be a nyilvánosság előtt az újjáélesztett magyar lovaspólo-sport hívei, most vasárnap pedig már komoly mérkőzésre állottak fel a földművelésügyi minisztérium díjért küzdő csapatok. A Vérmezőn ismét hatalmas tömeg állta körül a kijelölt pályát, a központonál pedig a fehér széksorokon díszes és előkelő közönség foglalt helyet. Ott volt *József Ferenc* kir. herceg és neje, *Anna* kir. hercegné, *gróf Bethlen István* miniszterelnök, *Seltorsszky Béla* belügyminiszter, felesége és leányával, báró *Schön* német követ és felesége, *Lázar Mária* grófné udvarhölgy, *von Broich* német követségi titkár, báró *Fiala Miklós*, báró *Hatvani Ferenc* és neje, báró *Hatvani Józsefné*, gróf *Salm Hermanné*, báró *Rosen Waldemár*, *Ágrya-Papp Sándor* államtitkár és családja, *de Riviere* francia követségi tanácsos és felesége, *Delmouras* görög követ és családja, *Wulff Olaf* tengernagy és családja és még számszámra, akiket mind a ritka sportélvezet vonzott ki a Vérmezőre.

De nemcsak külsőségeiben volt nagyszerű a Magyar Pólo Club díjmérkőzése, hanem sportértékben és jelentőségben is éppen olyan komoly eseménye volt a magyar lovas-sportéletnek és a magyar lótenyésztésnek, mint amilyen komolyan vették a játékot maguk a résztvevők. A „Turulok“ tisztja fehér ruhás csapatának kapitánya *Rakorsszky Irán* ny. belügyminiszter volt, míg a „Vörös ördögök“ pirosínges csapatát *Borvin* mecklenburgi herceg vezette. Az első két *chukka* (8 perces játéklődő) vezető bírása gróf *Almássy Pál* volt, azután *Karola* mecklenburgi hercegné vette át a bírói tisztelet. A pályát sűrű sorokban körülálló publikum híven kitartott a közel két óra hosszat folyó játék végéig, annál is inkább, mert most már szemmelátható volt a játékosok haladása a két hét előtti bemutatkozások óta. Biztos kézzel irányították kistermetű lovaikat, s rendkívül változatosan, pillanatok alatt terelődött át a játék hol a *vörösek*, hol a *fehérek* kapuja elé. A játék állását és a csapatok összeállítását állandóan le lehetett olvasni egy újságon megszerkesztett hirdető vasszerkezetről, amely főlegessé tett minden kérdezősködést. A mérkőzés

1927. A MAGYAR POLO CLUB ELSŐ MÉRKŐZÉSE A VÉRMEZŐN

A Vérmezőn játszottak ekkor, de a hivatalos címük már ekkor is a Margitszigeten volt:

Polo club (Magyar), III., Margitsziget, a :

10 1927., t : 73, tel. : 1—668—12.

1927 november 13-án vasárnap újabb mérkőzés zajlott, melyről ismételtelen beszámolt a **PESTI HÍRLAP** is.

Ekkor már eredményjelző is segítette a játékot, pályaszélét fehér csík jelölte.

A cikkből érdekes hírről szerezhetünk információt, gróf Almássy Páltól Karola mecklenburg hercegné vette át a bírói tisztséget, melyet az alábbi kép is megerősít (*Ahogy november 6-i, előző cikkben is ő látható bíróként.*)

Karola mecklenburg volt tehát az első magyar pólo bírónő.

¹⁰ BpStatkölzlemények1933

1928 ÁPRILIS 9 HÚSVÉT HÉTFŐ, PÓLÓ MÉRKŐZÉS A VÉRMEZŐN

Több újság is beszámolt az 1928 Húsvét hétfői mérkőzésről.

12:1 arányban győzött a Polo Club vörös dresszes csapata

11A Magyar Polo Club húsvét hétfőjén tartotta ez idei első lovaspóló-mérkőzését a **Vérmezőn**. A napsugaras tavaszi délutánon autók hosszú sora szállítja a pályához az előkelő közönséget.

Ott vannak **Horthy Miklós kormányzó feleségével és leányával, ifjabb Horthy Miklósné, gróf Bethlen Istvánné, Borwin a mecklenburgi herceg felesége, Parry Jones angol katonai attasé és felesége, Schön német követ, Bárczy államtitkár, Scitovszky Tibor** és mások.

A Polo Club két csapata áll egymással szemben.

Vörös dresszben játszanak: a **mecklenburgi herceg, ifjabb gróf Bethlen István, M. Parry Jones és Kovács Dezső.**

kék dresszben: **ifjabb Horthy Miklós, ifjabb Horthy István, Aich Hubert és N. Kearns.** A bírói tisztet **báró Berg Tibor** látja el.

A játékosok tisztlegnek a közönség előtt, majd a középre vonulnak.

A játék, amely első pillanattól kezdve leköti a nézők figyelmét, lényegileg abból áll, hogy lóhátról a kapu felé kell elütni egy vékony bottal a 8 centiméter átmérőjű labdát. A játékos ügyességén kívül a ló idomított-sága játssza a döntő szerepet.

Egyik-másik lónál fölűnik, hogy nincs kellő iskolája: fél a golyótól. Megtörténik olykor, hogy mind a **nyolc játékos nekiiramodik a golyónak, a nyolc ló galoppban elvágat fölötte, a golyó pedig ott marad.**

Alig három perc telik el és a vörösök már beütik az első gólt a kék kapujába. Az első „checkert” végéig a kéknek nem sikerült kiegyenlíteni. **A játék két 30 perces félidőből áll. Minden félidő 3 checkertből,** amelyek után a játékosok lovai váltanak. A játék folyamán a vörös dresszesek egyre jobban fölénybe kerülnek, közülük is kiválik ifjabb gróf Bethlen István, aki több gólt üt a kék kapujába. **A félidő 5:1 a vörösök javára.**

Újrakezdés után egy-két apróbb baleset történik: a mecklenburgi herceg leesik a lováról, de a következő pillanatban újra rajta ül. Aztán Aich Hubert lóva bukik föl, a lovas sántikálva kel föl, de ő is azonnal folytatja a játékot.

Pár percre rá az egyik ló nekirohan a kapufának, a közönség megretten a bekövetkezendő szerencsétlenségtől, de a hozzáértők tudják, hogy nincs semmi baj: a **kapufa préselt papírból készült** és csak lazán van földbe erősítve. A vörös-főlény ellen továbbra is hiába küzdenek a kék, a gólkülönbség egyre növekszik és **12:1 eredménnyel** ér véget a mérkőzés.

Lovaspólójáték a Vérmezőn

**A vörösök és kékék első mérkőzése —
A magyar lovak a pólóban nagyszerűen
beválnak**

Húsvét hétfőjén sokezer főnyi közönség jelenlétében tartotta meg a Magyar Polo Club évadnyitó mérkőzését. A gyönyörű verőfényes tavaszi időben pompás színes képet nyújtott a fürgé lovasok eleven játéka, amely a magyar közönségre még az újság ingerével hat, amely azonban teljesen meg is hódította. A kérielhetetlen szigorú kritikus nézők tömege — akárcsak a labdarugó játékokban — együtt-
érezett, együtt szenvedett a küzdőkkel. Ez az odaadás is azt bizonyítja, hogy azok, akik a lovaspólót, ezt az ősi turáni játékot újból meghonosítják, nemcsak sportmissziót teljesí-
tenek, hanem egyben a magyar lótenyésztés-
nek is nagy szolgálatot tesznek. Ha ugyanis a magyar lovakról végérvényesen bebizonyoso-
dik, hogy a külföldi „pólóponikát” teljes mértékben helyettesítik, akkor a magyar lóte-
nyésztés rövidesen újabb elhelyezési lehetőségre tesz szert.

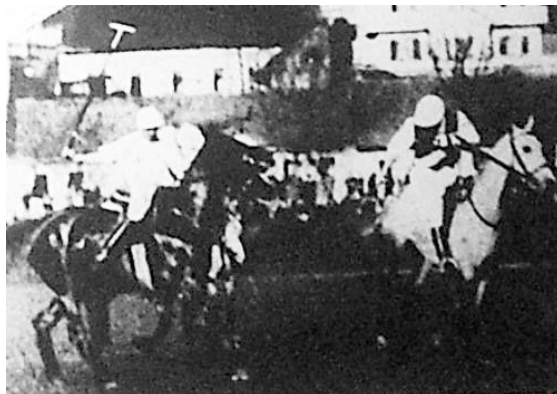
Ez a gondolat vezérli a Magyar Polo Clubot és ennek a gondolatnak hatása alatt jelent meg a mérkőzésen maga **Horthy Miklós kormányzó is feleségével, leányával s jött el Bethlen Istvánné grófné, Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter, Horthy István lovassági tábornok, v. Schön német követ a feleségével, Plósz Béla dr. h. államtitkár, Scitovszky Aladár földművelésügyi osztálytanácsos, valamint mágnásvilágunk és lovas-sportéletünk számos kitünősége. Különösen feltűntek még a közönség körében a nagy-számban megjelent angolok, akik ezt a játékot nálunk Európában a legmagasabb fokra fejlesztették.**

BUDAPESTI HÍRLAP 1928 04 11-i cikke

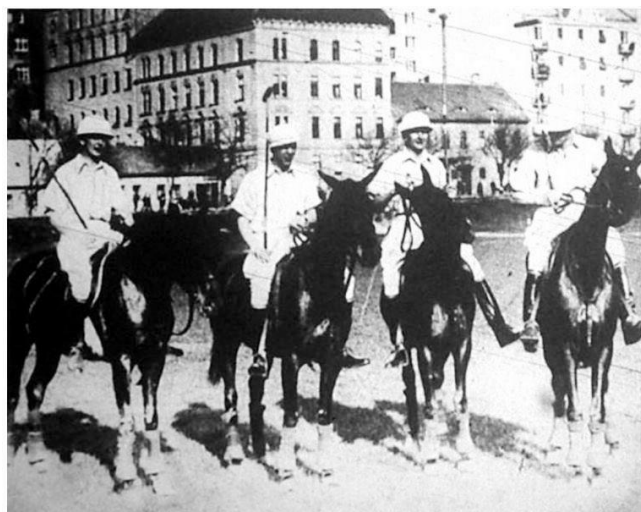
¹¹ <http://www.huszadikszazad.hu/1928-aprilis/sport/husvet-hetfojen-volt-pesten-az-első-lovaspolo-merkozes>

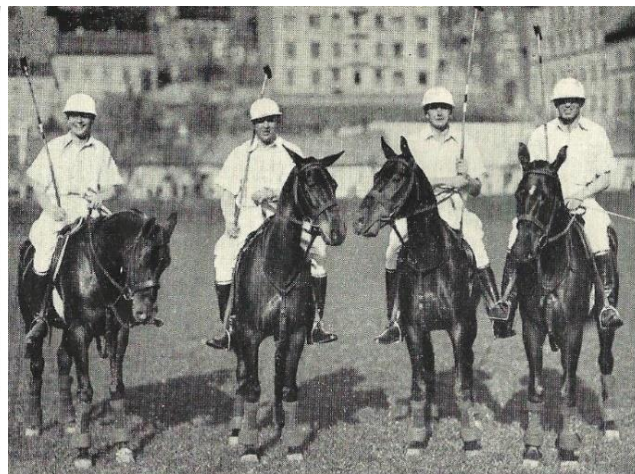
Mérkőzés közönsége, Horthy Miklós kormányzó és feleségével;

Jelenet a mérkőzésről

Ifj. Horthy István, Aich huber, ifj. Horthy Miklós és Mr. N. Kearns a kékek csapata

1927. A M. P. C. ELSŐ, ZÁRT CSAPATÚ MÉRKÖZÉSE

Ifj. Horthy Miklós; Aich Hubert; ifj. Horthy István; N. Kearns.

Horthy István., Aich Hubert. ifj. Horthy Miklós, Mr. N. Kearns a kékek csapata

DIJKIOSZTÁS A FENTI MÉRKÖZÉS VÉGÉN

Vörös csapattagok Horthy M. mellett: Heinrich Borwin mecklenburg hg., sötét mellényben még Perry Jones, Kovács főhadnagy és ifj. gr. Bethlen István, elől j. levett fehér kalappal Horthy István és csapattársai a kékek

Kovács Dezső relikviái között volt megtalálható a KÉPES PESTI HÍRLAP 1928 április 11-i cikke:

A cikk alsó képének felíratából kiderül, hogy Horthy István a „kék követ és két fia”-val játszott egy csapatban

1928 MÁJUS VÉRMEZŐ

11:4-RE GYŐZTEK A „FEHÉREK” A LOVASPÓLÓ MÉRKŐZÉSEN

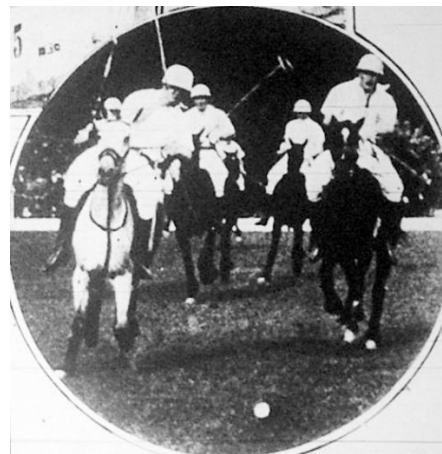
¹²Előkelő közönség előtt játszott tegnap a **Magyar Póló Club** két csapata a **Vérmezőn** a „*Tavaszi díjak*”-ért.

A mérkőzés egyre fokozódó iramban folyt le és amily mértékben melegedtek bele a játékosok a küzdelembe, olyan mértékben vált az egyre nívósabbá, hogy a vége felé percről-percre kitörő tetszészajt váltson ki a Vérmezőn és a Vérmező körül elhelyezkedő közönségből.

A **Rakovszky Iván dr.** bíraskodása mellett lefolyt mérkőzésen az **ifj. Horthy István, Aich Hubert, gróf Károlyi Lajos, Sorg Jenő, M. N. Kearns**) összeállítású fehér csapat **11:4** arányban győzött a **mecklenburgi herceg, ifj. gróf Bethlen István, ifj. Horthy Miklós, Kovács Dezső** összeállítású piros csapat ellen.

Közönség Horthy Miklós és felesége, gr. Bethlen I. és Izabella hercegnő;

Fehér csapat támadása

¹³*Kép „Vérmező Polo pálya” hátoldal felirattal (dátum ismeretlen)*

¹² <http://www.huszadikszazad.hu/1928-majus/sport/114-re-gyoztek-a-feherek8221-a-lovaspolo-merkozesen>

¹³ Kép Kovács Dezső hagyatékából hátlapján az idézett hátlapján felirattal

— Mit tudtok ti angyalom a Magyar Polo Klub megalakulásáról?

— Nem kellett megalakulnia, csak felélednie. Feléledt, nyújtózott, már lakása is van — egyelőre a Tattersallban — és nyolcvan ember támogatja az első lépéseit.

— Hogy-hogy nyolcvan ember?

— Ugy, hogy egyelőre nyolcvan tagja van, ami nagyon szép dolog, tekintve, hogy a lovas-póló nem olcsó mulatság.

— Halljuk a tisztikart.

— Rakovszky Iván az elnök, ami természetes, mert ő egyike legjobb póló-játékosainknak. Alelnökök: Almássy Pál gróf, Plósz Béla és az egész póló-sport leglelkesebb propagálója Mecklenburg-Borwin herceg.

— Ismerem a Ritzből.

— No és az autóversenyekről, meg

a concoursokról, ahol ő szokta a leg-szebb fogatokat hajtani. Talán csak a felesége hajtja szebben a négyeseket, mint ő.

— De hát hogy állt a herceg így szívvél-lélekkel egy ilyen magyar ügy mellé?

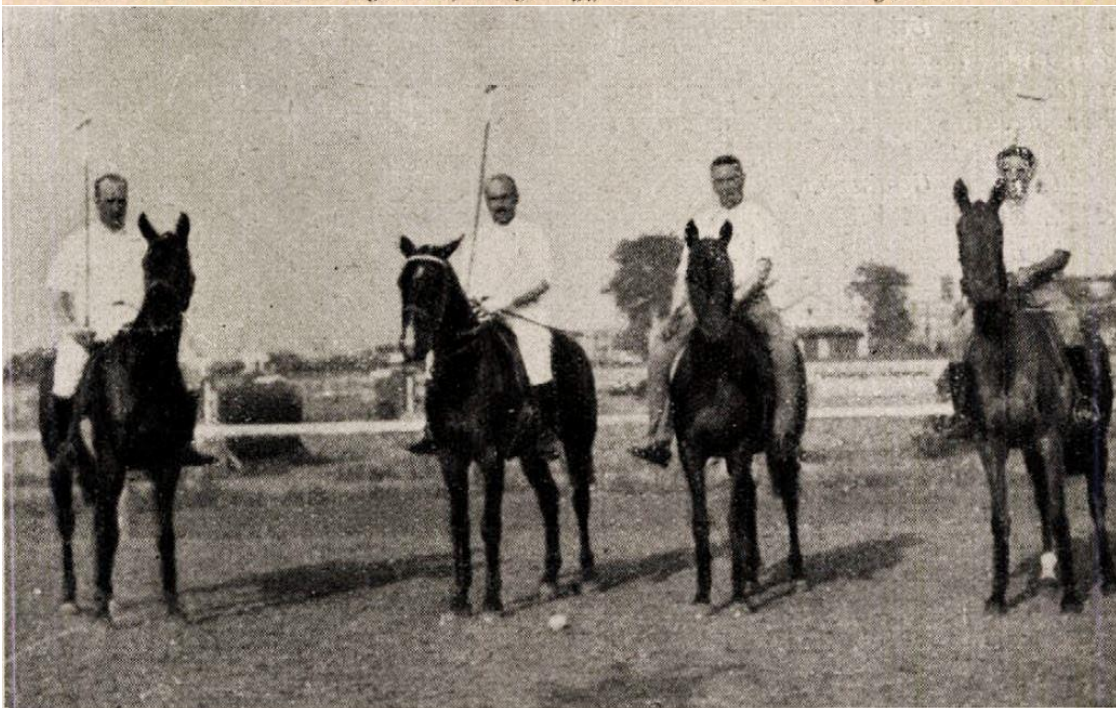
— Nagyon egyszerűen az történt vele, ami általában nálunk a külföldiekkel történni szokott: úgy megszerette a magyarokat, hogy nem tud többé tőlünk elszakadni. Itt marad közöttük, remek szervező erő, akinek csak hasznát látjuk. Majd meglátod, micsoda idegenforgalmi vonzóerő lesz a margitszigeti pólópálya, ha meglesz.

— Hát meglesz?

— De meg ám, még pedig rövidesen. A régi kastélyépület és a strandfürdő közötti részen építik fel a parton, majdnem a legjobb fekvésű pálya lesz egész Európában. A brioni-i lesz talán csak szebb nála.

— Reméljük, meglátjuk hamarosan.

— Oh, már traininget most is láthatsz a Tattersallban. Érdekes, hogy erről inkább a külföldiek tudnak, mint a budapestiek, angolok, amerikaiak sokan és gyakran kijárnak, bámulják a bámulatos fürgeségű kis magyar lovakat, amelyekről kiderült,

Pólóteam: Mecklenburg Borwin herceg, Rakovszky Iván, Eich Hubert, Bekény Béla

1928 05 28 PÜNKÖSDI MARGITSZIGETI PÁLYANYITÓ A BP-I VÁNDORDÍJÉRT

A SPORTHÍRLAP előzetes hírt adott 1927 május 28-i pályaaavató mérkőzésről, melyre szép programot állítottak össze, még divatbemutató is volt a meghirdetett programok között.

Dr. Rakovszky Iván írásából tudhattuk meg, hogy a MAGYAR POLO CLUB megalakítását üzleti okokból Schiffer Miska kezdte megszervezni, az ő ötlete volt tehát ez és a Margitszigeti pálya újbóli megnyitása. Ugyanakkor Schiffer Miska későbbiekben kilépett és ezért Rakovszky Iván érdeme, hogy megvalósulhatott a Margitszigeti pálya.

Mecklenburg herceg pedig szívós munkával létrehozta a MAGYAR POLO CLUB-ot, ahogy a Margitszigeti pálya mielőbbi megnyitását ő is megszervezte. Ennek eredményeként nyílt meg újra 1928-ban a Margitszigeti póló pálya, melyhez klubház is tartozott.

(A pálya és klubház bérleti díját megtudhatjuk az 1943-as évkönyvből: 2 700 pengő volt, ez mai áron 2,7M Ft/év.)

(Az I. Világháború előtt is már használták a margitszigeti pályát, lásd gróf Andrássy Gézát 1901-ben a Margitszigeti pályán ábrázoló fotót. 1927-ben azonban teljesen új, feltöltött részen alakították ki a pályát)

Hétven avatják fel a margitszigeti új lovaspóló pályát
— Saját tudósítónktól —

A szép fejlődésnek indult és hamarosan megkedvelt lovaspóló sport nagy jelentőségű állomáshoz érkezik pünkösdi hétfőjén. A Margitszigeten remekfekvésű, pompás gyeptribünnel szegélyezett új pályát avatnak fel a pólózók. Rakovszky Iván nyugalmazott belügyminiszter nagyvonalú tervét valósulnak meg ezen a napon, aki ugyanis mint ennek a ma már korántsem exkluzív, hanem egyre népszerűsödő, sőt olcsónak mondható sportnak egyik leglelkesebb propagálója a ügyis, mint az új pólópálya megteremtője valóban hatalmas munkát végez a magyar lovaspóló sport elterjesztése és megkedveltetése érdekében.

A pünkösdi hétfői lovaspóló mitinget a József Ferenc dr. kir. herceg tiszteletbeli elnöksége alatt álló Magyar Póló Club rendezi. Az ünnepi miting programja a következő:

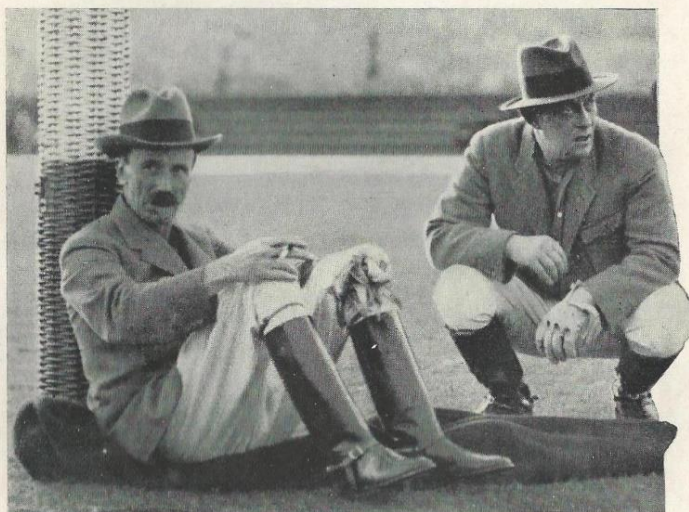
1. Pólóponik díjazása.
2. Pólómérkőzés a Csáky Károly gróf m. kir. honvédelmi miniszter által alapított „Budapesti Vándordíj”-ért.
3. Divatrevü.
4. Gýmkaná.

Az értékes serlegért három csapat körmérkőzést játszik. A csapatok színe: piros, fehér és kék.

Jegyek a Földmívelésügyi minisztériumban (V. em. 508), a Dunapalota-szálló portásánál és a helyszínen kaphatók 8.—, 4.—, 2.— pengő és 50 filléres árban.

A M. P. C. MARGITSZIGETI CLUBHÁZA

BETHLEN ISTVÁN GRÓF, A MAGYAR POLO CLUB DISZELNÖKE ÉS MECKLENBURG HERCEGE

1928. A margitszigeti pályán.

A BUDAPESTI HÍRLAP 1928 05 28 cikke részletesen beszámolt pályaaavatóról.

A megjelent nagyon reprezentatív közönségen túl, igen fontosnak tartotta kiemelni a híradás, hogy a magyar lovak tökéletesen megfelelnek a pólóra.

Felvonultatták az MPC tagjainak 30 lovát. A legszebb ló díját egy **Kisbéri ló** kapta.

Plósz Béla (orsz. lótenyésztési főig.) államtitkár is fontosnak tartotta megemlíteni, hogy magyar póló ponnyk képzése nagy lehetőséget jelent a magyar lovak értékesítés terén.

A Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter által alapított **Budapesti Vándordíjért** 3 csapat versenyzett, minden csapatban egy-egy angol játékos is volt.

A csapatok és játékeredmények:

Fehérek: **Nethersole angol őrnagy, Hatvany Endre báró, Hornyánszky Viktor, Sorg Jenő.**

Kékek: **ifj. Bethlen István, Horthy István, Kovács Dezső, N. Kearns.**

Vörösök: **Borwin mecklenburg hg. Horthy Miklós, Parry Jones angol katonai attasé, Aich Hubert.**

Bíró: **Rakovszky Iván**

Első meccs: Fehérek 1:0 Kékek.

A következőben is a Fehérek győztek Nethersole 3 góljával Vörösök ellen is.

Nethersole angol őrnagy (akinek hcp értéke 4 gól, és India legjobb játékosa) a fehér csapatot győzelemre vitte. Ő is megerősítette, a magyar lovak tökéletesek a pólóra, a pálya pedig Európa legszebbjei (Deauville, Cannes, Biarritz) közé tartozik.

A közönség részére „Gyeptribünök” lettek kialakítva, melyek zsúfolásig megteltek.

A tréfás versenyek, „gymkanák” is nagy tetszést arattak, ahogy régen is.

Gyorsulási verseny ló kocsi ellen

Ezek között egy új, igen érdekes versenyre is sor került. **Ifj. Bethlen István gróf egy Lancia-Lamboda autóval** versenyzett egy ló ellen, de a ló győzött.

Az 1928-as évkönyv is beszámolt a versenyről, (a Budapesti Vándordíj kupát is bemutattva) ugyanakkor minden mérkőzésről 00:00-ás eredményeket közöltek, minközben azt írták, hogy a fehér csapat nyerte mindkét mérkőzést. (Ez igen feltűnő hiba, hogyan győzhettek 00:00-ás eredménnyel, a pólóra meg nem jellemző gólnélküliség. A fenti újságcikk bizonyítja, hogy nyilvánvaló nyomdai hiba volt az 1928-as MPC évkönyvben!)

Lovaspóló-mérkőzés a Margitszigeten

A fehér csapat nagyszerű győzelme — A kisbéri állami ménes diádala —
A magyar ló új értékesítési lehetősége

Pünkösöd hétfője a magyar ló kulturtörténetében, de a magyar lovaséletben is nagyjelentőségű fordulópontot jelent. Sok esztendő múltát el azóta, amikor utoljára olyan hatalmas és előkelő közönséget láttunk egybegyűlve, mint aminő tegnap szinte tüntetett tömeges megjelenésével a legújabbban meghonosított lovaspólójáték mellett. A margitszigeti sporttelep most létesített pompás gyeppályáján lebonyolított lovasjátékok nézőközönségének élén ott volt **Horthy Miklós** kormányzó és felesége, **József és József Ferenc** dr. királyi hercegek, **Isabella, Augusta, Anna és Magdolna** királyi hercegnők, **Seefried** grófné, **Bethlen István** gróf miniszterelnök és felesége, **Scitovszky Béla** belügyminiszter, **Jankó Kocsárd** hadsereg főparancsnok, **Algya-Papp** honvédelmi államtitkár, **Szablon** Béla altábornagy, csendőrségi felügyelő, feleségükkel, a diplomáciai testület majdnem teljes számban, **Than Károly** báró, **Odescalchi** Béla herceg, a Magyar Lovar Egylet elnöke, **Scitovszky Tibor** és **Aladár**, **Tasnády-Szucs**, **Angyán Béla**, a **Károlyi, Széchenyi, Pálffy, Draskovics, Zichy, Khuen-Héderváry** és még más főúri családok tagjai, dzsentri, katonai és pénzvilág jelesei, valamint a magyar lovasvilág minden számottevő tényezője.

A kép, amely élénk társult, felejthetetlenül szép, eleven és színes volt s ha a délutáni programjában talán valami feleslegesnek bizonyult, az a divatrevü-re mondható, mert azok a kreációk, amelyeket maga a közönség mutatott fel, meghaladta a legmerészebb leányálmodokat is.

A győztes 33. Gambrius.

Az autók számai csak úgy ontották a közönséget s a gyönyörű gyeptribünök zsúfolásig megteltek. Amint a kormányzó érkezésével a Himnusz ütemei elhangzottak, felvonultatták a Magyar Póló Club tagjainak **harmine** lovát. Nemcsak a nézőknek, hanem a zsűrinek is nehéz feladata volt eldönteni, hogy a nagyszerű anyagban melyiké legyen a pálmá. A legszebbnek „33. Gambrius”-t (apja Gambrius — anyja 62. Slieve Gallion) egy nyolc éves pejkancát nyilvánították, amelynek tenyésztője a kisbéri állami ménes. A második díjat **Rakovszky Iván** dr. ny. belügyminiszter **Mona-Lisa** nevű négy éves pejkancája kapta (apja **Beina** — anyja **Randey**), amely **István** Béla tenyésztése. Harmadik helyezett lett

Tervez, épít, kölcsönt nyújt a JELZÁLOG ÉPÍTÉSI VÁLLALAT
Budapest, IX., Boráros-tér 3. t. 2.
mindenféle építkezésekre. — Budapestben és külföldön amortizációs kölcsönök. — Katolikus intézményeknek speciális külföldi kölcsönök. — Felvilágosítás és vállalat díjazás. — Telefon: J. 338-90.

Margit grófnő osztották ki a díjakat is.

A bírói tisztóságot a Magyar Póló Club vezére, **Rakovszky Iván** ny. miniszter töltötte be nagy hozzáértéssel, amint hogy neki és munkájában fáradhatatlan osztályosainak, **Borwin** mecklenburgi hercegnek, valamint **Carola** mecklenburgi hercegnőnek köszönhető a Magyar Póló Club gyors felvirágzása is. Ebben, különben hervasztatlan érdemei vannak **Plósz Béla** államtitkárnak és **Scitovszky Aladár** földművelésügyi osztálytanácsosnak is.

A véleményével súlyosan latba eső, húsz év óta játszó **Nethersole** őrnagy szerint — ki

a mecklenburgi hercegnek **Fancy** nevű négy éves szürke kancája **Durács XIII.**—**Siglay**), amely viszont a **romhányi** ménes nevelése.

A **Csáky Károly** gróf honvédelmi miniszter által alapított **Budapesti Vándordíjért**, amelynek főserlegét két egymásutáni és egy háromszori győzelemhez kötött — három csapat kiűzött meg. A **fehérek**: ennek tagjai voltak **Nethersole** angol őrnagy, **Hatvany Endre** báró, ifj. **Hornyánszky Viktor** és **Sorg Jenő**; a **kékek**: ifj. **Bethlen István**, ifj. **Horthy István**, **Kovács Dezső** és **M. N. Kearns**; végül a **vörösök** csapata, a melyben **Borwin** mecklenburgi herceg, ifj. **Horthy Miklós**, **Parry-Jones** angol katonai attasé és **Aich Hubert** játszottak.

A fehérek és kékek.

A mérkőzést a **fehérek** és **kékek** kezdték meg. A játék eleinte vontatottan indult. **Hatvany Endre** báró góljával három ember után az előbbieket győzelmevel végzőzött. Igazi színt és eleveniséget a fehérek és vörösök küzdelme mutatott, amikor a mecklenburgi herceg diktálta az iramot. Ebben a mérkőzésben társult élénk a lovaspóló-játék minden szépsége, a lovakkal bámulatos fordulékonyasága és szinte már ösztönös együttérzése, a lovasoknak vakmerősége, ügyessége és gyakorlata. A legjobb egyéni játékot természetesen **Nethersole angol őrnagy** produkálta, aki nem hiába szerepel a nemzetközi pólójátékokban négy pont hendikeppel. Utósei bámulatos biztosak és néha egy-két ívből átölelik az egész térséget. Virtuozitása láttatja, hogy mire fejleszthető ez a pompás sport. Kétúton játszottak még természetesen a mecklenburgi herceg, ifj. **Bethlen István** gróf, **Aich Hubert** és ifj. **Horthy Miklós**. A fehérek újabb győzelmét **Nethersole** őrnagy három góljának köszönhetik.

A pálya talaja még kissé puha s így néhány, szerencsére, minden baj nélkül bukás is fordult elő. Azonban a pálya, **Nethersole** véleménye szerint, Európa legszebbjei közé tartozik és méltán vetekszik **Deauville**, **Cannes**, **Biarritz** pólópályáival.

A tréfás versenyek.

A tréfás versenyek (**Gymkanák**) is nagy tetszést arattak. A pólóutókkal és labdákkal való versenyt **Parry Jones**, a nyarogó nátkúli gyereggel folytatott mérkőzést **Kovács Dezső**, az autó és ló közötti versenyben, amelyben ifj. **Bethlen István** gróf egy **Lancia-Lamboda** kocsi vett részt, a lovas győzött. Az utolsó számot a közben kitört zivatar miatt már kóviesen nézték végig, mert a közönségnek zöme a közeli cukrászdákba s aki ott el nem fért, a terebélyes fák alá menekült. A kormányzó azonban végig kitartott s felesége és **Bethlen**

India legjobb játékosa — a magyar lovasgyalváltásai elsőrangúak s rövid tréning után már nemzetközi mérkőzésekben is sikerrel szerepelhet. Ez a tudástörőnek tett nyilatkozat a magyar lótenyésztéssel nemcsak büszkeséggel töltheti el, hanem jogos reményekkel, mert így éppen a pólójátékok révén hazai lovasgunknak egy újabb értékesítési lehetősége nyílik alkalom. Mint **Plósz Béla** államtitkár nekünk mondotta, a pólójátékok meghonosításával éppen ez is volt a célunk. A pünkösdi mérkőzés után itélve, a siker már nincs is messze.

„BUDAPESTI VÁNDORDÍJ”

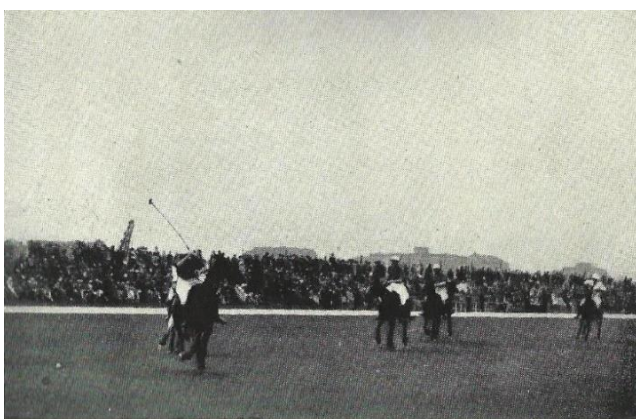

1928. PÁLYANYITÓ MÉRKŐZÉS A MARGITSZIGETEN

Team parádé 3 csapattal a mérkőzés előtt;

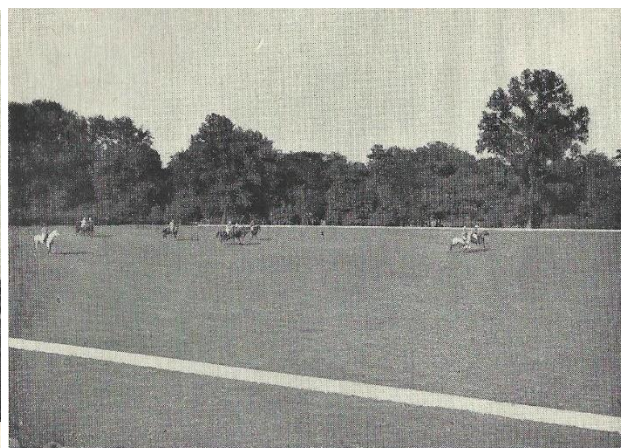

Budai oldalon lévő pálya lelátókkal, új fasorral¹⁴

1928. A MARGITSZIGETI PÁLYANYITÓ MÉRKŐZÉS
NÉZŐKÖZÖNSÉGE

Akcio jelenetek a mérkőzésről, a pálya egyik oldalán a Dunaparti lelátódomb közönséggel, a másik oldalon erdő

1928. AZ ELSŐ MÉRKŐZÉS A MARGITSZIGETI PÁLYÁN

¹⁵ *Díjátadás, felismerhető: 2 játékos után Sorg Jenő, Hatvany Endre br., ifj. Bethlen István gr. (díjátvevő), Kovács Dezső*

¹⁴ Bercsek Péter: Részletek a Margitsziget történetéhez

¹⁵ Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapesti gyűjtemény

1928 06 21 BRIONI & WIENER REIT UND PC, OLIMPIAI MÉRKŐZÉSEK

A MAGYARORSZÁG 1928 06 23-i cikke adott hírt, hogy (a május 28-i Margitszigeti pályanyitó mérkőzés után) június 21-től kezdődően a **Brioni olasz csapat**, valamint Bécsből **Károlyi Lajos** vezetésével a **WIENER REIT UND PC**-ből érkező csapatok játszottak az **MPC** csapatával. A **Wanderers Bécsi csapat 6:0** győzött a **Brioni csapat** felett, majd az **MPC a Bécsi csapat ellen 4:2-re**.

(A cikk szerint. Az alsó j. kép viszont 4:1-es győzelmet említ).

A tudósító „**Olimpiai lovasmérkőzésekről**” írt, tehát tervbe volt véve, hogy az **Amszterdami 1928-as Olimpiára** kiutazik a magyar csapat.

(Amszterdam redlis lehetett volna, hiszen vonaton bejártatott volt a lószállítás. Ellentétben a következő, 1932-es Los Angeles-i Olimpiához képest, melyre csak úgy mehettek volna, ha kint az USA-ban vásárolnak lovakat. Mivel akkor nem volt repülőn való szállítási lehetőség. Ráadásul az egybe esett volna a világgazdasági válsággal.)

Végül az Amszterdami Olimpia pólo versenyszáma sajnos elmaradt, ahogy a Los Angeles-i Olimpián sem szerepelt a pólo sport.

A **BUDAPESTI HÍRLAP 06 20-i** cikke fontosnak tartotta kiemelni, hogy a **Brioni csapat 16 polo pony-val**, **Károlyi és Wenckheim 14 polo pony-val** érkeztek, míg az **MPC** csapata magyar lovakat használ.

A **8 ÓRAI ÚJSÁG 1928 04 28-i** száma szerint **MPC-nek** ekkor **35 ló** volt, tehát már ötten több, mint a nyitómérkőzésen.

A Bécsiek csapatában játszott **Károlyi Lajos gróf és Wenckheim József gróf**, akik „**Bécsben élő magyarok**” (akik korábban a **BUDAPESTI POLO CLUB** tagjaként pólóztak, mely klub hivatalosan nem szűnt meg) a folyamatos külföldi játékaikkal a magyar pólósok hírnevét öregbítették, valamint Jarmay továbbá Watson kapitányok. (Károlyi Lajos gróf megelőzőleg is itt járt és játszott 1928 májusában a Vérmezőn. Az itt szerzett jó tapasztalatai által hozta magával a Bécsi csapatot. Ők ketten később is inkább itthon játszottak.)

A további napokban újabb mérkőzésekre került sor a 3 csapat között, mely újabb magyar győzelmekkel járt.

A **PESTI HÍRLAP 06 27** cikkének tudósítója fontosnak tartotta megjegyezni, hogy az **MPC** játékosai **magyar lovakon játszanak**, amelyeknek kiválóak a kvalitásai. Az újság magyarosító törekvése „**csökken**” vonzatában már nem volt ennyire sikeres.

Teljes sportüzem a Margitszigeten

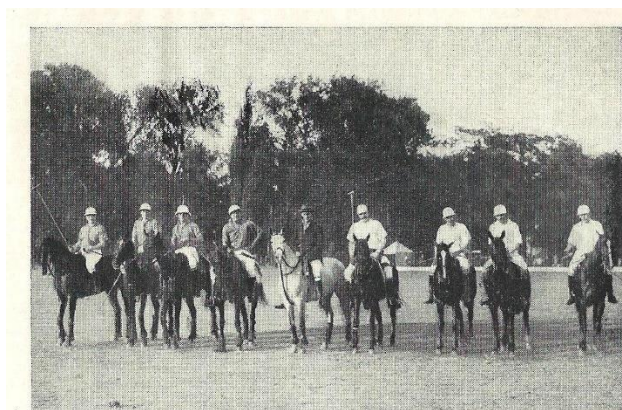
Tegnap lovaspólo mérkőzés, — ma kezdődnek az olimpiai lovasmérkőzések

(A Magyarországi tudósítójától.) Margitszigetünk mindinkább kezd sportközpont jellegűvé válni.

A lovaspólo mérkőzések első napjának igen nagy sikere volt. Mintegy ezer főnyi előkelő közönség vette körül a pólopályát és gyönyörködött a pólopónnyak és rajtuk ülő pólojátékosok nagyszerű technikájában. Az első mérkőzésen a bécsi Wanderers, amelyben Bécsben élő magyarok játszottak, 6:0 arányban verte le a brioni Bosco Boys, míg utána a Magyar Pólo Club csapata két gól előnnyel 4:2 arányban legyőzte az előbb győztes Wandererst.

* A margitszigeti nemzetközi pólomérkőzések, Bécsből ma 30 darab angol pólopónny érkezett Budapestre a Magyar Polo Club nemzetközi mérkőzéseire. Ezek közül 16 pónny a Bosco boys nevű brioni-i olasz csapaté, 14 darab pedig a Wanderers nevű csapat, illetően Wenckheim József gróf és Károlyi Lajos gróf tulajdona. A nemzetközi mérkőzések június 21-én, csütörtökön délután 5 órakor egy 8 chukkerből álló s a Budapest—Brioni kupáért folyó mérkőzéssel kezdődik. Az első 4 chukkerben a Bosco boys mérkőzik a Wanderers-el, míg a másik 4 chukkerben a győztes csapat a Red devils csapattal kerül össze. Vasárnap ugyanígyen beosztásban a Hatvany Endre báró által alapított értékes nemzetközi hendikep vándordíjért küzdenek a csapatok.

Az a nagyszerű játék, amelyet a magyarok mutattak be, ezt az előnyt egyszerűen feleslegessé tették. Még ezt nem is számítva 7:4 arányban győztek. Az első négy „csökken”-ben ugyan még a brioniak voltak fölényben, az ötödik és hatodikban azonban mind jobban érvényesültek a gyors, fordulékony és kitartó magyar lovak, a magyar csapat tagjainak eleven és lelkes játéktehetsége, úgy hogy végül feltétlenül és döntő győzelmet arattak.

1928. AZ ELSŐ NEMZETKÖZI MÉRKŐZÉS. BUDAPEST—WIEN

Mecklenburg hercege; ifj. Bethlen István gr.; Netherlands őrnagy; Aich Hubert; középen Trake olasz bfró; Károlyi Lajos gr.; Watson kapitány; Jarmay kapitány; Wenckheim József gr.

1928. AZ ELSŐ NEMZETKÖZI MÉRKŐZÉS A MARGITSZIGETEN

Budapest M. P. C.—Wiener Reit und Polo Club 4:1

1928 JÚNIUS 22 BUDAPESTI POLO CLUB GYŰLÉSE ÉS UTÓÉLETE

A Margitszigeten zajló mérkőzésekre nem csak Károlyi és Wenckheim grófok jöttek el Bécsből, hanem feltehetően sokan a régi I. Világháború előtti póló élet játékosai közül is. Így nem csoda, hogy felmerült a BUDAPESTI POLO CLUB helyzetének a kérdése is.

BUDAPESTI HÍRLAP 1928 06 22-i száma adott hírt arról, hogy a **BUDAPESTI POLO CLUB** újjá éledhet, mert estére **Andrássy Géza gróf** a klub elnöke összehívta a gyűlést.

Ez idáig nem is szerepelt **Andrássy Géza** a pólós hírekben. Ennek oka feltehetően az lehetett, hogy az **Andrássy** birtokokat is súlyosan érintette a Trianon.

A **BUDAPEST HÍRLAP 1928 04 03-i** cikkéből látható, hogy a Csehszlovák állam nem elégedett meg a területek elcsatolásával, hanem még koncepciós perekkel igyekezett kifosztani is az **Andrássy** családot. Ezért érthető módon nem a póló volt a legfontosabb számukra.

Andrássy Imre gróf 700.000 cseh koronás óvadékát a cseh állam konfiskálta

Kassa, ápr. 5.

A Cseh Tárcsai Iroda a következő jelentést terjeszt: **Andrássy Imre** grófot, aki **Gazinkó** Mátyás nevű szolgáját arra ösztönözte, hogy a velejeit kastélyt cseh-szlovák katonaság bezárásával idején gyűjtsa fel, mint ismeretes, 700.000 cseh korona óvadék ellenében a vizsgálati fogságból elbocsátották. Minthogy **Andrássy** gróf Magyarországra menekült, az óvadékot a cseh-szlovák állam javára elcsatolta. Időközben **Andrássy** gróffal együtt **Gazinkó** is szabadlábra helyezték. **Gazinkó** Magyarországra akart utazni, hogy kivonja magát a per alól, amelyben a kassai törvényszék elírt gyűjtogatás miatt vonták volna felelősségre. Töketerhesen azonban a csendőrok letartóztatták és a kassai ügyészségnek adták át.

Az újra éledt Budapesti Pólo Club

Bizonyára sokan vannak még, akik visszaemlékeznek azokra az izgalmas pólómérkőzésekre, amelyek **Andrássy Géza** gróf vezetésével az egykori városi sportterületen zajlottak le. **Andrássy Károly**, **Bánffy Miklós**, a két **Károlyi** Lajos, **Pallavicini György**, **Sigraay Antal**, **Széchenyi László**, **Teleki Géza**, **Wenckheim József** grófok, **Windischgrätz** Lajos herceg, **Neimans báró**, **Rohoncay Lőrinc** és **mr. Harrison** voltak a közönség által dőltelgetett játékosok, akik nemcsak idehaza, hanem a külföldön is figyelemreméltó sikereket értek el. A **Budapesti Pólo Club** azonban nemcsak ennek az ősi tiszti lovassportnak meghonosításával szerzett magának a sport terén kiváló érdemeket, hanem igyekeztek az erre a célra akkoriban használt angol és argentinai ponnylovakat kiküszöbölni, sőt **Andrássy Géza** gróf megkezdte az alacsonytermű erdélyi lovaknak pólócselokra való tenyésztését is.

A háború ennek a sportnak a végét vetett; a híres klub tagjai közül sokan már meghaltak, jórésztük pedig éppen elég más munkát talált hazánk újjáépítésében, semhogy a pólójátékra gondolhattak volna. A klub működése tehát szűnt.

Mint köztudomású, a múlt évben azután **Magyar Pólo Club** néven **Rakovszky Iván** ny. miniszter elnöklésével egy új pólóegyesület alakult, amelynek nemcsak az volt a célja, hogy a pólójátékot újból felelevenítse, hanem főként az, hogy ennek a révén a magyar lótenyésztésnek hasznára váljék. Csodálatos, hogy ennek az új pólóklubnak mennyi nehézséget kellett leküzdenie a még akkor is, amikor már létjogosultságát bebizonyította, mennyi egyéni érdekekkel kellett megbírkóznia, amíg zavartalan működését biztosíthatta. A **Magyar Pólo Club** éppen az eddig megtartott mérkőzések és a most a Margitszigeten folyó nemzetközi játékok tanúsága szerint, kiűzött feladatának pompásan meg is felelt s rövid időn belül nemcsak nagyszerű játékosokat nevelt (íj. **Bethlen István** gróf, a két **Horváth**-fiú: **Miklós** és **István**), hanem bebizonyította a magyar lónak pólójátékra feltétlenül alkalmas voltát is. A közönség a pólójátékot hamarosan megszerette s a legutóbbi mérkőzéseken már olyan impozáns tömegekben vonult a pályára, hogy ebből is ítélve, a pólóügy további fejlődése egyszerűen mindenkorra biztosítottak tekinthető.

Úgy látszik ez a siker ismét kedvet öntött a régi és szívetelős **Budapesti Pólo Club** megélő tagjaiba, akiknek körében most felvetődött az újra akcióbálopás kérdése.

Andrássy Géza gróf, a klub elnöke és a pólójátékoknak lelkes előharcosa ma estére a Nemzeti Kaszinóba rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelynek egyedüli tárgya a klub helyzetének és jövő működésének megvitatása volt.

A magyar lovassportközönség bizonyára örömmel üdvözlö a **Budapesti Pólo Club** működésének újravétele. Ennek a pólóügy szempontjából az a tagadhatatlanul nagy előnye, hogy két egyesület csapatának játékosai között feltétlenül nagyobb lesz a versengési kedv, mint egy ugyanazon egyedülálló egyesület különböző csapatjai között.

Egy dolog azonban komoly megfontolásra késztetheti a póló híveit. Ez pedig az, hogy vajjon a mai súlyos gazdasági viszonyok között megbírnak-e két ilyen mégis csak költséges sporttal foglalkozó egyesületet. Nem kell-e attól tartanunk, hogy a szükséges anyagi eszközök előteremtésére törekedve, nem fogják-e egymást gyöngíteni? Hiszen aránylag mégis csak kevesen vannak, akik ennek a sportnak szentelhetik magukat s így félt, hogy sem egyik, sem másik egyesületnek nem lesz annyi tagja, amennyi elegendő az egyesületek fenntartására és az aktív játékosok sorompóba állítására. Ez az aggodalom lovassportkörökben általános és jogos is és így nem csodálkozhatunk azon, ha máris felvetették azt az eszmét, hogy a két klubot egyesítsék. Ennek a fúzióknak nemcsak anyagi, hanem nagy erkölcsi értéke is lenne, mert közös erővel, amúgyis közös céljaikat sokkal hatásosabban szolgálhatnák. Ha azután a póló ügyét a megérdemelt diadalra segítették, még mindig elég idő lesz újabb egyesületek alakítására. Ezek azonban inkább a vidéken lennének létesítendőek, hogy ott is legyen alkalmuk a póló híveinek sportjuk gyakorlására.

Mint értesültünk, a fúzió gondolata sportkörökben élénk viszhangot keltett s állítóan a tárgyalások ezirányban folyamatban is vannak s valószínűen könnyen sikerre is vezetnek, mert hiszen az egyik alakulat ma csak kéréseit szolgáltatja, míg a másik igen szép és gyönyörűen fejlődő loannyalgal s ezenfelül máris szép sporteredményekkel járulna — mint például csütörtök délutáni nemzetközi győzelme — az egyesüléshez.

Úgy tűnik igen bölcs dolog volt új névvel új klubot alakítani 1927-ben. Így ugyanis „új lapot nyithattak” és a régi problémákat a hátuk mögött hagyhatták.

A **BUDAPESTI POLO CLUB** ugyanis nem szűnt meg hivatalosan. A BPC-ben valamikor játszott régi póló játékosok közül sokaknak komoly gondjaik voltak és ezt nem mindig bölcsen tudták kezelni. **Pallavicini György** örgróf a BPC közgyűlésén például felszólalt és a jelentős sportolási költségekre hivatkozva ellenezte a pólóélet újra indítását is. (Ez durva, váratlan támadás volt egy korábbi pólójátékosról és nyilvánvalóan „savanyú a szőlő” jellegű is, hiszen még mágnásként ő az egyik legaktívabb játékos volt a BPC-nak korábban.) Az érthető volt, hogy akinek gondjai vannak, az nem foglalkozott már a pólóval, de az már nem, hogy azért a póló sport ellenzőjévé váljon. A BPC gyűlésén felmerült az is, hogy a két klub egyesül, mert a két klub külön működése nagyobb költséget jelentett volna. A későbbi hírekől rekonstruálni lehetett, hogy frappáns megoldás született.

A **NEMZETI SPORT** híradásából tudhatjuk, hogy **1927 06 28-ára** az MPC is közgyűlést hirdetett meg, hogy lehetőséget adjon a megfelelő megoldás megtalálására, akár a felerült egyesülési javaslat elfogadására is.

A Magyar Pólo Club folyó évi június hó 23-án (csütörtökön) délután fél 5 órakor a Pólo Club margitszigeti helyiségében évi rendes közgyűlést tart az alábbi tárgyszorozattal: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Az Ugyvezetőség évi jelentésének tárgyalása (tagok felvétele). 3. A számvizsgálóbizottság előterjesztése az 1927. évi zárszámadásról és határozataival a felmentvény megadása tárgyában. 4. Az 1928. évi költségvetés előterjesztése. 5. Az alapszabályok módosítása. 6. A választmány és tisztikar tagjainak megválasztása. 7. Indítványok, melyek a közgyűlés napja előtt 8 nappal az elnökségnek írásban benyújtandók.

Az ÚJSÁG 1929 06 23-i, a BPC közgyűlést követő napon megjelent cikke **Andrássy Géza gróf** nyilatkozatát közölte, aki igen bölcs módon beszélt a pólóról. Néhány gondolatát érdemes kiemelni:

„A politikai lapokban tett nyilatkozat rendszerint annak alapnak politikai iránya szerint színeződik, amelyekben megjelent. Én politikát a sportban nem ismerek és nekem egy politikám, hogy sok sportot (és itt nevetve jegyezte meg: lósportot) kell csinálni, hogy a magyar ifjaknak, ennek a jövő reménységének férfiassága, ügyessége minden más nemzet fölé kerüljön. Nemzetem jobb jövőjét egy életerős, egészséges ifjúság sportolásában látom, mert akkor nem érnek rá foglalataskodni olyan dolgokkal, amelyek léleknek és testnek ártalmasok.”

„...kövessünk el mindent az ügy érdekében és ki kell küszöbölni azt, ami elválaszthat és ha a lezárt újságnyilatkozatokkal a közönség figyelmét erre terelték, annak csak örülni tudok, mert az a véleményem, mint a szépasszonyról, hogy az is a baj, ha nem beszélünk, de az is baj, ha sokat beszélnek róla.”

Andrássy Géza gróf nyilatkozata a pólóról és a pólóról tett nyilatkozatokról

„Sok sportot és pedig — lósportot kell csinálni, ez az én politikám!”

Az Újság múlt hét pénteki számában Pallavicini György őrgrof egy interjú keretében foglalkozott a Budapesti Pólo Club közgyűlése alkalmával a pólósporttal. Erre válaszként Rakovszky József, a Magyar Pólo Club elnöke újságnyilatkozattal felelt. Érdekesnek találtuk és ügyben felkeresni és kikérni véleményét Andrássy Géza grófnak, a magyar lovassport legtekélyesebb támogatójának, akinek életútjának a lovassport történelmével van összekötve, hogy mi a nézete e nyilatkozatokról?

— Először is — mondta Andrássy Géza gróf — nem szívesen nyilatkozzom lovassport-dolgokról, mert azt tartom, hogy dolgozzunk csendben, minden lármánál, mert minden nyilatkozat csak az ügy rovására és elmérgesítésére vezet. Olvastam a nyilatkozatokat és ebben én bírok lenni semmi formában nem akarok. A politikai lapokban tett nyilatkozat rendszerint annak a lapnak politikai iránya szerint színeződik, amelyben megjelent. Én politikát a sportban nem ismerek és nekem egyetlen politikám, hogy sok sportot (és itt nevetve jegyezte meg: lósportot) kell csinálni, hogy a magyar ifjaknak, ennek a jövő reménységének férfiassága, ügyessége mindenben más nemzetek fölé kerüljön. Nemzetem jobb jövőjét egy életerős, egészséges ifjúság sportolásában látom, mert akkor nem érnek rá foglalkozni olyan dolgokkal, amelyek léleknek és testnek egyformán ártalmasok.

— A pólósport a legszebb lovassport és ennek pláne nálunk, akik lovasnemzet voltunkról öröklék beszélünk, lenni kell. Ez ügyességet, lórávalótermettséget, gyors felfogást igényel, eltekintve attól, hogy a lovasság szempontból, mint a futball a gyulagsághoz igen fontos, azonkívül közgazdasági jelentőségű, amely az államháztartásban is lényeges szerepet játszik, mert ma a póló-ló értéke a világpiacra olyan horribilis, hogy azt csak azok tudják, akik ennek a sportnak a közelében élnek. Egy nyers, belovagolt ló ára, ha csak a remonda-árat vesszük, 1000 pengő körül mozog, míg egy jól belovagolt póló-ló ára 10—15.000 pengő körül is van. A magyar ló pedig nagyon alkalmas erre a célra és a magyar lötenyészítés szempontjából a póló felbecsülhetetlen értékkel bír.

— Azt hiszem, hogy ez újságnyilatkozatok alapját az képezte, hogy a régi Budapesti Pólo

Club folyó hó 21-ére közgyűlést hívott össze. E 24 év óta fennálló pólóklub, amely a mi alapításunk, melynek elnöke én vagyok, mind-ezideig a háború után való rossz gazdasági viszonyok miatt szünetelt. Tagjainak vagyonát megszállt területeken elvették és más vis majorok folytán akciójában gátolva volt és éppen ezért meg kellett várni a konszolidációnak azt a fokát, amikor írmét a nyilvánosság elé léphetünk. Ez a pólóklub külföldön is olyan sikereket ért el, hogy kezdetleges dologgal a nyilvánosság előtt most már nem szerepelhetünk dicsőséges multunk veszélyeztetése nélkül. Ennek a pólóklubnak alapszabálya, vagyonra és sok tiszteletdíja van, tehát egész természetesen, hogy össze kellett hívni azért, mert a jövő életünkre nézve ellátározásokat kellett hozni. Hiszen éppen abban szünetelt a klub-élet, hogy közgyűléseket eddig nem tudtunk tartani és most, hogy megtartottuk ezt, miniszterileg jóváhagyott alapszabályunk érielmében jártunk el. Így nyilvánvaló, hogy ez senki és semmi ellen nem akart menni és legkevésbé az újonnan alakult Magyar Pólo Club ellen. Én nagyon természetesen tudálom, hogy összejövetelelünk ilyen félreértésre adott alkalmat, mert a magyar közönség életébe berögződött az a gondolat, hogyha valami mozgalom indul egy ügy érdekében, az csak az ügy ellen lehet.

A Budapesti Pólo Club megtartotta közgyűlését, beszámolt a tagoknak a klub helyzetéről, vagyonáról, megválasztotta választmányát, új tagokat vett fel és végül felhívta tagjait, hogy minél számosabban vegyenek részt a pólósportban, miután a Pestvidéki Versenyegylet káposztásmegyeri pályáján az új pálya készen van. Semmi más nem történt és nem történhet, ami a pólósport ellen van.

A Magyar Pólo Club megalakulása és működése máris szép eredménnyel számolhat be. Én tehát nem vizsgálom azt, hogy magányos vállalkozók, vagy állami támogatással létesült, de ha állami támogatás van benne, az csak tiszteletreméltó és az állam azt tette, ami kötelessége a lovasság szempontjából, mert ha magánosok nincsenek abban a helyzetben, hogy kezdeményező lépést tegyenek egy szorosan vett nemzeti ügy érdekében, akkor azt az államnak kell megtenni.

— Egész életem a sport mellett van lekövte és bármily sport nálunk nem volna, amely más nemzeteknél már virágzik, én vol-

Budapest eseménye!
Pénteken, 29-én

Szinészbucsu
Péter Pálkor
GELLÉRT parkteraszán
és az összes helyiségeiben

Délután 5 órakor:
Pletykaszur és divatrevü
műsorral

Este 8 órakor:
Szinészbucsa
(Vacsora alatt komikusok versenye)

11 órakor:
Parkteraszán
Mihályi Seala, Belvárosi, Főv. Operett,
Király, Magyar, Operabáz, Badal Szin-
kör idei slágerekkel — eredeti szereplőkkel.

Filmszínház
(mindenképp lefilmezni)

Strandrevü
(görszépverseny)

Szépál művendékek
(klasszikus táncok)

Friesay Jazz Kócsé

Belépő nincs. Uzsonna 5 P. Vacsora 10 P.

Utcai ruha. Tücs reggeli.

nek az első, aki eljárna, hogy az állam ezt megcsinálja, támogassa, felvirágoztassa, mert ez nemcsak sportot, hanem kultúrát is jelent és kapcsolatot teremt a civilizált világgal. Szívemből örülök, hogy ez megvan és ha konfliktóverseny volna, annak is örülnék. A Budapesti Pólo Club tagjai játszani fognak a Magyar Pólo Club ellen, de csak lóháton ellene, mert abban a pillanatban, amide lóról leszállunk, egyformán magyarok vagyunk, akik arra vannak kötelezve, hogy abban a nagy ellenséges tengerben, amely körülvesz, szeressék egymást valós, vagyon és fajra való tekintet nélkül. De működhetünk közösen is, ha arra mód adatik. Az én lovaím már részt vettek a Magyar Pólo Club versenyén és a jövőben is szívesen adom, ha arról van szó, hogy ez ügyet támogassam. Tehát kövessünk el mindent az ügy érdekében és ki kell küszöbölni azt, ami elválaszthat és ha a lezárt újságnyilatkozatokkal a közönség figyelmét erre terelték, annak csak örülni tudok, mert az a véleményem, mint a szép asszonyról, hogy az is baj, ha nem beszélnek, de az is baj, ha sokat beszélnek róla.

Megemlíti, hogy a háború utáni rossz gazdasági helyzet okán szünetelt a BPC működése: *„Tagjaink vagyonát megszállt területeken elvették és már vis majorok folytán akciójában gátolva volt és éppen ezért meg kellett várni a konszolidációnak azt a fokát, amikor írmét a nyilvánosság elé lépünk.”*

„A Budapesti Polo Club most megtartott közgyűlésén beszámolt a tagoknak a klub helyzetéről, vagyonáról, megválasztotta a választmányát, új tagokat vett fel, és végül felhívta tagjait, hogy minél számosabban vegyenek részt a pólósportban, miután a Pestvidéki versenyegylet káposztásmegyeri pályáján az új pálya készen van.”

Tehát a BPC közgyűlést követő napon még azt a koncepció is volt, hogy mind két klub saját pályán saját játékosaival működjön tovább. Andrássy Géza gróf ugyanakkor megjegyzi:

„De, működhetünk közösen is, ha arra mód adatik.”

Egy jóval későbbi, **1929 06 15-i** hír (lásd később bővebben a **BUDAPESTI HÍRLAP** cikke), hogy megalakult a **MAGYAR LOVASPÓLÓ SZÖVETSÉG**, az MPC valamint a „gyorsan egymásután korábban megalakult” 4 vidéki póló egyesület részvételével. (Tehát ekkor már a BPC nem működött, feltehetően beolvadt az MPC-be.)

Andrássy Géza gróf MLSZ elnökévé választásával 1929-re tehát megtalálták a megfelelő megoldást.

Andrássy Géza gróf nem volt ott a MPC 1927-es megalakulásánál, ugyanakkor az **1928-as MPC ÉVKÖNYV**-ben már, (1929-ben belépett) alapítotagként van felsorolva.

Andrássy Géza gróf ménesét és birtokainak nagy részét elvesztette, ezért pólójátékosként nincs más hír róla. 1928-ban a **Nemzeti Lovarda Egylet** elnöke, és **Magyar Atlétikai Club** elnöke is, mely utóbbinak 4 évtizedes időszakát pont 1929-ben ünnepelték, tehát volt más jelentős és megfizető elfoglaltsága is.

Rakovszky Iván elnök ugyanakkor szükségesnek tarotta még a 1928 06 28-i MPC közgyűlés előtt reagálni **Pallavicini György őrgrof** által említetkekre és a hasonló felvetésekre, mely a póló költségeire vonatkozott.

Reagálása a **BUDAPESTI HÍRLAP 1928 06 24-i** számában jelent meg. Ennek lényege, hogy az MPC kezdetektől a költségek csökkentésére törekedett, sőt arra, hogy Magyarországnak hasznára legyen az. Ennek pedig a legfontosabb eszköze volt, hogy a drága külhoni polo pony-k helyett magyar tenyésztésű lovakat használnak, melyeknek exportja komoly bevételi forrás is lehet, ezáltal gazdaságilag is hasznos dolog a póló újjáélesztése.

Rakovszky Iván nyilatkozata a magyar lovaspóló-sport jövőjéről és a póló-ponny tenyésztés sikeréről

A lovaspóló bevonult a magyar sportközönség érdeklődésébe és megindult a sikernek azon az útján, amelyet a legnépszerűbb sportágak jártak végig.

A hozzáértők felfogása szerint csodálatra méltó, amit ez az ifjú egyesület ebben a nálunk ismeretlen, de világszerte elterjedt és népszerű sportban rövid egy esztendő alatt elért. A háború előtt Budapesti Póló Klub néven játszott már Budapesten egy mágneses csapat, amelynek egyik volt tagja, **Pallavicini György őrgrof** az *Ujság* pénteki számában hosszabb nyilatkozatot tesz és éles kritika tárgyává teszi a Magyar Póló Klub működését. Szükségnek tartottuk, hogy megkérdessük a Magyar Póló Klub elnökét, **Rakovszky Iván** nyugalmazott belügyminisztert a Magyar Póló Klub várható fejlődése és a Magyar Póló Klub belső viszonyaira vonatkozóan. Első kérdésünk arra vonatkozott, igaz-e **Pallavicininek** az az állítása, hogy a magyar ló póló-ponnyának nem alkalmas. A következő feleletet kaptuk:

— A Magyar Póló Klub főelőjárú azt fejtette ki, hogy magyar lovak játsszák a pólót és az esetleges magyar pólóponny exportnak az alapjait megvesse. Aki a rövid ideig tréningben álló magyar lovakkal lefolyt mérkőzéseket megnézte, kétségtelenül megállapíthatja, hogy a magyar lovak kitűnően beváltak. Külföldi vendégeink a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak a magyar lovakról és nem szakartelem nélküli feltevés, de immár bebizonyított tény, hogy a magyar lótenyésztés pólóra alkalmas lovat szinte határtalan mennyiségben képes piacra hozni. **Pallavicini** óvatosan csak az arab ponnyról beszél. Tudjuk azonban, hogy Magyarországon arab lónevelés alig van már, ellenben annál több a kisire maradt telivér, a nem magas, de gyors és kemény félvér. Ném az arab ponnyra, de a magyar kisternetőt nemes lóra kell tehát a súlyt fektetni, ha pólóponny exportról beszélünk.

Naponta friss pörköltkávét

Miért vesztőmárka a Hubert-féle pörköltkávét?
Eznek magyarázatát kívánjuk jogában lenni.

1 kg. Sültán-kávé	P 12.50
1 kg. Hubert	P 11.25
1 kg. L. renész kávé	P 9.60
1 kg. II. „	P 8.00
1 kg. III. „	P 7.25

Pallavicini György nyilatkozatában az el- len is tiltakozik, hogy a Közmunkatanács, vagy a Margitsziget milliárdos költséggel pólópályát épített. Erre vonatkozólag **Rakovszky Iván**, aki a Közmunkatanács elnöke is lévén, az ügyeket legalaposabban ismeri, a következő kijelentést tette:

— Nevetséges egyáltalában a margitszigeti pólópályá milliárdos költségeiről beszélni. Aki a Margitsziget multját ismeri, bizonyára emlékezik a budai oldalon újonnan feltöltött kopár területre. Ezt a területet parkírozni kellett és a pólópályá felállítása mindössze azt követelte, hogy a parkírozás során akkora terület szabadon hagyassék, amely egy pólópályá méreteinek megfelel. A parkírozásnak ezt a tervét nem a Közmunkatanács, sem a Margitsziget jelenlegi vezetősége nem alkotta meg, hanem még a régi, magánkezekben lévő részvénytársaság. Ha tehát került volna is valamibe a pólópályá létesítése, nem áll, hogy arra közpénzt szántak, mert elvégre a régi részvénytársaság azt tehetett a maga pénzével, amit akart. Nekünk már csak azt kellett megvárni, hogy a feltöltött területen elvetett fű megnőjjön. Ez még igazán nem került semmibe. A Schiffer-féle tervvel szemben mindössze azt a változtatást tettem, hogy nem engedtem a területet úgy berendezni, hogy az egyébre, mint pólóra használható ne legyen. A pólóhoz szükséges összes berendezési tárgyak, — amelyek természetesen a Póló Klub tulajdonát teszik, — eltávolíthatók. Mikor nincsenek mecesek, el is távolíthatók és a pólópályá területe, mint ünnepségek megtartására szolgáló mezőny, a Margitsziget vezetőségének bármikor rendelkezésére áll. Megjegyzem azonban, hogy ha annak idején, amikor a pólójátéknak a Margitszigeten való bevezetése mint gondolat először fölmerült, én lettem volna a Közmunkatanács és a Margitsziget elnöke, minden habozás nélkül hozzájárultam volna ehhez a tervhez. A sziget a város egyik sportközpontja. A szigeten futballoznak, atlétizálnak, tennisznek, eveznek, úsznak, lóháton ugratnak, hokkiznak, ez ellen senkinek sincs kifogása, miért csak éppen lovaspólózni ne lehetne. Ugy tudjuk, hogy azok, akik a legjobban tiltakoznak, semmi kifogást nem emelnek akkor, ha véletlenségből más társaságnak jutott volna eszébe, hogy a szí-

geten játsszák pólót. A pólópályában a szí- get jóformán minden költség nélkül világró- rosi attrakcióra tett szert, amelyet megco- dált idáig minden külföldi. Az összes nagy- városokban vannak pólópályák, — nagyrészt szintén közterekben, — s a Margitszigetnek, mint legelőkelőbb parkunknak, hivatásához tartozik, hogy Magyarországon a háború óta fennállt hiányt pótolja.

Megkérdéztük ezután, igaz-e, hogy a lovas- póló annyira költséges-e, hogy annak elterje- désére ma számítani nem lehet.

— A lovaspóló költségeit nagyon könnyű megállapítani. A Magyar Póló Klub tagjai- nak egy ló tartása havi 130 pengőjébe kerül. Ha valaki két lovat tart, ami már elég arra, hogy minden játékban részt vegyen, havi 260 pengőt kell rászánnia erre a mulatságra. Nem állítom, hogy ez kevés, de viszont elfoglaltság nélkül még sem lehet azt mondani, hogy ne lenne Budapesten sok ezer olyan ember, aki ezt a havi összeget szórakozásra kiadhatja és el is költi sokkal kevésbé nemes mulatságra. Aki nem akar saját lovat tartani, és a klub- lovakat veszi bérbé, — ha mondjuk, heten- kint kétszer játszik, — 160—180 pengő havi kiadással kijöhet. Hogy miképpen lehet abban, hogy valaki klub-lovakra ül, és az azokért megszabott használati díjat megfizeti, kifogásolni valót látni, azt nem értem. Hiszen akkor lovardában sem lehetne lovagolni. Azt hiszem, hogy **Pallavicininek** az e körül és a tiszta amatőrizmus körül való fejtegetései valahogy tévesen fródtak le, mert egyáltalá- ban nem tudom megérteni, mit akar mondani velük.

— Igaz-e, hogy a csütörtöki mérkőzés lá- togatottság szempontjából a Póló Klubra nagy csalódást hozott?

— Hétköznap tartott mecesen egyáltalában nem számítottunk nagyobb közönségre. Mikor délután a kellemetlen időjárás megkezdődött, abba is belenyugodtunk, hogy legfeljebb né- hány fanatikus lesz jelen a mérkőzésen, mégis hatszáz fizető néző volt. Amin igazán nem változtat, hogy ha a rosszindulat ezt a szá- mot a maga szemüvegén keresztül messze alá- becsüli, pedig ismeretlen sportnál hétköznap, rossz időben bizony ez tekintélyes szám. Ahhoz, hogy egy sport népszerűvé váljon, idő kell. A futballt és a teniszt se nézték Pes-

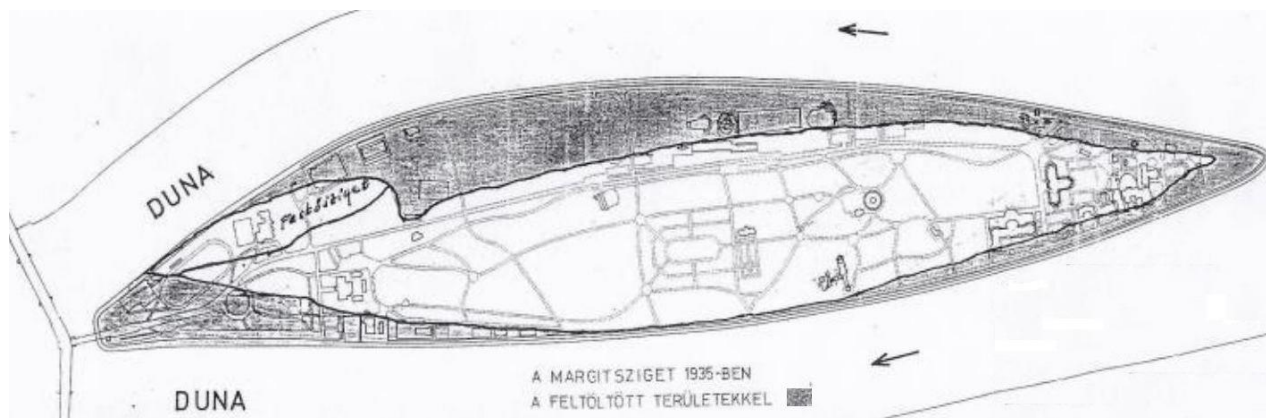
E témához kapcsolódik az **Az EST 1928 10 28-i** híradása a Margitszi- geti őszi póló szezon versenyekről, ahol fontosnak tartották megemlíteni, hogy (nem csak a pólós lovak, hanem) a felszerelések is mind magyar gyártmányúak!

A margitszigeti lovaspóló-versenye- ken résztvevő úrllovak lovainak tel- jes nyereg-, lószerszámtszerelését az 1848-ban alapított *Freund A. Ró* cég szállította, tehát ez a felszerelés nem angol, hanem a 80 éves magyar cég készítménye.

MARGITSZIGETI PÓLÓPÁLYA TÖRTÉNETE

Az előbbi a **BUDAPESTI HÍRLAP 1928 06 24-i** számában megjelent Rakovszky Iván interjúból megtudhattuk, hogy a Margitsziget mocsaras Buda felőli partjának feltöltésével nyerték a pólópálya területét.

Ebből következően nyilvánvaló, hogy gróf Andrássy Gézaék annak idején a sziget más részén pólóztak.

¹⁶A fellelhető korabeli térképek jól ábrázolják a feltöltési munkálatok eredményeként megnövelt Margitszigetet, és azt a Späth cég terveivel összehasonlítva nyilvánvaló, hogy Rakovszky Iván igazat állított. A **9 számmal** jelölt területen (a feltöltött részen) lett kialakítva a pólópálya. Mellette volt a lovaspálya, valamint egy stadiont is. (A stadion és a lovaspálya helyén hozták létre később a Palatinus strandot)

A 11-es számmal jelölt póló klubház már az út másik oldalán lett kialakítva a casino mellett.

A svájci stílusban megépült klubház (lásd később fotóját) Budapest ostromakor a Margitszigeten 1945 január 18-tól 12 napig tartó csatában elpusztult, ezért később elbontották.

Späth cég Margitszigeti 1927-es terve, 9.számmal jelölve a pólópálya, 11-es a klubház, 10-es a lovaspálya

A pólópályát pedig a II. Világháborút követően nagy igyekezettel tüntették el. A Főkert Zrt-nek rendezkedett itt be és kialakították mellette a Bercsek kertet. Fő szempont volt, hogy soha többé ne lehessen pólópálynak használni.

Margitsziget mai képe

¹⁶ Bercsek Péter: Részletek a Margitsziget történetéhez

BETHLEN ISTVÁN GRÓF A VÖRÖSÖK VEZÉRE

A tegnapi lovaspólmeccsen a kékek nagy gólarányú győzelmet arattak a vörösökön

Bethlen István miniszterelnök van olyan kitűnő sportember, hogy temérdek elfoglaltsága mellett is háttér tud fordítani politikának egy fél délutánra. S bár az egyik csapat vezére a magyar miniszterelnök volt s a csapatban egy egykori uralkodóherceg, a bírói sípot pedig **Bánffy volt külügyminiszter**, az erdélyi magyar párt vezére tartotta szájában, a mérkőzést teljesen politikamentesnek találtuk.

Hiszen a játékosok nem politikai jelszavakon, hanem irlandi pónikon nyargaltak s ha azzal kezdődött itt a dolog, hogy Bethlen beöltözött piros dresszébe, „*be a vörösbe*” s ha a lovak, noha négy lábuk volt, néha meg is botlottak s ha a játékosok gyakorta nem oda néztek, ahova ütöttek s majdnem mindig akkor szólalt meg a csengő, amikor valami ellenzéki frontáttörés készült, sport volt ez, nem politika, sport, amit úgy hívnak, hogy lovaspólmérkőzés.

Közönség nem sok akadt, de több, mint a képviselőház karzatán. És előkelő volt ez a közönség. Autó sem sok rukkolt ki, de szépek voltak a kocsik. Hölgyet, pláne szép hölgyet sokat láttunk, - egytől egyig - de a joból sose árt meg a sok. A **Duna és a sziget olyan szép** volt, mintha minden őszi tájfestőt le akart volna főzni.

A meccs akkor kezdett érdekes lenni, amikor az első chukkerben Bethlen István, az öregebb, szédületesen lestartolt az északi kapu felé. Megszokott az öreg, ala Kohut és vészesen kergette a labdát a kapu felé. Mindenki gólt várt, hiszen az ütőt ugyanaz hajtotta, aki az arany középút politikáját csinálja. Majd csak meg találja a kapu közepét. A labda azonban egyszer csak megfordult s elkezdett gurulni a széle felé. Kifutott egészen a jobbszél felé. Ejnye, ejnye...

Sokáig, mert nem esett gól, úgy látszott, hogy az **ifj. és az id. Bethlen István összeütközése lesz a meccs fő eseménye**. Éppen a tribün hónapi előtt a pálya szélén kergette a labdát idősb Bethlen István, amikor a fiatal nekirugaszkodott, hogy elhalálessza. Az elhalálassza nem sikerült, sőt Bethlen Pista ütője túl nagyot lendült. Pont könyökén találta apját.

Az öreg arra megcurukkoltatta lovát, meglóbálta ütőjét és visszavágott szemével a fia felé.

- Te, úgy váglak... - mondta félhangosan a tribün nagy derűjére.

Az öregek és a fiatalok, az apák és fiúk nagy kontroverziája tehát ezen a meccsen is felvillant.

Végeredményben a **fiatal Bethlen, a kékek csapata győzött a hat chukkerben 4:1-es gólaránnyal**. Tényleg jobbak is voltak. **Ifj. Bethlen** volt a legjobb meg **Parry Jones**. A vörösöknél - egész komolyan - a miniszterelnök tetszett legjobban meg a **mecklenburgi herceg**.

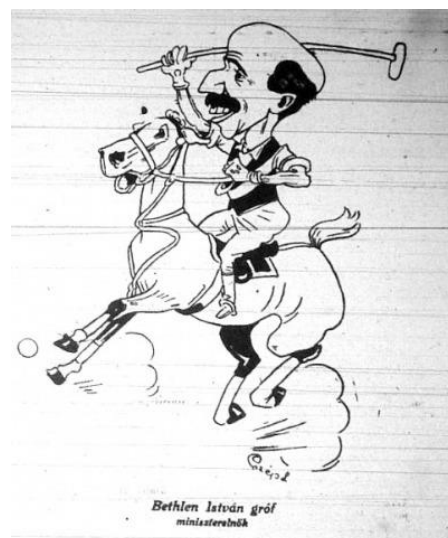
A győztes gólokat **ifj. Bethlen István (2), Kovács főhadnagy, Rohonczy báró** lőtte, a tisztelet gólt **idősb Bethlen István**.

A meccsnek úgy lett vége, hogy **id. Bethlen István** éppen hatalmas vágtában volt a kapu felé, amikor csengettek. Ilyenkor a támadást még végigjátszák s így **Bánffy gróf** sípja néma maradt. A vonal mentén azonban egyszer csak megbicsaklott Bethlen ütője s a labda kiugrott a kerítésen túl.

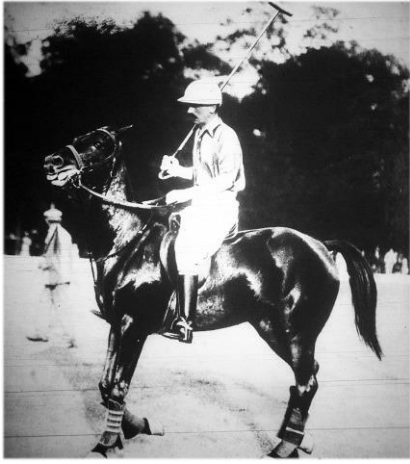
A szürkületben **Bánffy** először nem látta tisztán a helyzetet. De mikor konstataálta, hogy a labda túlment a vonalon, így szólt:

- Akkor vége van!

S fűtyült. Mert ugyan mit lehet kezdeni egy labdával, amit **Bethlen** is elhibázott.

¹⁷ <http://www.huszdikszazad.hu/1928-oktober/sport/bethlen-istvan-grof-a-vorosok-vezere>

Bethlen I. miniszterelnök pólójátékosként;

Jelenet a mérkőzésről a Margitszigeti pályán

1928 OKTÓBERI KUPÁK

Az **1928-AS MPC ÉVKÖNYV** tartalmazza az 1928-as kupamérkőzések eredményeit és a kupákat is.

1928 október 18. **NOVICE KUPA**

Kijátszatott:	
1928. évi október hó 18-án.	
<i>Kék csapat:</i>	<i>Vörös csapat:</i>
ifj. gróf Bethlen István	dr. Rakovszky Iván
dr. gróf Bánffy Miklós	M. M. Parry Jones
Kovács Dezső	báró Rohonczy Imre
Illy Gábor	Sorg Jenő
Győz: Kék csapat 5 : 0 arányban.	

„NOVICE KUPA”

Október 25. **MAGYAR POLO CLUB HANDICAP KUPA**

Kijátszatott:	
1928. évi október hó 25-én.	
<i>Vörös csapat:</i>	<i>Kék csapat:</i>
Mecklenburgi herceg	dr. Rakovszky Iván
Sorg Jenő	ifj. gróf Bethlen István
ifj. Hornyánszky Viktor	báró Rohonczy Imre
Kovács Dezső	Aich Hubert
Vörös csapat győz: 3 : 2 arányban.	

„MAGYAR POLO CLUB HANDICAP KUPA”

Nem nehéz beazonosítani, hogy az előbb említett októberi Margitszigeti mérkőzés a két Bethlen gróffal az alábbi **MAGYAR BAJNOKI KUPÁ**-ért zajlott.

Október 21. **MAGYAR BAJNOKI KUPA**

Kijátszatott:	
1928. évi október hó 21-én.	
<i>Kék csapat:</i>	<i>Vörös csapat:</i>
ifj. gróf Bethlen István	id. gróf Bethlen István
M. M. Parry Jones	Mecklenburgi herceg
báró Rohonczy Imre	Aich Hubert
Kovács Dezső	Sorg Jenő
Győz: Kék csapat 4 : 1 arányban	

„MAGYAR BAJNOKI KUPA”

Október 28. **MAGYAR HANDICAP VÁNDORDÍJ**

Kijátszatott:	
1928. évi október hó 28-án.	
<i>Kék csapat:</i>	<i>Vörös csapat:</i>
dr. Rakovszky Iván	Mecklenburgi herceg
ifj. gróf Bethlen István	Sorg Jenő
báró Rohonczy Imre	ifj. Hornyánszky Viktor
Aich Hubert	Kovács Dezső
Kék csapat győz 8 : 6 arányban.	

„MAGYAR HANDICAP VÁNDORDÍJ”

Október 23 és 30-án **BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS VÁNDORDÍJA**

Kijátszatott:	
1928. évi október hó 23 és 30-án.	
Október hó 23-án.	
<i>Vörös csapat:</i>	<i>Kék csapat:</i>
dr. Rakovszky Iván	Kovács Dezső
dr. gróf Bánffy Miklós	ifj. Hornyánszky Viktor
Mecklenburgi herceg	Sorg Jenő
Aich Hubert	M. N. Kearns
Eredmény 4:4 eldöntetlen.	
Megismételve: 1928. október hó 30-án.	
<i>Vörös csapat:</i>	<i>Kék csapat:</i>
Aich Hubert	dr. Rakovszky Iván
ifj. Hornyánszky Viktor	Mecklenburgi herceg
Sorg Jenő	ifj. gróf Bethlen István
Kovács Dezső	M. N. Kreans
Győz a kék csapat 5:4 arányban.	

„BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS VÁNDORDÍJA”

BUDAPESTI BAJNOKSÁGI KUPA

„BUDAPESTI BAJNOKSÁGI KUPA”

MAGYAR POLO CLUB 1928-AS ÉVKÖNYVE

A NEMZETI SPORT 1929 03 31 cikke arról tudósít, hogy az egyesület tagjai a Tattersall fedetes lovardájában tréningeztek. Nemsokára pedig megjelenik az MPC 1928-as díszes évkönyve. (Ez 1929-ben került kiadásra, ezért taglistája 1929-es adatokat is tartalmaz. Lásd mellékletben.)

Az 1928-AS MPC ÉVKÖNYVBől, (legközelebbi évkönyv 1942-es kiadású) igen sok értékes adatot lehet megtudni. A címlap feltűnően szép, színes póló jelenetet ábrázol.

Belívekben fekete-fehér képek vannak a Margitszigeti klubházáról és a kupákról.

Beszámolnak arról, hogy az 1927-es induláskor csak **16 lovuk** volt és a **játékosok (8 fő)** egyikének sem volt saját lova. **1928-ra 18 „pólóponny”**-ja volt már a klubnak, **26 játékos**al és ekkora már a játékosok **55 saját lovat** vásároltak. Már ekkor is felmerült, hogy megindulhat a lóexport is.

A klublovak (csak 17) nevük, nemük, származásuk és tenyésztő helyük adataival vannak felsorolva. Így megtudhatjuk, hogy ekkor a **17 klublóból, 8 Kisbéri tenyésztésű**.

A klublovak használati díjai is fel vannak tüntetve. **15 pengő/chukker**, ha valaki a Margitszigeti nyilvános mérkőzésen használja, **8 pengő/chukker** a (Vérmezőn, Rákoson) klubmérkőzésen és **7 pengő/chukker** a rendes napi gyakorlójátékokon, délutánonként.

(Ennek megítéléséhez jó tudni. A HVG 2017 januári 19.-i számában a Pengő megjelenésének 90 éves évfordulója kapcsán összehasonlították a **Pengő** és a **Forint** vásárlói értékét és praktikusán az **ezres szorzót** javasolták.

Az akkori 1927-es „**havi 200 fiksszel, az ember könnyen viccel**”, megfelel egy **200 000 Ft-os** 2017-es fizetésnek.)

A **magántulajdonban** lévő lovak után **7 pengő/nap** volt a költség ellátással, ápolással.

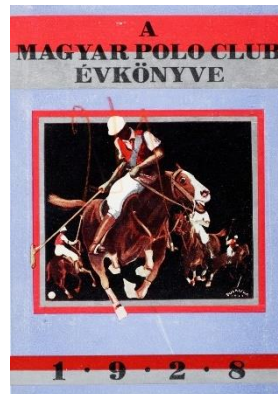
Könnyű kiszámolni ez **havi 210 pengőt** jelentett. (Ehhez képest jóval olcsóbbak manapság a lótartási költségek.)

(Megjegyzendő, hogy a magánló tartásához képest a **7 pengő/chukker bérlés** sokkal kedvezőbb, amivel a klub célja pontosan az volt, hogy azok, akik nem tudják megfizetni a magánlovak tartási díjait, azok is tudjanak sportolni, olcsó klublovakon. Ugyanakkor, aki meg tudta fizetni a drágább magánlovak költségét, az sokkal előrébb volt a játékban, hiszen, ha ló és lovasa „összeszokott”, akkor sokkal jobb eredményre képes.)

A klublovak jelentős költséget jelentettek ugyanakkor a klubnak. Az **1928-as klubköltségvetés 90 000 pengős** költségvetésével szemben az **1942-es MPC ÉVKÖNYV**-ben csak **32 000 pengős az évi költségvetés**. (Ekkor már nem voltak klublovak.) A kettő különbözetének (kb. 60 000 pengő) javarésze a 17 klubló 1928-as költsége. (Amit a ló bérlők nem fizettek meg a lótartási költségéből, azt a klubtagok fizették meg kb. 3400 pengő/ló/év értékben.)

Nem véletlen, hogy sokan szorgalmazták 1928-at követően a klubló tartás megszüntetését, hiszen azok bérlése „**potyázásnak**” számított. (A bérlő rendszer kezdetben, a játékoslétszám növelése érdekében jó volt, de később a jelentős játékos létszám létrejötté után már ezzel nem lehetett indokolni. Ezért át kellett térni a kizárólagos magánlótartásra, mert már ekkor ez volt jóval előnyösebb a klubnak. Az előbbi adatok alapján teljesen érthető módon.)

Későbbiek már csak a Honvéd klubokban maradt fenn a klublovak rendszer, ahol más szempontokra alapján érthető és indokolt volt a dotált sportolási lehetőség. Mivel a tisztek lovastudásának fejlesztéséhez igen előnyös volt a pólósport, ugyanakkor a fizetésük nem tette lehetővé a lótartási díjak fedezését.

A MAGYAR POLO CLUB CLUBHÁZA

A mai áron 210 000 Ft/ló (*igen csak jelentős*) tartási költség mellett érthető, hogy viszonylag kevés klubtagnak volt sok lóva 1929-ben. A klub elnöke **Rakovszky Iván dr** is csak **2 lóval** rendelkezett ekkor. Az sem véletlen, hogy **Wenckheim József gróf** bírt a legtöbb lóval (**14**), közte több saját nevelésével.

(*Ne feledjük a Kisbéri lótenyésztésben kimagasló érdemei voltak a Wenckheim családnak és a Kisbéri kastély ekkor már a Wenckheim család birtoka volt. Egy fenékkal nem lehet ennyi lovat megülni, ezért fel kell tételezni, hogy Wenckheim József gróf csak egy részét használta és az ott tartott többi lovat csak árulta. A klublovak közötti nagy Kisbéri lólétszámhoz ennek is lehetett némi köze.*)

A klub alapító **Borwin mecklenburg hercegnek** is csak **4 lóva** volt, ahogy **Károlyi Lajos grófnak** is.

Sorg Jenőnek 3, Aich Hubertnek, Kovács Dezsőnek és Morgan William-nak 2-2 lóva, Parry Jones, báró Hatvany Endre, gróf Almásy Pálnak, gróf Széchényi Márton és sok más kevésbé ismert nevű klubtagnak csak **1-1 lóva** volt. A magántulajdonként felsorolt 55 lólétszám felett **10 ló a Honvéd tisztikaré** volt, plusz **17 MPC klubló** volt. (**72 az összes lólétszám 1929-ben.**) Alovak döntően 10 év alattiak voltak, bár egy 20 éves is volt köztük. (*Lásd mellékletben lévő lólista, ahol megtekinthető még a lótartási költség, továbbá szállítási költséglista is.*)

Az évkönyv felsorolta a nemzetközi mérkőzéseket is.

A transzport táblázatból pedig megtudhatjuk, hogy egy **Budapest-Wien út fuvardíja lovanként 209 pengő.** (*Ami az említett átszámításnak megfelelően 209 ezer forintnak felel meg, ez pedig nagyon magas költség. Manapság ennyiért már egy kamionnyi lovat lehet odaszállítani.*) Ehhez még hozzájött 12 pengő/ló biztosítási díj is, (*3000 P. lóértékkel kalkuláltak*) valamint a napi 5 pengő istállózási díja. Egy kísérő menetjegye 20 P., egy lovasz napi ellátása 6 P., egy játékos napi ellátása szállodával együtt 25P.

A versenyhelyszínekre való szállítási díj távolságtól függött, de a többi költség (*Hamburg, Frankfurt, Bremen, Pola-Brioni*) hasonlóak voltak.

Megemlítik, hogy korábban csak az MPC tagok egymással versenyeztek, de az évkönyv kiadásakor már honvéd tisztikar is felállított a legjobb lovasaiból több pólócsapatot. Felvekik, hogy most már külföldi csapatokkal is szükséges versenyezni. (*Hatvany Endre báró hívta és vendégelte meg 1928-ban az első nemzetközi mérkőzésre az olasz csapatot. Lásd korábban a MAGYARORSZÁG 1928 06 23-i cikke arról, hogy a május 28-i Margitszigeti pályanyitó mérkőzés után június 21-től kezdődően a Brioni olasz csapat érkezik.*)

Az **1929-ben** kiadott, **1928-as MPC ÉVKÖNYV** taglistája már **95 főt** tartalmaz, ugyanakkor megírják, hogy **26 a játékos létszám**, ezért igen sok nem pólójátékos is klubtag volt.

E taglistán szerepel a belépés dátuma is. 27 tagnál van feltüntetve az 1927 dátum. Az alapításról szóló **BUDAPESTI HÍRLAP 1927 06 25-i** (*szombati, másnapi*) cikke felsorol néhány, megválasztott tisztségviselő nevét, azonban nem sorolja fel az összes alapításnál jelen lévő személy nevét. Elintézi annyival: „és még sokan a magyar társadalom előkelőbbjei közül.”

Ezért csak következtetni lehet az induló taglétszámról. Az alapításkor megnevezett személyek közül a következők nincsenek a 1929-ben kiadott listán: **Apponyi György gróf, Bernád Endre, Graeffl Jenő, Kiss Ferenc tábornok, Malanotti Lajos alezredes, Odescalchi Miklós herceg, d'Orsay Ede gróf, Plósz Béla dr. helyettes államtitkár, Szunyog Albert ezredes, Tarányi Ferenc főispán, Újfalussy Gábor, Vaszilievics János.**

Póló mérkőzések Európában! 1929.

1. Berlinben 1929. év június 15 - 25-ig,
2. Brémenben „ „ szeptember 5 - 10-ig,
3. Budapesten „ „ május 20-tól június 30-ig,
4. Frankfurtban a/R. „ „ július 22—31-ig,
5. Hamburgban „ „ június 29-től július 9-ig,
6. Kölnben a Rh. „ „ július 12—17-ig,
7. Wienben „ „ április 1-től június 16-ig.

— (A Magyar Póló-Club közgyűlése.)
A Magyar Póló-Club pénteken délután 5 órakor tartotta meg első közgyűlését a Hungária-szálló különtermében. A közgyűlésen megjelent **Rakovszky Iván dr. ny. belügyminiszter, Mecklenburg-Boroin herceg, Apponyi György gróf, d'Orsay Ede gróf** és még sokan a magyar társadalom előkelőbbjei közül. A közgyűlést mint korelnök **d'Orsay Ede gróf** nyitotta meg. Azután a közgyűlés a klub elnökévé **Rakovszky Iván dr.-t** választotta meg egyhanguan. Alelnökök lettek: **Mecklenburg-Boroin herceg, Plósz Béla dr. helyettes államtitkár, vitéz Újfalussy Gábor tábornok és Almásy Pál gróf, titkár: Vaszilievics János, pénztáros: Bernád Endre, elnök: Scitovszky Aladár dr.** A választmány tagjai: **Odescalchi Miklós herceg, Száhlender Béla altábornagy, Kiss Ferenc tábornok, d'Orsay Ede gróf, Apponyi György gróf, Tarányi Ferenc főispán, Graeffl Jenő országgyűlési képviselő, Szunyogh Albert ezredes és Malanotti Lajos alezredes.** A díszelnökök és védők felkérésére külön bizottságot küldött ki a közgyűlés. Azután **Rakovszky Iván** elnök ismertette a klub helyzetét és annak az óhajnak adott kifejezést, hogy a tagok lelkes munkája rövidesen oly eredményeket produkál, amelyekre majd az egész magyar sporttársadalom büszke lehet.

Amennyiben e 12 főt hozzáadjuk a 27 (1927-es belépési dátummal szereplő) klubtaghoz, akkor az állapíthatjuk meg, hogy **1927-ben** minimálisan **39 klubtagja** lehetett a klubnak. Ehhez képest a **95 fős** taglétszám valóban jelentős előrelépés.

A taglistán szereplők között ki kell emelni **Andrássy Géza gróf** (az I. Világháború előtt alapított) **BPC elnök** nevét **MPC alapító tagként 1929-as** belépési dátummal. (Lásd mellékletben a taglistát, továbbá a korábbi információt a BPC június 22 közgyűléséről.) Ez már előrevetíti a nemsokára megvalósuló BPC-MPC egyesülést és a **MAGYAR LOVASPÓLÓ SZÖVETSÉG** megalakulását.

Az évkönyvben speciális külön listán szerepelnek a **diplomáciai testületek tagjai**, a rendkívüli **női tagok** és testületi tagokként a **Honvédelmi Minisztérium 25 tagja**.

A védnők között ott szereplenek a magyar Habsburg család képviselői is.

Az **MPC alapszabálya** mellett az évkönyv ismerteti a **lovaspóló játékszabályait** is, a végén képes példákkal is.

A játékszabályok gyakorlatilag ugyan azok, mint manapság is. Egyetlen egy lényeges eltérést lehetett ugyanakkor megfigyelni. **Nevezetesen ekkor még lehetett bal kézzel is játszani**, ha valaki balkezesként törzskönyveztette magát. Azonban külön megjegyzik: „**Abba új név már nem vétetik fel.**”

Tehát már csak, akik korábban így bal kézzel játszottak és bejegyeztették magukat (Hurlingham Polo Club törzskönyvébe) balkezesnek, azok részére van ez a lehetőség (*kihalásukig*) és kizárólag csak számukra.

A LOVASPÓLÓ JÁTEKSZABÁLYAI.

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK.

1. *Általános szabály.* Bármilyen magasságú lovon Ponik.
lehet játszani.

2. *Általános szabály.* a) A szabályszerű pálya Pálya.
hossza nem haladhatja meg a 300 yardot (274·20 m.),
szélessége a 200 yardot (182·80 m), ha a pálya nincs
beszegezve. Beszegett pálya hossza a 300 yardot (274·20
m), szélessége a 160 yardot (148·24 m) ne haladja túl.

b) A kapuk nem lehetnek egymáshoz 250 yardnál Kapuk.
(228·50 m) közelebb. A kapu szélessége 8 yard (7·312
m). A pálya sarkainak legömbölyítése meg van en-
gedve.

c) A kapuoszlopok legalább 10 láb (3·047 m) ma-
gasak és olyan berendezések, hogy összeütközés ese-
tén letörjenek.

d) A szegély nem lehet magasabb 11 inchnél Szegély.
(27·94 cm) és csak a pálya oldalvonalán alkalmaz-
ható.

3. *Általános szabály.* A labda átmérője nem lehet A labda.
nagyobb, mint 3 és fél inch (8·2549 cm), a súlya több,
mint 5 és fél uncia (156·014 gramm).

4. *Általános szabály.* a) A játékosok száma csa- Játékosok
patonként négy (4). száma.

b) A játékos nem játszhat balkézzel, kivéve, ha Balkezes
magát mint balkezes játékost törzskönyveztette.¹⁾ játékos.

c) Ha bármely játékos a mérkőzés folyamán to- Játékosok
vábbi játékokra képtelenné válik, vagy ha a csapat va- helyettesí-
tése mér-
kőzéseken.

¹⁾ A törzskönyvet a londoni Hurlingham Club Polo
Committee-je vezette. Abba új név már nem vétetik fel.

1929 BRIONI POLO CLUB AGYAGPÁLYÁJÁN MPC GYŐZELEM

A 8 ÓRAI ÚJSÁG 1929 április 4-i számában tudósított a Brioni Adria Bajnokságon elért sikerről.

E szerint az **Aich Hubert, Hatvany Endre, M.N. Kearns, Fischer kapitány** összetételű csapat 14:3 gólarányban nyert a szintén ott versenyző Bécsi csapat ellen és ezzel megnyerte az Adria Bajnokságot.

(A Fischer kapitány, 1930-tól Keresztes-Fischer Lajos néven. 1938-tól Honvéd vezérkar főnöke, testvére 1938-1944 03 22-ig belügyminiszter. Őt a Náci megszállás után váltják le.)

E tudósításhoz képest (az 1942-es MPC évkönyvben megjelent kép alapján) egy más összetételű csapatnak is sikeres volt Brionin.

A **Sorg, Aich, Bethlen, Fisher** összetételű csapat az Adria serleget nyerte el. (Játékosok térdvédőt, 2 lovon hátsó lábszárvédőt nem használva.)

További Érdekesség még, hogy „**agyagpályán**” játszottak.

Istállók padlózataként bevált dolog volt a döngölt agyag.

Feltehetően itt azért próbálkoztak ezzel, mert itt a pólószezon egybeesett a mediterrán nyári hőséggel, szárazsággal.

Locsolás híján ezért meg sem próbálhattak füvespályát létrehozni.

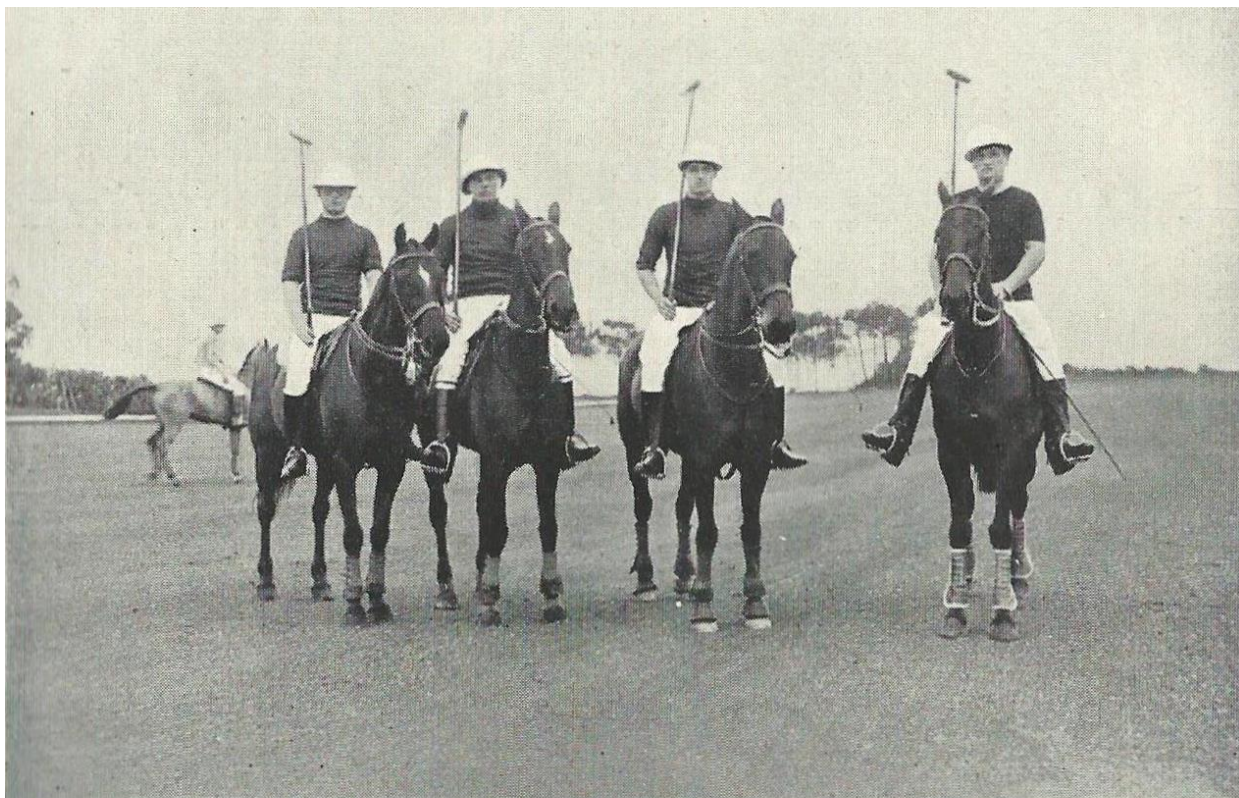
Az agyagpálya a nyári szárazságban nagyon kemény lehetett, esőben pedig csúszós. Mivel esőre nem nagyon kellett számítaniuk, akkoriban praktikus megoldásnak vélhették.

(Manapság elrémisztő jellegű, mivel a lovak lábsérülése igen gyakori lehetett a kemény, kötött talajon.

Elengedhetetlen a mai modern pályáknál a lovak lábsérülésének kivédése érdekében, hogy megfelelő sűrűségű fűvön kívül, kellő mennyiségű homokszórásával és locsolással puha pályafelületet biztosítsunk a játékhöz.)

Magyar pólójátékosok sikere Brioniban

Brioniból jelentik: A most lezajlott nemzeti pólóversenyen a nemzetközi challenge cupot és ezzel az Adria bajnokságot az Aich Hubertből, báró Hatvany Endréről, M. N. Kearns-ből és Fischer kapitányból álló team nyerte 14:3 gólarányban a bécsi team ellen. Igen szép eredmény ez a fiatal magyar pólóklub számára, amely már a múlt évi első nemzetközi budapesti tavaszi meeting-jén a brioni team ellen háromszoros és a bécsi team ellen aratott győzelmével esett át a tűzkeresztségen. — Ilyenformán mindenben indokolt az az érdeklődés amellyel szakörök a Pünkösdi hétfőjén, vagyis május 20-án lezajló póló-meeting elé néznek, amelyen — amint értesülünk — a budapesti helyőrségnek a Magyar Póló Clubhoz tartozó most felállított honvéd-teamje is részt fog venni. — Mint az előző évben, úgy az idén is sikerült a mecklenburgi hercegnek az indiai hadsereg egyik elsőrangú pólójátékosát vendégül megnyerni. A külföldi játékos május elején érkezik Indiából Budapestre.

1929. BRIONI. AZ ÚJ AGYAGPÁLYA. AZ »ADRIA SERLEG«
A M. P. C. GYŐZTES CSAPATA

Sorg; Aich; Bethlen; Fischer szds.

1929 MÁJUS 20 PÜNKÖSD HÉTFŐI PÓLÓ MÉRKŐZÉS

A 8 ÓRAI ÚJSÁG (05 22-án, lásd j.o. lent) tudósított e mérkőzésről, melyet gyönyörű színes plakáttal is hirdettek. (Amit szerencsére az Országos Széchényi Könyvtár megőrzött.)

Kék csapat: Lipcsey Márton, Hatvany Endre báró, „Svoy” Jenő, Holder cap. (Svoy helyesen Sorg.)

Vörös csapat: „Henrik” mecklenburgi herceg, ifj. Bethlen István gróf, Rohonczy Imre báró, Morgan őrnagy.

Kékek 5:3 Vörösök (Utóbbi 2 gól előnnyel indulva.)

Sárga csapat: Rakovszky Iván dr., Wenckheim József gróf, Kováts Dezső, Denning őrnagy.

Fehér csapat: ifj. Horthy Miklós, Horthy István, Aich Hubert, Holder capt.

Sárga 3:1 Fehér

(A cikk jelzi továbbá, hogy szerdán ismét érdekes meccsek lesznek.)

A SZENT GYÖRGY KÉPES SPORTLAP tudósítása:

A TAVASZI LOVASPÓLÓ-MÉRKŐZÉSEK

¹⁸Pünkösdi hétfőjén kezdődtek meg a Margitszigeten a Magyar Póló-Clubnak a közönség mind szélesebb rétegeiben érdeklődést keltő lovaspólómérkőzései. A küzdelem az Idegenforgalmi, Utazási és Szállítási Rt. elnöke, Tasnády Szücs András államtitkár által adományozott "Magyar Handicap Vándordíj" -ért, a Stühmer Frigyes által felajánlott "Kisbéri Díj" -ért, a Cziráky Károly gróf m. kir. honvédelmi miniszter alapította "Budapesti Vándordíj" -ért és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által alapított "Novice Kupá" -ért folyt.

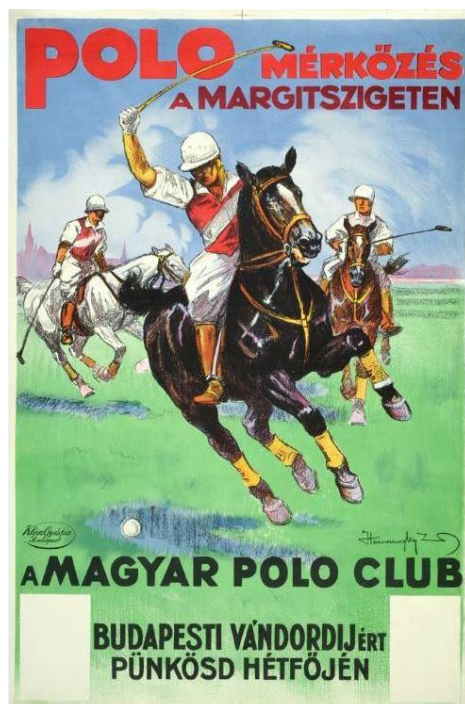
A mérkőzések minden egyes alkalommal változatosak, hevesek, fordulatokban gazdagok voltak, úgy, hogy a nehéz játékban való gyakorlottság, a számítóképesség is mindjobban kidomborodik. A játéknak ez a fejlődése a lovaspóló ügyét határozottan előbbre viszi, mert a néző közönséget - amint azt a gyakran láttuk - valósággal lázas izgalomba hozta.

A játékosok közül elsősorban is az **angolok** váltak ki nagy rutinjukkal. Ezen különben nem csodálkozhatunk, mert nemzetközi vonatkozásban klasszist képviselnek. A magyarok közül meglátszik a nagy gyakorlottság **Wenckheim József** és **dr. Bánffy Miklós** grófokon. A többiek is mind igen szépen haladnak s napról-napra szebb és szebb ütésekben gyönyörködhetünk. Játékukat azonban ma még külön-külön nem bírálhatjuk el, mert még nem fejlődött ki bennük az az egyéni stílus, amely a kritikát jogossá tenné. Mindannyian lelkesen és szívből játszanak és ez fontos, mert ez jelöli meg haladásuk útját is.

A lovakra is meg kell még emlékeznünk. Bámulatosan szépen fejlődnek s annyi tény, hogy ha - amint reméljük - a magyar ló a pólójátékban továbbra is oly mértékben válik be, mint azt eddig láttuk, akkor meg lehetünk elégedve, mert a lovaspóló újbóli meghonosításának nem marad majd el anyagi haszna sem.

A lovak teljesítményét **Carola mecklenburgi hercegnő** és **Borwin mecklenburgi herceg** fáradhatatlan munkájának köszönhetjük.

A pólójátékoknak mindvégig nagy és előkelő közönsége volt. **Horthy Miklós** kormányzó őfőméltósága rendkívüli elfoglaltsága ellenére is, minden mérkőzést elejétől végig nézett s vele együtt hazai lovasársadalmunk színe-java gyönyörködött azokban a színes és felejthetetlen szép jelenetekben, amelyek ennek a játéknak sajátosságai s amelyek ezt a lovassportok többi ágai közül kiemelik.

A pünkösdhétfői lovaspóló-mérkőzések

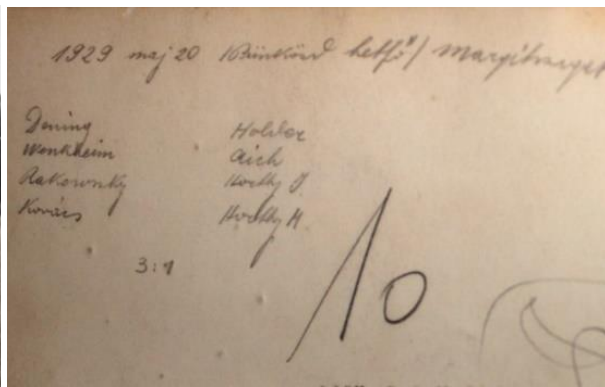
A dr. Rakovszky Iván vezetése alatt működő és már sok sikert elért Magyar Póló-Club pünkösdhétfőn délután rendezte meg gyönyörű margitszigeti pályáján idei első lovaspólómérkőzését. A szépszámban megjelent előkelő közönség élén ott voltak: **Horthy Miklós** kormányzó, **Augusztó** főhercegasszony leányával, gróf **Bethlen Istvánné**, dr. **Rakovszky Ivánné**, **Bezegh-Huszágh Miklós** főkapitány és családja, **Tasnády-Szűcs Andor** és még sokan mások, akik nagy élvezettel szemléltek a lovasjátékosok bravurjait.

A mérkőzés két részből állott. Az első részben játszottak: a **kék csapat**, amelynek tagjai vitéz **Lipcsey Márton**, báró **Hatvany Endre**, **Svoy Jenő** és az angol **Capt. Holder** voltak és a **vörös csapat**, amelyben a **Henrik** mecklenburgi herceg, ifj. gróf **Bethlen István**, báró **Rohonczy Imre** és az angol **Morgan** őrnagy. Noha a kékek a vörösöknek 2 gól előnyt adtak, mégis ők nyerték meg a mérkőzést 5:3 arányban. Bíró **Denning** őrnagy volt.

A mérkőzés második felében a **sárga csapat**, amelyben dr. **Rakovszky Iván**, gróf **Wenckheim József**, **Kováts Dezső** és az angol **Denning** őrnagy játszottak, 3:1-re verte meg a **fehér csapatot**, amelyben ifj. **Horthy Miklós**, ifj. **Horthy István**, **Aich Hubert** és **Capt. Holder** játszottak. Bíró **Morgan** őrnagy volt.

Szerdán délután 3 órakor ismét igen érdekes lovaspóló meccs lesz a Margitszigeten.

¹⁸ Szent György Képes Sportlap

Kovács Dezső hagyatékából egy kép, a hátoldalán az információkkal. (Ez az első napi Sárga:Fehér meccs.)

„1929 május 20, Pünkösdi Hétfe Margitsziget

Denning, Wenckheim, Rakovszky, Kovács 3:1 Holder, Aich, Horthy I., Horthy M.”

1929 MÁJUS 26-I MÉRKŐZÉSEN „TAPOSOTT” A KÖZÖNSÉG

A 8 ÓRAI ÚJSÁG 1929 05 26-i száma tudósít a hétvége eredményeiről, jelezve, hogy a döntő mérkőzést kedden délután 3 órakor fogják megtartani.

Leírták, hogy a „kies” Margitszigeti pályán előkelő közönség gyűlt össze, ahol e napon a NOVICE KUPÁ-ért zajlottak a mérkőzések.

Eredmények:

Vörösek („Matadorok”) 9:4 Kékek („Dragonyosok”)

Sárgák („Tigrisek”) 4:3 Fehérek („Kalózsok”)

Mivel itt csak e két meccs eredményét közölték, ezért érdemes megtekinteni a következő oldali 1929 május 29-i tudósítást, ahol leírták a csapattagok mellett, hogy a döntő eredménye:

„Matadorok” 6:0 „Tigrisek”

Ez pedig egybecseng az 1942 MPC évkönyv gyűjteményében felsorolt győztes csapattal:

1929 Novice Kupa
Weinckheim József gr.
Mecklenburgi hg.
v. Horthy István
Major R. Denning

(Ebből látszik, hogy Wenckheim József gróf Bécsből „hazaszokott”. Károlyi Lajossal ugyanez történt.)

A tudósítás igazi érdekessége, hogy elsőként írták le:

„A két meccs között bájos jelenet játszódott le. A sok szép asszony és leány a padokról a pályára, a játék helyére betódulva, apró cipőikkel maguk egyengették ki a lópatáktól felvágott füves pályát.”

A vasárnapi lovaspóló

(Saját tudósítónktól.) A Magyar Póló-Club vasárnapi lovasmérkőzései nagy sikert hoztak a dr. Rakovszky Iván vezetése alatt nagyszerűen működő egyesületnek. A kies margitszigeti pólópályán szépszámú és előkelő közönség gyűlt egybe, ami ékes bizonyítja a lovaspóló-sport egyre növekvő népszerűségének.

Jelen voltak: Horthy Miklós kormányzó neje és fiaival, gróf Bethlen István miniszterelnök neje és fiaival, dr. Rakovszky Iván és neje, gróf Durini di Monza olasz követ és neje, gróf Khuen-Héderváry és neje, Borwin mecklenburgi herceg és neje, báró Prónay György, Algyay-Papp Sándor, Tasnády-Szűts András és Gömbös Gyula államtitkárok családjaikkal, gróf Wenckheim József, gróf Festetics György, gróf Bánffy Miklós, báró Berg Tibor, gróf Károlyi István, a most kezdődő európai katonatiszti vívóbajnokság több olasz, német és bolgár résztvevője, még sok más előkelőség és csodálatosan sok szép asszony és leány.

A Novice Cup-ért játszott két meccs között bájos jelenet játszódott le. A sok szép asszony és leány a padokról a pályára, a játék helyére betódulva, apró cipőikkel maguk egyengették ki a lópatáktól felvágott füves pályát.

Az első mérkőzést a vörösek: Henrik Borwin mecklenburgi herceg, gróf Wenckheim József, ifj. Horthy István és Major Denning 9:4 arányban nyerték meg a kékek: ifj. Horthy Miklós, Aich Hubert, Sorg Jenő és lieutenant G. H. Gritchley ellen, noha a kékek 2 gól előnyt kaptak.

Elkeseredett küzdelem volt ezután a sárga csapat: dr. gróf Bánffy Miklós, ifj. gróf Bethlen István, báró Hatvany Endre és major E. D. Holder és a fehér csapat: dr. Rakovszky Iván, vitéz Lipcsey Márton, Kovács Dénes és major W. D. Morgan között, amelyet végül 4:3 arányban a sárgáknak sikerült megnyerni. Ebben a két csapatban nagyszerűen játszottak Holder kapitány, Rakovszky Iván és gróf Bánffy Miklós.

Kedden délután 3 órai kezdettel lesznek a miting utolsó mérkőzései.

A BUDAPESTI HÍRLAP 1929 05 29-i (keddi döntő utáni) száma írja le a 4 napos verseny mérkőzéseinek pontos eredményeit, képpel a két Bethlen István grófról.

A BUDAPESTI VÁDORDÍJ-ért a Kék „Hinduk” legyőzték a „Vörös Ördögöket”, a sárga „Kígyók” pedig a „Honvédeket”.

A döntőben a „Kígyók” (Sorg Jenő, Wenckheim József, R. Dening, Horthy István)

4:1-re győztek

a „Hinduk” (Horthy Miklós, Aich Hubert, E.D. Holder Hatvany Endre) ellen

A NOVICE KUPA mérkőzéseinél a („Dragonyosok” felett győzelmet arató) vörös „Matadorok” (Wenckheim József, Borwin mecklenburg herceg, Dening őrnagy, Horthy István)

6:0-ra győzték le

(a „Kalózokat” legyőző) sárga „Tigrisek” csapatát: (ifj. Bethlen István gróf, Bánffy Miklós gróf, E.D. Holder, Hatvany Endre báró.)

Ekkor minden csapatban egy-egy (legtöbbször indiai) angol játékos szerepelt.

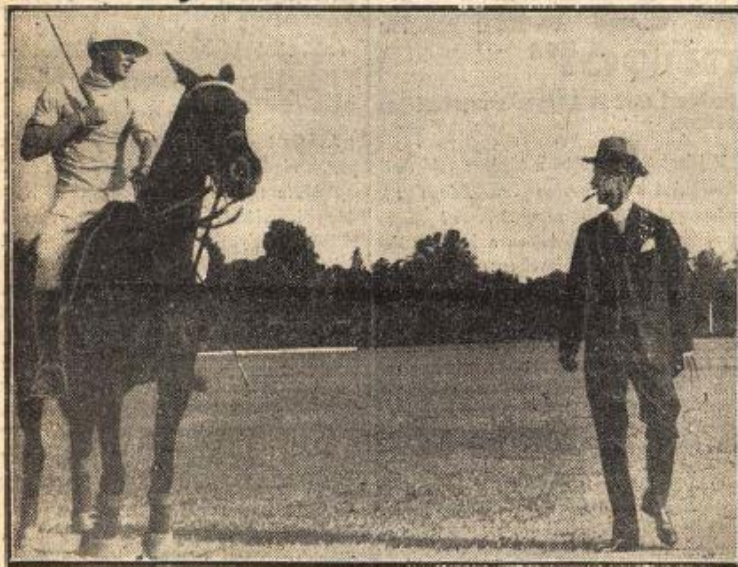
(Volt máskor, hogy három angol is játszott egy csapatban. Lásd Borwin mecklenburgi herceg 1930-as Bécsi győzelménél. Ahogy manapság az Argentínai profi játékosok. Ők vették ugyanis át az angolok edző/profijátékos szerepét a jóval nagyobb játéktudásuknak köszönhetően. Külön előny esetükben az is, hogy amikor Argentínában télen játékszünnet van, akkor van az északi féltekén a póló szezon. Tehát „üres időben” jöhetnek át Európába játszani.)

¹⁹ Kép a Szent György Képes Sportlap 1929. június 10-ei számából a Magyar Polo Club a májusi póló mérkőzésről

A Képen szereplő személyek:

balról: Capt. E.D. Holder, Horthy I. Major E.D. Dlung, Aich H., Mecklenburgi hg., ifj Horthy M., gr. Wenckheim J.

Befejezték a margitszigeti lovaspóló-mérkőzéseiket

Bethlen István gróf miniszterelnök és fia, ifj. Bethlen István a margitszigeti póló-pályán

Négy napon át tartottak az évadnyitó lovaspóló mérkőzések a Margitszigeten. Ma délután fejezték be a kormányzó jelenlétében a döntőmérkőzéseket. A „Budapesti Vándordíj”-ért a Vörös Ördögöket legyőző kék „Hinduk” és a „Honvédek”-et legyőző sárga „Kígyók” folytattak igen szép küzdelmet, amely az utóbbiak 4:1 arányú győzelmével végződött. Ebben a csapatban Sorg Jenő, Wenckheim József gróf, R. Dening angol őrnagy és ifj. vitéz Horthy István szerepeltek, míg az előbbiben ifj. vitéz Horthy Miklós, Aich Hubert, E. D. Holder angol kapitány és Hatvany Endre báró.

A „Novice Kupá”-ért folytatott mérkőzésben a „Dragonyosok”-at legyőző vörös „Matadorok” — Wenckheim József gróf, Borwin mecklenburgi herceg, Dening angol őrnagy és ifj. vitéz Horthy István, — továbbá a „Kalózok”-at legyőző sárga „Tigrisek” — ifj. Bethlen István gróf, Bánffy Miklós gróf, E. D. Holder és Hatvany Endre báró szerepeltek. Az egyik egyenlőtlen eloszlását tanúsító játékot nagy fölényrel a „Matadorok” 6:0 arányban nyerték meg.

A mérkőzések, mint mindig, úgy ma is igen

hevesek voltak. Pompás kombinációk, ügyes helyzetkihasználásokban, tervszerű lelovaglásokban és néha csodálatosan szép oldalutésekben bővelkedtek. A mai napon a legjobb játékos tagadhatatlanul Wenckheim József gróf volt, aki nemesak mesteri ütéseivel, szinte példátlan lefutásaival, hanem a gólhelyzetek villámszerű kiaknázásával tűnt ki. A legtöbb gól az ő munkájának volt eredménye.

A díjakat Bethlen Margit grófné osztotta ki.

Az előkelő közönség körében ott láttuk Bethlen István gróft, Rokonszky Iván dr.-t, a Magyar Póló Club fíradhatatlan elnökét és nejét, Carola mecklenburgi hercegnőt, Algyay Papp Sándor és Gömbös Gyula államtitkárokat, Tóthváradyné Asbóth Istvánt, Korányi Edit bárónét, Radvánszky Erzsébet bárónét, Nadonyi Imrét és Mc. Leant.

A lovaspóló játék iránt érdeklődők figyelme most Bécs felé irányul, ahol a magyar csapat szerepléséhez nagy várakozást fűznek.

A budapesti nemzetközi lovasmérkőzések június 12-én kezdődnek és egészen Péter-Pálüg tartanak.

¹⁹ <http://www.lovasok.hu/index.php?i=20651>

1929 JÚNIUS BÉCSI KUPA GYŐZELEM

A BÉCSBEN Freudenaus pályán REIT- UND POLO CLUB rendezésében zajlottak a mérkőzések, ahol a NEMZETI SPORT 1929 06 07 tudósítása szerint több, mint 10 000-es előkelő közönség jelent meg, melyre még a bécsiek sem számítottak.

Az előző napi hétfői kezdő mérkőzésen a Bécsi „Bendler” csapat (Auersberg herceg, Hermann von Passavan, Rudolf Weininger, Walsh cap.) jól kezdett a Magyarok ellen és a hazai pálya előnyét kihasználva kezdetben erősebbek voltak, de az MPC „Vörös Ördögök” csapata (Mecklenburg herceg, Ifj. Bethlen István gróf, Sorg Jenő, Morgan őrnagy) hamar fordított és végül 8:2-re sikerült is fölényesen győzniük.

A magyar csapat győzelmének ünneplésekor a zenekar eljátszotta a magyar himnuszt, melyet a Bécsben élő magyarok lelkesen együtt énekeltek.

A NEMZETI SPORT 1929 06 9-i híre szerint az MPC csapatának 6:5-re sikerült nyerni a Rotschild báró Chamois csapata ellen is.

6:5 arányban győzött a Magyar Polo Club Bécsben a Chamois-csapat ellen, amely Rotschild csapata. A magyar csapatnak ez volt a második mérkőzése, ma, vasárnap a Frankfurter Polo Club ellen játszik.

NEMZETI SPORT 1929 06 12 tudósítása a Frankfurtiak elleni mérkőzésről szól. Ahol Sorg Jenő nagy bukását és sérülését követően döntetlen eredménnyel megszakadt a mérkőzés.

A híradásból kiderült, még az MPC „Kígyók” (Wenckheim gróf) csapata is győzött, szintén 6:5 arányban a Bendler-ek ellen, akiket a „Vörös Ördögök” is legyőztek korábban, ezért az MPC megnyerte a Bécsi kupát.

A Magyar Polo Club csapata megnyerte a bécsi kupát. A Magyar Polo Club bécsi kitímó szereplése volt a freudenauai miting nagy meglepetése. A magyar lovasok a frankfurtiak ellen vívott szerencsétlen ütközetet kivéve, melyben Sorg Jenő bukás következtében súlyosan megsebesülve kiállt és így eldöntetlenül végződött a mérkőzés, minden összecsapásban győztek. Tegnap a Kígyók — Wenckheim gróf csapata — 6:5 arányban győzött a Bendler-ek ellen, amelyet már a Vörös Ördögök is legyőztek és ezzel a győzelemmel a Polo Club megnyerte a bécsi kupát.

Tízezer főnyi közönség előtt 8:2 arányban győzött a Magyar Polo Club első bécsi mérkőzésén a legjobb osztrák csapat ellen

— Telefonjelentésünk —

Tegnap kezdődtek meg Bécsben a freudenauai pályán a Reit- und Polo Club rendezésében a nemzetközi lovaspólokörmérkőzés találkozásai. Az első mérkőzést a Magyar Polo Club a rendező egyesülettel, a Reit- und Polo Clubbal játszotta. A mérkőzésen több mint tízezer főnyi előkelő közönség jelent meg. Ekkora érdeklődésre még a bécsiek sem számítottak.

A magyarok Vörös Ördögök néven kiálló csapatában a következők vettek részt: a mecklenburgi herceg, ifj. gr. Bethlen István, Morgan őrnagy, Sorg Jenő. Az osztrákok „Bendler” csapatában: Auersperg herceg, Hermann von Passavan, Rudolf Weininger, Walsh kapitány.

A mérkőzés úgy indult, hogy a magyar csapat nagyarányú vereséget szenved, mert a játék elején az osztrákok állandó és nyomasztó fölényben voltak. Lassan azonban eloszlott a magyar csapat zavara, a magyar ponnik nekifutottak és a végén 8:2 arányú hatalmas győzelemmel verték az osztrákokat. A magyar győzelem általános örömet keltett a nézőtérén nagyszámban megjelent bécsi magyarok között, akik lelkesen ünnepelték a magyar csapatot s mikor a végén a zenekar a magyar himnuszt játszotta, a császárváros magyar közönsége vele énekelte a nemzeti imádságot. A tízezer főnyi osztrák közönség pedig némán, levett kalappal, tiszteletudóan hallgatta.

A magyar győzelem főérdemét a mecklenburgi hercegnek lehet tulajdonítani, de az osztrák szakkörök elragadtatással nyilatkoznak a magyar csapat két fiatal tagjáról: ifj. gróf Bethlen Istvánról és Sorg Jenőről, akik nagy klasszisukról tettek tanúságot.

A magyar csapat legközelebbi mérkőzését a frankfurter pólokklub ellen játsza.

1929 JÚNIUS 12-TŐL NEMZETKÖZI PÓLÓ MÉRKŐZÉSEK A MARGITSZIGETEN

E mérkőzésre újabb plakát készült, melyet az Országos Széchényi Könyvtár szintén megőrzött.

NEMZETKÖZI Polo MÉRKŐZÉSEK A MARGITSZIGETEN

Helyárak
 Főnép-vasárnapokon:
 Főnép-vasárnapok:
 I. „ P 3—
 II. „ P 1 30
 Állóhely P 0 50

MAGYARORSZÁG—NÉMETORSZÁG—OLASZORSZÁG—AUSZTRIA
 legjobb polocsapatai között

„Nemzetközi Handicap Kupá”-ért és a
 „Budapesti Bajnoksági Kupá”-ért

Folytatólagos játéknapok: 1929. június 12., 14., 16., 18., 20., 23., 25., 27. és 30-án

Magyar Polo Club

Helyárak
 hétköznapokon:
 Főnép-vasárnapok:
 I. „ P 2—
 II. „ P 1—
 Állóhely P 0 50

A **8 ÓRAI ÚJSÁG** rendszeresen beszámolt az eseményekről, elsőként arról, hogy a kupa késéssel indult, ugyanis a Bécsi kupa lovainak megékezését be kellett várni, ezt követően azonban látványos mérkőzések zajlottak.

A **8 ÓRAI ÚJSÁG 1929 06 18-i** tudósítása a **NEMZETKÖZI HANDICAP KUPA** esetében a **frankfurti „Blue Boys”** csapat győzelméről szolt a „**Vörös Ördögök**” ellenében, míg a **RÁKOSI DÍJ** esetében a **magyar csapat** győzelméről.

A **8 ÓRAI ÚJSÁG 1929 június 28-án** pedig megírta, hogy az **MPC** csapata **6:4** arányban győzött a Bécsi **Rothschild** csapata ellen.

Érdekes mérkőzés és divatrevü volt a margitszigeti pólópályán

A Magyar Polo Club margitszigeti nagyszerű lovaspólópályáján Budapest legelőkelőbb közönsége jelent meg vasárnap délután. Ott voltak: *Horthy* Miklós kormányzó és neje, gróf *Bethlen* Istvánné és családja, dr. *Rakovszky* Iván és neje, gróf *Khuen-Héderváry* Károly és neje, *Bezegh-Huszágh* Miklós, *Tasnády-Szűts* András, *Henrik Borwin* mecklenburgi herceg és neje és még igen sok más előkelőség. A Nemzetközi Handicap Kupáért lefolytatott hat chukkeres játékban a frankfurti „Blue Boys” győzött a „Vörös Ördögök”-nek nevezett magyar csapat ellen. A Rákosi-díjért lejátszott metehből viszont a magyar csapat került ki győztesen a frankfurtiak előtt.

✕ Lovaspóló. A Magyar Polo Club egyik csapata, amelyben ifj. *Bethlen* István gróf, *Holder* kapitány, *Dening* őrnagy és *Kovács* főhadnagy játszottak, 6:4 arányban verte meg a báró *Rothschild*, *Peane* kapitány, *Kreyer* őrnagy és *Morgan* őrnagyból álló bécsi csapatot, a budapesti bajnoksági kupáért pénteken lejátszott döntő mérkőzésben. Vasárnap folytatják a mérkőzéseket a *Scitovszky* tiszteletdíjért és a Mecklenburgi kupáért.

A 8 ÓRAI ÚJSÁG 1929 július 2-i cikke arról ír, hogy vasárnap a „*Magyar Póló-Club hendicep kupáért*” majd a „*Vérmező Díjért*” zajló mérkőzésekkel zárultak a nemzetközi pólómérkőzések.

20

A júliusi margitszigeti pólómérkőzések résztvevői

Véget értek a nemzetközi lovaspóló-mérkőzések

A Magyar Póló-Club gyönyörű margitszigeti pályáján szombaton és vasárnap nagyszámú előkelő közönség jelenlétében játszották le a Tassándy-Szűts András államtitkár által alapított Magyar Póló-Club hendicep kupáért és a Vérmezői díjért a döntő mérkőzéseket.

A vasárnapi nap legérdekesebb mérkőzése a Tigrisek (gróf Wenckheim József, G. H. Critchley, Capt. J. Pearce és Mjr. R. Denning) küzdelme volt a Piratokkal (Capt. C. Campbell, Capt. E. D. Holder, R. Trench és gróf Károlyi Lajos), amelyben mind a két csapat magas színvonalú játékot mutatott be, amely a Tigrisek győzelmével végződött.

Igen szép volt a Danubians (Depold őrnagy, dr. Rakovszky Iván, Aich Hubert és Major Morgan) és a Gladiators (Ifj. Horthy Miklós, Borwin herceg, Ifj. gróf Bethlen István és Capt. Fischer) match is, amely, noha Rakovszky Iván és Morgan őrnagy kitűnő játékaival mindent elkövettek a győzelem érdekében, mégis a nagyobb játékért képviselő Gladiátorok győzelmével végződött.

Ezzel véget értek a nemzetközi pólómérkőzések és most már csak klubközi mérkőzések lesznek. A legközelebbi ilyen klubközi meccs július 2-án, kedden délután lesz a margitszigeti pályán. A meccsre kíváncsi, érdeklődő közönséget szívesen látja a Magyar Póló Club és belépődíjat sem kell fizetni.

Magyar Póló-Club kupa döntőjében győztek a „Tigrisek”:
(Wenckheim J. gróf, G.H. Critchley cap., J. Pearce, R. Denning)
a „Piratok” ellen:

(Károlyi Lajos gróf, C. Campbell, E.D. Holder, R. Trench).

Vérmező Díj döntőjében a „*Danubians*” csapat: (Depold őrnagy, Rakovszky Irán dr., Aich Hubert, Major Morgan) ellenében győzött a „*Gladiators*” csapat: (Ifj. Horthy Miklós, Borwin herceg, Ifj. Behlten István gróf, capt. Fischer.)

A július 2. keddi cikk megírja, hogy már csak klubközi mérkőzések lesznek, melyre belépődíjat sem kell fizetni.

1929-ben lezajlott még egy Német-Magyar mérkőzés is az MPC 1942 Évkönyben lévő kép alapján.

1929. NÉMET—MAGYAR MÉRKŐZÉS A MARGITSZIGETEN

A magyar védelem felveszi a labdát.

²⁰ Kovács Dezső hagyatékában lévő Szent György újság tudósításának képe

1929 06 15 MAGYAR LOVASPÓLÓ SZÖVETSÉG & CEPA MEGALKULÁSA

Budapesti Hírlap cikke említi, hogy aznap 1929 06 15-én a Margitszigeti nemzetközi mérkőzések ideje alatt, megalakult a **MAGYAR LOVASPÓLÓ SZÖVETSÉG**, az MPC valamint a „gyors egymásutánban korábban négy vidéki városban alakult klub” részvételével.

Első elnök **Andrássy Géza gróf**,

ügyvezető elnök **Rakovszky Iván dr.**,

ügyvezető-igazgató pedig **Maresch István** lett.

(/Maresch/ Marosdy István ezredes 1893-1977, sportlovas)

Az **1928-as BPC** gyűlést követő cikk alapján még nem lehetett tudni mi lett a BPC/MPC egyesülésének szándékával.

Ez a hír, továbbá, hogy az 1929-ben kiadott, **MPC 1928-as évkönyvében** **Andrássy Géza gróf** már az **MPC alapítótagjai** között szerepel (1929-es belépéssel), nyilvánvalóvá teszi, hogy létrejött a megállapodás. A BPC és az MPC egyesült. (**MAGYAR POLO CLUB** névvel.)

Ezt követően a **MAGYAR POLO CLUB** nevű közös egyesületnek továbbra is **Rakovszky Iván** maradt az elnöke, (BPC az MPC-vel való egyesüléssel jogutódlással megszűnt) az új sportági szövetség (MLSz) első elnöke ugyanakkor **Andrássy Géza gróf** lett.

A **MAGYAR LOVASPÓLÓ SZÖVETSÉG** megalakulását követően belépett a **NEMZETKÖZI LOVASPÓLÓ SZÖVETSÉGBE**, ahol 5 szavazati jogot nyert. (Ez feltehetően nem véletlenül, pontosan annyi, amennyi szavazattal a németek is rendelkeztek, de azt is fontosnak tartották megemlíteni, hogy az osztrákok csak 1 szavazattal rendelkeznek.)

A cikk fontosnak tartotta még szóba hozni, hogy a lovaspóló „turáni” (közép-Ázsiai türk) eredetű, tehát „tőlünk származott át Angliába is”. A magyarok „lórátermettsége” is fontos tényező.

További fontos hír, hogy már eddig is 8 „pólóponnyt exportáltunk”.

A huszárosan gyors klub alakulásokra magyarázat lehet, hogy a vidéki klubok, mind a huszárszázadoknál jöttek létre. A cikk nem említi, melyik az a 4 vidéki póló klub, amely ekkor alakult.

Az MPC 1942-es Évkönyvének felsorolásában lévő klubok közül a Trianoni határon belül alakult klubok:

Ceglédi ÁRPÁD FEJEDELEM HONVÉD HUSZÁREZRED POLO CLUB

Nyíregyházi HADIK HUSZÁREZRED POLO CLUB,

Székesfehérvári TŰZÉREK POLO CLUB.

Kérdés, melyik volt a 4. vidéki póló klub. Feltehetően az 1942-es felsorolásban lévő, valamelyik akkor már a Trianoni határon túli huszárezred, ekkor még a határon belül működött.

(Talán a **Komáromi NÁDASDY HUSZÁROK POLO CLUB**?)

Fontos újabb hír a **BP-I HÍRLAP 1929 12 06-i** számában, hogy a **CENTRAL EUROPEAN POLO ASSOCIATION (CEPA, a Közép-Európai Póló Szövetség, mely szintén 1929-ben alakult meg)** úgy döntött, hogy 1930-ban Magyarországon június 12-től július 2-ig tartják a mérkőzéseiket. Ezért ekkor más mérkőzést nem tartanak.

2 osztrák, 5 német, 1 lengyel és 1 olasz csapat már jelentkezett, amerikai, argentin, belga, angol és spanyol csapatra is számítanak.

A magyar lovaspóló-sportra nagy jövő vár

A vidéken is hódít a pólójáték
Megalakult a Lovaspóló Szövetség

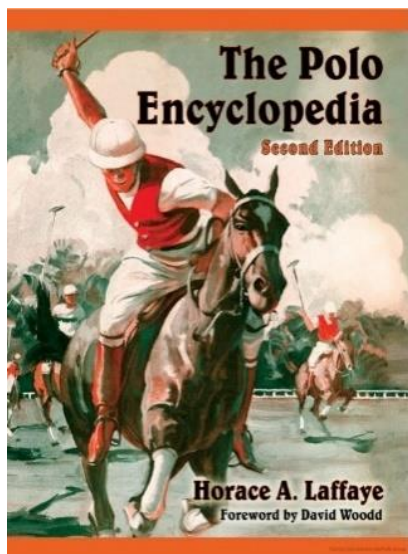
Fényűzésnek, exkluzív, arisztokratikus sportnak tartották eddig a lovaspólót, de csak nálunk, Magyarországon. A külföldön már régiesen, az úgynevezett demokratikus sportok közé számít s Angliában, Franciaországban, Németországban, Olaszországban és az északi államokban oly népszerűségnek örvend, hogy ezrek és ezrek kultiválják, a mérkőzések nézőközönségének a száma pedig eléri gyakran a tízezeret is. Most azonban nálunk is megindult a fejlődésnek egy öröndetes folyamata. Gyors egymásutánban négy vidéki városban alakult klub a lovaspóló művelésére s a négy vidéki egyesület a Magyar Póló Clubbal együtt megalakította a Magyar Lovaspóló Szövetséget is. A legújabb magyar sportszövetség elnökének **Andrássy Géza** gróft, ügyvezető-elnöknek **Rakovszky Ivánt** és ügyvezető-igazgatónak **Maresch Istvánt** választotta. A Lovaspóló Szövetség belépett a nemzetközi lovaspóló szövetségbe s miután öt csapat tartozik a kebelébe, a nemzetközi szövetségben öt szavazatot képvisel, szemben az osztrákoknak egyetlen szavazatával.

A pólózás a vidéken egyre több hívőre talál s a minden tekintetben fölülte hasznos sport rohamos fejlődésére joggal lehet most már számítani. Ennek a hatása pedig jelentkezni fog a tenyésztésben is, mert a magyar ló oly nagyszerű anyag a pólózáshoz, hogy ezen a téren az export is kiadósan igérkezik. Már eddig is nyolc pólóponnyt exportáltunk s a magyar telivérnek erre a célra legalkalmasabb fajtája még az angolok figyelmét is felkeltette.

A lovaspóló egyébként ősi turáni eredetű sport s tőlünk származott át Angliába is. A magyar lórátermettsége és a lóval való ügyes bánásmódja fölülte alkalmassá tesz bennünket a pólózásra, nem mehet tehát veszendőbe az a törekvés, amelynek a célja a lovaspóló országos népszerűsítése.

* **Nagyarányú nemzetközi lovaspólómérkőzések lesznek a jövő nyáron Budapesten.** A Közép-Európai Póló Szövetség a közel múltban tartott őszi választmányi ülésén állapították meg a jövő évi nemzetközi mérkőzések időpontját. Az ülésen a Magyar Póló Club-ot **Henrik Berwin** mecklenburgi herceg képviselte. A hosszas tárgyalások alkalmával a számos külföldi meghívás ellenére, a pólómérkőzésekre legalkalmasabb időpontot (június közepétől július elejéig) sikerült Budapest számára megszerezni. Ez azt jelenti, hogy június 12-től július 2-ig Budapesten kívül Közép-Európában másutt mérkőzést nem indíthatnak. Ennek következtében a budapesti pólójátékok a jövő évben rendkívül sikereseknek ígérkeznek, mert a külföldi játékosok, valamint kíséretük s pólóponnyainak nagy számára készülhetünk elő. Eddig is már két osztrák, öt német, egy lengyel és egy olasz csapatot jelentettek be, de számíthatunk egy-egy amerikai, argentinai és belga csapatra is, sőt lehetséges, hogy egy-egy angol és spanyol csapat is ellátogat hozzánk.

CEPA URLICH KINSKY, VIENNA POLO CLUB

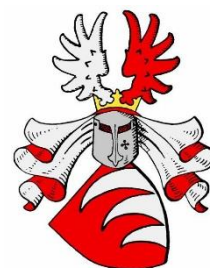
Horace A. Laffaye: THE POLO ENCYCLOPEDIA második kiadásából megtudhatjuk, hogy a **CEPA-t 1929-ben Bécsben** alakították az osztrák, a magyar, a brioni, a lancut (*lengyel*) és németországi polo klubok képviselői és a szövetség elnökének **Graf Ulrich Ferdinand von Kinsky-t** választották meg.

(Ő osztrák gróf, aki Ausztria 1938 03 12-i náci megszállást követően 1938 12 19-án vesztette el életét szívinfarktusban, melyhez valószínűleg köze lehetett az, hogy az *anschluss-t* követően Hitler utasítására a nemzeti szocialista biztosok betiltották Ausztriában a pólót, mint a *dekadens* angol befolyás egyik eszközét!)

A Kinsky nagyon ősi, Osztrák Monarchiában élő család, mely idővel hercegi rangra emelkedett.

Ulrich Kinsky a **VIENNA POLO CLUB** csapatában játszott és nem használta a hercegi, csak a grófi rangot.

Csapatával Németországban is sokszor szerepelt, ezért megfelelő német kapcsolatai is meg voltak.

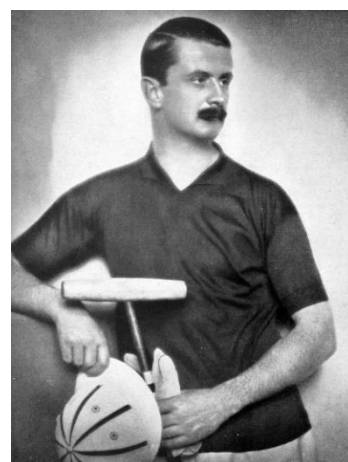

Miután 1918-ban Kinsky gróf elvette gróf Széchényi Katalint (*Széchényi Imre és Andrássy Mária lányát*), a megfelelő magyar kapcsolata is meg volt.

Mind ezek miatt ideális személynek számított az újonnan alakult CEPA elnöki tisztségére.

1929 Albert & Annemarie Goldsmith-Rothschild házaspár és Ulrich Kinsky

1929 07 01 Vienna Polo Team

Count Rolf Kinsky, capt. Welsh, count Ulrich Kinsky, prince Fugger

gróf Ulrich Kinsky
alul nejével gróf Széchényi Katalinnal

1929 08 22 FANKFURTI GYŐZELEM A MAGYAR PÓLÓPONNYK SIKERE

A 8 ÓRAI ÚJSÁG 08 22 száma tudósított a német/angol/oszt-rák/magyar pólóklubok részvételével zajló Frankfurti nemzet-közi „pólómitingen” való győzelemről. Az MPC csapata (**Borwin mecklenburg herceg, Horthy Miklós ifj., gróf Bethlen István ifj. és Kovács Dezső**) kétszeres győzelmével megnyerte a „CONTINENTAL CUP” vándordíjat. Külön kiemelte a cikk, hogy magyar „poloponny” exportjára nyílik ezáltal lehetőség.

Ezzel összefüggésben, már ezt megelőzően a 8 Órai Újság 1929 06 21-i tudósítása számolt be arról, hogy Ifj. Horthy Miklós, Horthy István, Carola Mecklenburg hercegné és Borwin mecklenburg herceg előadást is tartott az MPC klubban a lovas-póló népszerűsítése érdekében a lovaspóló játék szabályairól és a „póló ponnitenyésztés” nemzetgazdasági jelentőségéről.

A 8 ÓRAI ÚJSÁG 1929 06 21-i, ugyanaz a száma egy igen érde-kes póló történelmi információt is közreadott. Mely szerint a póló turáni (közép-Ázsiai Türk eredetű) sport. **Dsingis kánnak** nem ke-vesebb, mint **százezer játékos**a volt és a Tatárok révén került In-diába, ahonnan Angliába.

Dzsingisz kán pólójáték közben

(A mai ismereteink szerint is Közép-Ázsiából származik a póló, és valóban Dzsingisz kán is rajongott e sportért. Indiába pedig Af-ganisztánon át terjedhetett el, részint a Belső-Ázsiából az isz. I. szá-zadban terjeszkedő Kusán Birodalom és még inkább a későbbi 1500-as évektől terjeszkedő turko-mongol Mogul Birodalom által.)

A cikk kitér arra is, hogy Magyarországon már 3 évtizeddel ezelőtt is rendkívül fejlett lovaspóló élet folyt a régi **Cséri-telepen**, ahol egy-egy küzdelem több ezer főnyi közönség előtt zajlott. (Itt ezen a néven említik a Széchenyi által alapított „Pesti Gyp” hátsó, határúthoz közeli részét, ahol gróf Andrássy Gézaék elkezdtek a pólót az 1880-as évek elején és valóban az 1900-as évek elejére már nagy népszerűsége tett szert a póló sport.)

E cikk a póló népszerűsítése érdekében jelent meg és évek múltával valóban igen népszerűvé vált Magyar-országon és világhírűvé is vált a magyar pólósport.

(Lásd az 1944-es MPC évkönyvben 250 klubtag. Lásd az 1936-os Berliini Olimpia IV. helyezése, 1939-es Hamburgi EB győzelmet.)

× Magyar lovaspólójátékosok nagy sikere Frankfurtban a nemzetközi pólómitingen. A Magyar Póló-Club pólócsapata, amelyben **Henrik Borwin mecklenburgi herceg, ifj. vitész Horthy Miklós, ifj. gróf Bethlen István és Kovács Dezső** játszott, igen szép sikert ért el a legutóbb Frank-furtban rendezett nemzetközi pólómérkőzések so-rán, amelyen résztvettek a magyar csapaton ki-vül a legjobb német, angol és osztrák pólóklubok képviselői is. A nagyvonalúan lebonyolított lovas-pólómérkések során a magyar csapat **kétszer ját-szott és mind a kétszer győzött s megnyerte a „Continental Cup”** vándordíjat. A magyar já-tékosok nagy készségén kívül igen tetszetek Frankfurtban a magyar pólóponny is, amelyek-ből többet exportálni szándékoznak Magyaror-szágból.

× A lovaspóló-sportról tartottak előadást tegnap délután a Magyar Póló-Club margitszigeti helyiségeiben ifj. **Horthy Miklós, ifj. Horthy István, Carola mecklenburgi hercegnő és Henrik Borwin mecklenburgi herceg**. A lovaspólójáték szabályainak ismertetése és a sport népszerűsítése érdekében megtartott érdekes előadások után a herceg a póló-ponnitenyésztés nemzetgazdasági jelentőségére hívta fel a figyelmet. Magyaror-szágnak ugyanis ezen a réven erős exportálási le-hetősége van és kiviteli mérlegének megjavítása is lehetővé lesz.

Off side...

A magyar lovaspóló reneszansza. **Henrik Borwin mecklenburgi herceg, Carola hercegnő, ifj. vitész Horthy Miklós és ifj. vitész Horthy István** tegnap este a Magyar Póló Clubban rend-kívül érdekes előadást tartottak az újabb időben előretört lovaspóló sportról. Megtudtuk, hogy a lovaspóló ősi turáni sport.

Dsingis kánnak nem kevesebb, mint száz-ezer játékosa volt.

A tatárok köréből került ez a sport Indiába, ahonnan az angolok révén ma már szerte a vilá-gon úszik ezt a tipikus férfias sportot. Nálunk már három évtizeddel ezelőtt rendkívül fejlett lovaspóló-élet folyt a régi Cséri-telepen, ahol egy-egy küzdelem több ezer főnyi közönség előtt zajlott le. Az újból lendületre kapott lovasjáték mind több és több nézőt vonz.

A lovaspóló a legszebb jövőre hivatott és bizonyos, hogy rövid időn belül valóságos nemzeti sport lesz.

A magyar ember bámulatos küzdőképessége és bátorsága révén feletté alkalmas erre a sport-ágra, amelyben a kistormotú magyar lovaknak — a világ legokosabb ponny-lovainak — is óriási szerepük van. Különösen ezen a réven nemsokára világhírnévre teszünk szert, mert máris élnek a kereslet külföldön a magyar pólólovak iránt.

1929 LOVASPÓLÓ GAZDASÁGI LEHETŐSÉGEI

AZ EST 1929 06 21-én hosszabb cikket is közöl a már megvalósult sikeres lóeladásokról. (Két magyar polo pony lovat adtak el összesen 12 000 pengőért, miközben az üggető lovak 1600 pengős áron kelnek el.) Ezt követően újabb előadásra került sor az MPC klubházában.

A kitűzött cél igen ambiciózusnak tűnt, nevezetesen, hogy az Európai polo pony eladások 80%-át érje el a magyar póló lovak eladása. 2-3 év múlva verhetetlenek legyenek a magyar játékosok Közép-Európában.

(1936-ban már majdnem 100 lovat adtak el félmillió pengő értékben.)

A cikk kiemeli, hogy ebben segíthet az is, hogy a polo sport egész Európában terjed és már 21 külföldi játékos van Magyarországon, ahol hamarosan 5 klub fog működni. (A BUDAPESTI HÍRLAP 1929 06 15-i cikke közölte, hogy a klubok már valójában létrejöttek.)

Megemlítik, hogy az Amerika-Argentína válogatott lovaspóló mérkőzést követően kiárúsították az argentin lovakat. 42 lovat 280 000 dollárért. Átlag tehát ott 36 000 pengő volt egy ló.

Statisztikát is közöltek, mely szerint Ausztriában, Lengyelországban 1-1, Németországban 5, Franciaországban 30, Angliában 42, Indiában 60, az USA-ban 286 polo club van 3900 taggal.

A sport veszélyessége kapcsán elmondták, hogy Európában a „finomabb” sportok közé tartozik a póló, de Argentínában a keresztezés szabályát nem igazából tartják be és emiatt ott jóval gyakoribbak a balesetek.

A lovaspóló haszna — a kislóexport

„Máris eladtunk két lovat átlag 6000 pengőért” — mondja Borwin herceg

— Az Est tudósítójától —

A Magyar Polo Club szigeti helyiségében tegnap előadást tartottak a lovaspólóról. Borwin mecklenburgi herceg beszélt először a lovaspóló nemzetgazdasági jelentőségéről, ezután Ifj. Horthy Miklós ismertette magát a játékos. Az előadás után beszéltünk Borwin mecklenburgi herceggel a lovaspóló jelentőségéről, magyar és külföldi vonatkozásairól. A herceg a következőket mondotta:

— Magyarország szempontjából a ló, de különösen a kis magyar ló, nemzetgazdasági szempontból nagy értéket jelent. A mezőgazdák ezeket a kis lovakat a gazdaságban nem tudják használni, mint pólólovakat azonban látványos értékesíteni.

BORWIN, MECKLENBURGI HERCEG

— Eddig csak az angol és az argentin pólólovakat ismerték, amelyek azonban az európaiak számára megfizethetetlenül drágák. Az Amerika-Argentína válogatott lovaspóló mérkőzés után az argentin csapat lovait kiárúsították. Ekkor 42 lovat adtak el összesen 280 000 dollárért, átlagban tehát 36 000 pengőbe került egy ló. De volt olyan pont is, amelyikért 4900 guineát, vagyis mintegy 120 000 pengőt fizettek. Ilyen összegeket Európában senki sem tud adni.

— Itt van ezzel szemben a kis magyar ló, amelyet mint pólólovakat, mezőgazdasági értékben felül lehet eladni. Máris

eladtunk két lovat átlag 6000 pengőért, míg például az üggető lovakat átlag 1600 pengős áron adják el. A magyar lovat külföldi szereplésünk során bemutatunk

Borwin herceg és mindenütt nagy feltűnést keltett. A magyar ló gyorsabb és könnyebben lovagolható, mint a többi. Előszörben pedig példátlanul intelligens. Az argentin és angol lovakat egy évig kell tanítani, amíg lovaspólóra használhatók lesznek, ezzel szemben vannak magyar lovak, amelyeket 23 nap tanítás után a játékosokra bízhatunk.

— A magyar pólólovak gyorsasága és intelligenciája annyira felkeltette a többi lómezek, hogy véleményem szerint az európai kisló-kiállításra 50 színdarabot fogja Magyarország szállítani.

— A kitűnő löányagon kívül a modern sportviszonyok is nagyon kedveznek a lovaspólónak. Most 21 külföldi játékos járunk itt Budapesten és valamennyien sokkal szívesebben vannak itt, mint Európa többi városaiban. Azt mondják, hogy Budapesten sokkal inkább törődnek a sporttal, mint máshol, ahol a lovaspóló nem annyira sport, mint inkább társadalmi esemény.

— Egész Európában erősen terjed a lovaspóló sport. Magyarországon rövidesen öt klub fog működni. Ausztriában egy, Lengyelországban egy, Németországban öt, Franciaországban 30, Angliában 42, Indiában 60 lovaspóló klub működik. Nagyon elterjedt a játék Amerikában, ahol 286 klub van, összesen mintegy 3900 játékos. Ott rendkívüli népszerű a játék egy-egy fontosabb mérkőzésen 100 000 néző is van. Mi még messze vagyunk ettől.

— A magyar játékosok rövid idő alatt igen nagy fejlődésen mentek át, úgyhogy véleményem szerint

két-három év múlva a magyar lovaspóló csapatok verhetetlenek lesznek Közép-Európában.

A megbeszélés során szóba került az is, hogy vannak-e sérülések a lovaspólónál? Az úr sokszor éri a játékos és a lovat, de a mecklenburgi herceg megjegyzése szerint ezek egészen jelentéktelen ügyek, amelyeket föl sem vesznek. Ifj. Horthy Miklós azonban elmondotta a következőket:

— Nálunk a lovaspóló a finom sportok közé tartozik. Argentínában azonban például olyan vadul játszzák, hogy gyakoriak a balesetek. A keresztezés tilalmát nem veszik figyelembe, emiatt tömegesen ott a bukás és nem ritka az olyan mltling, ahol több haláleset is fordul elő.

1929 NŐI PÓLÓ CSAPAT, NŐK SZEREPE A PÓLÓÉLETBEN

Az I. Világháború előtt működött BUDAPESTI POLO CLUB esetében szóba se jöhetett, hogy női póló játékos szerepeljen. Dámanyerreg általános használata mellett ez életveszélyes is lett volna, ugyanakkor a ghymkana versenyszámok alkalmával, akkor is megmutathatták már lovastudásukat a hölgyek.

Az I. Világháborút követően nagyon sokat változott a Világ és a látványosan megváltozott helyzetet jól mutatja, *(azon túl, hogy a dámanyerreg korszakának vége lett)* hogy az 1927-es induláskor, a Vérmezőn, Karola mecklenburgi hercegnő volt a póló mérkőzések bírója. Ehhez nem csak ismernie kellett a játékszabályokat, hanem ehhez a pólósportot is folytatnia kellett legalább alapszinten.

1929-ben női póló csapatokat is megpróbáltak összeállítani. *(Lásd az MPC 1942-es évkönyvében közzétett kép.)* Ez alapján, 1929-ben a férfiakkal együtt játszottak, igaz feltehetően azért, mert a 4-es pozíciójú férfi játékosok voltak az irányítók, és feltehetően egyúttal edzői is a hölgy játékosoknak.

E próbálkozás későbbi folytatásáról nincs hír.

Ezért lehetett az, hogy Kovács Dezső felesége arról panaszkodhatott, *(fia Speyers Péter elmondása szerint)* hogy egyedüli női pólójátékosként egyszerűen nem volt lehetősége kívül játszania 1940-ben.

Női választmány :

Aich Hubertné
Almássy Imréné gr.
Bethlen Istvánné gr. ifj.
Censi Ludoviconé
Dépold Miklósné
Hámory Gasztonné
Rohonczy Imréné br.
Szentpályi Imréné
Than Károlyné br.
Wenckheim Cecília gr.

1929. MARGITSZIGET. A M. P. C. ELSŐ NŐI CSAPATÁNAK GYAKORLÓJÁTÉKA

(Csak a II. Világháborút követően, vált általánossá, hogy a nők a férfiakkal együtt versenyezhetnek a lovas sportokban, így a pólóban is.)

Horthy István felesége, az MPC elnöknője, is tudott lovagolni, de arról nincs konkrét adat, hogy pólózott-e. Az biztos, hogy a képen a Margitszigeti pólópálya mellett bal kézzel „pólósan” irányítja a lovát, de pólóütő nélkül van.

A NÉHAI KORMÁNYZÓHELYETTES ÚR HITVESE,
A FŐMÉLTÓSÁGÚ ASSZONY
a Magyar Polo Club női választmányának elnöknője.

Társelnöknő volt Karola mecklenburg hercegné, aki bíróként funkcionált. A MAGYAR POLO CLUB-nak külön Női Választmánya *(elnöksége)* is volt. A hölgyeknek a programok és a pólóélet szervezésében volt jelentősebb szerepük. Díjátadásoknál is kitüntetett helyet kaptak, és szerveztek ekkor is ghymkana versenyeket, ahol bemutathatták lovas tudásukat.

(Manapság a hölgy játékosok együtt játszanak a férfi sportolókkal.)

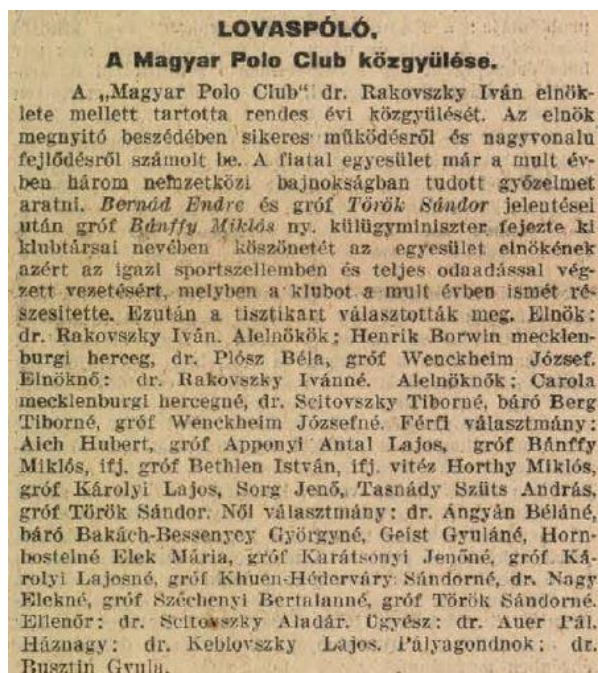
A 2010-es Ebreichsdorfi EB-n az angolok 4 női játékosal rendelkező válogatott csapatot küldtek az amúgy „férfias” csapatok közé! Egyedül a német csapat rendelkezett még 1 női játékosal. A 4 angol hölgy sorra verte a férfias csapatokat, a francia és a spanyolt kivéve. Így 3. helyezést ért el.)

Vannak Ladies Cup versenyek, kizárólag női sportolókkal. Az is előfordul, hogy az 1929-es fotóhoz hasonlóan egy profi férfi játékos 3 női játékosal együtt játszik egy csapatban, és vannak „fifty-fifty” versenyek is.

1930 PÓLÓ GAZDASÁGI HASZNA

BUDAPESTI HÍRLAP 1930 03 19 cikke szerint Rakovszky Ivánt 3 éves mandátumának lejártát követően újráválasztották.

Hasonlóan újráválasztották alelnöknek Mecklenburg herceget és további alelnököket (*dr. Plósz Béla, Wenckheim József*), férfi választmányt (*mai fogalommal ügyvezető elnökséget*), valamint elnököt (*Rakovszky Ivánnét*) alelnököt (*Carola mecklenburg hercegnét*) és a női választmány tagokat is választottak.

8 ÓRAI ÚJSÁG 1930 05 04 számában a pólószezon kezdéséről szóló cikkben a pólósport sikereiről szóltak és annak a gazdasági hasznát is elemzik.

Kiemeli az idegenforgalomban rejlő lehetőségeket is. Ennek köszönhető, hogy az 1931-ben induló IBUSZ DÍJ.

A cikk közli, hogy már **130 magyar póló ló van** és kezdődik az exportjuk.

A póló lovak képzése ekkor a Tattersallban zajlott, a Borwin mecklenburg herceg által alapított és irányított Lóidomító telepen, ahol a többi MPC tagok magántulajdonú póló lovait is tartották.

(Itt lehetett a lovak alap edzését végezni, de innen minden mérkőzésre el kellett sétálniuk a Margitszigetre.)

Mecklenburg herceg (*és felesége is*) óriási energiát fektetett abba, hogy a magyar lovak pólóra való használata elterjedjen, képzése megvalósulhasson és eladásukkal nemzetgazdasági hasznót is hajtssanak.

Ennek része voltak az előadások is és e célja a népszerűsítő cikkeknek is.

(Mecklenburg herceg munkájának is az eredménye, hogy később 1936-ban olyan sikeres lehetett a Magyar Olimpiai csapat, és ennek köszönhetően adhattak hírt szintén 1936-ban arról, hogy addigra már majdnem 100 magyar pólólovat adtak el, fél millió pengő értékben. Még a Német Olimpiai csapat is magyar lovakat használt 1936-ban. Franciaországba is sokat eladtak, még a Kasmíri maharadzsa is vett 18 magyar pólólovat.)

1931-ben mégis sor került a Lóidomító telep megszüntetésére. Az akkori Világgazdasági válság megszorító intézkedése között nem újították meg a Lóidomító telep 3 éves működési szerződését, annak lejártát követően.

Vasárnap kezdődik az idei első lovaspóló-miting

(Saját tudósítónktól.) A nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó védnöksége alatt álló és dr. Rakovszky Iván elnöke alatt tavaly is nagy sikerrel működött Magyar Póló Club május 4-én, vasárnap kezdi el idei első lovaspóló-mitingjét a Margitszigeten levő lovaspólópályán. Ugy vasárnap, május 4-én, mint a tavaszi miting többi napján, 6, 8, 11, 13, 15, 18, 20, 22 és 23-án, mindenkor délután 3 órakor kezdődnek a mérkőzések. Részt fognak venni a mérkőzéseken a Magyar Póló Club több teamjén kívül a budapesti és a vidéki honvédtiszti csapatok, amelyek nagy ambícióval készülnek már hetek óta az idei kampagnéra. A Magyar Póló Club vezetőségének előzetesénél folytán kedvezőtlen idő esetén esetleges programváltozások, valamint a játék megkezdési időpontjának változása a Dunapalota, Hungária, Carlton szállodákban, valamint a Váci-utca 9. szám alatt levő ékszerkereskedésben kifüggesztett táblákon láthatók. A lovaspóló-játéknak ma már gazdasági, idegenforgalmi és propaganda szempontból rendkívüli fontossággal bír.

Gazdasági szempontból, mert lótenyésztésünk jövőbelmezőségét emeli, amennyiben a Magyar Póló Club kizárólag magyar tenyésztésű lovakkal dolgozik. Jelenleg már 130 magyar póló-lóval, sőt megkezdődött a magyar pólólovak kivitele Angliába, Franciaországba és Olaszországba is. Átlag 200 angol fontos árat értünk el ennél az exportnál, amely előreláthatólag egyre fokozódik.

Idegenforgalmi szempontból jelentős tényező a lovaspólósport a az eddigi tapasztalatok fényesen igazolják ezt az állítást. Idén ez különösen a júniusi nemzetközi játék alkalmával fog újra bebizonyosulni.

1930 HAZAI MÉRKŐZÉSEK (ELSŐ ISMERT) HCP ÉRTÉKELÉSEKKEL

SPORTHÍRLAP 1930 06 03-i száma ír a nemzetközi mitingről.

A Hortobágyi Kupa döntőjében a „Szigeti lovagok” (Tóthvárady Asbóth András, Mr.M.N. Kearns, Aich Hubert, Rakovszky Iván) győztek 5:1-re a Tolnai Polo Club csapatával (Gyomlay Gábor, Bartalis Kálmán, Kállay Oszkár, Purgly Tamás) szemben.

Duna Kupánál a „Red Devils” (4 hpc: Mecklenburg hg. 0, Bethlen István ifj. gróf 1, Major W.D. Morgan 2, Károlyi Lajos gróf 1) győzött 3:2 ½-re, az 1 ½ góllal induló „Blues” ellen (2 hpc: Dépold Miklós 0, Szentpály Imre 0, Mr. Bryan Martin 2, Hatvany Endre báró 0.)

(Az első ismert handicap értékeléseket itt láthatjuk!)

AZ EST beszámolt a **1930 05 22-én**, a Margitszigeti pályán már hagyományosnak számító, **concourson kocsik** bemutatójáról.

8 Órai Újság 1930 10 08 cikkénél **Mercedes** reklám is volt.

[illegible]

Concours d'Élégance. A Concours d'Élégance-t *aldozásutörtyökön*, május 29-én rendezik. *Az Urvezetők* szerkesztősége. Színhelye a *Magyar Pólo Club* margitszigeti pályája lesz. A concourson sportkocsik, nyitott túra kocsik, csukott kocsik, csukható kocsik és motorkerékpárok vehetnek részt. A résztvevő járműveknek szépségét, vonalvezetésük finomságát, kényelmét, a vezetők és az utasok iltözékét, valamint az egész összbenyomás harmóniáját és eleganciáját fogják elbírálni. A zsűriben *Andrassy Sándor* gróf, a KMAC elnökének vezetése alatt, társadalmi és művészeti életünk kiválóságai vesznek részt.

)(A Vérmezőn tartják az őszi lovaspólmérkőzéseket. A Magyar Pólo Club az őszi mítinget október 8-án, szerdán nyitja meg, a mérkőzéseket azonban a Vérmezőn tartják meg miután a grönnyörű margiszigeti pólopálya gyepsítés alatt áll. A közönség díjtalanul tekintheti meg a rendkívül érdekesnek ígérkező küzdelmeket, amelyeknek során 8—12 csapat fog mérkőzni hat értékes díjért. Hermadizben kerül kiírásra a földművelésügyi miniszter által alapított Magyar Bajnoki Kupa és ugyancsak döntésre kerül Budapest Székesfőváros Vándordíja is, amelynek Sipőcs Jenő dr. polgármester az alapítója. A díjakért sorompóba fog állani a „Red devils“, a Budapesti Helyőrségi Osapnt, a Magyar Pólo Club két kombinált csapata, úgyszintén a komáromi, tolnai, miskolci, nyíregyházi és pápai pólo-klub csapata. Nem valószínűtlen, hogy részt vesz az őszi mérkőzésekben a „Bethlenek“ csapata is, amelynek tagjai: Bethlen István gróf miniszterelnök, ifj. Bethlen István, Bethlen László és Bethlen Gábor.

A Magyar Pólo Club sportbizottsága a játékosok számának örvendetes gyarapodásától indítatva, két kategóriába sorozta a csapatokat. Az előrehaladottabb kategóriájának helyi bendikeppe 2, vagy ennél nagyobb, a kezdők kategóriájának helyi bendikeppe 2 óra alul van. Az új beosztás kivételével az egyenrangú játékosok egymással ellen fognak játszani, az pedig nagy mértékben fokozza a küzdelmek érdekességét.

(Az előző évben beharangozott június 12-től július 2-ig tartó Budapesti CEPA póló versenyről az 1930-as tudósításokban nincs semmi hír.)

Meghosszabbították a Magyar Póló Club nemzetközi mitingjét

A „Szigeti lovagok” és a „Red devils” győztek a szerdai mérkőzésen

A Magyar Polo Club nemzetközi miteingjének szerdai programján két döntő mérkőzés szerepelt. A Hornbostelné Elek Mária által adományozott „Hortobágy Kupa” döntőjében a „Szigeti lovagok” (1. Tóthvárady Asbóth András, 2. Mr. M. N. Kearns, 3. Aich Hubert, 4. Rakovszky Iván dr.) mérkőztek a Tolnai Polo Club csapatával (1. Gyomlay Gábor szds, 2. Bartalis Kálmán szds, 3. Kállay Oszkár szds, 4. Purgly Tamás fhdy és Móricz Kálmán fhdy) és a szigetiék győztek 5:1-re. A tolnai csapat, amely tavasz óta nagy formajavulásról tett tanúságot, különösen a taktika és erőkihasználás terén maradt el ellenfelétől. A „Szigeti lovagok”-nál Aich Hubert és Rakovszky Iván dr. mutattak jó formát, míg a tolnaiaknál Bartalis Kálmán és Purgly Tamás váltak ki.

A Stühmer Frigyes Rt. által adományozott „Duna Kupa” döntőjében ismét a „Red devils” (1. mecklenburgi herceg 0, 2. ifj. gróf Bethlen István 1, 3. Major W. D. Morgan 2, 4. gróf Károlyi Lajos 1, összhendikep 4) és a „Blues” (1. Dépold Miklós őrnagy 0, 2. Szentpály Imre 0, 3. Mr. Bryan Martin 2, 4. Báró Hatvany Endre 0, összhendikep 2) találkoztfak és ezúttal a „Red devils” győzött. Az 1½ gól előnnyel induló „Blues” csapatban Mr. Martin Tuck helyett is játszott, de ezzel nem tudta a „Red devils” tervszerű játékának eredményességét el-lensúlyozni. A „Red devils” 3:2½ arányban győzött. A csapatból kitűn-tek jó játékukkal ifj. gróf Bethlen Ist-ván és a mecklenburgi herceg. A „Hortobágyi Kupát” Hornbostelné Elek Mária, a „Duna Kupát” Carola mecklenburgi hercegnő nyújtotta át a győztes csapatoknak.

A BUDAPESTI HÍRLAP 1930 09 24 száma arról tudósít, hogy összesen 8-12 csapat játszik 6 díjért. *(A Budapesti csapatokon kívül a komáromi, tolnai, miskolci, nyiregyházi, pápai póló-klub csapatok is ott lesznek.)* A csapatokat handicap értékük alapján két csoportra osztják és a 2 hcp érték feletti csapatok külön fognak játszani.

A vérmezőn játszanak, mert a Margitszigeten gyepesítenek.

„Bethlen” csapat is lesz valószínűleg. A két Bethlen István gróf mellett, Bethlen László és Bethlen Gábor is.

1930 WIEN CHAMPION „RED DEVILS” HCP ÉRTÉKELÉSEKKEL

A 8 ÓRAI ÚJSÁG 1930 06 12-i beszámolója ír a Bécsi totális pólós sikerről.

Végül a többi (Berlini és Bécsi) csapatokat megverő, két magyar csapat játszott a döntő mérkőzést. A Bécsi Kupáért zajló mérkőzést a „Red Devils” nyerte, 11:4-re legyőzve a másik magyar „Snakes” csapatot.

Amennyiben az alábbi fényképen látható összeállítású volt a Red devils csapat, akkor abban nem volt semmi meglepő, látva a handicap értékeiket. (Morgan 2, Graham 5, Williams 9 !!, Mecklenburg 0. csapat hcp 16 gól!)

A NOVICE CUP-nál fel vannak sorolva a győztes „Red Devils” csapat tagjai: Mecklenburg herceg, Bethlen István ifj. gróf, M. jr. Morgan, Sorg Jenő.)

(A két tudósítás csapatösszetételében eltérés van! A fényképen látható végleges csapatösszetétel egyértelmű. A NOVICE CUP esetében más csapatösszetétellel, csak 1 angollal játszottak.)

Fontosnak tartották jelezni, „magyar tenyésztésű lovakon” győztek.

× Lovaspóló. Vasárnap délután lesz a mar-
gitszigeti gyönyörű lovaspólópályán az Indiából
megérkezett magas hendikepszámú angol vendég-
játékosok bemutatkozása. Ugy eziránt, mint a
katonai csapatok és a vegyes csapatok döntő-
mérkőzéseiről nagy érdeklődés nyilvánult meg
a lovaspóló iránt érdeklődő előkelő közönség kö-
rében.

**A Magyar Póló Club
nagy sikere Bécsben**

A Magyar Póló Club több csapata vendég-
szerepelt az elmúlt napokban Bécsben az ott
megtartott nemzetközi lovaspólómérkőzéseken. A
Magyar Póló Club csapatai a „Red Devils” és a
„Snakes” annyira kitüntették magukat, hogy
megverve a berlini és a bécsi legjobb csapatokat,
ők vívták meg egymás között a döntő mérkőzést
a „Bécsi hajnoki kupáért”. A kitűnően játszó
„Red Devils” meglepetésszerűleg könnyen győ-
zött a „Snakes” ellen 11:4 arányban. A Novice
Cupot is a „Red Devils” csapat nyerte, amely
csapatban a Mecklenburgi herceg, ifj. gr. Bethlen
István, Mjr. Morgan és Sorg Jenő játszottak. A
magyar csapatok kizárólag magyar pólóponny-
kat lovagoltak, ami a külföldieknek feltűnt és
nagyon érdeklődtek a magyar pólóponnyok iránt.

A képen szereplő csapatnál Mecklenburg herceg 3 angol nagy handicap (2,5,9,) értékű játékoskal van együtt a „Red Devils” csapatban. (16 gólos volt a csapat, amely akkor hatalmas játékerőt képviselt.)

Feltehetően az indiából érkező angol játékosokról van szó, lásd a 8 ÓRAI ÚJSÁG másik 1930 06 18-i cikke, mely már e játékosok várható megérkezéséről tudósít.

1930. A M. P. C. »RED DEVILS« CSAPATA, A WIENI
CHAMPION CUP GYŐZTESE, MAGYAR TENYÉSZTÉSŰ
LOVAKON

Morgan (2); Graham (5); Williams (9); Mecklenburg hercege (0).

A SPORTHÍRLAP 1931 05 09-i (alábbi) tavaszi programot beharangozó cikkéből érdemes kiemelni, hogy ekkor már **8 katonai póló klub** volt az MPC mellett. Ennyi csapat mérkőzéséhez nyilvánvalóan nem volt elég a Margitszigeti pálya, ezért igény bevették a **Vérmezői pályát** is. (Ahogy már korábban is.)

(Korábban az eső miatt felázott Margitszigeti pálya helyett a **Rákosi Honvéd pálya** igénybevételeéről is volt hír.)

A Magyar Póló Club tavaszi lovaspóló mitingje hétfőn kezdődött és május végéig fog tartani. Változatossá teszi a mérkőzéseket, hogy a Magyar Póló Club játékosain kívül 8 katonai póló klub játékosai is beneveztek. A mérkőzések hétköznapokon a Vérmezőn, míg a döntők vasár- és ünnepnapokon a Margitszigeti pólópályán kerülnek lebonyolításra a következő napokon: Május 10-én a „Magyar Handicap Vándordíj” és a „M. kir. honvédség tiszteletdíj”-ért, május 13., 15., 17-én a „Budapesti Vándordíj”-ért és a „Sütvényi-díj”-ért, május 20., 22. és 24-én a „Magyar Póló Club-díj”-ért és „Tavaszi díj”-ért és végül május 27., 29. és 31-én a „Budapest székesfőváros Vándordíj”-ért és „Windischgrätz Hugó herceg díj”-ért mérik össze a csapatok erejüket.

A NEMZETI SPORT 1931 június 17 cikkéből megtudhatjuk, hogy **12 különböző díj** kerül megrendezésre, (közte a **KISBÉRI DÍJ**) igen reprezentatív (közte sok külföldi) játékosal, melyeknek játékosait is felsorolja.

A NEMZETI SPORT 1931 07 01-i cikk pedig már a végeredményeket közli.

A **DUNA KUPÁ**-ért a „**Canaries**” csapat (Lenhard József, Tóthvárad Asbóth, Sorg Jenő, Mac Farlane) **8: 2 ½-re** győztek a „**Blue Boys**” csapat (Sibrik Sándor, Lipcsey Márton, Hohenlohe Ferenc herceg, Mihályi Iván) ellen.

A **MEZŐHEGYES KUPA**-ért „amerikai hendicep került lejátására. 3 csapat játszott egymás ellen három-három chukker „**Redskins**” csapat (Wenckheim József gróf, M.N. Kearns, ifj. Bethlen István gróf, Mecklenburg herceg), „**Blue birds**” csapat (Fugger György herceg, Bethlen Gábor ifj gróf, Depold Miklós, Kovács Dezső) és a „**Cigányok**” (Oppenheim Ebenhard báró, Szentpály Imre, Lipcsey Márton, Károlyi Lajos gróf).

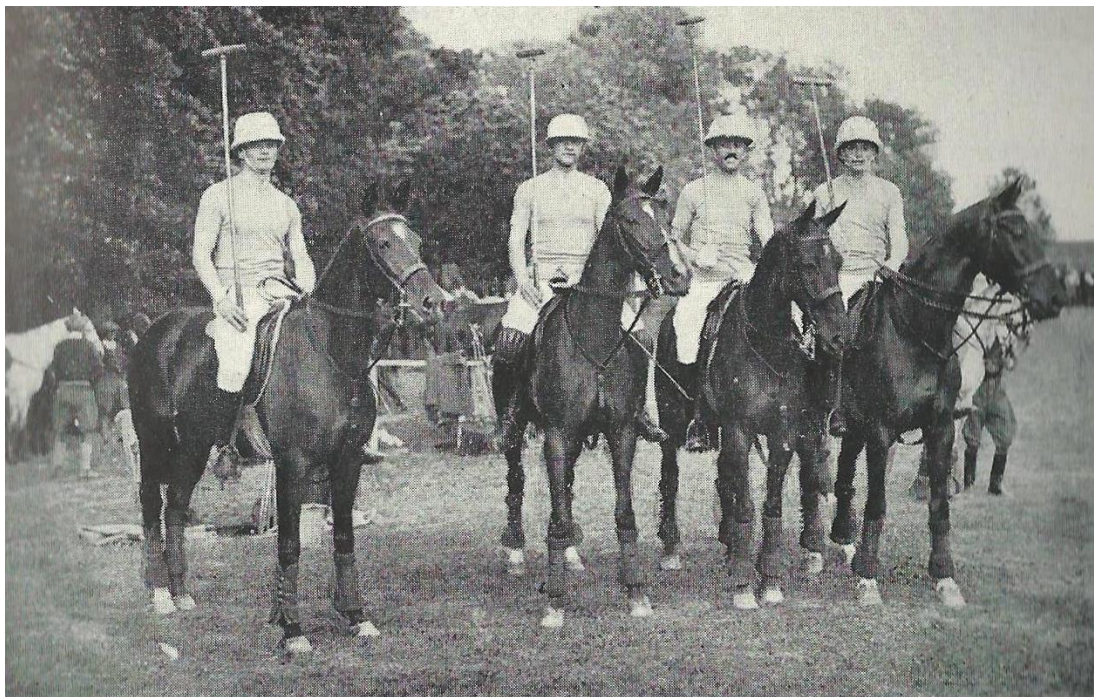
A „**Redskins**” csapat minkét másik csapatot verve nyert.

A Magyar Póló Club nemzetközi mitingje
— Saját tudósítónktól —
Ma, szerdán, június 17-én újra megnyílnak a margitszigeti pólópálya kapui. Megkezdődik a Magyar Póló Club idei nemzetközi mitingje, mely július 12-ig fog tartani. Összesen tizenkét különböző díj kerül eldöntésre, köztük a „Budapesti Bajnoki Kupa” és még három értékes vándordíj. A komplet budapesti játékosgárdán kívül több külföldi vendég résztvétele is biztosítva van. Tegnap érkezett meg Fugger György herceg, Oppenheim Eberhard báró, Capt. C. S. Campbell és Fischer János kapitány, a napokban várják Windischgrätz Hugó herceg megérkezését. A jövő héttől kezdve ezenkívül Rothschild Lajos báró csapata, a „Chamois” szintén részt vesz a küzdelmekben.
A megnyitó nap programján két érdekesnek ígérkező mérkőzés van. Délután 5 órakor a „Kisbér Kupa” első fordulójában a „Red devils” (1. Sorg Jenő, 2. Mecklenburgi herceg, 3. ifj. gróf Bethlen István, 4. Capt. C. S. Campbell) és a „Sturgeons” (1. báró Oppenheim Eberhard, 2. Mr. M. N. Kearns, 3. Mr. C. F. Tuck, 4. Hohenlohe Ferenc herceg) csapata mérkőzik. Utána a „Grashoppers” (1. báró Oppenheim Eberhard, 2. Mihályi Iván fhdy., 3. báró Hatvany Endre, 4. Capt. C. S. Campbell) és a „Squirrels” (1. Tóthvárad Asbóth A. szds., 2. Fugger György herceg, 3. vitéz Lipcsey Márton ezr., 4. ifj. gróf Bethlen István) együttese küzd a mecklenburgi hercegnő által adományozott „Baby-díj”-ért.

Befejeződött a magyar Polo Club nemzetközi meetingje
A nemzetközi lovaspólómiting zárónapja szép sportot hozott. Két döntő került lebonyolításra, szépszámmú, előkelő közönség előtt. A Stühmer Frigyes által adományozott „Duna Kupá”-ért a „Canaries” (1. Lenhard József őrnagy, 2. Tóthvárad Asbóth A. szds., 3. Sorg Jenő, 4. Lieut. Col. F. N. M. Mac Farlane) és a fél gól előnnyel induló „Blue boys” (1. vitéz Sibrik Sándor ezr., 2. vitéz Lipcsey Márton ezr., 3. Hohenlohe Ferenc herceg, 4. Mihályi Iván fhdy.) küzdöttek. A „Canaries” 8:2½ arányú győzelmével a díj birtokába jutott.
A földművelésügyi miniszter által adományozott „Mezőhegyes Kupa”, mint amerikai hendicep került lejátására. A „Redskins” (1. gróf Wenckheim József, 2. Mr. M. N. Kearns, 3. ifj. gróf Bethlen István, 4. Mecklenburgi herceg), a „Blue birds” (1. Fugger György herceg, 2. gróf Bethlen Gábor, 3. Depold Miklós őrnagy, 4. Kovács fhdy.) és a „Cigányok” (1. báró Oppenheim Eberhard, 2. Szentpály Imre fhdy., 3. vitéz Lipcsey Márton ezr., 4. gróf Károlyi Lajos) játszottak egymás ellen három-három chukkert. A „Redskins” mindkét ellenfele ellen győzedelmeskedett és a szép díj birtokába jutott, melyet Carola mecklenburgi hercegné nyújtott át.
Végül egy négy chukkeres gyakorló játék következett, melynek befejezésével lezárult a Magyar Póló Club idei nemzetközi mitingje. Most már csak októberben fognak a fűre pólólovak ismét a labda után száguldvá izgalmas harcokat vívni. Az őszi mitingig a pólópálya kapui bezárultak.

1931 WIEN JUNIOR CHAMPION CUP

Az MPC 1942 Évkönyvében található fotó mutatja a Bécsben győztes Junior csapatot. Fiataljaink szép győzelmet arattak.

1931. A WIENI JUNIOR CHAMPION CUP GYŐZTESEI

Wasmer br. szds; Bartalis szds; Dépold őrn; Kovács szds.

1931 JUNIOR KUPA A MARGITSZIGETEN IS

8 ÓRAI ÚJSÁG 1931 07 08 cikke hazai JUNIOR BAJNOKI KUPÁ-ról tesz említést, bár erről részleteket nem közöl.

✕ Nemzetközi lovaspóló mérkőzések. A Magyar Póló Club nemzetközi mérkőzéseinek során szerdán délután fél 5 órai kezdéssel három mérkőzés is lesz a Margitszigeten. Először egy gyakorló-mérkőzés, majd a Duna Kupa első fordulója, végül pedig a Junior Bajnoki Kupa döntő mérkőzése kerül lejátszásra.

Az 1942-es évkönyvben fel vannak sorolva győztes csapatok, 1931-ben „*Red Devils*” csapat győzött:

Mecklenburg hg.
Ifj. Bethlen I.
Cap. C.S. Cambel
Hatvany

1931 IBUSZ NAGYDÍJ AZ IDEGENFORGALOM FELLENDÍTÉSÉRE

A NEMZETI SPORT 1931 05 03 száma ad hírt az IBUSZ által alapított MAGYAR HANDICAP VÁNDORDÍJ-ról. Az IBUSZ nagy lehetőséget látott, hogy a póló sport segít élénkíteni az idegenforgalmat Magyarországon. (A póló ponnyk eladása mellett ezt tekintették még jelentős üzleti lehetőségnek.)

Tavasztól az MPC csapatain kívül 8 pólóklub csapatai is játékokban lesz.

A 8 ÓRAI ÚJSÁG 1931 03 04 cikke szerint Mecklenburg herceg Brioniból fog érkezni, ahol eladta a Magyar Lóidomító telep 7 magyar póló lovát szép áron.

(Ennek ellenére a Lóidomító telepet felszátják. Mecklenburg herceg azonban nem hagyott fel a lóidomítással. A nekrológjából tudjuk: „Sárszentmihályi visszavonultságában is állandóan nyers lovakat lovagolt be”.)

A rákosi gyakorlóréten pedig elkészült a katonai pólopálya.

Az 1924-es Párisi Olimpiáson győztes Argentín pólócsapat fog a Margitszigetre érkezni. E csapat 1924 óta Olimpiai bajnok, mert az 1928-as Amszterdami Olimpián nem volt póló.

Lóspor

A Magyar Póló Club új szezonja

A dr. Rakovszky Iván ny. belügyminiszter, a Közmunkák Tanácsa elnökének vezetése alatt már évek óta nagy sikerrel működő Magyar Póló Club erősen készülődik 1931-es évi szezonjára.

A klub vezetőségének elgondolása szerint a szezon a jövő hónapban kezdik meg egy országos jellegű mittinggel, amelyben hazai civil és katonai csapatok vesznek majd részt. Májusban pedig, a tervek szerint, az az argentinai pólócsapat fog a Margitszigeten vendégszerepelni, amely a párisi olimpiáson a lovaspóló világ bajnokságot megnyerte, s amely azóta is világ bajnok, mert az amszterdami olimpiáson nem volt pólóvilág bajnokság.

Ami a Póló Club fejlődését illeti, örömmel állapítható meg, hogy annyi játékosnak van már saját lova, hogy a klubistáit felszátják. Ha később mégis szükség lenne rája, csak a legszűkebb keretekben állítják be újra.

A pólójáték egyik lelkes előmozdítója, Henrik Borwin mecklenburgi herceg, szintén visszajön Budapestra. A herceg, aki most is a magyar pólopónnyk terjesztése érdekében működik, a Magyar Pólóidomító Telep hét ponnyját adta már el Brimoban igen szép áron. A szezon indulásakor újra visszajön, hogy a magyar lótenyésztésnek a külföldön tett szolgálatok után itt folytassa tevékenységét.

A rákosi nagy gyakorlóréten már elkészült a katonaság pólopályája, ami már eddig is kitűnő katonai csapatainknak módot ad arra, hogy tudásukat még jobban kifejlesszék.

A Magyar Póló Club tavaszi versenysorozata

— Saját tudósítónktól —

Az első tavaszi napsugár a pólójáték híveit is sorompóba szólítja erejüknek összemérésére. Hétfőn délután fél 4 órakor megkezdődik a Magyar Póló Club tavaszi versenysorozata, mely e hó végéig fog tartani. A kitűzött értékes vándordíjért a Magyar Póló Club játékosain kívül még nyolc magyar katonai pólóklub fog küzdeni. Ez a körülmény újabb alkalmat ad a tiszti lovaspólogárda fejlődésének megfigyelésére és az idej póló mérkőzéseket különösen vonzóvá teszi.

A mérkőzések hétköznapokon a Vérmezőn, vasár- és ünnepnapokon a margitszigeti pólopályán kerülnek lebonyolításra.

Hétfőn az IBUSZ által alapított „Magyar Handicap Vándordíj” első fordulójában találkoznak a csapatok. Délután 4 órakor a tolnai Nádasdy-huszárok mérkőznek a miskolci Szondy-tüzérekkel, utána a „Kék sárkányok” (1. Fucsek Géza fhdgy, 2. Hohenlohe Ferenc herceg, 3. Bentpály Imre fhdgy, 4. Depold Miklós őrnagy) és a „Vörös kalózkod” (1. Mihályi Iván fhdgy, 2. Sorg Jenő, 3. vitéz Lipcsey Márton ezr., 4. Lenhard Özsef őrnagy) találkoznak. A napi programot a „Szigeti lovagok” (1. Tóthvárady-Asbóth András szds, 2. Aich Hubert, 3. Fischer János, 4. Rakovszky Iván dr.) mérkőzése a komáromi Árpád-huszárok csapata ellen zárja be. A győztesek a zerdai második fordulóra minősítik magukat, míg a vesztes csapatok pénteken izanak a „M. kir. Honvédség tiszteletdíj”-ért. A döntők vasárnap a szigeten kerülnek lejátszásra.

1932 ANGOL-MAGYAR MÉRKŐZÉS

Az MPC 1942-es évkönyvében látható az alábbi Angol-Magyar mérkőzésről készült kép.

Az újságokban sikerült információkhoz jutni, mivel a kép alá nem írtak sem a pontos időpontról, sem a csapatokról, sem pedig az eredményről.

1932. A MARGITSZIGETI ANGOL—MAGYAR MÉRKŐZÉS
EGYIK ÉRDEKES JELENETE AZ ANGOL KAPUBAN

A NEMZETI SPORT 1932 06 19-i cikke írt a Magyar-Angol csapatok közötti „triálmérkőzésről” melyen a „Cosmopolitan” team 6:3 ½ arányban nyert. (Feltehetően az volt az angol csapat, máskülönben a kép alatt magyar győzelemről írtak volna.)

A MAGYAR POLO CLUB díj első fordulóján a Komáromi huszárok győztek 7½:1-re a „Beduinok” ellen, a Pápai huszárok 6½:1 arányban a „Squirrels” ellen és ezzel e két huszár csapat kvalifikálta magát a vasárnapi döntőre

A PESTI HÍRLAP 1932 06 09 számából értesülhetünk arról, hogy a mérkőzésen kint volt a mecklenbug hercegi páron kívül Hans von Schoen német, Mario Arlotta olasz, Don Muro y Navaro spanyol követek is.

A MAGYAR HANDICAP VÁNDORDÍJÉRT az első fordulóban a BEM TŰZÉREK (Perczel János, Szarka Lajos, Capt. K. Hutch, Fucsek Géza) győztek 1½:1 arányban a NÁDASDY HUSZÁROK (Purgly Tamás, Bartalis Kálmán, Várady Géza, Gyomlay Gábor) az 1931-es védők ellen.

Az 1½ előnnyel induló BERCSÉNYI TŰZÉREK (Lenhardt József, Szentpály Imre, Kovács Dezső, Hámory Géza) 7½:3 arányban győztek a JÁSZKUN HUSZÁROK (Tóthváradny Asbóth András, Wasmer Antal báró, Lipcsey Márton, Mihályi István) ellen.

Szerdán délután a margitszigeti pólópályán a Magyar Póló Club díj első fordulója és egy angol—magyar triálmérkőzés került lebonyolításra. A „Beduinok” ellen 7½:1, illetve a „Squirrels” ellen 6½:1 arányban aratott fölényes győzelmeikkel a komáromi és pápai huszárcsapat kvalifikálta magát a Magyar Póló Club díj vasárnapi döntőjére. A magyar—angol triálmérkőzést rendkívül érdekes, gyors és változatos játék után a „Cosmopolitans” team 6:3½ arányban nyerte meg. A mitinget pénteken folytatják. Egy amerikai körmérkőzésen és egy másik meccsen kívül a m. kir. honvédelmi miniszter úr által alapított Budapesti Vándordíj első fordulója kerül eldöntésre a budapesti „Jász kun” huszárok és „Bercsényi” tűzérek csapatai között.

PÓLÓ. A keddi margitszigeti lovaspólómérkőzések érdekes küzdelmeket hoztak. A szépszámú, előkelő közönség soraitban többek között látni lehetett a mecklenburgi hercegi párt. Hans von Schoen német, Mario Arlotta olasz és Don Muro y Navaro spanyol követeket. A „Magyar Handicap Vándordíj”-ért az első fordulóban a „Bem” tűzérek csapata (Perczel János szds., Szarka Lajos hdy., Capt. K. Hutch, Fucsek Géza hdy.) 1½:1 arányban győzött a tolnai „Nádasdy” huszárok (Purgly Tamás hdy., Bartalis Kálmán szds., Várady Géza hdy., Gyomlay Gábor szds.) az 1931. évi védők ellen, míg az 1½ gól előnnyel induló budapesti „Bercsényi” tűzérek (Lenhardt József őrnagy, Szentpály Imre hdy., Kovács Dezső hdy., Hámory Géza hdy.) meglepetészerűen 7½:3 arányban győzelmeskedtek a „Jász kun” huszárok (Tóthváradny Asbóth András szds., báró Wasmer Antal hdy., vitéz Lipcsey Márton ezr., Mihályi Iván szds.) ellen. A meetinget ¼ órai kezdettel pénteken folytatják. Először a „Red devils” mérkőzik a budapesti „Jász kun” huszárok csapata ellen, utána a tolnai „Nádasdy” huszárok játszanak a „Fehér Hollók”-kal.

1933 MARGITSZIGET NÉMET-MAGYAR MÉRKŐZÉS

Az MPC 1942 Évkönyvében megjelent alábbi képekből értesülhetünk két 1933-ban zajlott nemzetközi pó-lómérkőzésről.

1933 AUGSBURG GYŐZELEM FUGGER HERCEG PÓLÓPÁLYÁJÁN

1933-AS MPC ÉVVÉGI KÖZGYŰLÉSE

A BUDAPESTI HÍRLAP 1933 11 28 cikke számolt be a 3 évente esedékes vezetőség választó közgyűlésről, melyen sok változás nem történt. Munkájuk méltatását követően **Rakovszky Ivánt, Mecklenburg herceget** és hercegnét, újraválasztották funkciójukban újabb 3 évre, és kibővítették jelentősen a különböző vezető tisztségviselők létszámát.

A 8 ÓRAI ÚJSÁG 1934 05 16 cikke már a következő szezon tervezett eseményeiről, (*Indiából, Angliából, Németországból, Ausztriából*) meghívott vendégeiről. tudósított.

A nemzetköziség jegyében indul az idei lovaspólószezon

Május 16-án kezdődnek a mérkőzések

(Saját tudósítónktól.) A Magyar Póló Club május 16-án megkezdí versenyének megrendezését a margitszigeti pólópályán. A versenyek iránt nemcsak a közönség körében, de a játékosok között is olyan érdeklődés nyilvánult meg, hogy már az első hetekben három-négy budapesti csapat száll lóra küzdeni a győzelemért.

A vidék érdeklődése is rendkívül élénk, már az első napokban versenyre késznek lesznek a ceglédi és a komáromi klubok csapatai, később a pápai és nyíregyházi csapatok csatlakozására van kilátás.

Nemcsak a hazai, hanem a külföldi csapatok is bejelentették részvételüket. *Indiából, Angliából, Egyiptomból, Németországból és Ausztriából* jelentkeztek játékosok, akik képességeiket a margitszigeti gyönyörű gyepen is be akarják mutatni. Ezáltal az idei szezon természetesen nemzetközi lesz, ami csak fokozza a verseny érdekességét.

Május 16-tól hetenként három mérkőzést tartanak, amelyen minden valószínűség szerint ott lesz a magyar lóspórt híveinek nagyszámú és elit közönsége.

* A Magyar Póló Club közgyűlése. A Magyar Polo Club tagjainak élénk részvételével tartotta VI. évi rendes közgyűlését a Közhatalanács helyiségeiben. *Rakovszky* Iván dr. Anóki megnyitó beszédében köszönetet mondott *Borwin* Henrik mecklenburgi hercegnek és *Carola* hercegnőnek a pólósport érdekében kifejtett fáradhatatlan tevékenységükért. Örömmel állapította meg *Rakovszky* Iván dr., hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok közepette minden anyagi támogatás nélkül és a tagsági díjnak a felére való csökkentése ellenére is sikerült a klub költségvetését egyensúlyban tartani. Ez által a Magyar Polo Club célkitűzéseik megfelelően sikerrel munkálkodhatott a szép sportnak hazánkban való további fenntartásán. *Tasnády-Szüts* András fejezte ki a klub elölját *Rakovszky* Iván dr. iránt, majd a napiend letárgyalása és a választás következett. legválasztotta a közgyűlés 1934. évre a férfiak női választmányát, a háznagyot és a számlázgáló és gazdasági bizottságot.

A Magyar Polo Club elnöksége és választmánya jelenleg a következő: *Elnök*: *Rakovszky* Iván dr. *Alenök*: *Borwin* mecklenburgi herceg, *Plósz* Béla dr., *Károlyi* Lajos gróf, *Elnöknő*: *Rakovszky* Ivánné, *Alenöknő*: *Carola* mecklenburgi hercegné, *Berg* Tiborné báróné, *Károlyi* Lajosné grófné, *Khuen-Héderváry* Sándorné grófné, *Férfi választmány*: *Aich* Hubert, *Bánffy* Miklós gróf, ifj. *Bethlen* István gróf, *Hatvany* Károly báró, ifj. vitéz *Horthy* István, *Sorg* Jenő, *Tasnády-Szüts* András, *Török* Sándor gróf, *Wenckheim* József gróf, *Női választmány*: *Ádám* Lajosné dr.-né, *Hatvany* Károlyné báróné, *Sorg* Jenőné, *Hatvany* Lili báróné, *Mrs. Mac Farlane*, *Madarassy-Beck* Marcellné báróné, *Nagy* Elekné dr.-né, *Pálffy-Daun* Józsefné grófné, *Török* Sándorné grófné. *Ellenőr*: *Seitovszky* Aladár dr. *Háznagy*: *Gragyer* Ede. *Ügyész*: *Auer* Pál dr. *Pályagondnok*: *Bernád* Endre százados.

1934 VÍZI VITORLÁZÓK, DIPLOMÁCIAI KAR A FUGGER HERCEG DÍJON

A PESTI HÍRLAP 1934 02 18 híradásából megtudhatjuk, hogy vízi vitorlázó repülést óhajtanak beindítani, melyhez az MPC székházát is használnák.

(Ehhez tudni kel, hogy a Trianoni békediktátumban kikötötték, hogy Magyarország csak néhány repülőgépet tarthat. Mivel a vitorlázó repülőgépek korlátozását nem írta elő, ez egy kitörési pont volt a repülő pilóták képzése irányába, remélve, hogy a tilalmat nemsokára feloldják és akkor elegendő létszámú pilóta fog rendelkezésre állni.) Érthető módon az MPC is segítette a kezdeményezést, amely azonban nem volt sikeres. (Vízre való leszállás még nehezebb és veszélyesebb a primitív gépekkel. Lásd később Horthy Miklósné vitorlázó gépének fotója.)

A BUDAPESTI HÍRLAP 05 16-i száma hosszan beszámolt a PONY-DÍJ-ért folyó mérkőzésről, melyet megtekintett Henrik kir. herceg a Holland Királynő férje és a diplomáciai kar is.

(A diplomaták előszeretettel vettek részt már akkor is a pólo versenyeken. A Rendszerváltást követően az MPC 2007 óta minden évben megtartja a Diplomats Cup tornát, melyre a Magyarországra akkreditált diplomaták a meghívott díszvendégek.)

PONY DÍJ győztese NÁDASDY HUSZÁROK csapata: Tarcsay Egon, Sándy Gyula, Mihályi Iván, Zoltán főhadnagy.

M. KIR. HONVÉDSÉG TISZTELETDÍJ győztese a Ceglédi ÁRPÁD HUSZÁROK csapata: Wasmer Antal báró, Makay Attila, Gyurkovics György, Tüköry Dénes.

MEZŐHEGYESI-KUPA első fordulóját az előbb említett komáromi NÁDASDY HUSZÁROK játsszák az MPC csapatával: Horthy Miklós ifj., Sorg Jenő, Bethlen István gróf ifj., Mecklenburg herceg.

A BUDAPESTI HÍRLAP 08 03-án tudósított arról, hogy Fugger herceg, aki évente 2x ellátogatott Magyarországi versenyekre sok külföldi vendéget hozva magával, „szívszélhűdésben” elhunyt. (Lásd előző évben a magyar csapat is kint volt Augsburgban a Fugger herceg pályáján.)

1934 10 30-i számában pedig arról tudósít, hogy emlékére vasárnap délután FUGGER GYÖRGY HERCEG DÍJ lett kiírva, melynek döntőjében a Jászkun-huszárok csapata 9:5 ½ győzött (a 2 ½ előny kapott) Árpád huszárok csapata felett.

)(A pünkösdi pólomérkőzések. Pünkösdi hétfőn a kormányzó jelenlétében pompás mérkőzések jutottak dílóre a Magyar Pólo Club margitszigeti pályáján. Megjelent a nagy és előkelő közönség soraiában Henrik kir. herceg, a holland királynő férje s helyet foglaltak a dísztribünön a budapesti diplomáciai kar képviselői is. Az első mérkőzést a Pony-díjért tartották. Pénteken ugyanis az eső miatt félbeszakították ennek a díjnak a küzdelmeit és hétfőn került döntésre az elmaradt kétszerkét chukkeres mérkőzés. A fehér csapat játszott a sárga csapattal, majd a fehérek a komáromi Nádasdy-huszárok csapatával mérkőztek. Az első mérkőzésben a fél gól előnnyel induló sárgák 3 ½:1 arányban legyőzték a fehéreket, akiket a komáromi csapat is legyőzött 2 ½:0 arányban. Miután a Nádasdy-huszárok a sárga csapatot már pénteken 3 ½:0 arányban verték, két győzelmükkel megszerezték a Pony-díj négy szép kis serlegét. A díjakat Carola mecklenburgi hercegnő nyújtotta át a győztes csapat tagjainak: Tarcsay Egon főhadnagynak, Sándy Gyula hadnagynak, Mihályi Iván századosnak és Zoltán főhadnagynak. A nap főeseménye, a „M. kir. Honvédség tiszteletdíja” döntő mérkőzése következett ezután. A négy chukkeres mérkőzést a ceglédi Árpád-huszárok vívták a 2 ½ gól előnnyel induló budapesti huszárok csapatával. Változatos, szép küzdelem után az Árpád-huszárok győztek 8:5 ½ arányban. A budapesti huszárok nélkülözték a jelenleg Rómában szereplő legjobb játékosait, mégis kitűnően tartották magukat, de az egységes ceglédi csapat győzelmét megakadályozni nem tudták. A díjakat Bethlen Istvánné grófné nyújtotta át a győztes csapatnak, amelynek tagjai voltak: Wasmer Antal báró főhadnagy, Makay Attila százados, Gyurkovics György százados, Tüköry Dénes százados. Szerdán délután 4 órakor a „Mezőhegyes-Kupa” első fordulóját játssza a Magyar Pólo Club csapata (1. ifj. Horthy Miklós, 2. Sorg Jenő, 3. ifj. Bethlen István gróf, 4. Mecklenburgi herceg), a komáromi Nádasdy-huszárok csapatával (1. Tarcsay Egon fhdgy., 2. Sándy Gyula hdgy., 3. Mihályi Iván szds., 4. Zoltán Pál fhdgy.). Egy hat chukkeres mérkőzés egészíti ki a szerdai programot.

)(A Jászkun huszárok pólocsapata nyerte a Fugger-emlékdíjat. Vasárnap délután tartották meg az év utolsó pólomérkőzéseit. A Fugger György herceg emlékére kiírt díj döntőjében a Jászkun-huszárok csapata 9:5 ½ arányban legyőzte a 2 és fél góllelőnyt élvező Árpád-huszárok csapatát. Befejezésül díjmérkőzést vívott a Magyar Pólo Club kombinált csapata a budapesti Bom-tuszárok csapatával. A tüzekek 5 és fél góllelőnyt adtak, de még így is 7:6 ½ arányban győztek. A pólósport eredményekben gazdag évad után tért téli pihenőre, hogy a tavasszal újult erővel startoljon.

1935 MTI HÍREK OLIMPIKON PÓLÓSOK EDZŐJÁTÉKÁVAL

Dienes-Oehm Tivadar fia által őrzött emlékek között ott vannak a korabeli MTI híradások másolatai. Erdemes ezeket elolvasni, mert igen sok érdekes pólós hírt tudhatunk meg belőle.

1935 június 14-i MTI hír Olimpiai edzőmérkőzésekkel

Felelős szerkesztő: Zimmer Ferenc
Szerkesztő: Haeflér István
Telefon: 45-5-10

MTI.
SPORTKIADÁS

Kiadó: Magyar Távirati Iroda Rt.
Budapest, VIII, Sándor-utca 7
Telefon: 45-5-10

Minden jog fenntartásával. Kéziratnak tekintendő. Házi sokszorosítás.

4 kiadás 1935. június 14. 18 óra 53 perc

-§ Péntek délután a margitszigeti lovaspólópályán 2 mérkőzés és 2 gyakorlójáték került lebonyolításra.

Először a m. kir. honvédség tiszteletdíjért mérte össze erejét egy sárga /Fauchtersleben Kálmán főhgy., a meklenburgi herceg, Cpt. Pearce és Bartalis Kálmán szds./ és egy kék csapat /dr. Purgly Sándor, Sorg Jenő, Depold Miklós alezredes és Tóthvárady Asbóth András szds./.

A sárgák 1/2 gól előnnyel indultak. A negyedik chukkerig úgy látszott hogy a kékék fognak győzni, mivel már 3:1 1/2 arányban vezettek. Az utolsó chukkerben a sárga csapat erősen felnyomult és különösen Capt. Pearce kitűnő játéka folytán 5 1/2:4 arányban le is győzte ellenfelét.

Nagy küzdelmet vártak a második mérkőzéstől. A Budapest bajnoki Kupa első fordulójában, melyet előny nélkül játszanak, a Bem lovass tüzérek csapata /Hávor Lajos főhgy., Hármory Gaszton főhgy., Szentpály Imre főhgy. és Kovács Dezső szds./ a vidéki csapattal /kisvárdai Papp Lajos szds., Mihályi Iván, szds., Dienes Oehm Tivadar főhgy. és Burget Lajos őrnagy/ játszott, mely olimpiai edzés céljából tartozkodik Budapesten. A tüzérek azonnal azonban erős fölényt mutattak és könnyen 4:1 arányban győztek.

A Magyar Póló Club következő játéknappja június 18.-án lesz, mivel a vasárnapra kitűzött mérkőzések a nemzetközi concours-ra való tekintettel elmaradnak. /E/E.

A második mérkőzésről szóló hír az érdekesebb, mert ebből kiderül, hogy a vidékről jött csapat már az Olimpia előkészülés okán jött Budapestre. A Budapesti **BEN LOVASTÜZÉREK** csapata (Hávor Lajos, Hármory Gaszton, Szentpály Imre, Kovács Dezső) 3 későbbi Olimpiai kerettaggal játszott, míg a vidéki csapatban csak Dienes-Oehm Tivadar szerepelt az Olimpian. Nem csoda, hogy 4:1-re legyőzték a vidéki csapatot.

1935 Június 25-i MTI hír; újabb Olimpikonok nevével (Ifj. Bethlen István gr., Bartalis Kálmán):

-§ A Magyar Póló Club margitszigeti pólópályáján a keddi mérkőzések már a Nemzetközi Handicap Kupa döntőjének jegyében folytak le.

A Bem lovastüzérek /Hávor Lajos, Hármory Gaszton, Szentpály Imre és Kovács Dezső/ a fél gól előnnyel induló jászkun huszárok csapatával /Tóth Gyula, Depold Miklós, Bartalis Kálmán és Tóthvárady Asbóth András/ mérték össze erejüket. Az első két chukker két egyenlő ellenfél várt izgalmas küzdelmet mutatva. A játékidő második részében azonban kidomborodott a tüzérek fölénye, akik néhány gyors lefutással behozhatatlan előnyt szereztek úgy, hogy a huszárok később csak szépíteni tudtak az eredményen. A tüzérek végeredményben 6:2 1/2 arányban győztek. A győztes csapat tagjainak a díjakat Bartalis Kálmánné nyújtotta át.

A műsoron még három más 4 chukkeres mérkőzés szerepelt amelyek mindegyike jó sportot és változatos játékot hozott. Egy tiszteletdíjért folytatott küzdelemben a vidéki vegyes csapatnak /Burget Lajos, Gjurkovits György, vitéz Dienes Oehm Tivadar és Mihályi Iván/ a Redskin /Ifj. vitéz Horthy István, Sorg Jenő, Ifj. gróf Bethlen István és a meklenburgi herceg/ volt az ellenfele, mely 1 1/2 gól előnnyel indult. Győzött a vidéki vegyes csapat 3:2 1/2 arányban.

Ezen a héten a Magyar Póló Club meetingje keretében pénteken és vasárnap lesznek mérkőzések a margitszigeti pályán. /E/E.

Pénteken délután a margitszigeti polópályán a vallás és közoktatásügyi miniszter által alapított Novice Kupa első fordulóját bonyolították le. A Bem lovastüzérek B. csapata /Perczell János százados, Hávor Lajos főhadnagy, Hámory Gaszton, Kovács Dezső/ a jász kun huszárok B. csapatával mérkőzött /Kátay Gábor, Mihályi Iván, Bartalis Kálmán, Tóthvárad Asbóth András/. A félidőben még a tűzérek 4:0 arányban vezettek, de végcredményben csak 4:3 arányu győzelmet arattak a mérkőzés vége felé erősen feljavult huszárok felett.

A Magyar Poló Club /ifj. Horthy István, Sorg Jenő, ifj. gróf Bethlen István, meklenburgi herceg/ és egy vegyes csapat /báró Stipsica István, vitéz Dienes Oehm Tivadar, Szentpály Imre, báró Washmer Antal/ mérkőzése szintén csak kis különbséggel dőlt el. Erős küzdelem után a Poló Club 2:1 1/2 arányban verte a fél gól előnnyel indult vegyes csapatot. A műsort gyakorlómérkőzés egészítette ki.

Vasárnap a győztes csapatok mérkőznek a Novice Kupa döntőjében majd pedig a vigaszdíjért küzdenek a vesztes csapatok, továbbá egy nyíregyházi csapat, mely szombaton érkezik Budapestre.

A két híradás között több hónap is eltelt, ennek magyarázata, hogy feltehetően (ahogy az I. Világháború előtt is) nyári szünetet tartottak. Mivel akkor még nem voltak pályaöntöző rendszerek, így a fű nem bírta volna a nyári szárazságban és melegben a terhelést. Korabeli (Nyíregyházi) felvételeken is sokszor látszik, ahogy porzik a pálya.

²¹1932-es felvétel a Nyíregyházi HADIK HUSZÁROK POLO CLUB mérkőzéséről, jól láthatóan porzik a pálya

1935 Október 9-i MTI hír Olimpionok (1943-as) hcp értékeléseivel

Itt már azok játszottak, (egymás ellen is) akik az Olimpiára is kimentek. „A” csapat: Dienes-Oehm Tivadar, Bartalis Kálmán (5), Szentpály Imre (7), Kovács Dezső (7), „B” csapat: Hámory Gaszton (8), Sorg Jenő (6), Bethlen István gróf ifj. (8), Tóthvárad Asbóth András (4). (A nevek mögött az 1943-as hcp értékelések.)

(Sorg Jenő és Tóthvárad Asbóth András nem ment ki Berlinbe. A pólót 4-4 ellen játszá, tehát kellett még 2 erős játékos a gyakorláshoz és ezek szerint ők ketten is jó pólójátékosnak számítottak. Berlinbe 8 fős keret utazhatott volna. Érdekes lenne tudni ők, miért nem mentek végül. A hcp értékeléseket figyelve már érthető miért cserélték le Bartalis Kálmánt 5hcp, Kovács Dezsőre 7hcp. Az a kérdés, miért nem így kezdtek?)

Kedd délután a margitszigeti polópályán olimpiai gyakorlójáték volt. Az A csapat /vitéz Dienes Oehm Tivadar, Bartalis Kálmán, Szentpály Imre, Kovács Dezső/ izgalmas mérkőzés keretében mérte össze erejét a B csapattal /Hámory Gaszton, Sorg Jenő, ifj. gróf Bethlen István, Tóthvárad Asbóth András/, mely 3 1/2 gól előnnyel indult. A B csapat nagy meglepetésre kätünő en tartotta magát úgy, hogy az abszolút végcredmény 2:2 volt, míg az lönyt beszámítva a B csapat 5 1/2:2 arányban győzött.

Pénteken a Novice Kupa döntőjét játsza le a Magyar Poló Club és a Bem lovastüzérek B. csapata.

²¹ Dienes-Oehm Tivadar hagyatékából

1936 ALBRECHT HERCEG MPC ELNÖKSÉGE, 100 LÓ ELADVA ½ MILLIÓ PENGŐÉRT

²²**Habsburg–Tescheni Albrecht főherceg** (Baden 1897–1955 Buenos Aires) osztrák főherceg, magyar és cseh királyi herceg, Frigyes főherceg tábornagy egyetlen fia, a tescheni hercegi cím várományosa, a Magyar Országgyűlés felsőházának tagja.

A **NEMZETI SPORT 1936 01 12-i** száma (lásd jo.) ad hírt Albrecht főherceg MPC elnökkévé választásáról. (Rakovszky Iván, előzően kitöltve 3x3 éves mandátumát, lemondott az MPC elnöki tisztségéről és az Ügető Szövetség elnökkévé választották. Rakovszky Ivánné megtartotta elnöknői tisztségét.)

Az **ÚJSÁG 1936 05 23** cikke szerint Albrecht herceg az MPC új elnöke programot is hirdetett. Nagyon fontosnak tartotta a sport népszerűsítését.

Elsődlegesen az idegenforgalomban való kihasználását (Angol és Amerikai utazókat várva), tovább megemlítette a póló ponny export jelentőségét, mert már **100 lovat sikerült eladni, fél millió pengő értékben. (500 pengő átlagos áron, mai áron számolva 5millió forint/ló.)**

Az **ÚJSÁG 1935 10 10-i** cikke írt a németeknek **15 lovat** adtak el.

Az **EST 1936 02 02-i** cikke is jelzi, tetszik a Berlinieknek a magyar pónik.

Fontosnak tartották, hogy minél többen, vidéken is pólózzanak.

Ennek kapcsán felmerült, hogy a Hortobágyi és a Bugaci csikósok is elkezdene-e vajon pólózni.

E felvetésre reagálva a **MAGYARORSZÁG 1936 06 09-i** száma humoros cikket közölt Bugacról, ahol már pólóznak is a csikósok.

Ezt a tényt már a külföld is méltányolja, úgy-hogy az elmúlt esztendőben mintegy száz póló-ponnyt birtunk exportálni, amiért mintegy fél-millió pengőnyi valuta áramlott be az országba.

A pólólovak tenyésztésével is foglalkozik az ügyvezető elnök, akinek sikerült a múltban Indiában eladni lovakat. Az idén tizenöt lovat adott el Németországnak az olimpiai csapatok számára. Szó volt arról, hogy az olaszok és angolok is vásárolnak, de a lovaspólóról az abesszin háború miatt lemondtak.

A magyar pólóponikat dícséri a **B. Z. am Mittag**. A berlini lap szerint Anglia és Argentina mellett egyre jobban előtérbe nyomul ezen a téren a magyar ló-tenyésztés. A magyar pólóponi különösen alkalmas a játékra, mert erős testalkata mellett igen könnyű és fürgé, nagyon ruganyos, temperamentumos, jól állja az ütéseket. Tetszett a berlinieknek a **Magyar Polo Club** csapatának játéka is.

Albrecht királyi herceg átvette a pólóklub elnökségét

— Saját tudósítónktól —

A Magyar-Póló Club január 9-én tartotta évi rendes közgyűlését a margitszigeti klubházban. Az ülést, mint korelnök, gróf Bánffy Miklós volt külügyminiszter, választmányi tag nyitotta meg. Gróf Bánffy Miklós bejelentette, hogy a klub elnöke, dr. Rakovszky Iván nyug. belügyminiszter lemondott: ezzel kapcsolatban megemlékezett a volt elnök kiváló érdemeiről. Indítványára a közgyűlés sajnálkozását fejezte ki az elnök távozásá felett és elhatározta, hogy köszönetét jegyzőkönyvben megörökíti. Ezután a korelnök indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott Henrik Borwin mecklenburgi herceg ügyvezető alelnöknek és Carola mecklenburgi hercegné alelnöknek a pólósport és a klub érdekében kifejtett működésükért.

Majd Bánffy Miklós gróf közölte a közgyűléssel, hogy az ügyvezető alelnöknek sikerült Albrecht királyi herceg személyében az egyesület részére új támaszt és védelmezőt találni, aki hajlandó az elnöki tisztség elvállalására. Javasolta, hogy a klub díszelnökevé Albrecht királyi herceget válasszák meg és kérjék fel az elnöki teendők tényleges ellátására is. A közgyűlés az indítványt egyhangú lelkesedéssel magáévá tette. Ezután a mecklenburgi herceg üdvözölte a jelenlevő Albrecht királyi herceget, mint a Magyar Póló Club új díszelnökét és elnökét. Albrecht királyi herceg köszönetet mondott megválasztásáért, hangsúlyozván, hogy tudatában van az egyesület jelentőségének s kiállításba helyezte, hogy annak munkája iránt meleg érdeklődést fog tanúsítani.

A közgyűlés egyhangúlag elfogadta Bernád Endre százados pénztári és a számvizsgáló bizottság javaslatait és megválasztotta a következő tisztikart:

Elnök: Dr. Rakovszky Ivánné, alelnökök: Henrik Borwin mecklenburgi herceg, gróf Károlyi Lajos, Plóza Béla dr. és Sorg Jenő, alelnökök: mecklenburgi hercegné, gróf Károlyi Lajosné, báró Berg Tiborné, férfi választmányi tagok: Alek Hubert, gróf Bánffy Miklós, ifj. gróf Bethlen István, Bíró Pál dr., báró Hatvany Károly, ifj. Horthy István, Tasnády Szűts András, gróf Török Sándor és gróf Wenckheim József, női választmányi tagok: dr. Adám Lajosné, dr. Bíró Pálné, báró Hatvany Károlyné, Sorg Jenőné, Tóthvárady Aszóth Andrásné, gróf Török Sándorné, ház-nagy: Oragyer Ede, ügyész: Auer Pál dr., ellenőr: Soltovszky Aladár dr., pályagondnok, tb. főtitkár: Bernád Endre százados, titkár: ifj. Luchterhand János.

²² https://hu.wikipedia.org/wiki/Habsburg%E2%80%93Tescheni_Albert_Ferenc_f%C5%91herceg

1936 FELKÉSZÜLÉS, BERLINBEN FEDETT PÁLYÁS GYŐZELEM, LOVASTÚRIZMUS

A **PESTI HÍRLAP** 02 08-i száma tudósít a Berlini fedett pályás mérkőzéseken elnyert hat díjról.

Magyar csapat tagjai:

Mecklenburg herceg, Horthy István, Bethlen István gróf ifj., Bartalis Kálmán.

Pólópóni négyes és ötös fogatban Carola mecklenburg hercegnél 3 díjat is nyert.

LÓVERSENY.

Magyar lovasgyőzelemek Berlinben. A német fővárosban a Deutschland-csarnokban tartott VII. nemzetközi lovasmérkőzés véget ért. Az ottani versenyek magyar résztvevői szép sikert értek el hat díj elnyerésével. A nézőknek igen tetszettek a fedettpálya lovaspólómérkőzések, amelyeket ez alkalommal mutattak be először Németországban. A Hamburgi Póló Club és a Magyar Póló Club csapatai közötti mérkőzések első részében ugyan a mély talajhoz s lassu játékhöz szokott hamburgiak győztek, azonban a befejező mérkőzés már a budapesti csapatnak hozott sikert. A magyar csapat tagjai a mecklenburgi herceg, ifj. vitéz **Horthy István**, ifj. gróf **Bethlen István** és **Bartalis Kálmán** voltak. A végeredményt az egyes mérkőzésekben elért gólok összeadása révén állapították meg, ugyhogy a Hamburgi Póló Club 13:10 arányban győztes maradt. A pólópónik díjlovaglásában a magyar lovak nagy győzelmet arattak és hét első helyezésre tettek szert. A mecklenburgi herceg „*Dunure III*”-ja, melyet ifj. gróf **Bethlen István** lovagolt, valamint „*Pólóskó*” nevű lova, melyet a tulajdonos lovagolt, megnyerte az első és második díjat. A hajtómérkőzéseken a **Carola** mecklenburgi hercegné által hajtott pólópóni négyes- és ötösfogat eredeti magyar befogásban három díjat nyert.

MAGYARORSZÁG 1938 06 07-i cikke a fejlődésről ír, megemlítve, hogy már a Pesti tűzterek és huszárokon kívül, nyíregyházi, pápai, ceglédi és miskolci csapatok is működnek **120 játékos**sal.

Megemlítik, hogy 1934-ben megverték a római tornán az olasz és azt a francia csapatot is, akik döntetlent játszottak a világbajnoki döntőben résztvevő angol válogatottal.

Az Olimpiászra való felkészülésről is ír. A játékosok télen is edzették lovaikat. Reálisan ítéli meg, hogy Argentína, USA és Anglia csapatai ellen nincs esélye a magyar csapatnak, de kontinentális elsőbbség is sokat jelentene. *(Ez meg is valósult.)*

Újfent írnak a póló ponnyk sikeres exportjáról. Még a **Kasmíri maharadza** is vásárolt **18 lovat**, de a franciák is, akik aztán angoloknak is adtak el belőle, mely lovak szerepeltek a **Anglia-Amerika Világbajnoki döntő**n.

A magyar lovak export lehetőségének bővítésével és a **lovastúrismus** fellendítésének céljával függhet össze a **Pesti Hírlap 1936 06 13-i** híradása is, mely szerint Balatonfüredre a célállomásra érkezett a **nemzetközi lovastúra „tanulmányút” 100 lóval**, élükön **Rudnyánszky Ferenc** huszárorrnagy vezetésével, **Horthy István** (lovassági tábornok) társaságában, akik végig lovagolták az egész utat. A bevonulásnál a résztvevő 12 nemzet (közte **Holland, Lengyel, Svájci, Osztrák, Angol**) zászlaját vitte egy-egy lovas a nemzetek küldötteiből, mögöttük a hölgylovasok lovagoltak, utánuk a többi lovassal.

Olimpiászra készülnek a magyar lovaspólózók

Polo, az angolok által Indiából hozott labdajáték, melynél a játékosok a kemény falabdát löhdtről ütők hosszú kampós botokkal, hogy a kijelölt célon túl esék le. Az ellenfelek különböző színű kalapokkal jelzik magukat. (Lexikon.)

A póló, mivel négy ember játssza és négy ember az ellenfél, csapat sport, tehát érdekes.

Olimpiász

Természetesen itt is ez a cél. A magyar válogatottnak indul Berlinben. Nem akar olimpiai bajnokságot nyerni, hiszen USA-t, Angliát és Argentínát nem lehet megverni, de a kontinentális elsőség is sokat jelent.

A pólóválogatottnak igen erős munkával készült az olimpiászra. A lovakat egész télen át lovagolták. Lovasaink tornatermi tréningben, a TF-en készültek a versenyre és kora tavasz óta láthatóan tréningeznek.

Program

Elsőjén kezdődött az idei nemzetközi lovaspóló szezon. A margitszigeti pálya eláztott, ezért a Rákoson játszanak.

Vasárnap erős ellenfele lesz a magyar olimpiai válogatottnak: az olasz olimpiai válogatottnak. A honvédség és földművelésügyi miniszter díjért átkösznek meg.

Pólólovaink világszerte keresettek. Eddig több mint száz lovat szállítottak külföldre. A kasmíri maharadza 18 magyar lovat vásárolt. Franciaország vette meg egyik legkiválóbb pólólovainkat, melyet aztán az angolok vettek meg tőlük. Ez a ló szerepelt az angol-amerikai világbajnoki döntőn. Sőt olyan jól szerepelt, hogy az egyik maharadza 1500 fontot ígért érte az angoloknak. Nem kapta meg. Az idei berlini póló-alkalmassági versenyen első, harmadik, negyedik és ötödik díjat nyertek a magyar lovak, sok nemzet sokszáz pólólova előtt.

Embersport?

Sokat vitatott kérdés ez, szerencsére csak a laikusok körében. A lovaspólóban, sajnos, majdnem mindenki laikus, kivéve azt a nagyon kevés embert, aki játssza és aki nézi. Mert nálunk az a helyzet, hogy ott van több nézője ennek a sportnak, mint játékos. (Négy ember egy csapat.)

A lovaspóló ennek ellenére embersport, A ló csak eszköz.

Befejeződött a Horthy István tanulmányi ut. A XI. nagybányai vitéz Horthy István lovastanulmányút Ur-napján délelőtti útjának utolsó állomásához, Balaton-füredhez érkezett, ahol a város határában a leventecsapatok díszőrsége fogadta a pompás diadalkapu alá bevonuló mintegy száz főnyi lovascsapatot. A csapat élén, mint az egész uton végig nagybányai vitéz Horthy István lovassági tábornok lovagolt, oldalán Rudnyánszky Ferenc huszárorrnaggyal, a távlovaglás kitűnő tervezőjével és irányítójával. Mögöttük a távlovaglásban résztvevő tizenkét nemzet egy-egy kiküldöttje nemzetiszínű lobogójával, majd a hölgylovasok, a csoport végén pedig az urlovasok vonultak be az ut utolsó állomására. A fűrdőhely és a község vezetősége meleg üdvözlésben részesítette az érkezőket és a megérkezés után követő díszében is sok lelkes beszéd hangzott el. Este 9 órakor a távlovaglás külföldi résztvevői a Nemzeti Kaszinó különtermeiben bucsuvasorát adták a magyar lovasok tiszteletére, amelyen a hadsereg kiküldöttjein kívül, a külügyminisztérium részéről báró Apai Gábor meghatalmazott miniszter is résztvevett. Az első pohárköszöntőt vitéz Horthy István lovassági tábornok mondta, aki érzékenyen mondott bucsút a külföldi vendégeknek azzal az óhajjal, hogy vigyék hírül hazájukba a magyaroknak nagy szeretetét és élniakarását. Ezután sorjában szólalt fel Haitsma-Mulier holland tűzérzredes, Sikorski kengyel alezredes, dr. Michel svájci orvos és Fritze Erna bécsi urlovashölgy, akinek lelkes beszédét, amelyben annak az óhajának adott kifejezést, hogy a jövő évben Nagy-Magyarország területén menjen végig a távlovaglás utvonala, a vacsora résztvevői lelkes dörög tapssal fogadta. Igen nagy hatást váltott ki Rudnyánszky Ferenc őrnagy beszéde is. A továbbiak során gróf Guy de Pelet angol főkamester a magyar lótenyésztés fejlődésére ürtette poharát, Botkay Károly pedig a távlovaglásban résztvevő hölgyeket köszöntötte fel.

1936 JÚNIUS, OLIMPIAI FELKÉSZÜLÉS, GYŐZELEM AZ OLASZOK FELETT

²³ Szép magyar győzelem az olasz lovaspólócsapat felett

Szeles, esős, hűvös időben folytatták vasárnap délután a rákosi gyakorlótéren lévő pályán a nemzetközi lovaspóló versenyeket, amelyekre előkelő, szépszámú közönség ment ki a fővárosból.

A legnagyobb érdeklődés az olasz válogatott lovaspóló csapat szereplését előzte meg. Az olasz vendégek szombaton este érkeztek **14 lóval** és már vasárnap kiállítottak a **magyar olimpiai A csapat** ellen.

A magyar csapat az utazásra való tekintettel az eredeti elhatározás ellenére **2 1/2 gól előnyt adott a vendégeknek** és a tervezett ötrészes játék helyett csak négyszerest bonyolítottak le, hogy ezzel is segítsenek az olaszokon, akiknek a hosszú utazás után még pihenőre lett volna szükségük.

A **magyar-olasz válogatott mérkőzést a magyar csapat nagy fölényrel nyerte**. Különösen az első két játékszeren domborodott ki a magyar csapat nagy technikai és taktikai tudása, amikor az olaszok még kissé mereven mozogtak az ismeretlen pályán.

A harmadik játékrészben azután mintha szárnyat kapott volna a vendégcsapat. Jellemző azonban a magyar olimpiai csapat tudására, hogy átvette az olaszok diktálta hallatlanul erős iramot, sőt még fokozni is tudták, úgyhogy a vendégek kapott két és fél előnyükhöz újabb gólt szerezni ebben a nagy fellángolásban sem tudtak.

Az olasz csapat a következő volt:

Marini Filippo kapitány, Brenciaglia Carlo dr. kapitány, Rossi Ettore műépítész, Guzzinati Alberto százados.

Magyarország színeit

Szentpály Imre százados, vitéz Dienes-Öhm Tivadar főhadnagy, ifj. Bethlen István, gróf, Kovács Dezső százados csapat képviselte.

Az olaszok **2 1/2 gól előnyt** kaptak. A mérkőzés első részében a magyar csapat Kovács és Dienes Öhm góljaival már megmutatta tudását. A második részidőben Öhm, majd pedig Szentpály góljával biztosította a győzelmet.

Bár a harmadik részidőben az olasz csapat nagyszerűen küzdött, az eredmény nem változott és az utolsó játékrészben Szentpály góljával fejeződött be a szép és izgalmas mérkőzés.

A magyar csapat tehát **5:2 1/2 arányban biztosan győzött** az olasz csapat ellen, amely a **2 1/2 gólos előnyhöz egyet sem tudott szerezni**.

Horthy Miklós kormányzó üdvözlí az olasz csapat tagjait

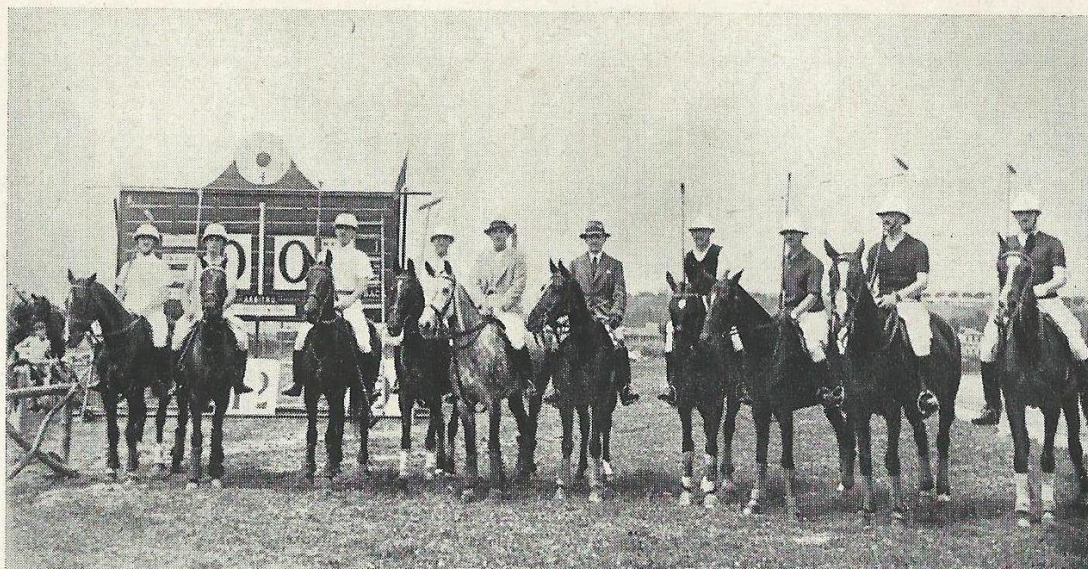
²³ <http://www.huszadikszazad.hu/1936-junius/sport/szep-magyar-gyozelem-az-olasz-lovaspolocsapat-felett>

1936 RÓMAI GYŐZELEM, FRANCIA/OLASZ/MAGYAR KÖRMÉRKÖZÉSEN

A szép római győzelemről nem tudósítottak a korabeli magyar lapok.

Ezért csak az **MAGYAR POLO CLUB 1942-ES ÉVKÖNYVÉBEN** lévő képből értesülhetünk róla.

E nagy győzelemben valószínűleg szerepe volt abban, hogy az olasz és a francia pólócsapatokat *(mint éremre, helyezésre esélyteleneket)* nem is indították végül az 1936-os Berlini Olimpián.

1936. RÓMA. FRANCIA, OLASZ, MAGYAR HONVÉD-
VÁLOGATOTT KÖRMÉRKÖZÉS. MEGNYERTE
A MAGYAR CSAPAT

Dépold őrn.; Kovács szds; Bartalis szds; Szentpály szds; jobboldalt a válogatott francia katonatiszti csapat. Középen Hámory szds, a bíró.

Igen érdekes hír e kép aláírásán, hogy Hámory Gaszton százados volt a bíró. (1943-ban 8 gólos.)

Ma komoly viták tárgya lenne, hogy nem egy „független” érdekeltségű személy a bíró. A másik lehetőség, hogy a két játszó csapat által javasolt 1-1 *(tehát 2)* bíró vezeti a játékot.

Amennyiben jobban megvizsgáljuk a képet, itt is két bíró volt. *(Akik zakóban, kalappal ülnek a lovon.)*

Manapság a 2 bírón kívül még egy „third man” is szokott ülni a pályaszélén, aki a 2 bíró közötti vita esetén dönthet.

1936 AUGUSZTUS 3-8 BERLINI OLIMPIA

A **Berlini Olimpiát Hitler** egyértelműen propaganda céljaira kívánta felhasználni. Ennek része volt az is, hogy személyesen vett részt a megnyitó ünnepségen és nézőként is ott volt azon versenyszámokon, ahol német győzelem volt várható, hogy a német nép „felsőbbségét” ezzel is igazolja.

²⁴Az éremtáblázat alapján ezt a célját feltehetően el is érte, hiszen a **náci Németország 33 aranyérmével** kiemelkedően nagy diadalt ért el.

(Az 1932-es, USA-ban megrendezett Olimpián csak a 9. helyen végeztek a németek **3 aranyérmével**. USA győzött 41 arannyal, Olaszország és Franciaország előtt. Svédország, Japán után Magyarország 6. lett.)

Jól látható, hogy 1936-ban már **33 aranyérmét** tudtak a németek felmutatni és a II. helyezést elérő USA is csak 24 aranyérmét nyert.

Mivel a **metamfetamint „Hitler-speed”**-ként ismeri a Világ, ezért a hirtelen eredményjavulásnak ez lehet az egyik oka. A Németországi rendezésnek köszönhetően a versenyzőknek nem kellett nagyon izgulniuk a lebukáson. *(Közmert, hogy az Orosz doppinglaborok milyen egyszerű trükkkel csaltak, az 2014-es Oroszországi Szocsi téli Olimpián.)*

²⁵„**Dora**” **Ratjen** (1936-os Olimpia 4. helyezettje) viszont az 1938-as bécsi EB után lebukott. *(Igaz ott világcsúcs eredménnyel győzött.)* Egészen amatőr hibát ejtett, elfelejtett borotválni.

Külön érdekes, hogy az I. Világháború nagy vesztese **Magyarország** *(amely a lakosságának felét, területének a 2/3-át elvesztette)* a 3. helyezést érte el **10 aranyérmével** a Berlini Olimpián. A németek nagy ellenfelei a franciák, csak az 5. helyet érték el *(Finnországgal holtversenyben!)* az Angolok pedig csak a 10. helyet.

A célnak megfelelően a Berlini Olimpiára igen reprezentatív létesítmények épültek, melynek része volt a hatalmas **50 000 fős (!) póló stadion** is, **ugyanis a póló versenyszámnak volt a legkimagaslóbb számú nézőközönsége!**

Manapság a legnagyobb póló stadion *(Buenos Aires Palermo Cathedral of Polo)* is csak **15 000 férőhelyes**.

Az 1936. évi nyári olimpiai játékok éremtáblázata					
	Ország	Arany	Ezüst	Bronz	Összesen
1.	Németország (GER)	33	26	30	89
2.	Egyesült Államok (USA)	24	20	12	56
3.	Magyarország (HUN)	10	1	5	16
4.	Olaszország (ITA)	8	9	5	22
5.	Finnország (FIN)	7	6	6	19
	Franciaország (FRA)	7	6	6	19
7.	Svédország (SWE)	6	5	9	20
8.	Japán (JPN)	6	4	8	18
9.	Hollandia (HOL)	6	4	7	17
10.	Nagy-Britannia (GBR)	4	7	3	14
11.	Ausztria (AUT)	4	6	3	13

A légifelvételen jól látszik mennyivel nagyobb a pólópálya mérete egy labdarugó pálya és stadion méretéhez képest, mely bal oldalt felül helyezkedik, ahol az olimpiai megnyitó események is zajlottak.

²⁴https://hu.wikipedia.org/wiki/Az_1936._%C3%A9vi_ny%C3%A1ri_olimpiai_j%C3%A1t%C3%A9kok_%C3%A9remt%C3%A1bl%C3%A1zata

²⁵http://www.nemzetisport.hu/egyeb_egyeni/20090804/ferfiak_a_nok_kozott_ratjen_lebukott_mert_nem_borotvalkozott

A rendezvényről szerencsére igen sok érdekes kép és egyéb információ maradt fenn.

Mérkőzés után a pályát döngölő fával javító fejkendő asszonyok

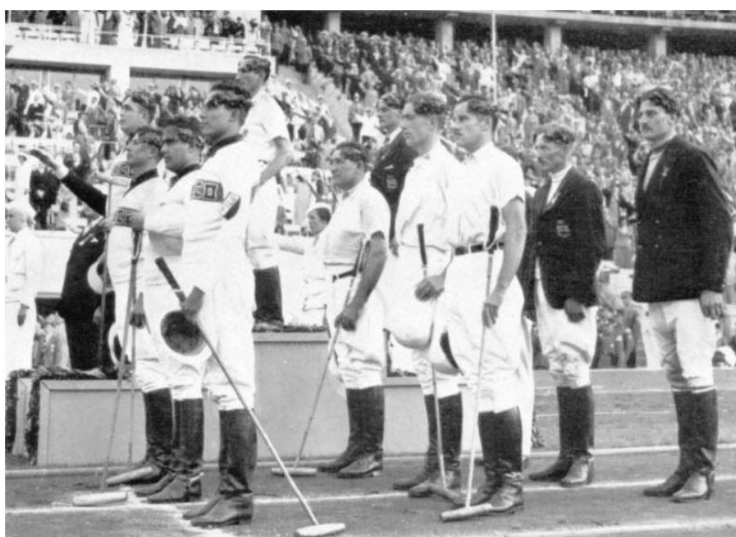
Argentin groom

Fifty thousand enthusiastic spectators surrounded the magnificent polo field laid out on the May Field for the final match between Argentina and Great Britain. Argentina (light shirt) makes an attack on the British goal.

Legnépszerűbb sportág a póló volt, az Argentin-Angol döntőnek és Magyar-Német meccsnek is 50 000 nézője volt

The Olympic victory ceremony for the teams from Argentina, Great Britain (right) and Mexico (left).

Eredményhirdetésnél nem volt elég széles emelvény, így csak egy-egy játékos állhatott fel rá a csapatból

26 MÉRKŐZÉSEK ÉS EREDMÉNYEK

A csoport

1936. augusztus 3.	Nagy-Britannia 	13 – 11	 Mexikó
1936. augusztus 5.	Argentína 	15 – 5	 Mexikó

B csoport

1936. augusztus 4.	Magyarország 	8 – 8	 Németország
--------------------	--	-------	--

Újrajátszás

1936. augusztus 6.	Magyarország 	16 – 6	 Németország
--------------------	--	--------	--

Bronzmérkőzés

1936. augusztus 8.	Mexikó 	16 – 2	 Magyarország
--------------------	--	--------	---

Döntő

1936. augusztus 7.	Argentína 	11 – 0	 Nagy-Britannia
--------------------	---	--------	---

²⁷ Az első **1936 augusztus 4-én du 2 órától** (napfényes, 19 C fokos hőmérséklet, száraz időben) kezdődő mérkőzésen a Magyar csapat mindvégig vezetett az, de a **7. chukkerben** a németek kiegyenlítettek. (Érdekes lenne tudni, miért éppen 7 chukkeres mérkőzéseket játszottak. Miért nem 4,6 vagy 8 chukkerest, mint manapság? A Buenos Aires-i Jockey Club pólómérkőzései azonban manapság is 7 chukkeresek, ahogy a chukkerek 6,5 perc plusz 30" hosszúak. Talán azért, hogy a 8 és a 6 chukkeres mérkőzések között kompromisszumos megoldás legyen.)

Ezért **extra 8. chukker is volt**, de ez gól nélkül végződött, így nem tudták eldönteni melyik csapat legyen a továbbjutó. Ezért kellett újra játszani a Magyar-Német mérkőzést és a németek bizakodók voltak a győzelemben, mert az első játszma végére a németek jobbak voltak, ezért Hitler is kiment az újabb mérkőzésükre.

August 4th • 2.00 p.m. • May Field	
HUNGARY–GERMANY 8:6 (after prolongation)	
1st chukker: 1:0 for Hungary	5th chukker: 8:5 for Hungary
2nd chukker: 2:0 for Hungary	6th chukker: 8:7 for Hungary
3rd chukker: 5:2 for Hungary	7th chukker: 8:8
4th chukker: 6:3 for Hungary	extra chukker: 8:8
Umpires: Colonel J. R. C. Gannon (Great Britain) acted as chief umpire, Brigadier-General Anderson (Great Britain) and S. Cavanagh (Argentina), as mounted umpires	
Hungary:	Germany:
Dienes-Öhm, Szentpály,	Amsinck, Bartram,
Bartalis, Bethlen	Reincke, Köser
Weather: "Temperature about 19° C.; sunny sky; dry ground; perceptible, at times squally wind	
Ponies: The Hungarian team used Hungarian, the German, partly English and partly Hungarian ponies	
The match had to be repeated on August 6th, since it ended in a tie despite the prolongation	

Augusztus 4-én, **Dienes-Oehm (?) Szentpály (7), Bartalis (5), Bethlen (8)** volt a csapat összetétele. (Zárójelben az 1943-as hcp értékelések. E csapat minimum 20 gólos volt, miközben manapság csak 10-14 gólos csak a FIP VB csapat handicapja.) A magyar csapat magyar pony-kat használt, míg a németek angol és magyar pony-kat.

Replayed Match • August 6th • 2.00 p.m. • May Field	
HUNGARY–GERMANY 16:6	
1st chukker: 3:0 for Hungary	4th chukker: 10:1 for Hungary
2nd chukker: 5:1 for Hungary	5th chukker: 11:5 for Hungary
3rd chukker: 6:1 for Hungary	6th chukker: 14:5 for Hungary
7th chukka (final result): 16:6 for Hungary	
Umpires: Colonel J. R. C. Gannon (Great Britain) acted as chief umpire, Brigadier-General Anderson (Great Britain) and Captain W. N. Hinde (Great Britain), as mounted umpires	
Hungary:	Germany:
Dienes-Öhm, Szentpály,	Amsinck, Bartram,
Bethlen, Kovács	Reincke, Köser
Weather: Temperature between 16° and 17° C.; overcast sky; perceptible wind	
Ponies: The Hungarian team used Hungarian, the German, partly Hungarian and partly English ponies	

²⁶ https://hu.wikipedia.org/wiki/Lovasp%C3%B3l%C3%B3_az_1936._%C3%A9vi_ny%C3%A1ri_olimpiai_j%C3%A1t%C3%A9kokon

²⁷ <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/1936/1936spart6.pdf>

A 1936 augusztus 6-án du. 3 órától kezdődő mérkőzésre. Kovács Dezső (7) állt be cserejátékosként a csapatba, Bartalis Kálmán (5) helyére. Ez pedig nagyon megjavította a Magyar Póló Csapat eredményességét.

(Érdekes, hogy Hámory Gasztont nem állították be, pedig neki az 1943-as hcp értékelése 8-as volt. Ebből is látszik, hogy az 1943-as hcp értékelésekből csak hozzávetőlegesen lehet következtetni, az 1936-os hcp-re.)

A Magyar Csapat ekkor mindvégig vezetett. A 4. chukker végére már 10:1 volt az állás. (Ami már a későbbi Argentín-Angol meccs végeredményére hasonlított és ekkor Hitler dühöngve vonult ki a pólóstadionból.)

Ehhez képest a 6. chukkerben még feljöttek a németek 11:5-re. (3 büntetőből szerzett góllal. A magyarok kiengedhettek is, a biztos győzelmet jelentő eredmény láttán.) A 7. chukkerben megint a Magyarok voltak a jobbak, így 16:6 lett a végeredmény.

1936. BERLIN. OLIMPIÁSZ. MAGYARORSZÁG—NÉMET-ORSZÁG, 16 : 6

Vitéz Dienes-Oehm Tivadar szds; Szentpály Imre szds; Kovács Dezső szds; ifj. Bethlen István gr. Tartalék: Bartalis Kálmán szds és Hámory Gaszton szds.

A Mexikó-Magyarország hasonlóan indult, csak éppen fordítva. A Mexikóiak már a 4. chukkerben 10:2-re vezettek és a Magyarok nem tudtak szépíteni (12:2). Másnap az Argentínok 11:0-re verték/alázták az Angolokat.

MATCH FOR THIRD AND FOURTH PLACES

August 8th • 2.00 p.m. • May Field

MEXICO—HUNGARY 16:2

1st chukker: 5:0 for Mexico	4th chukker: 10:2 for Mexico
2nd chukker: 7:1 for Mexico	5th chukker: 11:2 for Mexico
3rd chukker: 9:1 for Mexico	6th chukker: 12:2 for Mexico
7th chukka (final result): 16:2 for Mexico	

Umpires: Colonel J. R. C. Gannon (Great Britain) acted as chief umpire, Brigadier-General Anderson (Great Britain) and S. Cavanagh (Argentina), as mounted umpires

Mexico:	Hungary:
Gracia Zazueta, Nava Castillo,	Dienes-Öhm, Szentpály,
Muller Luján, Ramos Sesma	Kovács, Bethlen

Weather: Temperature about 20° C.; sunny sky; perceptible wind

Ponies: The Mexican team used Texas, the Hungarian, Hungarian ponies

FINAL

August 7th • 2.00 p.m. • May Field

ARGENTINA—GREAT BRITAIN 11:0

1st chukker: 1:0 for Argentina	4th chukker: 4:0 for Argentina
2nd chukker: 2:0 for Argentina	5th chukker: 8:0 for Argentina
3rd chukker: 4:0 for Argentina	6th chukker: 9:0 for Argentina
7th chukka (final result): 11:0 for Argentina	

Umpires: W. Grisar (Belgium) acted as head umpire, Brigadier-General Anderson (Great Britain) and S. Cavanagh (Argentina), as mounted umpires

Argentina:	Great Britain:
Duggan, Cavanagh, R.,	Fowler, Hinde,
Gazzotti, Andrada	Dawnay, Guinness

Weather: Temperature between 22° and 23° C.; overcast sky; slight wind

Ponies: The Argentine team used Argentine, the British, English ponies

Berlin, aug. 6.
 Az olimpiai magyar pólócsapat csütörtökön délután 16:6 arányú győzelmet aratott a német csapat felett. A csapat a következő felállásban indult: Dienes Oehm Tivadar-Szentpály Imre-ifj. Bethlen István Kovács Dezső.
 A magyar csapat már az első játékszakban nagy fölényt mutatott. Szentpály 2, ifj. Bethlen gróf pedig 1 gólt ütött. A második játékszak egyenlő örök küzdelmet mutatott, de a magyaroknak mégis sikerült Szentpály és Bethlen révén 2 gólt elérni. A német csapat csak 1 gólt tudott szerezni. A harmadik játékszakban enyhült az iram, de a magyar csapat ismét Bethlen révén újabb gólt ért el /6:1/. A negyedik játékszak megint erős magyar fölényt mutatott, Dienes és Bethlen 2-2 gólt ütött /10:1/. Az ötödik játékszakban a németek több ízben 40 yardos büntető ütést értek el a magyarok ellen, ezekből 3 gólt szereztek /10:4/, de egy tiszta góljuk is volt s gólt szerzett a magyar csapat is Szentpály révén /11:5/. A hatodik játékszakban megint nagy magyar fölény alakult ki. Bethlen és Dienes 1-1 gólt ütött /13:5/. Ennek a játékszaknak 6 és fél percében ütötte Szentpály a mérkőzés legszebb gólját, nehéz szögéből, nagy távolságból /14:5/. Az utolsó játékszakban szerezte Dienes a 15. gólt, majd a németek szépítettek egy góllal az eredményen /15:6/ s végül a mérkőzés befejezése előtt gyönyörű összjáték után ifj. Bethlen gróf növelte a magyar gólok számát /16:6/.

A magyar csapat sokkal jobban játszott, mint kedden, fölénye most már gólokban is kifejezésre jutott.

Az MTI hír góleredményeiből következően Kovács Dezső „hátvédnek” állhatott be és igen eredményes volt

A Mexikó csapattól való vereség miatt csak a IV. helyezés jutott csak a Magyar Polo Csapatnak az Olimpián. Ez igazából nem nagyon érdekelte őket, mivel a „kontinens győzelem” volt a kitűzött cél, ezt elérték és valódi győztesként térhettek haza, azáltal, hogy a náci Német Csapatot fölényesen legyőzték.

(A Magyar Polo Csapat és a Magyarok számára ez olyan győzelem volt akkor, mint az 1956-os forradalom leverését követő Melbourne-i Olimpia Magyar Vízilabda csapatának véres győzelme az Orosz/Szovjet csapat ellen.)

1936-ban, közvetlen az Olimpia előtt, Rómában az Olasz és a Francia csapat elleni nagy Magyar győzelem (lásd korábban) lehetett az oka annak, hogy sem a Francia sem az Olasz Polo Csapat nem jelent az Olimpián.

(Az Olasz pólócsapat távolmaradását az **Abesszin háborúval** magyarázták. Ugyanakkor az Olasz sportolók ott voltak az Olimpián és igen jól szerepeltek, a 4. helyezést érték el az éremtáblázaton.)

E csapatok szereplése esetén még több győzelmet is elérhetett volna a Magyar Olimpiai Polo Csapat.

A magyar pólóéletet korábban az I. Világháború derékba törte és csak az Olimpia előtt 9 évvel indulhatott el újra, tehát reális eséllyel nyilvánvalóan nem is versenyezhettek az olyan póló „nagyhatalmak” ellen, mint Argentina, vagy Anglia, ahol már több, mint 50 éve zajlott folyamatosan a pólósport. (Mexikó is ilyen volt.)

E két legerősebb csapat közötti mérkőzés is igen figyelemre méltó eredményt adott, **Argentína 11:0-ra győzte le Angliát**. Már ekkor megmutatva, hogy mennyivel előrébb van a Világ póló sportéletében.

Feltehetően a hatalmas Angol vereség miatt került le az Olimpia sportágak listájáról a póló.

A Világ bajnoki mérkőzéseket azóta is csak úgy tudják megrendezni, hogy **16 gólból** limitálják a résztvevő csapatok handicap értékét. Ezért a legjobb játékosok nem is vehetnek részt a Világ bajnokságon. (Ami kurióznak számít, egyetlen más sportnál nincs ilyen.) Máskülönben hasonló eredmények születnének.

Az igazi Világ bajnokság, ahol a legjobb játékosok is részt vehetnek, az az Argentin „házibajnokság” a „Triple Crown”, a három legerősebb Argentin torna: Tortugas Open, Hurlingham Open, Campenato Argentino Abierto de Polo (Cathedral of Polo, Palermo). Ezek esetében nincs handicap limit, bárki, bármelyik csapatban elindulhat, így akár **40 gólos** csapatok is játszanak egymás ellen.

A Magyar Olimpiai Polo Csapat 1936-os Berlini Olimpiai IV. helyezése igen sokszor szóba került, azonban eddig igen kevés, kimondottan magyar vonatkozású részletet ismerhettünk meg róla.

2016 nyarán váratlanul előbukkantak a Magyar Olimpia Polo Csapatból Kovács Dezső megmaradt emléktárgyai, majd v. Dienes-Oehm Tivadar relikviái is. Ehhez kikeresve az interneten fellelhető híreket, sikerült sok érdekes információt összegyűjteni erről a kiemelkedő jelentőségű sporteseményről.

OLIMPIKON PÓLÓJÁTÉKOSAINK

KOVÁCS DEZSŐ 7HCP, OLIMPIAI, HAMBURGI EB CSAPATTAG & RELIKVIÁI

Tasnádi Kovács Dezső (1903-1992) az 1936-os Berlini Olimpiai Magyar Pólós Csapat kapitánya hagyaték-átadási ünnepségére 2016 szeptember 25-én érkezett egy meghívás e-mailben:

„Dear Hungarian Polo Club President,

I am the stepson of Tasnadi Kovacs Dezsó, who was the captain of the Honved Polo Team during the 1930's.

The Team placed 4th at the 1936 Berlin Olympics.

I am donating to the Magyar Nemzeti Muzeum his Polo Memorabilia (Cups, old photos, newspaper clippings, polo mallet etc.)

The Museum accepted my gift offer: As I understand it, the Museum is interested in expanding its historical collection related to this sport. There will be press coverage of this presentation.

THE VENUE WILL BE AT THE „SZÉCHÉNYI ROOM” WITHIN THE PREMISES OF THE NATIONAL MUSEUM (14-16 MÚZEUM KÖRÚT/BLD).

I would like to invite you, or a representative of the Hungarian Polo Club to join us on this occasion.

The presentation of our modest gift at the Muzeum is scheduled at 11:00 A.M. ON MONDAY, OCTOBER 3, 2016.

Please, arrive early if you can come, so we can visit beforehand.

Looking forward to hear from you.

Sincerely yours,

Dr. Peter Spyers-Duran

Largo, Florida”

Kovács D. felpályás szabadütése, teltházás mérkőzésen

²⁸**Kovács Dezső** (1903 jul. 21 Debrecen-1992 aug 12) életrajzáról Dr. Péter Spyers-Duran adott információt.

Dr. Kovács József ügyvéd és Draveczy Mária 3. gyereként, két nővérét követően született Kovács Dezső. A Debreceni tanulmányai után a Ludovika Akadémiát végezte el. Majd 1930-ban Honvédségi támogatással a Párizsi Sorbonne Egyetemen Okleveles Gépészmérnöki diplomát szerzett.

Mint tüzerítiszt, a kezdetektől, módjában állt a HONVÉD POLO CLUB-ban pólózni, ahol a klublovak rendszerével igen kedvezményesen lehetett sportolni, mert a Honvédelmi Minisztériumtól támogatást kapott a klub.

1943-ban feleségül vette Almási Balogh Máriát, aki elvált hölgy volt 3 fiú gyerekkel. *(Első férje Spyers-Duran Alfred /1897-1949/ repülő ezredes volt, 1942-ben váltak el.)*

Édesanyjuk, Kovács *(Dezsőné)* Mária volt az egyedüli magyar női pólójátékos *(akkor)*, akinek ezért az volt gondja, hogy nem tudott kivel, illetve ki ellen játszani.

Kovács Dezső a 3 gyereket *(Péter, Loránd, Pál)*, mintha sajátjai lennének, gondosan nevelte. Legidősebb fiúként Péternek lehetősége volt Kovács Dezső polo ponyján lovagolni és pólózni is.

1943-as képen közösen láthatóak a Fortuna u 7 sz alatti lakás előtt az új feleségével.

A házat 1945 január 14-én bombatalálat érte, és teljesen összeomlott, de szerencsésen megmenekültek, mert a pincében vészelték át a bombatámadást. Az akkor 12 éves Spyers-Duran Péter a romok közül mentette meg a most a Múzeumnak átadott emlékeket, melyeket a Rózsadombi lakásba vitték át a feleség szüleihez *(ahova átköltöztek)* és elásták őket, nehogy az Oroszok, majd a kommunisták kezébe kerüljenek. 1989-ben a relikviákat kivitték Magyarországról és most hozták vissza, mert úgy vélik itt Magyarországon tudják csak ezt értékelni. *(1936 Olimpiai IV. helyezés, 1939 Hamburgi EB I. helyezés.)*

Kovács Dezső 1944-ben már ezredesi rangot kapott. Műszaki ismeretei révén pedig azt a feladatot kapta, hogy a magyar gyárak berendezéseit menekítse az orosz/szovjet csapatok elől. Ezekhez a munkálatokhoz munkaszolgálatosokat igényelhetett és ezáltal nagyon sok embert megmentett a náci koncentrációs táboroktól.

A Magyar hadsereggel együtt vonult nyugatra és csak 1946 térhetett vissza Németországi fogságából.

A Magyar Kormány is elismerte hatalmas embermentő tevékenységét. Egy 1945-ben Argentínába menekült kemikáliai gyárat tulajdonló zsidó férfi, *(akinek korábban Kovács Dezső segített)* Sao Pauloi gyártulajdonos

²⁸ Dr. Peter Spyers-Duran által közölt életrajz

lett. Ő 1948-ban segített Kovács Dezsőnek szerezni bevándorlási vízumot, mert a kommunista hatalom ekkor már kezdte bántani az általa alapított, gépkocsikat árusító boltja miatt. Idővel a kommunista hatóságok egyre nagyobb akadályokat gördítettek a kiutazása elé, míg végül 1949 decemberében üzembe lépett a „vasfüggöny”.

Ezt követően mindent államosítani kezdtek. 1949 december 31-én Szilveszterkor rendőrök megállították és elvették járművét, mondván az most már az államé, menjen csak gyalog. Másnap két kommunista ügynök várta a boltjánál. Közölték vele, hogy ő piszkos kapitalista és az üzletét is elvették. Kapott egy levelet, hogy másnap egy textilgyárba menjen dolgozni, amely korábban beszállított alkatrészt a boltjába.

A Budapesti „osztály idegeneket” érintő deportálást megúsza 1950-ben, mivel igen sok dokumentummal tudta igazolni, hogy sok száz zsidó embert mentett meg a deportálásoktól. 1960-ban otthagyta a gyárat és angol, német, francia nyelvleleckék adásából élt. Ebből még hoppijára is jutott pénz, festményeket kezdett vásárolni és eladni. Soha nem jutott el Brazíliába és nem kapott kompenzációt az államtól az elvett gépjárműboltjáiért sem.

A **Nemzeti Múzeumban a 2016 október 3-i** sajtótájékoztatón mindössze néhány internetes hírportál képviselője jelent meg, ahol a Nemzeti Múzeum igazgatója rövid beszédet tartott a Magyar Pólóról és az 1936-os Olimpiáról.

Dr. Ivanics György a Magyar Polo Club elnökeként kiegészítette és pontosította a Magyar Póló történetéről ott elhangzottakat, továbbá méltatta az Olimpikonok, közte pedig Kovács Dezső teljesítményét.

Ezt követően átadásra kerültek a relikviák, valamint **Dr. Peter Spyers-Duran** Nemzeti Múzeumnak címzett adománya is. Erről és az átadott relikviákról is rövid ideig, korlátozott lehetőség volt fotót készíteni.

(Megjelentek tovább Kovács Dezső leány testvérének fia Ara és az ő lánya Sopia Jeretzian is az átadáson 3 Kovács Dezsőről való fényképpel.)

A relikviák közül vitathatatlanul a legértékesebb az 1936-os Olimpiai 4. helyezéért kapott ezüst tál volt, de meg-
ható volt látni Kovács Dezső **MAGYAR POLO CLUB 136 számú** tagsági igazolványát és a többi ereklyét is.

1936-os Olimpiai 4. helyezés csapat díja; Kovács Dezső M.P.C. rendes tagi igazolványa

Sopia Jeretzian, Lorand Spyers-Duran, Varga Benedek ig., Dr. Peter Spyers-Duran, Dr. I. Gy., Ara Jeretzian

A kupa gyűjteménynek több más értékes darabja is volt, így a **MAGYAR POLO CLUB 1931-es díja**, **Mecklenburg Díj**, **gróf Wenckheim József és Józsefné díja** is, *(újabb emlék a Wenckheim családról)* vagy a **JÁSZ-KUN DÍJ**, mely mind a múltat idézte.

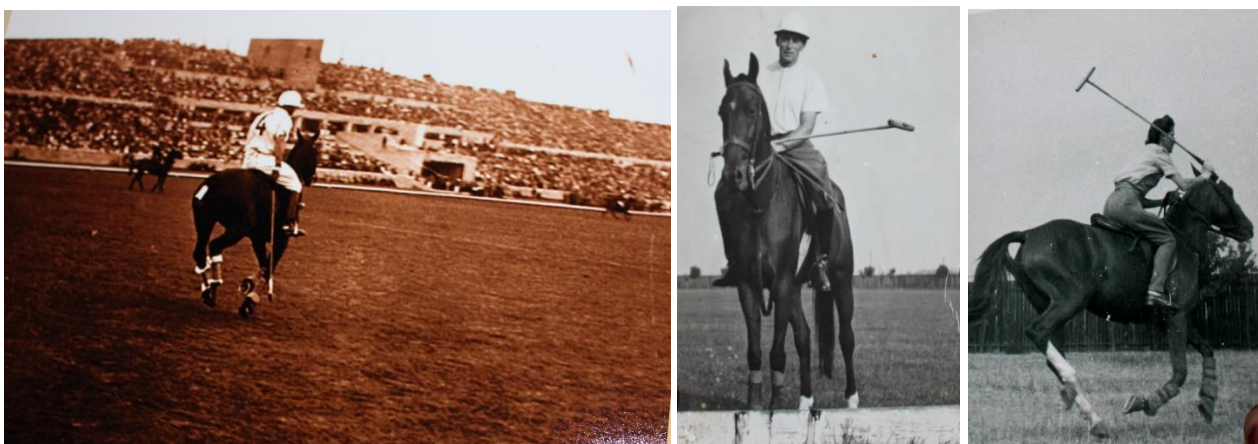
MPC 1931-es díja; gróf Weinckheim J & Wenckheim J.-né díja; Mecklenburg Díj 1931; Jász-Kun Díj 1938

Legalább ennyire érdekes volt látni **Kovács Dezső ütőjét**, melyet az Olimpián használt.

Nem csak azért, mert az annak a híres Olimpiának egy relikviája, hanem, mert az két anyagból volt, középen összeapplikálva. *(Elsőre azt hinné az ember, hogy törés miatt volt javítva, azonban közelről megnézve látható, hogy két fajta bambuszról van szó, tehát, direkt így volt összetoldva. Ráadásul az 1939-es Hamburgi Eb győztes csapat képén látható, minden csapattagnak ilyen „felezett” ütője volt. Az ütő felső része jobb, ha fixebb, viszont a vége jobb, ha minél flexibilisebb, a „karikacsapás effektusát” kihasználva.)*

Tasnádi Kovács Dezső ütője és közelről azok részei

1936-os Olimpiai mérkőzés, 50 000-res nézősereggel; Kovács Dezső 1929; Kovács (Dezsőné) Mária 1940

DIENES-OEHM TIVADAR OLIMPIAI RELIKVIÁI

²⁹ *Bahnhofs Restaurant előtt (elől guggol v. Dienes-Oehm T.); 1936-os olimpián minden lovat felvonultattak*

1936-as Olimpia Magyar-Német mérkőzés képei (Dienes-Oehm Tivadar képgyűjteményéből)

Olimpiai emlékérem két oldala (a birodalmi sas markai között tartja az olimpiai karikákat)

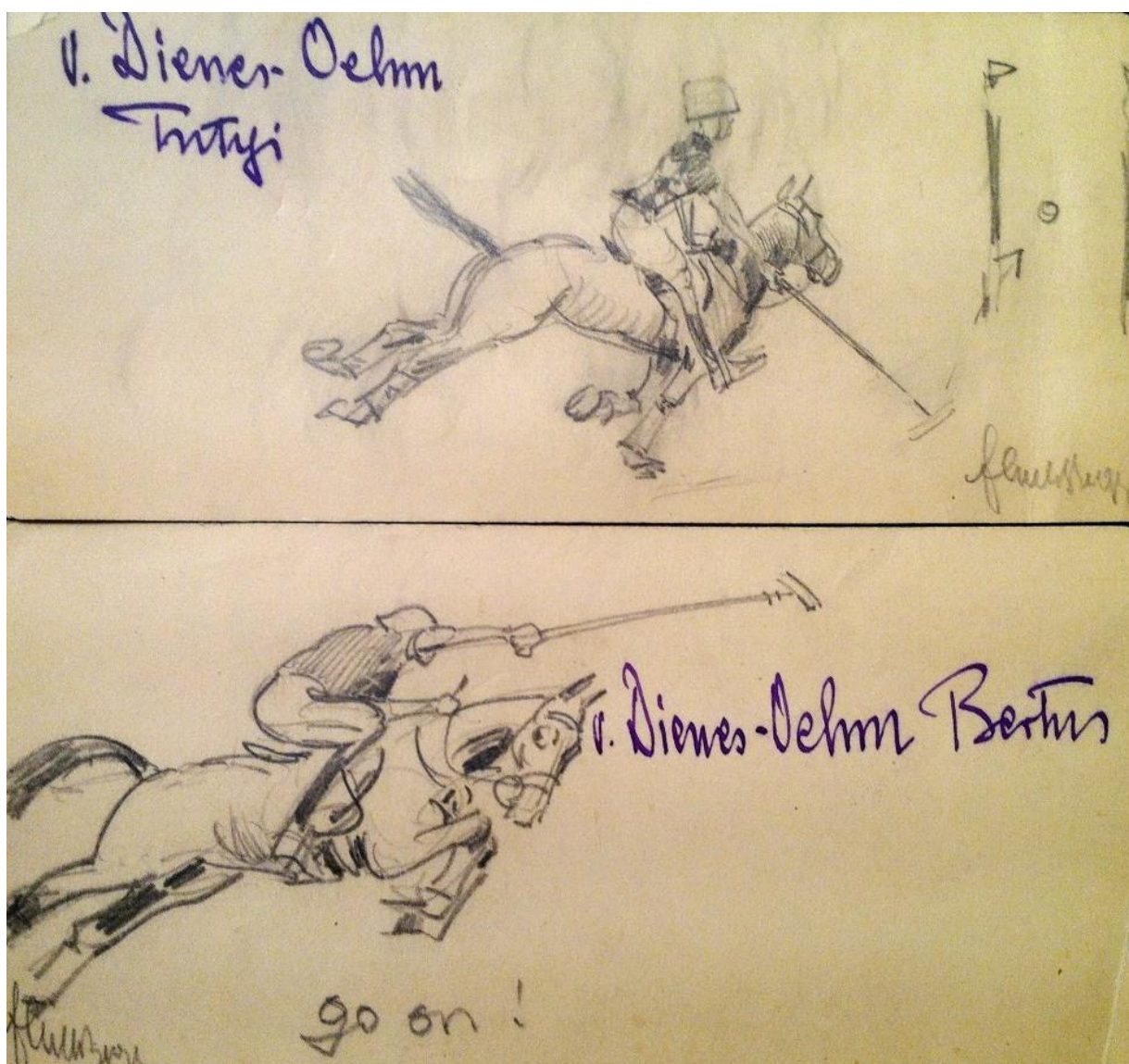
²⁹ Dienes-Oehm Tivadar azonos nevű fia által rendelkezésre bocsátva

Olimpiai emlék cigarettatartó;

Dienes-Oehm T. speciális, csizmasarkába illeszthető sarkantyúja

Dienes-Oehm Tivadar barátja által készített humoros rajzok

DIENES-OEHM TIVADAR OLIMPIAI ÉS EB TAG & A NYÍREGYHÁZI POLO CLUB

V. Dienes-Oehm Tivadar, Szentpály Imre, Kovács Dezső, valamint Hámory Gaszton, *(utóbbi tartalék játékosként vett részt az Olimpián)* négyes dicsősége, hogy mind az Olimpiai, mind pedig az 1939-es HAMBURGI EB győztes csapatnak és az 1939-es BIRODALMI HELYTARTÓI DÍJ tornán szereplő csapatnak is a tagjai voltak.

³⁰Mint ez időben oly sokan, **v. Dienes-Oehm Tivadar (1907-1944)** is a Ludovikai Akadémián kezdte pályafutását, melynek elvégzése után *(egészen 1940-ig)* a Hadik András 4. huszárezredben szolgált Nyíregyházán. *(Édesapja vette fel felesége Dienes nevét a családi neve előtagjának, amikor a katonai érdemeiért vitézi rend tagjai közé felvették.)*

1936-ban ideiglenesen, az olimpiai felkészülés idejére, Budapestre vezényelték az 1. huszárezredhez. Így vehetett részt az edzéseken, majd a 1936-os Berlini Olimpia Magyar Póló Csapatában.

V. Dienes-Oehm Tivadar, mint az Árpád fejedelem 2. huszárezred *(Cegléd, majd Szabadka)* tagja vett részt a II. Világháborúban, kiérdemelve a legmagasabb katonai kitüntetések. 1944 október 26-án a Kiskunfélegyháza melletti harcokban *(őrnagyi rangban)* hősi halált halt.

NYÍREGYHÁZA HADIK HONVÉD HUSZÁREZRED POLO CLUB

V. Dienes-Oehm Tivadar pólós élettörténetének számunkra legérdekesebb része *(az 1936-os Olimpián kívül)*, hogy részt vett a Nyíregyházi HADIK HUSZÁROK POLO CLUB életében. *(Később a MAGYAR POLO CLUB-ban is, lásd 1936 augusztusi hamburgi torna.)* Emlékeit megőrző *(azonos nevű)* fiától sok fényképet és információt megkaphattunk a Nyíregyházi klub életéből is. *(Melyek itt és más részekenél megmutathatunk.)*

³¹Bene János A NYÍREGYHÁZI HUSZÁROK című művében a következőket írta a Nyíregyházi pólóéletéről:

Az 1920-as évek végére a lovaspóló is tért hódított a huszárezred tisztikara körében. 1930. június 13-án Wack Károly ezredparancsnok azzal a kéréssel fordult a polgármesteri hivatalhoz, hogy a város a Bethlen Gábor utcai Villanyteleptől északra a szerencsi és záhonyi vasútvonalak közötti területen fekvő levente gyakorlótérből 12 magyar hold és 600 négyszögöl területet a póló klubnak adjon bérbe. Ez a szerződés a magyar lovassport támogatására való tekintettel létre is jött, s a város ezt a területet 1940. május 31-ikéig holdanként 30 pengőért adta bérbe. Közben, szeptember 12-én, a póló klub I. csapata *(Fluck Béla őrnagy, v. Dienes-Oehm Tivadar főhadnagy, Kricsfalussy Ferenc főhadnagy és Perczel Dénes őrnagy)* megnyerte az országos pólóverseny I. díját, a Szabolcsi Kupát.¹³³

1931-ben az ezred öltözőt és raktárat is épített a pályán s kutat is fúratott. A beruházásokra való tekintettel évi 200 pengőre szállította le, s így is újították meg a pálya bérét 1940-ben újabb 10 esztendőre.

1932-ben a póló klub I. csapata az egy évvel korábban alapított Hadik-kupát, a II. csapat pedig a Szabolcsi-kupát vihette haza.¹³⁴

Külön díjért, az ún. *Felvidéki-kupáért* küzdöttek évről évre a Hadik-huszárok és a miskolci Szondi-tüzérek, melyet felvátva hol az egyik, hol a másik alakulat csapata nyert el.¹³⁵

A póló klub működését 1937. június 24-én törvényesítették az alakuló közgyűlésen, melyen 29 Hadik-huszárezredbeli tiszt vett részt. Az alapszabályban kimondták, hogy az egyesület célja a lovaspólójáték népszerűsítése, a lovassport és a magyar lótenyésztés fejlesztése. Az egyesület színe a sötétvörös és a kék, jelvénye a Hadik-címer, szervei: a közgyűlés, a választmány a sportbizottság, a számvizsgáló bizottság és a gazdasági bizottság. Még ezen a napon közfelkiáltással elnökké választották *Bezerédy Tibor* ezredest, alelnökké *Vojnárovits Imre* alezredest, titkárrá *Kricsfalussy Ferenc* századost, pénztárossá *Dr. Balázs Gyula* segédállatorvost, ellenőrré *Farkas Horác* alezredest, pályagondnökká *Görgey Miklós* hadnagyot. A választmány tagjai *Nagy Géza* őrnagy, *Trummer Béla* százados, *Vizy Lóránt* főhadnagy, póttagok: *Rostás Barna* százados és *v. Görgey Vincze* főhadnagy lettek. A számvizsgáló bizottságba *Vukovány György* alezredest, *Mogyoróssy Ödön* századost, *Heigerl Gyula* gazdasági főhadnagyot, a sportbizottságba *Szabó József* századost, *Vizy Elemér* századost, és *v. Dienes-Oehm Tivadar* főhadnagyot, a gazdasági bizottságba pedig *Bezerédy Tibor* ezredest, *Kenéz Géza* főhadnagyot és *Dr. Balázs Gyula* segédállatorvost választották.¹³⁶

³⁰ Maruzsa Roland: Vitéz és önfeláldozó magatartásért. A hősi halált halt és posztumusz kitüntetett katonák adattára 1939-1945

³¹ Bene János: NYÍREGYHÁZI HUSZÁROK

Az idézetből látható, hogy az 1930-as években olyan fejlett volt a pólósport itt **Nyíregyházán**, hogy 1930 szeptember 12-én a klub csapata megnyerte az **ORSZÁGOS PÓLÓVERSENY I. díját a SZABOLCS KUPÁT**.

A csapat tagjai **Fluck Béla, v. Dienes-Oehm Tivadar, Kricsfalussy Ferenc, Perczel Dénes**.

Megtudhatjuk továbbá, hogy Nyíregyházi Polgármesteri Hivatal kedvezményesen 12 hold területet adott bérbe a clubnak, mely területen azonnal beindult a fejlesztés is. Kutat fúrtak, öltözőt, raktárat építettek.

1937-ben 29 alapító tagja volt a clubnak. *(Csak ekkor lett hivatalosan is bejegyezve a már sok éve működő Club.)*

Hasonlóan érdekes információ, a **FELVIDÉKI KUPÁÉRT** évről évre a **Miskolci Szondi-tűzerek** csapatával küzdöttek és felváltva nyert a két club. *(Ez érdekes új adat, mert megtudhatjuk Miskolcon is színvonalas pólóélet zajlott. A NYÍREGYHÁZI POLO CLUB-ot megemlíti az 1942-es MPC Évkönyv, a MISKOLCI POLO CLUB-ot azonban nem.)*

V. Dienes-Oehm Tivadar, fia által bemutatott relikviákból több kép is a NYÍREGYHÁZI POLO CLUB életét ábrázolja.

Győri Mihály, Perczel Dénes, Kricsfalussy Ferenc, v. Dienes-Oehm T.; 1932-es Magyar Bajnoki Kupa egyéni serleg

1932 évben a Nyíregyházi HADIK HUSZÁROK POLO CLUB pólójátékáról készült képek

1932 szurkoló tábor (sörivő hölgy v. Dienes-Oehm Tivadarné.); Díjkiosztás, balról 2. v. Dienes-Oehm Tivadar

1934-es képek a mérkőzésről

1934 csapatok bemutatása; Nyíregyházi csapat: v. Dienes-Oehm T., Fluck B., Kricsfalussy F., Győri M.

1934-es kép a szurkolókkal (fekete szoknyában v.D-O. Tivadarné); Bal szélén v. Dienes-Oehm Tivadarné

1936 v. Dienes-Oehm Tivadarné kutyájával, póló ütővel, majd lóháton közén 3-3fős csapatok között bíróként

A Sárvári várban lévő Nádasdy Ferenc Múzeum „*Huszárok*” című kiállításán lehet megtekinteni a korabeli lovasversenyeken nyert kupák hatalmas gyűjteményét, közte a korábban említett póló versenyek azon díjait is, melyeket a Nyíregyházi HADIK HUSZÁROK POLO CLUB csapatai nyertek.

1930-ban elnyert SZABOLCS KUPA; 1931 Szondi-tüzérek FELVIDÉKI KUPA; 1932-ben elnyert HADIK KUPA

MISKOLCI SZONDI-TÜZÉREK POLO CLUB, & ANDRÁSSY-KUPA

³²Korábban említett Bene János a NYÍREGYHÁZ HÚSZÁROK című művében a következőket írta a miskolci pólóéletéről:

Külön díjért, az ún. *Felvidéki-kupáért* küzdöttek évről évre a Hadik-huszárok és a miskolci Szondi-tüzérek, melyet felvátva hol az egyik, hol a másik alakulat csapata nyert el.¹³⁵

V. Dienes-Oehm Tivadar hagyatékában található egy másik újságcikk is, mely a Miskolci SZONDI-TÜZÉREK POLO CLUB-jának 1931-es Lillafüredi „*lovaspolo meeting*” eseményeiről számol be.

E cikkből megtudhatjuk, hogy a vidéki pólóklubok ekkorra már szépen felzárkóztak a fővárosi klubok szintjére a játéktudást illetően. A versenyen 7 csapat indult, közte fővárosi csapatok is.

Külön érdekessége a cikknek, hogy kiderült, már ekkor is volt **Andrássy-kupa**. (A cikk megismerése előtt több évvel a MAGYAR POLO CLUB is rendszeresen megrendezte, 2014-től a COUNT ANDRÁSSY CHALLENGE CUP-okat.)

1931-ben a Jászkun Huszárok (JÁSZ-KUN 1. HUSZÁREZRED POLO CLUB, Budapest) nyert meg, **4:1** arányban győzve a döntőben a **Hadik Huszárok** (HADIK ANDRÁS 4. HUSZÁREZRED POLO CLUB, Nyíregyháza) ellen. (Aki az alábbi összeállítású csapattal játszottak: Fluck, Győri, Oehm, Percel.)

³³Jászkun Huszárok Díja 1938 Miskolc

³² Bene János: NYÍREGYHÁZI HUSZÁROK

³³ Kovács Dezső hagyatékából

Augusztus 18-án a SZONDY TÜZÉREK POLO CLUB-jának díjáért:
(Illy, Víz, Szabó, Nagy) *Szt. György lovagok* 3:2 *Szt. Borbála Vitézek* (Kövé, Solymossy, Ginzéry, Horckler, Papp)

A Földművelésügyi miniszter díjáért érdekes nevű csapatok játszottak:
(Fischer, Ginzery, Horcher, Szabó) *Avasi Lovagok* 6 ½: 4 *Fehér Sasok* (Mac Farlane, Lenhardt, Sibrik, Víz)
(Aich, Kovács, Nagy, Kövé) *Csikósok* 6:5 ½ *Sirályok* (Wenckheim, Rakovszky, Papp K., Illy)

Augusztus 20-i döntőn: *Avasi Lovagok* 3 ½:3 *Csikósok* (*Csikósok* 1 ½ előnyt adtak induláskor)

Vigaszdöntőben Fehér Sasok 5:4 ½ *Sirályok* (*Sirályok* 1 ½ előnyt kaptak)

A csapattag felsorolásokban több ismert név is szerepel. Érdekes ugyanakkor az is, hogy a gyengébbnek tartott csapatok (*akik handicap előnyt kaptak*) is győztek, tehát nem voltak azok annyira gyengék, csak kicsit lebecsülték őket.
1931-ben augusztus 14-én volt **Andrássy-kupa** elődöntője, 16-án a döntője.

Lovaspóló meeting Lillafüreden

A „Szondy Tüzérek Póló Klub”-ja 1931 augusztus hó 14—22-ig a Tiszáninneni Lovasegylet ügetcsoportjával együttesen rendezte meg Lillafüredi pólóhét elnevezés alatt ezidei pólómérkőzéseit.

A verseny két ünnepnapján a póló és az ügetcsoport-versenyek a legszebb egyetértésben közösen bonyolítottak le, míg a többi négy pólóversenynapon a pólóklub egyedül rendezte a versenyeket. Ezeken a hétköznapiokon bebizonyosodott a póló életképessége, mert a versenyeket szépszámú és igen lelkes közönség látogatta.

A versenyek általában igen szépek, élvezetesekek és nagy részben magas színvonalúak voltak, bár az egyéni-ként benevezett játékosokból alakított két csapat mérkőzésein meglátszott az összeszokottság hiánya és az egyes játékosok között fennálló nagy hendikepkülönbségek. Ezen okulva a rendező klub a jövőben a versenyek kiírását akként tervezi, hogy a játékosok hendikepjének megkötele mellett az egyes díjak feltételeiben a csapatok közötti hendikepkülönbségeket szabályozza.

A meetingen 5 zárt és 2 kombinált csapat vett részt, az előbbieket között 3 katonacsapat volt. Általában feltűnt, hogy a vidéki fiatal katonai pólócsapatok rövid 2 év alatt oly nagy mértékben fejlődtek, hogy a régi és külföldi játékosokból álló budapesti csapatokkal szemben is igen jól megállták helyüket. A versenyek lebonyolítását a jól felkészült rendezői gárda simán és pontosan végezte. A versenyeken három igen szép vándordíj és több értékes tiszteletdíj került kiosztásra. A rendező klub kellemes meglepetést szerzett a játékosoknak azzal, hogy nemcsak az első, hanem a második helyezetteket, sőt a vigaszverseny győzteseit is szép emléktárgyakhoz juttatta.

Bár a pálya talaja még kissé egyenetlen és kemény volt, a célnak megfelelt. Megvan azonban a remény arra, hogy ezt a hiányosságot a következő évad kezdetéig kiküszöböljük.

A miskolci közönségről nem szükséges már bővebben megemlékeznünk, elég legyen annyit ismételnünk, hogy mindvégig, a pesti viszonyokhoz mérten szokatlanul, lelkesen és kedvenceit hangosan biztatva kísérte figyelemmel a játékot.

A versenyek részletes eredményei a következők:

Augusztus 14-én: az **Andrássy-kupa** elődöntőjében

a *Jászkunhuszárok* (Tóthvárad, Lipcsey, Depold, Mihályi) hendikep nélkül indulva 2:0 arányban győztek a „Szondy tüzérek” ellen (Juhász, Szalay, Kisvárdapapp, Burget). A mérkőzést Mac Farlane vezette. A két régi rivális találkozója igen erős iramú, változatos és szép játékot eredményezett. A vetélkedés két chukkeren keresztül eredménytelen volt és csak a 3. és 4. chukkerben ütött 1—1 gól döntötte el a mérkőzést. Különösen kiváltak Mihályi és Burget. A *Földművelésügyi miniszter díjának* elődöntőjében az *Avasi lovagok* (Fischer, Ginzery, Horchler, Szabó) 11½ góllal győztek le a *Fehér sasokat* (Mac Farlane, Lenhardt, Sibrik, Víz). A mérkőzést Depold vezette. Ugyanezért a díjért mérközve a *Csikósok* (Aich, Kovács, Nagy, Kövé) 6:5½ arányban győztek le az 11½ góllal győztek le a *Sirályokat* (Wenckheim, Rakovszky, Papp K., Illy). A mérkőzést Fischer vezette. Kivált: Aich.

Augusztus 16-án: az **Andrássy-kupa** döntőjében a *Jászkunhuszárok* 4:1 arányban győztek a *Hadik-huszárok* ellen (Fluck, Györy, Oehm, Perczel). A mérkőzést Mac Farlane vezette. Erős és szép mérkőzés, bár az előző napi játék színvonalát nem érte el. Kiváltak: Györy és Dienes-Oehm. A *Földművelésügyi miniszter díjának* döntőjében az *Avasi lovagok* 1½ góllal győztek le a *Csikósok* ellen. Ezt a mérkőzést Fischer kiváló játéka döntötte el az *Avasi lovagok* javára. A mérkőzést Depold öm. vezette.

A *Földművelésügyi miniszter díjának* **vigaszdöntőjében** a *Fehér sasok* 5:4½ arányban győztek az 11½ góllal győztek le a *Sirályok* ellen. Kiválóan játszott: Mac Farlane. A mérkőzést Fischer vezette. Az ezen díjért folyó mérkőzések keretében induló kombinált csapatokról megemlíthetjük, hogy vegyes összeállításukból eredő összeszokottságuk hiánya miatt, mérkőzéseik a többi csapatok játéknívóját nem érték el.

Augusztus 18-án: a „Szondy Tüzérek Póló Klub”-ja díjáért a *Szent György lovagok* (Illy, Víz, Sibrik, Szabó, Nagy) hendikep nélkül indulva elkeseredett küzdelem és meghosszabbított játékidő után 3:2 arányban győztek a *Szent Borbála vitézek* ellen (Kövé, Solymossy, Ginzéry, Horchler, Papp K.). A mérkőzést Depold örnagy vezette.

BETHLEN ISTVÁN GRÓF IFJ. 8 HCP

(Budapest 1904-1982 Róma, felesége Pallavicini Maria Izabella grófnő)

Az ifjabb gróf Bethlen Istvánról a pólós híradásokon kívül igen nehéz egyéb információhoz jutni, annyira elhomályosodik neve apja kimagasló tetteiről szóló híradások mögött. Ugyanakkor az 1943-AS MPC ÉVKÖNYV tanulsága szerint ő volt (Hámory Gasztonnal együtt) a mindenkor legmagasabb 8-as hcp értékű magyar játékos.

³⁴**Gróf Bethlen István** feleségének **gróf Bethlen Margit** (aki a család másik ágából származott) életrajzából ismerhetjük meg, hogy házasságukból három fiúgyermek született. 1902-ben András, két évvel később István, majd ugyancsak két évvel később Gábor.

A középső fiú, **István** eleinte a gazdálkodás iránt érdeklődött és egy németországi agrárfőiskolán tanult.

Szívesen sportolt, (alapításától pólózott az MPC-ben) és az **1936-os Berliini Olimpián** tagja volt a **Magyar Olimpiai Póló Válogatott csapatnak**.

A budapesti éjszakai élet közismert alakjaként tartották számon, aki Horthy Miklós kormányzó fiaival Miklóssal és különösen Istvánnal nagy mulatozásokat folytatott. Saját értékelése szerint **Magyarországon ő volt az első playboy** és a család „fekete bárányának” számított.

1942-ben egy budapesti iparvállalat igazgatója lett. Feleségül vett egy olasz grófnőt, **Parravicini Mária Izabellát**. A második világháború után 1947-től külföldre távozott, 1983-ban (?) Olaszországban halt meg.

Ez utóbbi adatokat pontosítja és árnyalja a **gróf Bethlen Anikótól** származó információk, (például, hogy **Argentínában is élt egy drabig, mely 8 gólos pólójátékosként nem tűnt feltehetően rossz ötletnek**) mely **ifj. gróf Bethlen István** későbbi időszakáról származnak. (Édesapja, gróf Bethlen István újra temetése kapcsán van megemlítve.)

³⁵ „Áztán sokkal később, az 1970-es évek körül, Apám még élt, megjelent nálunk **Bethlen István István** nevű fia, (Budapest 1904- Róma 1982, **Pallavicini Maria Izabella grófnőt** vette feleségül) Pista bácsi, aki sokáig Argentínában élt.

A testvére ott maradt, ő pedig átjött Olaszországba, ott élt volt felesége, Marissa grófnő.

Az ő fiúk volt az a **vöröshajú Miklós**, az én unokatestvérem, akivel gyerekként Bethlenben találkoztunk.

Pista bácsi ellátogatott Sámsondra, a nagyszülők templomkerjében lévő sírjához, majd utána elég gyakran jött hozzánk is. Én összebarátkoztam vele, és gyakori levelezésbe kezdünk. Értelmes és különös levelet írt jöllehet a család kissé szabadosnak tartotta fiatalkori életvitelét. Neki az volt az óhaja, hogy édesanyja mellé temessék, aki Budapesten van eltemetve.

Apám halt meg hamarabb (1981), majd egy évre rá **Pista bácsi, 1982-ben**.

Ez az ismertség és rokonszenv is oka volt annak, hogy amikor az édesapja újratemetése volt, nagyon kívántam elmenni.”

³⁴ http://mnl.gov.hu/a_het_dokumentuma/megkesett_uzenet.html

³⁵ <https://www.hargitakiado.ro/cikk.php?a=MTQ0Mw==>

1928. AZ ELSŐ NEMZETKÖZI MÉRKŐZÉS. BUDAPEST—WIEN

Mecklenburg hercege; ifj. Bethlen István gr.; Nethersol őrnagy; Aich Hubert; középen Trake olasz bíró; Károlyi Lajos gr.; Watson kapitány; Jarmay kapitány; Wenckheim József gr.

Már a kezdésnél az 1928-as fotón is ott szerepelt az ifj. gróf Bethlen István neve (A MAGYAR BAJNOKI KUPA 1928, 1935, 1939 győztes csapattagjai között is szerepel, továbbá a MAGYAR POLO VÁNDORDÍJ 1928, 1930 győztes csapattagjai között is szerepel, ahogy a többi kupák győztes csapatai között is.)

SZENTPÁLY IMRE 7 HCP OLIMPIAI ÉS EB CSAPATTAG

(Nagyvárad 1904 november 15 – 1987 január 24, Budapest)

Az 1936-os Olimpiai és az 1939 Eb győztes csapatnak is a tagja volt. (Az 1939-es csapatképből kivágva a mellékelt kép.) Így nem véletlen, hogy az 1943-as MPC ÉVKÖNYV-ben 7 gólos játékosként van megemlítve a taglistán.

Vitányi Iván művéből érdekes információra lehet lelteni **Szentpály Imréről**, (és családjáról, meg az adott kor viszonyosságairól is) de talán még érdekesebbet Horthy Miklósról:

³⁶Horthy Hitlernél

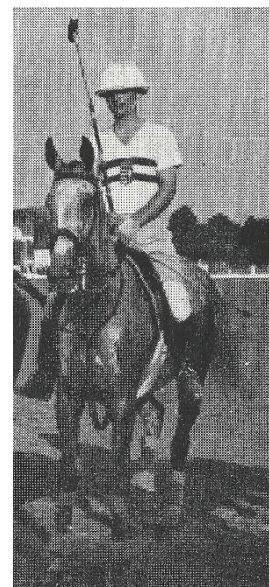
Ezt a történetet a kormányzó akkori parancsörtsztje, nagybátyám, **Szentpály Imre** mondta el.

Ő kísérte el a kormányzót 1944 márciusában Klessheimbe. (Ahol Hitler közölte vele, hogy megszállják Magyarországot.) Horthy mindig viselt az egyenruháján egy revorvert, már csak hatalmi jelvényként is. Ezt azonban, amikor Hitler elé jártak, elvették tőle. (Szentpálytól természetesen már megérkezéskor.)

Amikor kijöttek, Horthy azt mondta segédjének:

„Kár, hogy elvették a fegyveremet. Bizony Isten lelőttem volna. Nekem már úgy is mindegy, de legalább értelme lett volna.”

El lehet morfondírozni azon, hogy tényleg megtette volna-e.

³⁶ Vitányi Iván A KÜSZÖBEMBER Életem történetei Hothytól Orbánig

Édesanyám családja, a Szentpályak.

Anyám családja, a Szentpályak a középnemesség felső, földbirtokos rétegéhez tartoztak. Eredetileg széke-lyek a 17.sz. elején emelkedtek ki a közszekelységből. *(Homorodszentpály ma is létezik, nem messze Székely-udvarhelytől, nemrég jártam ott még Szentpály nevezetű, távoli rokonnal is találkoztam.)* Sajátos volt ez a kiemelkedés, mert inkább kultúrán alapult, mint jóléten.

Az első ismert ős, Szentpály István, előbb Rákóczi György, majd Bethlen Gábor szolgálatában állott.

Kulturális és külügyi szolgálatokat teljesített, mivel több nyelven tudott, többek között törökül is. Részt vett azokon a titkos tárgyalásokon, amelyeknek az volt a témája, hogy Erdélyt békén hagyják a törökök.

Nagyobb szerepet játszott Bethlen udvarában, mint könyv- és titkos irattár vezetője.

Mind ehhez házassága is hozzájárult: **felesége, Baráti Borbála Mircea**, Besszarábiai fejedelem unokája volt. Mircea nagyapját pedig **Vlad Ţepeşnek** hívták, aki **Drakula** néven írta bele magát a történelembe. Megjegyzem, hogy ezt aényt a család tökéletesen elfelejtette.

Szentpály Benjamin Nagyapám és Henry Ford

Orvosként a rák gyógyszerét óhajtotta megtalálni. Hazai pályafutását Amerikában folytatta.

Igy jutott Detroitba.

Itt történt, hogy a szanatórium utcájában egy fiatalember karambolozott egy kezdetleges autóval. Ájultan feküdt, nagyapámék kirohantak, a fiatalembert bevitték a szanatóriumba, és több hétig ápolták.

Amikor meggyógyult a következőket mondta:

„Sajnos, most nem tudok fizetni, mert most nincs pénzem. De, ha beválnak a terveim, majd lesz. Ezért most adok egy kötelezvényt, hogy akkor kiegyenlítem a számlámat.”

Alá is írta nevét. **Henry Ford**-nak hívták.

1915-ben hazajöttek. Nagyapám azt hitte, hogy most már eleget tanult, szükség lesz rá itthon. De meg kellett tapasztalnia, hogy tévedett. A birtok hamar elúszott. *(A birtok elvesztéséhez az is hozzájárult, hogy Szőlősvégardót Csehszlovákiához, Halmit meg Romániához csatolták. A kettő között meg nem lehetett közlekedni, ellátandó a mindennapos feladatokat.)* Nagyapám felesége, Horthy Ágnes, a húszas években meghalt.

A kötelezvény 1943-ban nagyapám akkori kis Szőlősvégardói *(ma Pidvinogradov)* otthonában még meg volt. A háború viszontagságai alatt azonban elveszett. Pedig azóta is várjuk a tartozás kifizetését.

BARTALIS KÁLMÁN 5 HCP OLIMPIAI CSAPATTAG

³⁷**Bartalis Kálmán** Szamosújváron született 1889 május 16-án.

Katonai pályát választotta, s a magyar hadseregben teljesített szolgálatot századosi fokozattal. Katonai pályája elején a lovasságnál, majd a vezérkari főnökség 2. osztályánál szolgált.

Sportolóként a MAGYAR POLO CLUB színeiben lovaspólozott, és minden bizonnyal jól, mert az 1936-os Berlini Olimpiai Játékokon tagja volt a magyar lovaspólocsapatnak. *(1936-os Olimpia legidősebb sportolója volt 47 évesen. 7 évvel később már 54 évesen szerepelt az 1943-as MPC évkönyvben 5-ös handicappal. 7 évvel fiatalabban 1936-ban magasabb hcp értékelése is lehetett.)*

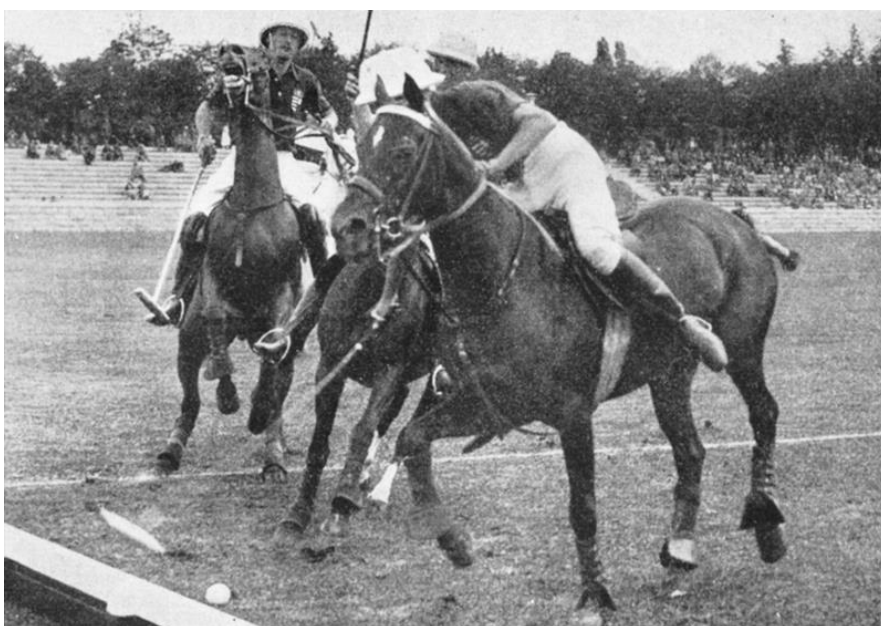
A Bartalis Kálmán, gróf Bethlen István, Dienes-Öhm Tivadar, Kovács Dezső, nemes Szentpály Kálmán összetételű együttes végül a negyedik helyen végzett az 1926-os Olimpián.

Bartalis Kálmán egy mérkőzést játszott: **Magyarország-Németország 8-8.**

A csapat a folytatásban 16-6-ra legyőzte a német válogatottat, de már a Bartalis Kálmán helyére beállt Kovács Dezsővel.

Bartalis 1941-ben a Magyar Királyi Honvédség ankarai katonai attaséja lett.

Halálának időpontja helye ismeretlen. Az viszont biztos, világháború volt, ő pedig katona. *(Ebből már lehet következtetni.)*

Bartalis Kálmán információhoz mellékelt fotó (a Magyar 8:8 Német mérkőzések készülhetett) Sötét mezben játszó pólójátékoson (aki feltehetően Bartalis Kálmán) látható a magyar címeres mez

Bartalis Kálmán csak a 8-8-as Német-Magyar mérkőzésen játszott, Kovács Dezső váltotta őt a következő 16:6-ra végződő győztes mérkőzésen.

Az idegennyelvű weblapokból az kiderül, hogy Bartalis Kálmán volt a legidősebb sportolója az 1936-os Berlini Olimpiának, így logikus volt, hogy egy fiatalabb játékosra cserélték.

(Egyedül a magyar csapatban volt csere, ez ugyanakkor egyértelmű jó döntésnek bizonyult.)

Polo at the 1936 Berlin Summer Games

[1936 Summer Games: Previous Summer Games](#)

Sports:

Host City: Berlin, Germany

Date Started: August 3, 1936

Date Finished: August 8, 1936

Events: 1

Participants: 21 (21 men and 0 women) from 5 countries

Youngest Participant: Roberto Cavanagh (21 years, 265 days)

Oldest Participant: Kálmán Bartalis (47 years, 79 days)

Most Medals (Athlete): 12 athletes with 1 medal

Most Medals (Country): 3 countries with 1 medal

- Argentina (4 - from a squad of 7)
- Germany (4 - from a squad of 6)
- Great Britain (4 - from a squad of 6)
- Hungary (5 - from a squad of 8)
- Mexico (4 - from a squad of 6)

³⁷ http://www.3szek.ro/load/cikk/76344/mesel_a_mult

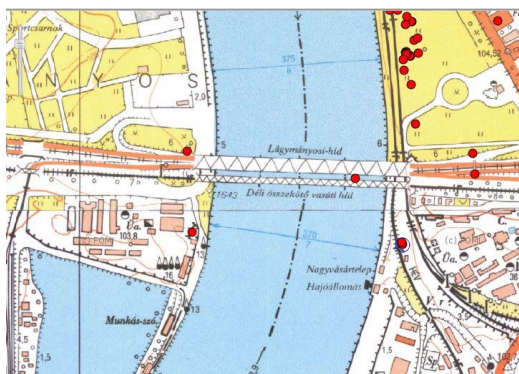
HÁMORY GASZTON 8 HCP OLIMPIAI TARTALÉKOS JÁTEKOS, EB CSAPATTAG

Hámory Gaszton (ekkor hadi törzskari alezredesként) egyik legfontosabb tette az volt a II. világháborúban, hogy megmentette a Duna alatti elektromos kábelalagutat a teljes megsemmisüléstől. Egy jóval későbbi (1991 novemberi) tv. riportban Dunay Pál elmondta, hogy az ő kérésére **Hámory Gaszton** (akivel az 1926-os Római Főiskolai Világbajnokságon vívásban együtt szerepelt) közbenjárt, ezért vitték el a németek az alagútból a robbanó anyagot. (Csak a lejáratott robbantották fel végül.) Ennek (valamint annak a szerencsés körülmény okán, hogy az egyik 10 kV-os elektromos kábel ép és használható maradt) köszönhető, hogy igen hamar helyre tudták állítani Budapest elektromos és vízellátását. A megfelelő ivóvíz ellátás igen sok emberi életet mentett meg.

³⁸A Duna alatt járható kábelalagút 1940-42 között készült, a Déli összekötő vasúti híddal párhuzamosan attól 120m-rel délre. A Duna medre alatt 8m-re húzódó, kb. 400m hosszú, elektromos közműalagút, (keszonos technikával, kézzel bányászták ki a talaj, kívül két réteg téglagyűrű falazattal, belül vasbeton szerkezettel), kör keresztmetszetű volt. Két végén süllyesztett vasbeton falú aknák voltak. Szellőző, vízvezető és hűtő rendszert is kiépítették hozzá.

Elektromos kábelek átvezetésére szolgált, az alagút oldalában beton tálcákra helyezkedtek el a vezetékek. Ezen alagúton át volt összekötve a két országrész, egyúttal Pest és Buda áramellátása is.

1944-ben a német hadsereg felrobbantásra előkészítette, de Dunay Pál és **Hámory Gaszton** közbenjárására a Duna alatti részből a robbanó anyagot eltávolították, csak a pesti aknát robbantották fel, aminek következtében az alagutat előntötte a víz, ugyanakkor így később (1946-47) helyre lehetett azt állítani viszonylag egyszerűen.

A megmentett alagút helye vékony kék vonallal jelölve

1991 Tv riport Hámory Gaszton képe; 1927 Első magyar öttusa verseny résztvevői, nagy kérdés ki H.G.(1-es?)

³⁹**Hámory Gaszton** nem csak pólósportban szerepelt. Az 1927-es első magyar öttusa versenyen is részt vett. Az 1943-as MPC évkönyv-ben már, (íj. Bethlen Istvánnal megegyezően), mint a valaha volt legjobb, 8-as hcp értékelésű játékos szerepelt.

³⁸ <http://tajertektar.hu/hu/tajertek/duna-alatti-j%C3%A1rhat%C3%B3-k%C3%A1belalag%C3%BAt-1>

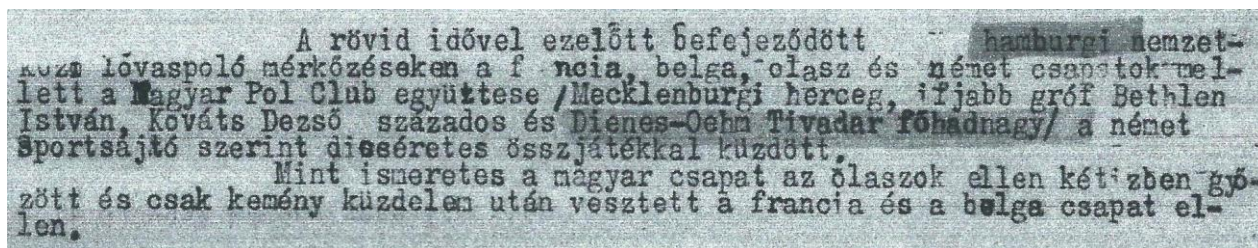
³⁹ <http://www.pentathlon.hu/2014/01/06/a-magyar-ottusasport-a-kezdetektol-1945-ig/>

1936 HAMBURG BELGA, FRANCIA, OLASZ, NÉMET, MAGYAR CSAPATOKKAL

1936 szeptember 10-i MTI alábbi híradásból kiderül, hogy az augusztusi Berlini Olimpiát követően azonnal (még augusztusban) egy nemzetközi póló mérkőzéseket tartottak Hamburgban. Itt már a MAGYAR POLO CLUB csapatán kívül francia, belga, olasz és német csapatok is voltak.

Ezért is teljesen érhetetlennek tűnik, hogy az Olimpiára miért nem ment el a francia, belga és az olasz póló csapat. (Az sem lehet magyarázat, hogy nem akartak a náci Németországba elmenni, hiszen Hamburgban ott voltak közvetleneül az augusztusban tartott Olimpia után. Ezért csak az lehet az egyedüli magyarázat az Olimpiai távolmaradásra, hogy az 1936-os Római válogatott csapatok között tartott körmérkőzés vereségei után nem tartották éremesélyesnek és ezért nem indították őket.)

Hamburgban a győztes Magyar Olimpiai csapathoz képest hiányzott Szentpály Imre (7), helyette Mecklenburg herceg játszott, (ez nem válogatott mérkőzés, hanem klubcsapatok mérkőzése volt) ami 7 góllal gyengébb magyar csapatot eredményezett, (az 1930-as Bécsi szereplésénél készült fotó alatt Mecklenburg herceg 0 hcp értékeléssel szerepel) és itt így kikaptak a belgáktól és franciáktól is.

1936 szeptember 10-i MTI Hír

⁴⁰1936 Hamburgi tornán a Magyar Polo Csapat által elnyert díj

A v. Dienes-Oehm Tivadar hagyatékából származó ezüst tálca díj feliratából látható, hogy 1936 augusztusában zajlott az 1936-os Hamburgi Nemzetközi Polo Torna is.

(Erre még 3 hét volt augusztusban, mivel 1936-os Olimpia póló sportágának utolsó mérkőzése, az Mexikó-Magyarország mérkőzés augusztusi 8-án zajlott.)

Ebből következően az MTI szeptember 10-i híradás már kissé megkésett tudósításnak tűnik.

⁴⁰ v. Dienes-Oehm Tivadar hagyatékából

1937 HAMBURGBAN FRANCIA, BELGA, OLASZ, NÉMET, MAGYAR CSAPATOK

Több folyóirat is beszámolt az öt nemzet csapatai között, júliusban lezajlott újabb Hamburgi tornáról.

A SPORTHÍRLAP 1937 07 24-i cikkében, és az 1937-os KATONAI SZEMLE 273.oldalán, adott hírt a Hamburgi torna eredményeiről.

Itt is ugyanolyan összetételű (alacsonyabb hcp értékű) MPC klubcsapat játszott, de a magyar csapat itt csak a Belgától kapott ki, így a II. helyezést érte el.

Az olaszokat 7:1-re, a németeket 12:6-ra verték, a franciákkal nem is játszottak, (őket a belgák ütötték ki 9:6-ra) végül pedig a döntőben a belgától 5:3-ra kikapott az MPC csapata.

LOVASPÓLÓ:

Július hónapban, Hamburgban, francia-belga-olasz-német és magyar csapatok részvételével nagy nemzetközi lovaspóló mérkőzést rendeztek a németek.

A magyarok közül a Magyar Póló Club, *Borwin* mecklenburgi herceg, vitéz *Dienes-Oehm Tivadar*, gróf *Bethlen István* és *Kovács Dezső* hmszt. századosból álló csapattal vett részt.

A küzdelem a legnagyobb díjért, a Szenátus kupáért folyt, amely a következő eredménnyel végződött:

magyar csapat—olasz csapat 7:1,

belga csapat—francia csapat 9:6,

magyar csapat—német csapat 12:6, majd a döntőben

belga csapat—magyar csapat 5:3. Az egyetlen, belga csapattól elszenvedett vereség, a magyar csapatnak a kiváló 2. helyet biztosította.

Az EST 1937 09 19 híradása már egy őszi Hamburgi versenyről tudósított, ahol az MPC ugyanaz a „Red Devils” csapata (*Mecklenburg herceg, Bethlen István gróf ifj., Kovács Dezső, Dienes-Oehm Tivadar*) amely korábban 7:1-re verte az olasz csapatot, ekkor négy gól előnyt adva 11:7-re verte ismét látványosan az olasz csapatot.

1937 BRIONI

1937-ben Brionin (ekkor a két világháború között Olaszországhoz tartozott az Isztriai félsziget melletti híres sziget) is volt egy nemzetközi mérkőzés, melynek gyönyörű plakátja fennmaradt az Országos Széchényi Könyvtár jóvoltából.

1938 05 21 HORTHY ISTVÁN MPC ELNÖKKÉ VÁLASZTÁSA

A BUDAPESTI HÍRLAP 1938 05 24-i keddi híre számolt be arról, hogy szombaton 1938 május 21-én az MPC elnökévé választották Horthy Istvánt.

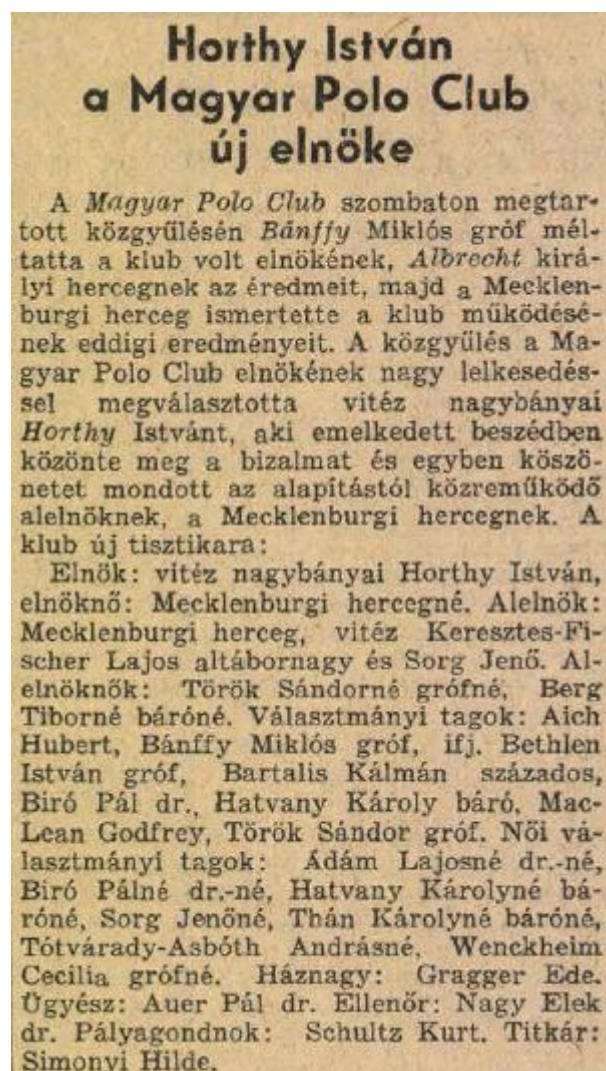
Az ÚJSÁG 1938 05 24 cikke szintén beszámolt az eseményről.

Bánffy Miklós gróf méltatta Albrecht királyi herceg korábbi elnök érdemeit, majd egyhangú szavazással megválasztották Horthy Istvánt az MPC elnökének.

Együttal megválasztották az új tisztkart is. Mecklenburg herceg és hercegné érdemeikre való tekintettel, változatlanul fő szerepet játszhatott alelnök, illetve alelnöknői tisztségben. További két alelnököt (Keresztes-Fischer Lajos és Sorg Jenő) és alelnöknőt (Török Sándorné grófné, Berg Tiborné báróné) is választottak.

A választmányi tagok között is sok a pólóversenyekről ismert játékos található.

1938-AS MTI HÍREK

A szerkesztőért felelős:
Zimmer Ferenc főszerkesztő
Szerkesztő: Haffner István

M.T.I.

SPORTKIADÁS

Kiadó: Magyar Távirati Iroda Rt.
Budapest, VIII. Sándor-utca 7
Telefon: 145-510

Minden jog fenntartásával. Kéziratnak tekintendő. Hírt sokszorosítás.

5. kiadás

1938. július 1.

20 óra 2. perc

Pénteken délután a margitszigeti lovaspólópályán a Csepel Kupa első fordulójában a jász kun huszárok csapata /Tóth Gyula, Makkay István, Bartalis Kálmán, Tóthvárad Ásbóth András/ a pápai Nádasdy huszárok együttesével mérte össze erejét /Rákosi Endre, Imre Dénes, Kovács Ferenc, Ujhelyi Szabolcs/. A pápaiak 5 1/2 gól előnyt kaptak és 5 1/2:5 arányban győztek.

A budapesti, miskolci tűzérek vegyes csapata /Noszky Tamás, Perczell János, Hámary Gaszton és Kovács Dezső/ a 1/2 gól előnyt kapott Magyar Poló Club együttesét /meklenburgi herceg, Alagi Jenő, ifj. gróf Bethlen István és vitéz Horthy István/ 4:2 1/2 arányban verte.

Vasárnap délután 1/2 5 órakor bonyolítják le a Csepel Kupa második fordulóját, amikor a Nádasdy huszárok az Árpád huszárokkal mérkőznek.

Az MTI Sportkiadásának híreiből kiderül, hogy ekkor már igen sok huszár polo club kapcsolódott be a mérkőzésekbe, mint például a **PÁPAI NÁDASDY HUSZÁROK**, akik szépen meg is állták a helyüket.

Értesülhetünk arról is, hogy a Margitszigeti mérkőzésre nem kértek belépőjegyet és említést tesznek egy **Ceglédi** csapatról is.

* Csepel Kupa döntőjében kedden délután a margitszigeti lovaspólópályán a pápai Nádasdy huszárok csapata /Rákossi Ernő, vitéz Kovács Ferenc, Ujhelyi Szabolcs és Imre Dénes/ egy budapest-miskolci vegyes tűzerőgyüttesrel mérkőzött /Perczell János, Noszky Tamás, Hámary Gaszton és Kovács Dezső/. A pápaiak 5 1/2 gól előnnyel indultak és végeredményben 6 1/2:5 arányban győztek.

A 3X két chukkeres körmérkőzésben a vitéz Horthy István, Bunge Lajos, Gyurkovics György és Szemző Imre összedílitása sárga csapat győzött.

A meetinget csütörtökön folytatják.

A margitszigeti lovaspóló pályán vasárnap délután a Csepel Kupa második fordulójában a pápai Nádasdy huszárok együttese /Rákossi Ernő, vitéz Kovács Ferenc, Imre Dénes, Ujhelyi Szabolcs/ a ceglédi Árpád huszárok csapatával mérkőzött /Török Ernő, Makkai Áttila, Gyurkovics György, Szemző Imre/. A két és fél góelőnnyel indult pápai csapat 2 1/2 : 2 arányban győzött és bejutott a keddi döntőbe.

A másodt... három 2 chukkeres mérkőzés egészítette ki, amelyben a Tóth Gyula, dr. Bíró János, Noszky Tamás, vitéz Juhász Ede és Kovács Dezső összedílitása fehér csapat győzött. A legközelebbi játéknap kedden lesz.

Csütörtökön délután a margitszigeti lovaspólópályán 5 csapat mérkőzött a Magyar Poló Club díjának 1. fordulójában a döntőbe való jutásért.

Elsőször a pápai Nádasdy huszárok csapata játszott a Magyar Poló Club együttesével. A 1 1/2 gól előnnyel indult pápai huszárok 3 1/2:1 arányban győztek. Azután a Bem lovastűzérek, a Szondi tűzérek és a jász kun huszárok játszottak 2-2 chukkeres mérkőzést egymás ellen. A Bem lovastűzérek a jász kun huszárok ellen 5:2-re, a Szondi tűzérek ellen 3:2 1/2 arányban győztek és bejutottak a vasárnapi döntőbe. A Szondi tűzérek 1 1/2:1 arányban verték a jász kun huszárokat. Gyakorlójátékkal ért véget a csütörtöki mér.

A legközelebbi játéknapon, vasárnap délután 1/2 5 órakor kezdődnek a küzdelmek, a döntőre 1/2 6 óra tájban kerül sor.

Szeptember 11-én kezdődik a Magyar Poló Club őszi meetingje a Margitszigeten. A nagyszabású versenysorozat elé nagy érdeklődéssel tekintenek, mivel a budapesti csapatok kívül nyíregyházi, ceglédi és egy francia együttes is részt vesz a küzdelmekben. Szeretnénk fog egy amerikai és egy angol játékos is. A Magyar Bajnokság Kupa is oldóntóere körül.

A Magyar Poló Club lovaspólómérkőzései vasárnap délután 1/2 4 órakor kezdődnek derült idő esetén a margitszigeti polópályán. Az első nap a csapatok a honvédelmi miniszter díjért küzdenek. Polópédij nincs.

A Magyar Poló Club őszi meetingje során vasárnap a margitszigeti lovaspóló pályán a honvédelmi miniszter által alapított budapesti vándordíj első fordulóját bonyolították le. A fehér csapat /Kovács Dezső, Bartalis Kálmán, dr. Davay, Rákossi Hubert/ 5:4 1/2 arányban győzött a 1/2 góelőnnyel indult vörös együttes ellen /Szentpály Imre, Depold Miklós, Alagi Jenő, Meklenburgi herceg/. A másodt... gyakorlati játék egészítette ki.

Kedden folytatják a mérkőzéseket.

1939 HAMBURGI GYŐZELEM A BIRODALMI HELYTARTÓ DÍJÁN

Ahogy 1936-ban, (és 1937-ben is) úgy most is Hamburgban került sor a póló versenyre.

Kérdésként felmerülhet, miért nem Berlinben, hiszen ott volt a nagyon szép olimpiai póló stadion. Ennek az az egyszerű a magyarázata, hogy Hamburgban volt a legnagyobb hagyományú póló klub, (*Berlini mérkőzésekről nem is esik szó az Olimpián kívül*) és ezért rendezték tehát mindig itt a mérkőzéseket. (*Lásd az 1939-es EB-t is.*)

(*Az I. Világháború előtt is már 1902-től kezdődően rendszeres mérkőzések voltak a Hamburgi és a Budapesti Polo Club csapatai között, Hamburgban és Budapesten is, miközben Berlini Polo Clubról nincs hír e korszakból sem.*)

A versenyen eleve csak katonai póló csapatok indulhattak. Így csak a Magyar Honvéd Polo Csapat indulhatott. (*Ezért iff. Bethlen István gróf és Mecklenburg herceg, nem játszhatott e csapatban.*) E tornán való győzelmük előre vetítette, a szintén ez évben Hamburgban megrendezett Európabajnoki győzelmet.

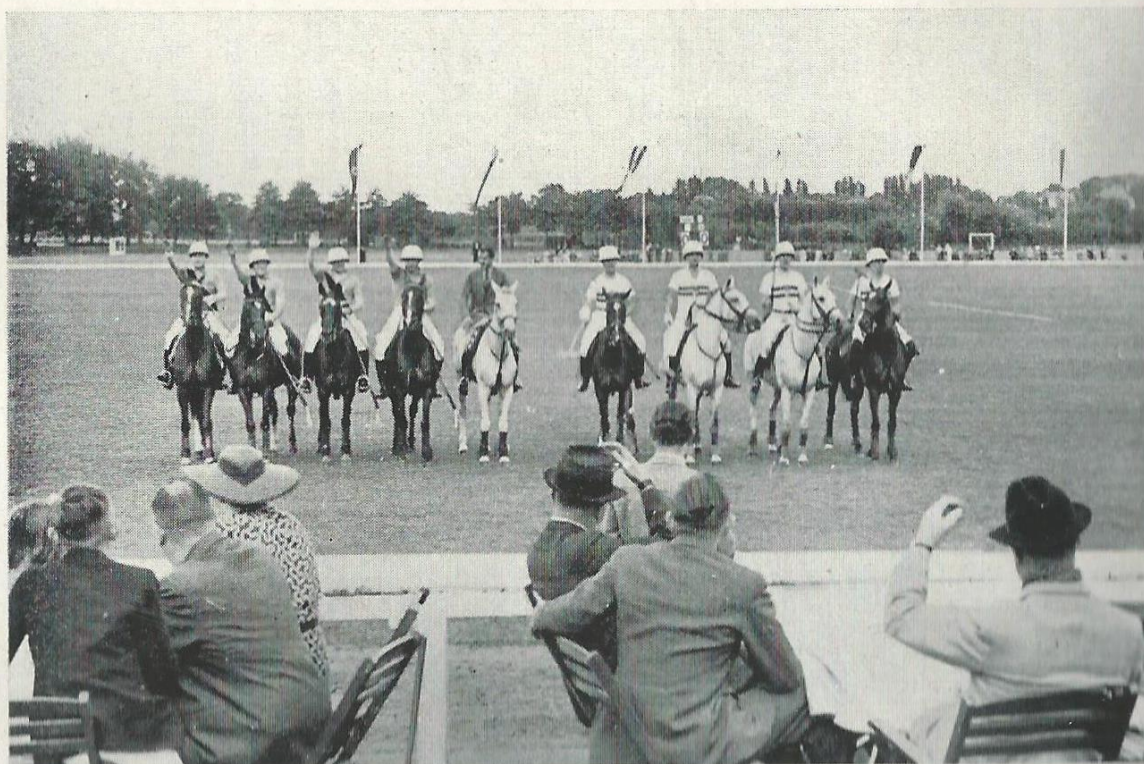
A jó szemű olvasó feltehetően észrevette, hogy a képen, jól látható módon, csak a Német Polo Csapat „*integ*” egyedül, de a közönség soraiból is csak kalapemelés üdvözlésül rá a „*szabodázs*” jellegű válasz.

Pedig a náci Németországban 1939-ben már szinte kötelező volt a náci karlendítés, ahogy Olaszországban is.

A német póló csapat tagjainak át kellett ehhez tenni az ütőjüket a balkézbe, hogy tüntetőlegesen elvégezzék a karlendítést. (*Nekik feltehetően ez kötelezően elő volt írva, azonnal kitették volna őket egyszerűen a csapatból, ha szabotálták volna.*)

Fontos kiemelni, e kép is egy bizonyíték, hogy a magyar politikai vezetés igyekezett távolmaradni a náci ideológiától, még ekkor is a nyugati hatalmakkal való jó kapcsolat ápolását igen fontos szempontnak tartva.

A magyar csapat tagjainak ennek megfelelően eszük ágában sem volt náci karlendítéssel üdvözölni a közönséget. A jobb kezükben tartják a póló ütőjüket, így eleve képtelenség a náci üdvözlést „*elkövetni*”. (*Ahogy a közönség pólót kedvelő tagjai sem szabotálták ezt.*)

1939. HAMBURG. A BIRODALMI HELYTARTÓ DIJA
MÉLYET A HONVÉD VÁLOGATOTT CSAPAT NYERT
MEG

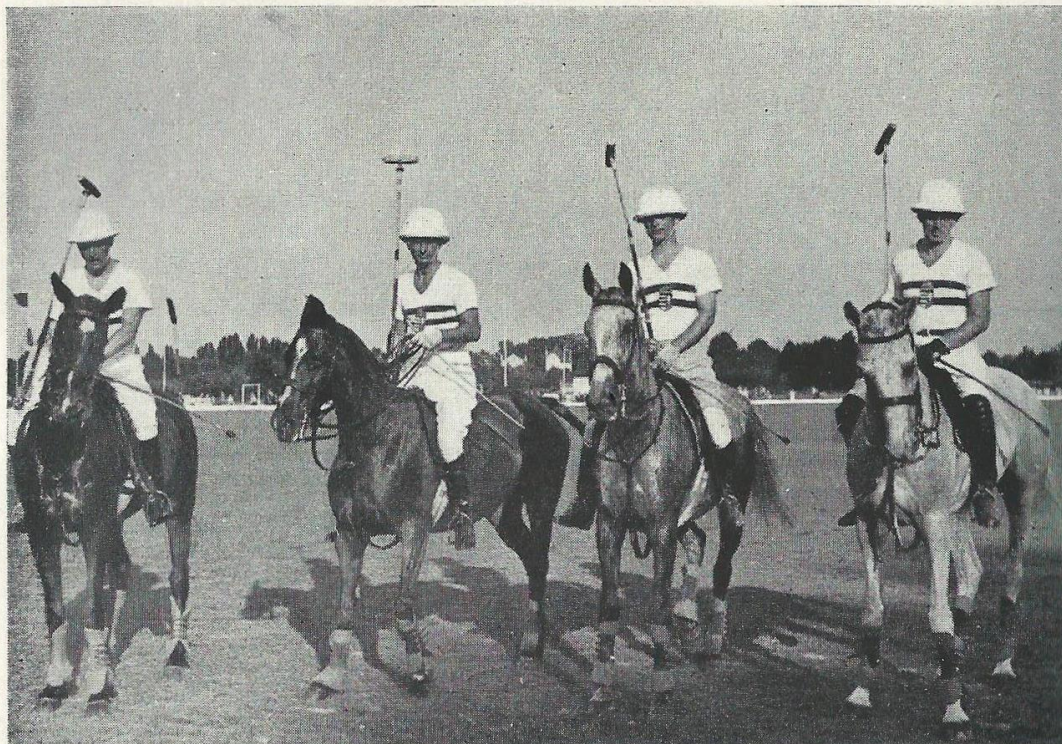
Vitéz Dienes-Oehm szds; Hámory Gaszton szds; Szentpály Imre szds; Kovács D. szds.

1939 HAMBURG AUGUSZTUS 12-20, EURÓPA BAJNOKSÁGI GYŐZELEM

Az 1939-es Birodalmi Helytartó díján való győzelmét követően a Magyar Honvéd Polo Csapat (Kovács Dezső /7/, Szentpály Imre /7/, Hámory Gaszton /8/, Dienes-Oehm Tivadar /?/ összetétellel) volt az esélyese a Hamburgi Európa Bajnokságnak, és a csapat „hozta” is az eredményeket.

Az MTI alábbi híradásából tudhatjuk, hogy a **Németeket 8:5-re a Belgákat pedig 8:4-re verték.**

(A Belgák esetében ez revans volt az ellenük elszenvedett 1937-es Hamburgi vereségre. E csapatunk jóval erősebb handicap értékű is volt.)

1939. A HAMBURGBAN TARTOTT EURÓPA BAJNOKSÁG, MEGNYERTE A HONVÉD POLO VÁLOGATOTT CSAPATA

Dienes-Oehm szds; Hámory szds; Szentpály szds; Kovács D. szds.

1939 Hamburgi EB győztes csapattagok „felezett” ütőkkel

1939 Augusztus 24-i MTI híradás

Augusztus 12.-ike és 20.-ike között a németek rendezésében Hamburgban folytak az idén a lovaspolómérkőzések az európai kontinens bajnok-ságáért. A magyar színeket a honvédtiszti válogatott együttes képviselte a kö-vetkező felállításban: Kovács Dezső százados, Szentpály Imre százados, Hám-ory Gaszton százados és Dienes Oehm Tivadar főhadnagy. A magyar csapat első el-lenfele a német együttes volt, amelyet erős küzdelem után 8:5 arányban vert meg. A belgákat a magyarok 8:4-re győzték le. Ezzel a magyar válogatott a sze-nátus által kitűzött vándordíj védője lett. Augusztus 20.-án a mérkőzések utol-só napján a Hamburgban tartozkodó nemzetek legjobb játékosaiiból alakított kon-tinentális csapattal mérkőzött a magyar együttes, amelyet a tiszti csapat jó formáját igazolva 7:1 arányban vert meg. A jelenlevő katonai és polgári vezetők nagy elragadtatással nyilatkoztak a magyar játékosok kiváló technikájáról és összjátékáról. Általános feltűnést keltett a magyar lovak rendkívüli sebessége és kiváló belovagoltsága is. Jövőre a Margitsziget lesz az európai bajnokság színhelye.

Augusztus 20-án még rendeztek egy Magyarország-Európai kontines válogatott csapat közötti mérkőzést is, melyet 7:1-re fölényesen nyert a magyar csapat. A következő 1940 évben a Margitszigeten tervezték az EB-t, de ennek megrendezését végül a háborús helyzet már feltehetően nem tette lehetővé.

1940 HÁBORÚS VISZONYOK ÉS ESEMÉNYEK

A folyóiratokban ez évben nem jelent meg egy pólós hír sem. Aki ismeri az akkori háborús eseményeket az nem csodálkozhat azon, hogy ez így volt. Inkább az a nagy csoda, hogy ez előtti évben és még a következő években is egyáltalán volt pólós élet. Feltehetően ezzel is az óhajtották demonstrálni (*megtévesztésül*), hogy minden rendben van.

A II. Világháborús események tömörítve:

1936 03 07 Rajna vidék militarizálása. (*Az 1936 Berlini Olimpia előtt! Mégis minden ország ott volt.*)

1938 03 12 Anschluss

1938 09 30 Szudéta vidékre bevonulás, **(1938 11 02 Magyarország visszakapja a felvidék déli részét.)**

1939 03 15 Csehország megszállása. (*Szlovákia német barát állammá válik. Kárpátalja visszaszerzése.*)

(1939 08 12-20 Hamburgi Polo Eb győzelem)

1939 09 01 Lengyelország Német, 09 17 Szovjet megszállása. (**Lengyelek Magyarországon át menekülnek.**)
(1939 11 03 Szovjetek megtámadják a Finneket, akik Németsegítséggel vívják a 1940 03 12-ig tartó „téli háborút”.)

1940 04 09 Dánia, Norvégia náci megszállása.

1940 05 10 Franciaország (Hollandia, Belgium Luxemburg) náci lerohanása.

(1940 06 10 Olaszország hadüzenet Franciaország és Anglia ellen.)

1940 06 Szovjetunió elfoglalta Észtországot, Lettországot, Litvániát, Romániától pedig Besszarábiát.

.....**(1940 08 20 II. Bécsi Döntés Észak Erdély visszacsatolása.)**

1940 nyarán az Angliai csata elkezdődik, majd 1 évig tart.

1940 11 28 Olaszország megtámadja Görögországot. Görögország Angol segítséggel visszaveri a támadást.

1941 03 31 Észak-Afriai hadművelet Egyiptom irányába, Angolok ellen.

1941 04 05 Jugoszlávia kilép a német szövetségből, Németország megszállja, ahogy Görögországot is.

(Bácska és Muravidék visszaszerzése.)

1941 06 eleje Német-Török barátsági szerződés, Anglia megszállja (a Francia területnek számító) Szíriát.

1941 06 22 Németország megtámadja a Szovjetuniót. Sorra csatlakoznak hozzá a szövetségesei.

Svédország, Finnország átvonulást engedélyezett a németnek, Románia, Bulgária német támaszpontokat.

Még Spanyolország és Portugália sem akart kimaradni, 1941 06 24 a Kék hadosztállyal ők is beléptek.

Német által megszállt volt: Benelux államok, Franciaország, Dánia, Norvégia, Lengyelország, Jugoszlávia, Görögország. Körülöttünk mindenhol német csapatok állomásoztak Ausztriában, Romániában, Szlovákiában és a megszállt Jugoszláviában. **Be voltunk kerítve német csapatokkal. Bármikor megszállhattak volna, könnyedén.**

Feltehetően azért nem szálltak meg, hogy bebizonyítsák önként (*valójában területi zsarolással*) csatlakoztunk.

A Németország révén a Bécsi döntésekkel kaptuk vissza a Magyarlakta területeket Felvidék déli részét, Észak-Erdélyt. Kárpátalja, Bácska és Muraköz esetében pedig (*németek által*) megszüntetett országok területéből szereztek vissza az I. Világháborút követően, a Trianoni békediktátumban elcsatolt Magyarlakta területeket. (Ezek ismételt visszavételével könnyen zsarolhatta Magyarországot a náci Német Birodalom.)

1941 06 27-ig Magyarország a béke szigete volt, de Kassai bombázása után Magyarország hadba lépett. Nagy hiba volt, azonban ismerve a körülményeket nyilvánvalóan lépnie kellett, vagy a németek megszállnak. (Utólag ez egyértelmű hiba volt, a Svéd és a „kékhadoszály” jellegű megoldást kellett volna választani.)

1942 novemberében megkezdődik a Sztálingrádnál a Szovjet ellentámadás.

1943 januárjában a voronyezsi offenzíva **(2. Magyar hadsereg a Doni katasztrófában megsemmisül.)**

1943 08 23 bekövetkezik a Kurkszi vereség is,

1943 07 09 Szicíliai partraszállás, 1943 09 08 Olasz kapituláció, melyet követett a Német megszállás.

(Ez nyilvánvalóvá tette, hogy erre a sorsa jut Magyarország is, ha kapitulálna. **A megszállás be is következik**

1944 03 19-én. 1944 10 16 Szállasi hatalomra jut, Horthyt deportálják. Szovjet teljes megszállás 1945 04 04.)

Sokáig tartott a számunkra „békésebb” időszak, sokáig a háborúk messze zajlottak, (1941 06 27-ig Magyarország nem is állt hadban senkivel) ekkor még békében élhetett a magyar lakosság, voltak póló mérkőzések is.

Sokáig abban az illúzióban ringatta magát mindenki, hogy minden rendben. A Németek úgys győznek a Szovjetek felett is olyan gyorsan, mint a Franciák felett is és akkor hamar vége lesz a háborúnak.

A Németek háborús helyzete azonban máshogy alakult. Emiatt, továbbá Horthy Istvánnak **1942 augusztus 20-án** a fronton bekövetkezett halála és az **1943 januárjában bekövetkezett Doni katasztrófa** után már nem lehetett azt mondani, hogy minden rendben zajlik, és ezt követően gyakorlatilag meg is szűnt a pólóélet, még ha ki is adták az 1943-as és az 1944-es évkönyveket a látszat kedvéért. Azokból pontosan az látszik, hogy egyszerűen nem volt miről írniuk a hivatalos, kötelező jelentéseken kívül.

1941 SZEPTEMBER LOVASPÓLÓBAN LEGYŐZTÜK AZ OLASZOKAT

A **Képes Sport** szeptemberi kiadása részletesen tudósított a mérkőzésről:

A két hétig tartó magyar-olasz lovaspólmérkőzés vasárnap zajlott le a **Magyar Polo Club margitszigeti versenypályán**.

A kitűnő olaszok – akik között **Marini** személyében európai hírű játékos is volt – méltó ellenfelet talált a **Magyar Polo Club** csapatában, amely végeredményben **4:2 arányban győzött**.

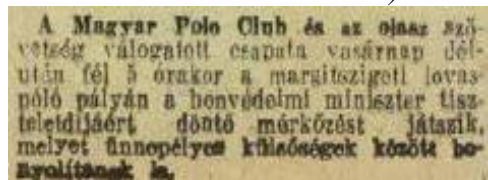
Az olaszok megmutatták, hogy jó lovasok és szinte a vakmerőségig bátor játékosok, a mieink tudása előtt azonban meg kellett hajolniuk.

A döntőt megtisztelte látogatásával a kormányzó és **Talamo márki olasz követ** is.

A **SPORTHÍRLAP 1941 09 17** cikke

(A **NEMZETI SPORT 1941 10 14** cikke már a szezonzáró mérkőzésről ír.)

⁴¹Aich Hubert az **1942-es MPC ÉVKÖNYV**ben is közölt képeket a mérkőzésről.

LOVASPÓLÓBAN

legyőztük az olaszokat

A két hétig tartó magyar-olasz lovaspólmérkőzés vasárnap zajlott le a Magyar Polo Club margitszigeti versenypályáján. A kitűnő olaszok — akik között Marini személyében európai hírű játékos is volt — méltó ellenfelet talált a Magyar Polo Club csapatában, amely végeredményben 4:2 arányban győzött. Az olaszok megmutatták, hogy jó lovasok és szinte a vakmerőségig bátor játékosok, a mieink tudása előtt azonban meg kellett hajolniuk. A döntőt megtisztelte látogatásával a kormányzó és Talamo márki olasz követ is.

A mérkőzés előtt gyakorlatozik a ló és lovasa

Érdekes mezőnyjelenet: visszafordulás az elhagyott labda után

A kormányzó aranyserlege és a művész tiszteletdíjak

A kormányzó, jobbján Talamo márki olasz követtel, a mérkőzésen

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. Ty. Léva. A KISOK címe: Budapest, V. Béklyó utca 5. — J. J. Rimaszombat. Csak az I. évfolyam 16-os számát keressük: azt már most is visszaváltjuk. Az előfizetők szerzői bármikor teljesíthet, az évi előfizetés ára azonoszerint 10 pengő.

KÉPES SPORT

Győztes válogatott lovaspólcsoportunk: gróf Bothien István, gróf Bothien István, Tóth Gyula, Alsch Hubert

⁴¹ Aich Hubert M.P.C. 1942 Évkönyve

1941. MARGITSZIGET: OLASZ—MAGYAR MÉRKŐZÉS,
A KORMÁNYZÓ ÚR ARANYSERLEGÉT MEGNYERŐ
GYŐZTES M. P. C. CSAPAT

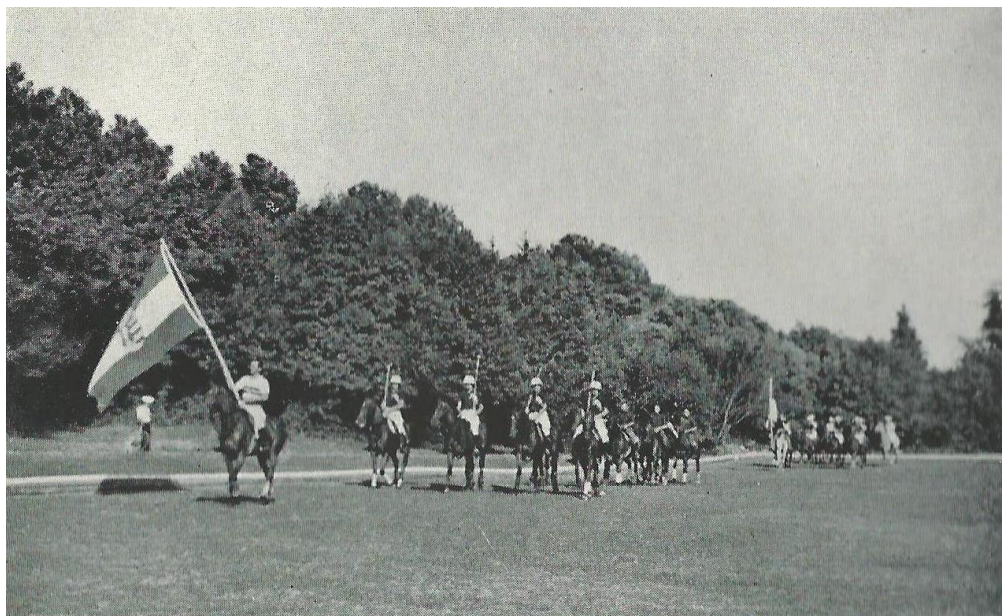
Bethlen István gr., Horthy István; Toth Gyula és Aich Hubert.

1941. A KORMÁNYZÓ ÚR Ö FŐMÉLTÓSÁGA ÁLTAL
ADOMÁNYOZOTT NÉGY ARANYSERLEG

1941-ben a M. P. C. válogatott csapata nyerte meg az olasz válogatott elleni döntőben.
(Zingone, Franco, Noe, Marini.)

1941 BRIONI GYŐZELEM AZ OLASZ CSAPAT FELETT

1941. BRIONI: OLASZ—MAGYAR MÉRKŐZÉS

Bevonulás a döntő mérkőzésre.

1941. A FENTI MÉRKŐZÉS MAGYAR GYŐZTESEI

Aich Hubert; Bethlen István gr.; Horthy István; Sorg Jenő. — Ugyanez a csapat 1940-ben megnyerte a magyar bajnokságot, 1941-ben a Kormányzó Úr aranyserlegét az olasz válogatott és a Honvéd Polo csapatok ellen.

1942 MARGITSZIGETRŐL A RÁKOS HONVÉD POLOPÁLYÁRA

1942-ben a Margitszigeten az ott folyó kútúrások miatt akadályoztatva volt a póló sport.

(Feltehetően a lakosság biztonságos ellátása érdekében tarthatták fontosnak, hogy a város közepén is legyenek kutak, már az esetleges bombázásokra is készülve.

Hámory Gaszton kapcsán volt korábban megemlítve, hogy a Duna alatt is alagutat építettek hasonló okból, ott az elektromos hálózat biztonságos átvezetése érdekében.)

ARÁKOSI HONVÉD POLOPÁLYA ÉS CLUBHÁZA

1942. RÁKOS, HONVÉDPOLOPÁLYA. A M. P. C. VÁLOGATOTT CSAPATÁNAK UTOLSÓ EGYÜTTES JÁTÉKA.
A NÉHAI KORMÁNYZÓHELYETTES ÚR
ŐFŐMÉLTÓSÁGÁVAL

A mecklenburgi hercegnő; Sorg Jenő, a néhai Kormányzóhelyettes Úr; Bethlen István gr.; Aich Hubert.

Horthy Istvánnak *(akkor már kormányzó helyettes)* ez volt az utolsó nyilvános póló mérkőzése, mert utána kiutazott a frontra, hogy vadászrepülő pilótaként *(vállalva a vele járó jelentős veszélyt)* együtt harcoljon a magyar katonákkal, és mint ismeretes 1942 augusztus 20-án gépe lezuhant és ő szörnyethalt.

1942 M. P. C. ÉVKÖNYVE

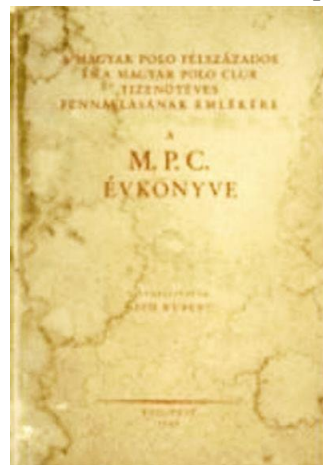
2016 nyarán egy idősebb úr átadott egy könyvet, mondván itt van a legjobb helye. A könyv már újrakötött formában volt, eredeti borítója hiányzott. Egy árverési katalógusból származik a mellékelt eredeti borító kép.

A MAGYAR POLO FÉLSZÁZADOS
ÉS A MAGYAR POLO CLUB
TIZENÖTÉVES
FENNÁLLÁSÁNAK EMLÉKÉRE

A
M. P. C.
ÉVKÖNYVE

összeállította
Aich Hubert

BUDAPEST
1942

A könyv belső oldalai tökéletes állapotban megmaradtak, és igen sok értékes adatot tartalmaznak, közte az akkori taglista, a meglévő és az alakulóban lévő klubokkal. *(Ez a könyv végére, mellékletként lett elhelyezve.)*

Az 1942-es kiadvány leírja a magyar póló sport történetét a kezdetektől és az MPC megalakulást követően eltelt 15 év pólós eseményeinek is igyekezett emléket állítani, melyről több képet is közöl.

(E képeket és a könyvben leírtakat több esetben is fel tudtuk használni e könyv és az I. Világháború előtti pólós korszakról szóló könyvben is.)

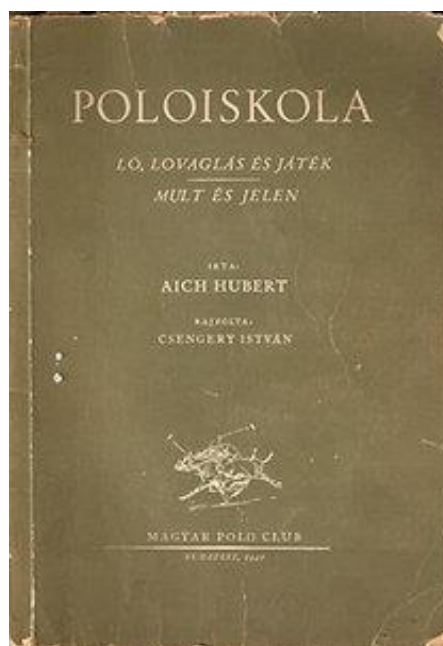
A felsoroltakból is látható módon a magyar póló sportélet igen fejletté és sikeressé vált már erre az időszakra.

A kiadványban az 1942 november 3-án elhunyt alapítóra **Heinrich Borwin mecklenburg hercegre** is megemlékeznek, *(lásd a könyv elején a teljes szöveg)* ahogy a klub 1942 augusztus 20-án repülőszerencsétlenségben elhunyt elnökéről v. nagybányai **Horthy Istvánról** is. *(Ez utóbbiak is közrejátszhattak az évkönyv ilyen terjedelmű kiadványának. Ezt megelőzően csak egy, az 1928-as évkönyvet adtak ki.)*

Ez utóbbi esemény előre vetítette az 1943 januárjának szörnyű harctéri tragédiáját, a Donkanyari vereséget. *(A későbbi 1943-as, majd 1944-es MPC évkönyv kiadványok, ehhez képest meglehetősen vékonyak, és alig tartalmaznak fontos információt. Mivel a pólóélet ez időre gyakorlatilag megszűnt.)*

Az 1942-es évkönyv második felében kiadásra került Aich Hubert által szerkesztett POLOISKOLA mű később önálló kiadásban is megjelent.

E műben a szerző gondosan leírta lovaspóló számára fontos információkat, melyek döntő része ma is fontos és érdekletes.

1942 POLOISKOLA

Idáig is több újságcikkben írtak már a pólóról, játékszabályiról és előadást tartottak e témában.

A PÓLÓISKOLA kiadványt megelőzően **Bartalis Kálmán** az 1938-as **KATONAI SZEMLE**BEN írt e róla.

Tehát nem előzmény nélküli volt e téma, ugyanakkor igen fontos, mert teljes körűen leírt mindent pontosan e témában, és gyakorlatilag a mai napig az alapvető szabályok nem változtak azóta sem a pólóban.

A Rendszerváltást követően, az 1992-es újrakezdéskor is fontos szerepe volt a műnek. Ki lett keresve a könyvtárból és azt minden magyar pólójátékos el tudta olvasni saját anyanyelvén, így az akkor még bonyolultnak tűnő szabályokat is meg tudta érteni.

A mai póló szabályok csak kicsit változtak, a modern korban létrejött fejlődésekhez való alkalmazkodással.

Ilyen legfontosabb változások például, hogy jobb oldalról is lehet pussolni („lenyomni” a másik játékost), kivéve „Full size” (felemelt helyzetből teljes erővel történő erőteljes) ütés közben, a másik pedig a hirtelen fordulást tiltó szabály, a biztonságosabb játék érdekében.

A PÓLÓISKOLA könyv ajánlott olvasmány most is mindenki számára, ha pólózni óhajt. Néhány fontos, vagy érdekes részt érdemes külön kiemelni.

A PÓLÓ LÓ már nem „Pony” régóta. (162-167 cm szalag méretet javasolt e könyv szerint is. A táblázatban látszik az időrendi változások. A magasság növekedés a magyar lovak használatának kedvezett.)

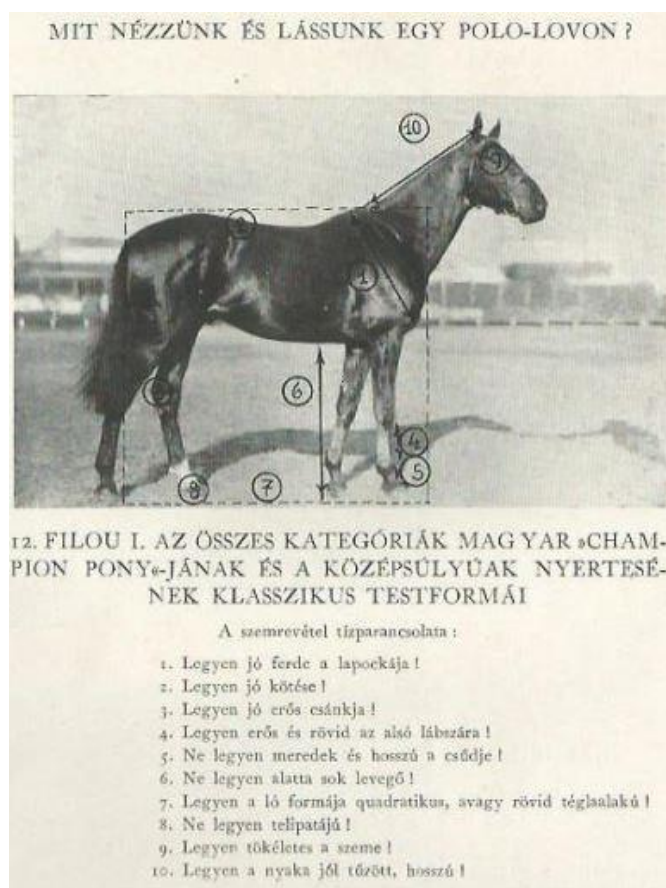
	India	Hurlingham	Poloiskola
marok	13,20	14,20	16,44
cm	134,11	144,27	167,00

(Manapság is csak az eredményesség szab határt. A túl nagy és hosszú ló nem elég fordulékony, nem tud elég gyorsan megállni, indulni. A túl kicsi lovat viszont könnyű lenyomni, vagy lehagyni.)

Az Argentin polo pony lovat tartják a legjobbnak, de ők is Angol telivéreket használnak fedezetésre a „gyorsítás” érdekében. Számos nemzet pedig saját lovait használja, kitűnő eredménnyel. Magyarországon azt a praktikus megoldás működik, hogy a pólózásra már alkalmatlan Argentin kancákat vették tenyésztésbe, Angol telivér csődörökkel fedeztetve, de az erre alkataban, vérmérsékletében alkalmas, kisebb testű magyarországi lófajtákat is igénybe vehetik pólózásra, tökéletes eredménnyel. (Kisbéri, Gidrán, Furioso-North Star, Magyar félvér, Angol telivér.)

Lovak edzése, legeltetése és az új játékos kérdésköre:

Az új játékosok (olyanok, akik már korábban is valamilyen sportot, főleg csapatjátékot űztek) igen nagy előnyben vannak, mert könnyebben lesznek jó pólójátékosok, mint a jó lovasok. Egy jó csapatjátékost — hockey, labdarúgó — könnyebb a polohoz elegendő lovaglásra megtanítani, mint a jó lovaszt a csapatjáték lelki közösségére betanítani.

Ha lovászod nem megfelelő, magad pedig akadályozva vagy a jártatásban, úgy szigorúan hagyd meg: a lovász csak csikózáblával, lépésben és kevés, egyöntetű lassú ügetésben jártasson ! A ló kellő kondícióban tartásához szükséges az első és a második etetés között egy legalább másfélórás munka lépés és ügetés, — felváltva — dél után pedig a második és harmadik etetés között bátran elbírd egy-egyórás lépést és egy kevés vágat, ami 5—10 percig tartson, az időt fokozatosan emelve.

Játékok közé eső üres napokon egy-egy háromnegyedórás séta elegendő az esetleges izomláz eltüntetésére.

Ha legeltetésre lehetőség van, azt el ne muldászd, mert az hasznos úgy a ló vérének, mint a szőrzetének.

Érdekes teória a PÓLÓISKOLA könyvben, hogy a póló szó a Tibeti „*pulu*” szóból ered, ami terelőt jelent, ahogy a magyar puli is erre szolgál.

A **Manipurban** a játékra használt „*chaugan*” kifejezés pedig az ütőre a „csákányra” (Török nyelveken is hívják, Perzsául pedig „*csogan*”) vonatkozott. Az ott használt lovak pedig a székelly mokány, vagy a kárpát-aljai hucul lovakhoz hasonlítanak.

A könyvben leírják, hogy a póló játéknak kiterjedt irodalmi emlékei vannak a Bizánci, Perzsa, Kínai, Indiai irodalomban, melyek a középkori lovagi tornákhoz hasonlatos módon is zajlottak.

Két különös részt érdemes kiemelni. Az egyik, hogy már akkor is voltak női pólójátékosok (nem dáma nyeregben), akik egy irodalmi műben a perzsa császár kegyeiért harcoltak. (A leírás szerint 70 női játékos.)

1150 körül elhalt Nizámi udvari poéta is, aki *Kusru Parvez* (Chosroes, Krösus) perzsa király történetét írta meg lovagi verses regénnyé. A király a magyar Honfoglalás előtt háromszáz évvel uralkodott Perzsia trónján. Háremének első asszonya, *Shirin* császárkisasszony bizánci keresztény görög nő volt, kitűnően kezelte az ütőkalapácsot. Jó játékos volt a Hárem többi nője is. Egy ízben egyszerre hetven nő kergette a labdát a mezőn, közöttük az első feleség versengőtársa is. Férfinyeregben ültek, perzsa módon nadrágosan, arcukon fátyollal. Mindnyájan a Király kegyeiért vetekedtek. A játékban a legügyesebb a Királyné vetélytársnője volt, a Király, aki maga is beleegyezett a kergetődzésbe, szenvedélyesen beleszeretett és őt tette meg első feleségévé.

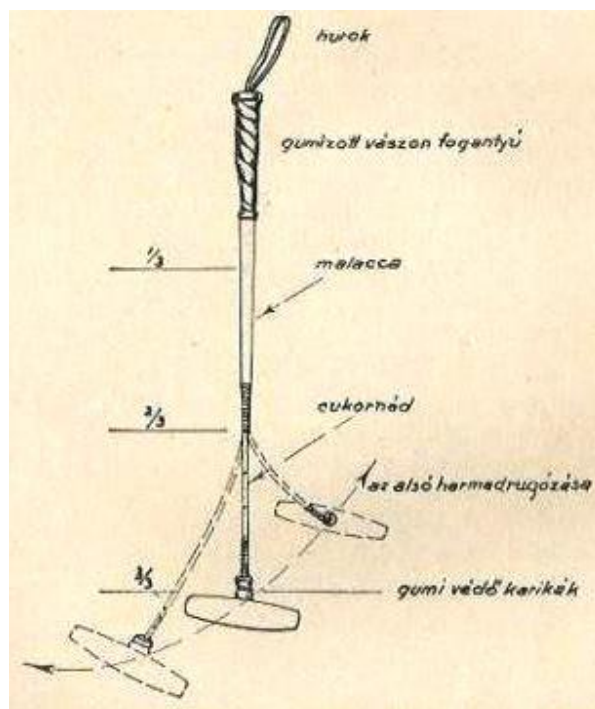

Perzsiai női pólós csapatok küzdelme

A másik igen érdekes észrevétel, hogy Konstantinápolyban az ottani császári magyar testőrök feltehetően már pólóztek a 9. században.

Konstantinápolyban *Hovhannesz Komnénosz* és *Aleksziosz Komnénosz* bizánci Kaisarok, vagyis Császárok idején az udvari nemesség játéka volt a Polo. Ha idevágóan meggondoljuk, hogy a 9. században a bizánci Császároknak magyar lovastestőrei voltak, akiknek még a lótakaró magyar szűrét is formaruhának vette át a bizánci udvar, megtaláltuk a keleti türk Terelő-játék, a Pólojáték közvetlen magyar ősi-sége gyökereit is.**

Az Olimpia ütőnél felfigyelt „*furcsaságra*” is magyarázatot ad, ugyanis a könyv is malacca-bambusz „*felezett*” nyelű ütőket javasol, az ütő felső részének kellő szilárdsága és a végének kellő rugalmasságának biztosítása érdekében.

AICH HUBERT 5 HCP, MPC ÉVKÖNYV & POLOISKOLA ÍRÓJA

Aich Hubert az **1942-es MPC ÉVKÖNYV** és a **POLOISKOLA** kiadvány írója. További érdekes információkhoz sikerült jutni róla és nem csak a pólós történeteiről.

⁴²**1928 április HÚSVÉT HÉTFŐJÉN VOLT PESTEN AZ ELSŐ LOVASPÓLÓ MÉRKŐZÉS 12:1 arányban győzött a Polo Club vörös dresszes csapata**

A **Magyar Polo Club** húsvét hétfőjén tartotta ez idei első lovaspóló-mérkőzését a **Vérmezőn**. A napsugaras tavaszi délutánon autók hosszú sora szállítja a pályához az előkelő közönséget.

Út vannak Horthy Miklós kormányzó feleségével és leányával, ifjabb Horthy Miklósné, gróf Bethlen Istvánné, Borwin a mecklenburgi herceg felesége, Parry Jones angol katonai attasé és felesége, Schön német követ, Bárczy államtitkár, Scitovszky Tibor és mások.

A Polo Club két csapata áll egymással szemben. Vörös dresszben játszanak: a mecklenburgi herceg, ifjabb gróf Bethlen István, M. Parry Jones és Kovács Dezső, kék dresszben: ifjabb Horthy Miklós, ifjabb Horthy István, **Aich Hubert** és N. Kearus. A bírói tisztelet báró Berg Tibor látja el. A játékosok tisztelegnek a közönség előtt, majd a középre vonulnak.

Egy 1934-es hírből kiderül, hogy **Aich Hubert** a **Dréher Sörgyár** igazgatója volt. Ennek előzményei: **Aich Ferenc (1803-1873)** Dreher Antal sógora lett miután elvette annak leány testvérét.

⁴³Rokonságban került az **Aich család** a promontori sörgyárat birtokló Haggenmacher családdal is.

Ifj. Haggenmacher Henrik 1884-ben feleségül vette Aich Emmát (1866-1954) és így veje lett Aich Ferencnek (1835-1903), a Dreher-féle sörbirodalom magyarországi ága vezetőjének.

Ifj. Haggenmacher Henrik legfiatalabb húga pedig 1898-ban feleségül ment Dreher Jenőhöz (1873-1948). (*Magyarországi söripar centralizációjának egyik útja ez volt.*) A házaspár a martonvásári Brunszvik-kastélyban élt, melyet a Dréherék 7500 hektáros birtokkal együtt 1897-ben vásároltak meg Habsburg József Károly főhercegtől.

Újabb érdekes hír:

⁴⁴**SIKKASZTÁS SZABADKÁN – 1934. OKTÓBER**

Róth Jani segélykiáltása a belgrádi börtönből egy pesti barátjához!

„Kérem mindent elkövetni, hogy minél hamarabb Pestre mehessek, mert egy-két nap és jöhet az Őrültekháza” – írja a börtönből kicsempészett levelében.

Hat héttel ezelőtt egy fiatalember érkezett Belgrádba a Simplon-expresszsel. A pályaudvarról a Hotel Moszkvába hajtattott, szabályszerűen kitöltötte a bejelentőlapot: Eugen Roth, banquier, Paris. A bejelentőlap elkerült a rendőrségre, ahol már ott volt a budapesti rendőrség körözőlevele, amely szerint Róth Jenő, jelenleg párizsi lakosú bankár feltalálása esetén letartóztatandó s a kiadatási eljárás megindításáig őrizetben tartandó. Belgrádi tartózkodásának másnap reggelén Róth Jenőt letartóztatták s beszállították a belgrádi börtönbe.

A körözést a budapesti rendőrség annak a feljelentésnek az alapján adta ki, amelyet Aich Hubert budapesti lakos, a Dreher-sörgyár igazgatója tett Róth ellen aranyletét elsikkasztása miatt.

Róth Jenő annakidején tudvalevőleg a Magyar Jenő szabadkai földbirtokossal való kétszázezer pengős elszámolási differenciája miatt szökött meg Budapestről, ezt és valamennyi egyéb ügyét azonban azóta megegyezéssel elintézte, de megállapodott Aich Huberttel is június 13-án, hogy Aichnak követelését részletekben rendezni fogja s a megállapodás létrejöttékor le is fizetett 2000 pengőt készpénzben **Aich Hubert** budapesti ügyvédjének, dr. Horváth Istvánnak kezeihez.

Aich akkor a budapesti ügyészségen már feljelentette Róthot, de a kiadatási eljárás költségeit nem tette le s a megállapodás egyik pontja úgy szólott, hogy amennyiben ez év július 16-án Róth további 1500 pengőt juttat el hozzá, a kiadatási költségeket nem is fogja az ügyészségnél letétbe helyezni, mely esetben a körözésnek további következményei Róthra nem is lehettek volna. Róth július 16-án nem fizetett és 17-én délelőtt **Aich ügyvédje** letette a kiadatási költségek biztosítására szolgáló háromszáz pengőt a budapesti ügyészségnél, úgyhogy a július 26-án Belgrádba érkező Róthot letartóztatták.

E két érdekes hír mellett igen sok pólós híradásban szerepel Aich Hubert neve e könyvben is.

Ő adta ki az 1943-as és az 1944-es évkönyveket is. Ez utóbbiakban 5-ös hcp értékeléssel szerepel a taglistában, amely kiemelkedően jó pólójáték tudást jelent. (*Lásd mellékletben.*)

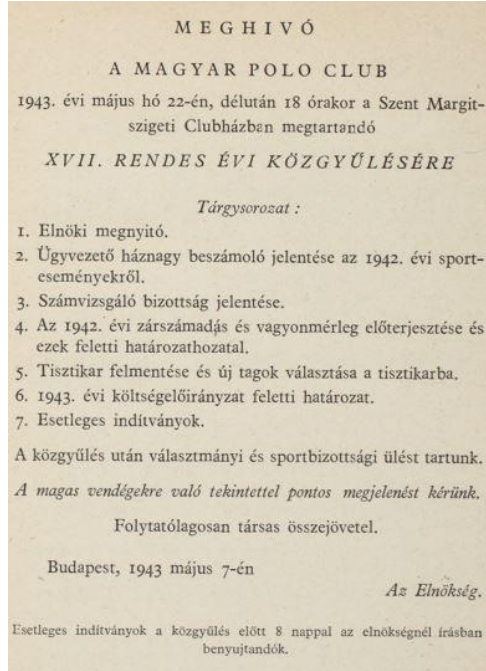
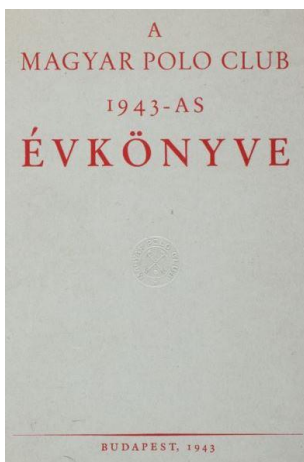
⁴² <http://www.huszadikszazad.hu/1928-aprilis/sport/husvet-hetfojen-volt-pesten-az-első-lovaspolo-merkozes>

⁴³ https://hu.wikipedia.org/wiki/Haggenmacher_Henrik

⁴⁴ <http://www.gradsubotica.co.rs/sikkasztasok-szabadkan-1934-oktober/>

1943-AS MPC ÉVKÖNYVE, IFJ. HORTHY MIKLÓS MPC ELNÖKE 1943 05 22-TŐL

Az 1943-as évkönyv is több igen fontos információt tartalmaz. Egy új címet is bemutatott.

Az **1943 május 22-i** közgyűlésen megemlékeztek az elhalálozott Horthy István MPC elnökről, Mecklenburg hercegről és az **ifjabb Horthy Miklóst** választották meg elnöké.

Beszámoltak az 1942-es sporteseményekről. 8 tavaszi mérkőzés volt melyen még Horthy István is szerepelt. Ősszel pedig 15 „kevert” mérkőzés volt. Sikereknek tudható be, hogy **140 taggal bővült** a taglista.

Az MPC 15 éves és a magyar polo félévszázados emlékére kiadott 1942 ÉVKÖNYV és a PÓLÓISKOLA **5000 pengő** bevételt eredményezett, amit kegyeleti célra fordítottak.

Beszámoltak arról, hogy 1943-ban a háborús helyzet miatt sokan bevonultak a tagok közül, ezért és a mivel a „*lótáp le lett szálítva*”, ezért a mérkőzéseket is redukálni kellett, valamint az olasz meghívást is le kellett mondani, továbbá a Margitszigeti pályát sem tudták használni a kútúrások miatt, ezért a Rákosi Honvéd pályán játszanak.

Az évkönyvben megjelentetett költségvetés is jól mutatja, hogy a háború miatt megszorításokat kellett a költségvetésben is megtenni. Míg 1942-ben 32 000 pengős volt a költségvetés, 1943-ra már csak 10 000 pengős tervet állítottak össze.

A MPC 1943 május 22-i évi rendes közgyűlésén bemutatott és könyvei alapján lezárt 1942 évi pénztárforgalmának kimutatása:

PÉNZTÁRFORGALOM			
Bevétel	Pengő	Kiadás	Pengő
Pénzkészlet	650 96	Margitszigeti Club és pályabér ...	2 700 00
Postakékpénztár	1 998 27	Pályafenntartás (Rákosi) és Sziget	764 10
Postakékpénztári kamat	73 24	Építéskarbantartás	7 499 32
Pályabevétel és kiárlatás	10 000 00	Irodai kiadások	1 293 31
Adományok	7 548 65	Titkári tiszteletdíj	1 060 00
Tagdíjak	5 119 80	Személyzeti javadalmazás	769 72
Befolyt díjakra	198 50	Kellékek	5 460 44
Vegyes	6 361 00	Vegyes költségek	7 350 35
		Készpénzmaradvány	279 17
		Postakékpénztárral	4 774 01
	31 950 42		31 950 42

A MPC 1943 május 22-i közgyűlésén felolvasott előirányzat 1943. évre vonatkozólag:

ELŐIRÁNYZAT			
Bevétel	Pengő	Kiadás	Pengő
Tagdíjak	5 000 00	Pálya, Clubházbér	2 700 00
Adományok	4 000 00	Irodai kiadások	1 500 00
Vegyes	1 000 00	Titkári javadalmazás	1 500 00
		Leltárkiegészítés	1 000 00
		Rákosi pálya hozzájárulás	800 00
		Telefon	500 00
		Kellékek	800 00
		Személyzeti javadalmazása	1 200 00
	10 000 00		10 000 00

Budapest, 1943 május 22.

A klubtagok részére összeállított „*Fontos tudnivalók*” is érdemes áttanulmányozni. Ebből kiderül, hogy tavasszal **május 1-től július 15-ig**, majd **szeptember 15-től november 15-ig** volt a tavaszi és őszi pólószezon a Rákosi Honvéd Pólópályán. „**Training BÁRMIKOR, DE NEM A VERSENYPÁLYÁN**”

FONTOS TUDNIVALÓK! MINDEN T. TAG SZIVES FIGYELMÉBE!

A Magyar Polo Club székhelye és titkársága:
Szent Margit-sziget, Clubházban.
Hivatalos napok és órák: kedd, csütörtök 5-től 7-ig. Tel.: 115-592.
Téli Clubhelyiség: Dunapalota-Ritz. Tel.: 184-850.
Clubvacsorák* és bridge-esték hétfőn 7-től, feliratkozás szombaton 12-ig a Clubházban.
Titkár: DÜRR MAJOR ÉVA, Újpest, Virág-utca 32. Telefon: 295-142.
Clubház gondnoka: KISS ÁRPÁD.
Sürgőny cím: POLO BUDAPEST.
Cheque-számla ptakt.: 8998.
Tavaszi meeting: MÁJUS 1-től JÚLIUS 15-ig.
Őszi meeting: SZEPTEMBER 15-től NOVEMBER 15-ig.
Játéknapi: továbbiakig, SZERDA 15:30h, VASÁRNAP 10h, pontos kezdet.
Training } BÁRMIKOR, DE NEM A VERSENYPÁLYÁN!
Ütőgetés }
Training-mérkőzések: A RÁKOSI HONV. POLOPÁLYÁN (bejárat a Fehér-útról).
Honv. pálya- és clubházgondnok: UNGER JÁNOS.

* (Ár ezidőszert borralalóval P 6 00.)

Istállók: FERENC JÓZSEF LOVASSÁGI LAKTANYA (Kerepesi-út).

Istálló- és polomester: TÁRNOK JÓZSEF.

ANDRÁSSY-LAKTANYA, Hungária-körút.

VILMOS-LAKTANYA, Hungária-körút.

A MPC ügy. alelnöke: Aich Hubert, I., Uri-utca 16. Tel.: 161-003 hiv. 426-526.

A Honv. Polo Liga titkára: Hámory Gaszton őrnagy, I., Uri-utca 68. Tel.: 160-516, hiv. 258-860.

A MPC csapatkapitánya: ifj. Bethlen István gr. Tel.: lak. 164-285, hiv. 297-222.

A Honv. pályafelügyelő és csapatkapitány: Kovács Dezső alezr., I., Fortuna-utca 7. Tel.: 360-576.

1943-as MPC taglista

A taglista alapján kiderül, hogy a **194 MPC klubtag közül csak 48 tényleges pólójátékos volt**, ugyanis *(végre első alkalommal)* a taglistán a játékosoknál beírták a handicap értékelését is. *(Ezt szerepeltetjük az adott játékos életrajzában.)* Beírták a belépés dátumát is. Ami viszont mai szemmel már nagyon furcsa a pontos lakcímüket és telefonszámukat is.

A handicap értékben elől álltak az 1939-es Hamburgi Eb-n *(Dienes-Oehm T. nem volt MPC tag, Hámory G. /8/, Szentpály I. /7/, Kovács D. /7/)* és az Olimpián *(előbbieken kívül még ifj Bethlen I. /8/, Bartalis K. /5/)* szerepelt játékosok, de sok ismert és új név is feltűnik.

A 7-8-as hcp értékelések igen feltűnőek a mai helyzethez képest, amikor 1-2 gólosak a legjobb magyar játékosok. *(Igaz ezt kompenzálандó 3-5 gólos argentin játékosokkal játszanak ma.)*

Feltehetően ekkor még kevés magas hcp értékelésű argentin játékos játszott Európában, *(manapság a legjobb 10 gólos argentin játékosokhoz viszonyítva, jóval alacsonyabb hcp értékelések vannak)* így az angol játékosokhoz viszonyítva állapíthatták meg ezen magas értékeléseket. Így is szívdobogtató tudni, hogy voltak ilyen magas, 8-as hcp értékelésű magyar játékosok.

8-as hcp értékelésével elől állt ifj. Bethlen István gróf és Hámory Gaszton. *(Aki 1944 őszétől már csak 7 hcp-es.)*

7 gólos volt Kovács Dezső és Szentpály Imre.

6 gólos Gyurkovics György, Sorg Jenő.

5 gólos Aich Hubert *(az 1942-ES MPC ÉVKÖNYV és PÓLÓISKOLA szerzője)* **Bartalis Kálmán**, Kovács Ferenc, Újhelyi Szabolcs.

4 gólos Dépold Miklós, Mihályi Iván, Nadányi Károly, **Tóthvárad-Asbóth András.**

3 gólos Lipcsey Márton, Szilágyi Dezső, Szill Gellért, **Tost Gyula**, **Wenckheim József gróf.**

Az ismertebb nevek közül feltétlenül ki kell emelni **Andrássy Géza gr.** nevét, akinek 0 volt a hcp értékelése és a lista szerint 1942-ben lépett be az MPC-be. Ő az 1938-ban meghalt **gróf Andrássy Géza** 1920-ban született unokája. *(Ő a család belléri főág utolsó férfitagja 1997. február 19-én hunyt el a lichtensteini Vaduz-ban.)*

Andrássy Mihály gróf (1893-1990) Andrássy Aladár unokájának neve is szerepel a taglistán hcp értékelés nélkül.

Más híres neveket is fel lehet fedezni: **Illy Gábor** (1), **Kegl György** (0), **Odescalchi Miklós hg.** (1), **Pallavicini Sandro** (2), **Pucher József** (0), **Rohonczy Imre** (2) **Teleki Károly gr.** (2)

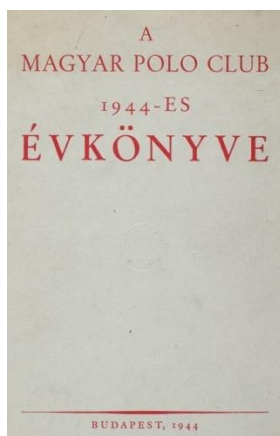
Nagyon kevés játékos (6) volt már ekkor a kezdeti 1927-1928-as évekből, mindössze 4 játékos az 1930-as évekből és nagyon-nagyon sok 1942-1943-as belépéssel.

A Magyar Polo Club tagjainak névsora :

HCP	Telefoni	Belépett	Telefon
5	1.	ADDA ALFRÉD, nemes, ezr. VIII., Szentkirályi-u. 27.	1943. 144-661
	2.	Adda Alfrédné, nemes, VIII., Szentkirályi-u. 27.	1943. 144-661
	3.	Aich Hubert, I., Uri-utca 16. ...	1927. 426-526 i.
	4.	Aich Hubertné, I., Uri-utca 16. ...	1942. 161-003 L.
	5.	Almássy Imre gr., Veres Pálné-u. 10., Felsőpetény, Nógrád m.	1942. 383-522
	6.	Almássy Imréné gr., Veres Pálné u. 10. Felsőpetény, Nógrád m.	1942. 383-522
	7.	Almássy Polette gr., IV., Eskü-út 6.	1943. 380-280
0	8.	Andrássy Géza gr., VIII., Eszterházy-u. 42., Tóalmás	1942. 139-820
	9.	Andrássy Mihály gr., II., Jégverem-u. 2.	1942. 150-894
	10.	Andrássy Mihályné gr., II., Jégverem-u. 2.	1942. 150-894
	11.	Anfuso Filippo olasz követ, VIII., Eszterházy-u. 40.	1942. 136-357
	12.	BÁNYFY MIKLÓS Gr., VIII., Reviczky-u. 5.	1928. 130-094
	13.	Barczy Hanna, I., Várók-u. 2.	1943. 352-142
5	14.	Bartalis Kálmán ezr., III., Eszter-u. 21.	1928. 152-125
0	20.	Bekény Béla ezr., XIV., Ajtosi Dürer-sor 9.	1942. 424-581
8	30.	Bethlen István gr. ifj., II., Virág-árok-u. 19.	1927. 297-225
1	37.	Cholnoky Imre, ifj., IV., Petőfi Sándor-u. 3.	1942. 189-715
0	35.	Censi Ludovico, VII., Damjanich-u. 12.	1942. 223-823
4	42.	Dépold Miklós vezérőrnagy, V., Vilmos császár-út 44.	1938. 121-910
0	47.	Draskovics Péter gr., Dunapalota	1943. 184-850
3	57.	Feuchtersleben Cornél, X., Kerepesi-út 49.	1943. 338-713
1	65.	Gschwindt György, I., Dobren-tey-u. 8.	1942. 155-600
6	66.	Gyurkovits György alezredes Ferenc József lakt., Kerepesi-u. 49.	1942. 149-773
8	73.	Hámory Gaszton őrn., Hadik-laktanya, I., Uri-u. 68.	1934. 258-860
0	78.	Hornyánszky Viktor, I., Pauler-utca 13.	1942. 114-322
1	82.	Illy Gábor, II., Donáti-u. 16.	1927. 290-509
0	83.	Inkey Péter br., I., Szent János-tér 5.	1942. 353-906
0	85.	Kegl György, Csala, Fehér m. ...	Szfehérv.
0	88.	Kertész Nándor, II., Bogár-u. 29.	1942. 355-116
7	92.	Kovács Dezső alez., I., Fortunau. 7.	1928. 360-576
5	93.	Kovács Ferenc szds., X., Kerepesi-út 49.	1943. 335-797
0	95.	Kozma Sándor, III., Cserje-u. 20.	1942. 150-075
0	96.	Kozma Sándorné, III., Cserje-utca 20.	1942. 150-075
0	97.	Lénárd József ezr., IV., Aranykéz-u. 3.	1943. 183-065
3	99.	Lipcsey Márton, vités, vezérőrn., II., Margit-rakp. 25/b.	1943. 166-423
12	103.	Mannó József, II., Fő-utca 7. ...	1941. 152-937
1	104.	Marosdy István ezr., I., Honvédelmi Minisztérium	1943. 160-030/265
2	108.	Mészáros Gyula dr., szds., IV., Calvin-tér 3.	1942. 183-057
4	109.	Mihályi Iván alez., VIII., Ludovica Akadémia	1943. 440-968
4	116.	Nadányi Károly, vités, főhadgy, Hungária-körút 10/b.	1943. 144-878
1	121.	Odescalchi Miklós hg., XI., Kelenhegyi-út 42/a.	1942. 259-820
2	128.	Pallavicini Sandro, Roma, Via Giapponne 62.	1943. 81-832
0	136.	Pucher József, XII., Városmajor-utca 4.	1943. 386-198
2	145.	Rohonczy Imre br., ifj. Örkény-tábor	1942. —
0	151.	Rukavina Alfréd br., VI., Szegfű-utca 6.	224-238 Ir.
2	161.	Skublies Viktor, vités, XI. Horthy Miklós-út 15/c.	1942. 259-837
6	163.	Sorg Jenő I., Várók-u. 2.	1927. 352-142 Ir.
1	167.	Széchenyi Márton gr., II., Lánchíd-u. 10., Felsősegess, Somogy m.	1942. 152-673
7	171.	Szentpály Imre őrn., I., Attila-u. 67.	1932. 160-030
3	173.	Szilágyi Dezső őrn., Örkény-tábor	1943. —
3	174.	Szill Gellért, XI., Bertalan-u. 11.	1942. 456-533
2	177.	Teleki Károly gr., Sáromerke va. Carlton-szálló	1942. 188-970
3	181.	Tost Gyula őrn., I., Vár, Kermányzóság	1932. 160-008
4	182.	Tóthvárad-Asbóth András, XI., Balogh Tihamér-u. 5.	1932. 183-880
5	184.	Újhelyi Szabolcs szds., XI., Biblia-u. 2.	1943. 258-734
3	191.	Wenckheim József gr., XI., Mátyóki-út 3.	1942. 269-305
0	192.	Wenczel Miklós dr., VIII., József-körút 27/29.	1942. 130-168

1944-ES MAGYAR POLO CLUB ÉVKÖNYV ÉS A HÁBORÚS HELYZET

Az 1944-es évkönyv hasonló, mint az előző évi. Közlik a meghívót 1944 május 23 dátummal és a napirendi pontokkal, a költségvetési adatokkal, fontos tudnivalókkal. Újdonság, hogy felsorolják a tavaszi és az őszi versenyeket, a „kijátszott” díjakat, a ghymkana versenyekről is tudósítanak és a győztes versenyzők statisztikáját is közlik.

A M. P. C. játékosai rangsor szerint felsorolva a következő díjakat nyerték el:

1. v. Kovács Ferenc szds	12 díj
2. Hámory Gaszton alezredes	9 »
3. Nadányi Károly főhadnagy, Aich Hubert	8—8 »
4. ifj. gr. Bethlen István, Kovács Dezső alezr.	7—7 »
5. Mannó József, Sorg Jenő	6—6 »
6. Szill Gellért főhadnagy	5 »
7. Fodor Károly százados	4 »
8. Szentpály Imre alezredes, Mészáros Gyula, Odescalchi Miklós herceg, Stephaich Péter	3—3 »
9. Gyurkovits György alezr., Tóthvárad-Asbóth András, Pucher József, Mössmer Antal, Kégl György	2—2 »
10. Feuchtersleben Cornél örgy, Gschwindt György, Mihályi Iván alezr., Pallavicini Sandro örggr. Marosdy István alezredes ...	1—1 »

Megtudhatjuk, hogy a taglista **66 új taggal növekedett**, közte **12 új játékos** is, így elérte a **251 főt**. (Lásd a könyv végén mellékletben a teljes taglistát.) Beszámolnak arról, hogy a Rákosi pályát kénytelenek továbbra is használni, melyet fűmaggal vetettek be, nyírógépet, kellékeket, ütőket vásároltak.

Az 1944-es költségvetést is szerepeltetik, valamint a következő 1945-ös év költségvetési tervezetét is. (!)

A háborúra csak annak kapcsán utalnak, hogy a tervezett Balatonföldvári pálya megvalósítása ennek okán „nem időszzerű”, valamint a Margitszigeti társas összejövetelek is szünetelnek a „Belügyminiszter Úr rendelete miatt”.

Azzal zárják a beszámolót, hogy „a mai nehéz időkben is az idei év úgy sporteseményekben, mint társadalmilag is sikeresen fog lezajlani”.

Az évkönyvben lévő adatokból nem lehet kiolvasni az akkori történelmi eseményeket, olyan érzése van az embernek, mintha homokba dugták volna a fejüket. Valójában pontosan tudtak minden aggasztó eseményről, de azt a tudatot próbálták erősíteni, hogy nincs nagy baj. (Amennyiben a kiugrási kísérlet sikeres lett volna, tényleg meg lehetett volna úszni a legnagyobb gondokat. Horthy Miklós kormányzó egyik legnagyobb hibája/bűne közé tartozik, hogy ezt a nagy esélyt borzasztó dilettáns módon elrontotta!)

Való igaz, hogy az 1943 januárjának nagy Donkanyari tragédiáját követően, egy ideig látszólagos nyugalom volt Magyarországon, amíg a front messze húzódott. (Ugyanakkor a szövetséges hatalmak felderítő repülőgépei már 1943-ban is berepültek Magyarország fölé.)

A háború 1943-ban kegyetlenül zajlott tovább és fenyegetően közeledett a szovjet/orosz front Magyarországhoz.

A repülőgépek ráadásul mélyen a frontvonalak mögé tudtak berepülni és 1944 áprilisától az angol-amerikai légitámadások megkezdődtek, Olaszország felől berepülve, majd bombaterhűktől megszabadulva Ukrajnában leszállva. A karbantartást és bombákkal való feltöltést követően pedig visszafelé újra bombáztak. Elsődlegesen a közlekedési útvonalakra támadtak, így a vasútvonalakra. A helyreállító alakulatok azonban ezeket hamar kijavították. Ennek ellenére e légitámadások révén már Magyarország is nyilvánvalóan hadszíntérre vált.

Az **1943 szeptember 8-i** olasz kiugrási kísértetet követően 3 héttel a németek kidolgozták Magyarország megszállásának tervét. (Ahogy Románia megszállási tervét is, de ők ügyesen megoldották a kiugrást később.) Magyarországnak fontos szerepe volt a Balkán és Ukrajna felé eső felvonulási útvonalakban, valamint Ukrajna elvesztését követően a mezőgazdasági termékek okán is felértékelődött a szerepe.

1944 február 28-án ezért Hitler parancsot adott a **Margareth-I.** végső formájának kidolgozására, március 11-én pedig a végrehajtására. **Március 15-én** kapta meg Hitler meghívását Horthy Jagow Budapesti német nagykövettől.

1944 március 18-án Klessheimben találkozott Horthy Hitlerrel, aki közölte vele, hogy bevonulnak Magyarországra. (A mi szemszögünkből megszállják.) Horthyt tehetetlen volt, mivel gyakorlatilag fogságban tartották és azzal zsarolta Hitler, hogy amennyiben ellenáll, akkor bevonják a megszállásba a „Kisantat” államait is. Romániát (Észak-Erdély), Szlovákiát (Felvidék visszaadott területe) és a Horvátországot (Dél-Baranya) is, akiknek területi (a zárójelbe tett) területi követeléseik voltak Magyarországgal szemben.

1944 március 19-én gyorsan végre is hajtották a németek a megszállást. **Horthy nem volt hajlandó ott aláírni az ezt utólag legalizáló proklamációt**, mondván hiába is írná alá, ahhoz a Parlament felhatalmazása lenne szükséges!

A németeknek a megszállást követően első dolga volt, hogy a németellenes érzelmű politikusok és értelmiségiek ellen hajtóvadászatot folytassanak. **(3000 embert vettek őrizetbe, köztük Bajcsy Zsilinszky Endrét, de például gróf Bethlen Istvánnak sikerült megszöknie és illegalitásba vonulnia.)**

Ezt követően a Magyarországi „**zsidókérdés megoldására**” koncentráltak. *(Mivel Európa többi országában már ezen rég „túl voltak”. Értsd alatta, hogy munkatáborokba zárták és gyilkolták őket.)* Eichmann kommandó vezetésével elkezdődött a zsidók gettókba, majd gyűjtőtáborokba zárása, **május 15-től** pedig a vidéki zsidók deportálása is az Auschwitz-Birkenau-i táborokba. 56 nap alatt **437 ezer vidéki zsidó lakost deportáltak**, akik közül **alig 100 000 élte túl** a borzalmakat. A Budapesti és a munkaszolgálatos zsidók megmaradhettek Magyarországon Horthy igen határozott közbelépésének köszönhetően. *(El lehet képzelni, ha a németek már korábban megszállják Magyarországot, 5 év megszállásuknak milyen totális következménye lett volna.)*

A magyar közigazgatást ekkor hagyták működni. *(Háttérből azonban minden fontos ügyben átvették az irányítást.)* A németek kerülték, hogy feltűnően megszállóként viselkedjenek, mint Lengyelországban, vagy a Szovjet területeken és végül azt is kerülték, hogy a Kisantant tagállamok is részt vegyenek a megszállásban, mivel nem akarták, hogy az Ukrajnában és a volt Jugoszláviában megismert partizán ellenállás bontakozzon ki ellenük.

Az 1944 május 23-i MPC közgyűlés, melyről az évkönyv beszámolt már mindezeket túli dátum, de szinte semmi nem észlelhető ebből! (Nyilvánvalóan nem mertek utalni sem rá.)

A kormányzó hivatalosan megtarthatta rangját, de valójában igen kis mozgástere maradt. Így is sikerült megakadályoznia a Budapesti zsidók deportálását, valamint 1944 október 15-én később megkísérelte az átállást, mely ismert módon kudarcba fulladt, mivel a németek ezt felkészülten várták, Horthy és környezete pedig borzasztó dilettánsan cselekedett. Ezt követően Horthyt internálták és még rosszabb lett a helyzet a Szálasi hatalomátvételét követő borzalmak által.

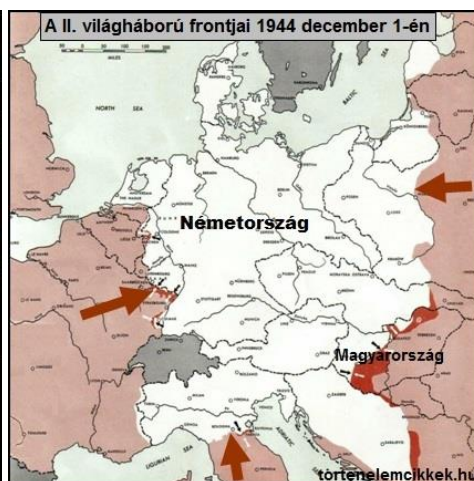
Az **1944 június 6-i Normadai partraszállás** nem volt nagyobb hatással, mivel igen messze lévő esemény volt.

Az **1944 augusztus 23-i a Román átállásig** még messzinek tűnhettek a szovjet/országi front eseményei is.

A német megszállás azért nem volt talán annyira megrázó, mert Európa többi országaiban is, már a háború kezdete óta mindenhol ott voltak a németek. Igazából az volt a furcsa, *(Horthy és a náci ellenes magyar politikusok ellenállásán is múlt)* hogy hamarabb nem került rá sor a németek Magyarországi állomásoztatására. Körülöttünk mindenhol: Ausztriában, Szlovákiában, Romániában, Bulgáriában és a volt Jugoszlávia utódállamaiban is ott voltak rég.

A Kárpátok előtereiben zajló harci eseményeknél **1944 augusztus 20-án** a német-román csapatok óriási vereséget szenvedtek, ezért I. Mihály román király határozottan lépett. Letartóztatta a némethez hűséges Antonescu tábornokot és **1944 augusztus 23-án bekövetkezett Román átállás**. Emiatt teljesen összeomlott a front, mivel a román hadsereg segítségével az oroszok ellenállás nélkül bevonulhattak a Románia által birtokolt Dél-Erdélybe, ahonnan gyorsan nyomultak tovább Magyarország belseje felé.

1944 augusztus 25-én már Marosvásárhelynél voltak az oroszok, **1944 októberben** *(a kiugrási kísérlet idején)* már délen a Dunát is elérték, decemberben pedig már a Balatonnál jártak és bekerítették Budapestet.

Az **1945 október 15-i** kiugrási kísérlet megghiúsulása miatt következett be a legnagyobb tragédia, a háború **akkortól durvult el igazából**. Szállasi átvethette a hatalmat, aki a német parancsnokság utasítására elrendelte, hogy Budapesten mindenáron meg kell állítani az oroszokat és ezért kegyetlenül véres harcok alakultak ki.

Budapestet körbe zárták, a katonaságot a lakossággal együtt éhezettették ki. A januári hidegben már a megfagyott döglött lótetemekből is ettek. A várossal együtt a Budai Királyi várat is szétlőtték, az onnan végül **1945 február 11-én** kitörést megkísérlő német és magyar csapatokat lemészárolták.

Fontos tudni, hogy a németek az utolsó páncélos hadtestüket nem Berlin védelmére, hanem az utolsó általuk birtokolt, Zalában lévő kőolaj lelőhelyük védelme érdekében, a Székesfehérvári csatában vetették be **1945 március 6-án**. *(E vereségüket követően már 2 hónappal, május 8-án bekövetkezett a Náci Birodalom végső összeomlása.)*

A „felszabadító” szovjet/oroszok szörnyű pusztítást végeztek. Becslések szerint majd **800 000 magyar nőt gyaláztak meg**. A „felszabadítók” minden mozdítható értéket *(amit nem romboltak le)* elvittek, így a gyárak felszereléseit és természetesen a bankok valuta és nemesfém készleteit is. Budapest „felszabadítását” követően is 3 nap szabadrablás volt. Az szovjet/oroszok emellett **110 000** embert fogdostak össze csak *(az újra megcsonkított)* Magyarországon, hogy azokat Szovjet/Oroszországba hurcolják „**málenkij robotra**”, akik közül kevesen éltek túl és térhettek csak haza. Még ehhez képest is sokkal rosszabbul jártak az újra elcsatolt *(Kárpátaljai, Délvidéki és Dél-Erdélyi és Felvidéki)* területek magyar lakosai.

Magyarország, a 1941-1944-es területét kalkulálva **950 000 embert veszített** a világháborúban, melyből **360 000 volt a katona**, a többi civil lakos. **Szovjet fogságba 600 000 ember (közte sok civil) került**, a Gulágokban harmaduk meghalt. A nemzeti vagyon 40% veszett oda a háborúban, az 1938 évi nemzeti össztermék ötszöröse.

Magyarország szétbombázva, kifosztva, az emberek meggyaláztatva, elhurcolva éltek meg a „felszabadulást”.

Amikor ezen túl volt az ország és már reménykedett, hogy háta mögött tudhatja a borzalmakat, akkor kiderült, hogy az szovjetek nem elégednek meg ennyivel, hanem egy olyan pusztító **kommunista ideológiát** is hoztak magukkal, mely a pestis járványoknál, tatárjárásnál is nagyobb pusztítást hozott az országunkra. Mindent meg akartak változtatni, ez azzal járt, hogy mindent szétromboltak, ami a „**múltra emlékeztetett**”, ráadásul **45 évig tartott**.

Így pusztult el a magyar nemzet igen sok értékes kincse, a szép kastélyok, épületek, de megpróbálták még a nemzeti érzéseinket, nemzeti tudatunkat is eltüntetni. Ennek részeként kötelező lett az orosz nyelv és a kommunista ideológia oktatása. Nem ünnepelhettük meg március 15-ét, vagy augusztus 20-át Szent István ünnepét, miközben ünnepelnünk kellett az Októberi Szocialista Forradalmat, november 7-én, de még a megszállásunk, meggyaláztatásunk, kirablásunk dátumát április 4-ét is.

Ehhez képest apróság, azonban számunkra ez is egy fontos tényező. A pólósportot ugyanúgy eltörölték, ahogy a többi nemzeti értékeinket, mivel a pólósportban a magyar tisztikar is részt vett, a **MAGYAR POLO CLUB**-ban pedig a Horthy és több híres magyar család tagja is. Ezért e sportágnak is pusztulnia kellett, hogy az emlékezetből is kitöröljék, így még a dicső győzelmeire se emlékezhessen senki.

(Ezért is fontos volt, hogy e könyv megírásra kerüljön és az olvasók értesülhessenek a bizonyítékokról.)

Nem véletlenül, csak a szovjet csapatok távozását követő „**Rendszerváltás**” után tudott újra éledni e sportág.

1992-től a nyugatról hazatérő magyarok, a lelkes lósport szerető hazai emberrel összefogva kezdték újra élesztetni a pólósportot. Áldozatos tevékenységüknek köszönhetően fejlődhetett tovább e sportág.

1999-től a Tabajdi pólós rét mellett idővel kiépülhetett a **MAGYAR POLO CLUB** Sportközpontja is, ahol full size méretű, nemzetközi feltételeknek megfelelő póló mezőkön sportolhatnak újra a játékosok.

Ennek köszönhetően **2010-es Ebreichsdorfi Európabajnokságon** újra indulhatott Magyar Válogatott Póló Csapat, ezt követően több nemzetközi mérkőzésen *(London, Argentario, Varsó, Dubaii, Ebreichsdorf, Monaco)* is tudtak bizonyítani a magyar lovaspóló csapatok.

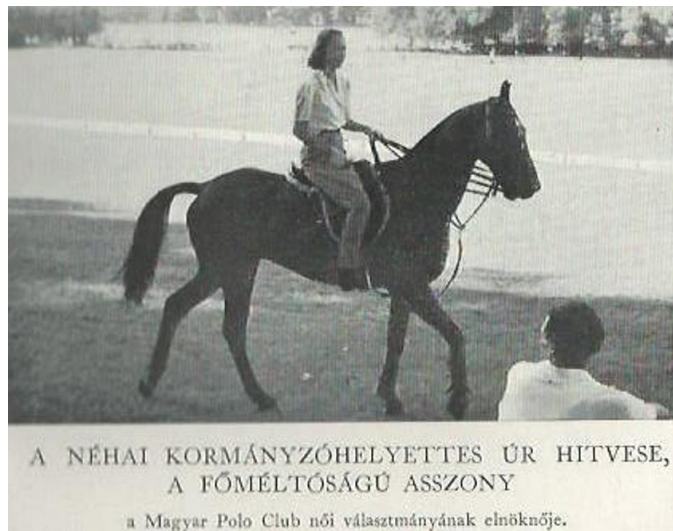

2010 09 Ebreichsdorfi EB Magyar Válogatott Csapat; 2016 09 Monaco, Albert herceg gratulációja

A HORTHY CSALÁD TAGJAI AZ MPC VEZETŐSÉGÉBEN

HORTHY ISTVÁNNÉ MPC NŐI VÁLASZTMÁNÁNAK ELNÖKE

A kezdetektől fogva az MPC fontosnak tartotta, hogy a klub munkájába bekapcsolódjanak azon hölgyek is akik rajongtak a lósportért, a pólóért. Ezért külön női választmánya is volt az MPC-nek, melynek későbbi elnöknője volt Horthy Istvánné.

⁴⁵Gróf marosnémeti és nádaskai **Edelsheim-Gyulai Ilona** Mária Andrea Gabriella (Budapest, 1918. január 14. - Lewes, 2013. április 18.; 95 évesen) volt **Horthy István** kormányzóhelyettes felesége.

1918-ban Budapesten született ifj. gróf **Edelsheim-Gyulai Lipót** és verőczei gróf **Pejacsevich Gabriella** (1894 -1977), harmadik lányaként. Gyermekkorát családjá felvidéki birtokán, az akkor már Csehszlovákiához tartozó **Felsőelefánton** töltötte.

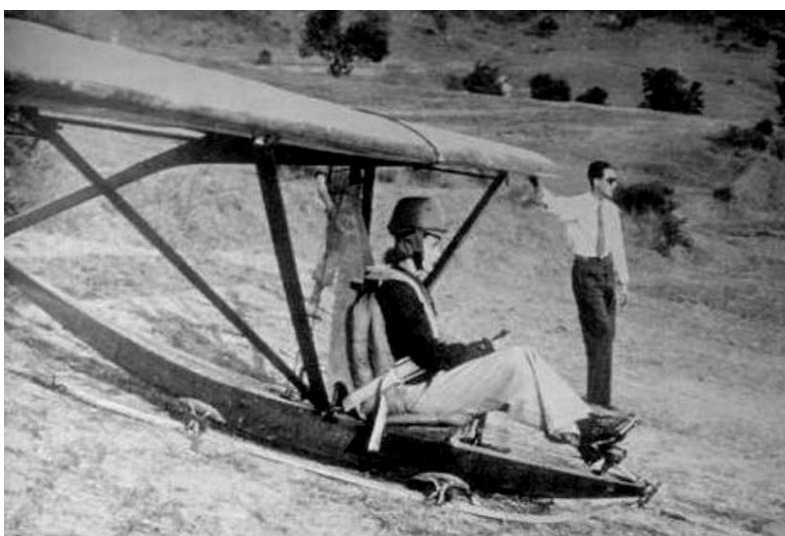
1940. február 1-én ismerkedett meg jövődöbéli férjével, majd kevesebb, mint 3 hónap múlva 1940. április 27-én feleségül is ment vitéz nagybányai **Horthy István**hoz, 1941. január 17-én pedig István fiúk is megszületett.

Szerteágazó közéleti, majd megözvegyülése után reprezentatív közszerepet játszott. A világháború során 1942. március 4. és május 28. között ápolási tanfolyamot végzett és vöröskeresztes nővérként dolgozott.

1942 júniusában vitorlázó repülővizsgát is letette. Ezt követően augusztusban kiutazott férjéhez a frontra, ahol férje Horthy István 1942. augusztus 20-án repülőszerencsétlenségben életét vesztette.

Edelsheim-Gyulai Ilona

Horthy Istvánnéként és a Tücsök pilótájaként

⁴⁵ https://hu.wikipedia.org/wiki/Edelsheim-Gyulai_Ilona

Vöröskeresztes nővérként **1944. február 1. és március 30. között műtősnői képzést** is kapott és onnantól műtőasszisztensi szolgálatot teljesített.

Szerepet vállalt a zsidók megmentésében, **ő juttatta el Horthy Miklóshoz az Auschwitz-jegyzőkönyvet**, amelyből világossá vált, hogy a magyarországi zsidókat nem munkaszolgálatra, hanem kiirtásra viszik. **Ennek hatására szüntette be a deportálásokat a kormányzó.**

1944 október 15-én közreműködött a kiugrási kísérletben is.

A Szállasi puccs napján **1944 október 15-én** a kormányzóval együtt őt is (*3 éves gyerekével együtt*) deportálták a Bajorországi **Hirschbergbe** a német fogságba. Ott őt és gyermekét is ki kellett volna végezni az őrszemélyzetnek a Gestapo parancs értelmében, mielőtt megérkeztek volna a szövetséges csapatok. A Horthy Miklóst követte az amerikai hadifogságba, majd a portugáliai emigrációba is, ahol a volt kormányzó levelezését intézte.

Második férje Guy Bowden brit ezredes volt. Emlékiratai *BECSÜLET ÉS KÖTELESSÉG* címen jelentek meg.

A magyarországi rendszerváltozást követően többször járt Magyarországon, ahol Horthy Miklós kormányzó végakarátának megfelelően intézte a kormányzó és felesége kenderesi újratemetését.

2013. április 18-án hunyt el angliai (*Lewes-i*) otthonában. Földi maradványait **2013 május 2-án** a kenderesi temetőben lévő családi mauzóleumban helyezték örök nyugalomra.

HORTHY ISTVÁN MPC ELNÖKE ÉS 1942 AUGUSZTUS 20. HALÁLA

1927 induláskor, a Vérmezői mérkőzéseken is már ott pólózott, **1938 05 21-én választották az MPC elnökévé**, nevét igen gyakran említi e könyv is a pólós események kapcsán.

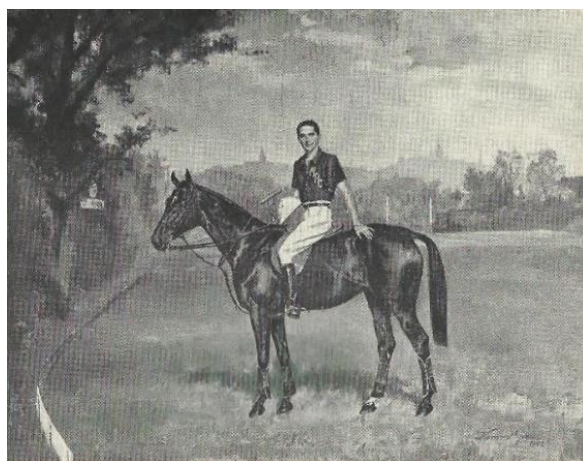
Horthy István 1904-ben Pola (*az Istriai félsziget csücskében lévő, akkor Auszriához, aztán Olaszországhoz, ma Pula néven Horvátországhoz tartozó*) városban született a Horthy Miklós első fia. ⁴⁶**1942. augusztus 20-án, repülőszerencsétlenségben vesztette életét.**

A tragikus sorsú „*kiskormányzó*” apjával ellentétben civil hivatást választott. Budapesten gépészmérnöki diplomát szerzett, majd 1928-tól a Weiss Manfréd Gépgyárban helyezkedett el. Huszonöt esztendőskorában, **1929-ben Horthy amerikai körútra indult, és (mint egyszerű munkás) egy évet a világhírű Ford gyárban dolgozott.**

Hazatérése után a MÁVAG egyik tervezőosztályának vezetője lett (*részt vett például a híres 424-es gőzmozdony megalkotásában*) majd 1934-ben cégvezetőnek nevezték ki. Horthy István négy évvel később már a vezérigazgatói székben ült, 1940-ben pedig rábízták a Magyar Államvasutak irányítását. Mint a MÁV első embere, Horthy tagja lett az Országgyűlés felsőházának és a magyar hadba lépés évében államtitkári feladatkört kapott.

A fiatal mérnök és politikus **1940-ben feleségül vette Edelsheim-Gyulai Ilonát**, rövid házasságukból **egy fiúgyermekük született**, aki szintén az István nevet kapta.

A kormányzó fia már korábban is nagy népszerűsége tett szert, ennek ellenére csak 1942-ben került a nagypolitika sodrába, miután apja (*állandó betegeskedése miatt*) arra kényszerült, hogy kijelölje helyettesét, akit vélhetően örökösnek is szánt. Horthy Miklós választása idősebb fiára, **Istvánra** esett, aki az 1942/II. tc. értelmében „*kiskormányzó*” lett. A döntést az Országgyűlés majdnem egyhangú jóváhagyással fogadta, **egyedül a szélsőjobboldali nyilasok tiltakoztak**, mivel a mérnök **közismerten angolbarát volt**, és az évek során **számos németeket bíráló nyilatkozatot tett**.

Bár **Horthy István** apja révén könnyen magasra juthatott volna, élete során mindig arra törekedett, hogy a szülői támogatás nélkül is kiérdemelje előléptetéseit. Erre a mentalitásra világít rá a kormányzóhelyettes 1942-ben meghozott döntése is, amikor is Horthy vállalta, hogy a 2. magyar hadsereggel a keleti frontra vonul. Bár

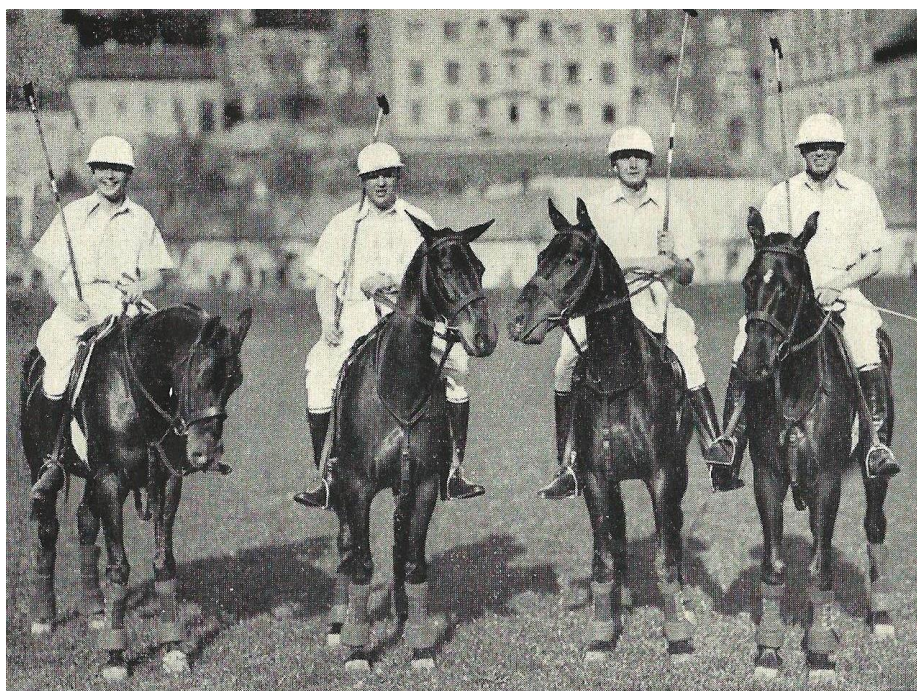
⁴⁶ http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1942_augusztus_20_horthy_istvan_kormanyzohelyettes_halala/

(fontos pozíciója miatt) a mérnököt csak tartalékos szolgálatra osztották be, ő osztózni akart a katonák megpróbáltatásaiban, és az év során 24 bevetésen vett részt. Utolsó, 25. felszállása éppen az augusztus 20-i napra esett.

Horthynak ekkor már el sem kellett volna indulnia az alekszejevkai támaszponttól, mivel előző nap megérkezett visszahívó parancsa, ő azonban ezt valamilyen oknál fogva elhallgatta felettesei előtt.

A kormányzóhelyettes így hajnali 5 óra után néhány perccel felszállt Héja típusú repülőgéppel, majd rövid idő múlva a földre csapódott, és a szerencsétlenségben életét vesztette. A baleset okai nem ismertek. A legvalószínűbb, hogy Horthy a Héják tervezési hibája folytán dugóhúzóba esett, amiből már nem bírta kikormányozni a járművet. Ezen magyarázat mellett természetesen még számos elmélet született, és nem sokkal a halálesetét követően elkezdődött a legendagyártás is. Akkoriban sokan úgy gondolták, a németekkel szemben kritikus kormányzóhelyettes gépének meghibásodását a náciak okozták, míg a kommunista érában (jellemzően) Horthy állítólagos ittas állapotával magyarázták a balesetet.

A kormányzóhelyettes holttestét néhány nap után hazaszállították és Kenderesen, a család kriptájában helyezték végső nyugalomra. A szerencsétlenséget állami gyász követte, Horthy István tiszteletére bélyeget adtak ki, apja pedig emlékművet rendelt fiának, mely végül sohasem készült el. Bár a budapesti városi legenda úgy tartja, hogy Kisfaludi Strobl Zsigmond, a szobor tervezője később a Horthy-emlékművet átalakítva készítette el a Citadella nőalakját, ennek a mendemondának nincs valóságalapja. Hasonlóképp a legenda kategóriába tartozik az a történet is, miszerint Horthy István kormányzóhelyettes tragédiája egy nagyszabású németellenes akciót akadályozott meg, ami megmentette volna hazánkat a háborús pusztulástól. Tény, hogy a kiskormányzó az angolszászokkal szimpatizált (a munkaszolgálatosokkal való embertelen bánásmód ellen is felemelte a szavát), de válságos pillanatokban (mint például az 1944. októberi kiugrási kísérlet során) ő sem tudott volna csodát tenni, de talán jóval határozottabban cselekedhetett volna, mint idős, beteg édesapja. Ezzel pedig igen sokat segíthetett volna hazánknak.

1927. A M. P. C. ELSŐ, ZÁRT CSAPATÚ MÉRKŐZÉSE

Ifj. Horthy Miklós; Aich Hubert; ifj. Horthy István; N. Kearns.

HORTHY MIKLÓS IFJ. MPC ELNÖKE 1943 05 22-TŐL

1907 február 14-én született Pola-n (itt volt az *Istria*i Osztrák Adria*i* hadikikötő) **1993. március 28-án halt meg** 86 éves korában **Portugáliában**.

1927 augusztus 4-én vette feleségül Károlyi Mária Consuelo grófnőt. Két leányuk született, de 1930-ban elváltak. 1928-tól osztályvezető, majd igazgató lett a Magyar-Angol Banknál. (*Angol kapcsolat!*)

1927-ben együtt kezdték el testvérével a póló sportot, melyet balesetét követően, 1929-ben hagyott abba.

Fivére halálát követően, **1943 május 22-én az MPC elnökévé választották.**

A magyar politikai eseményeknek sokáig csupán epizódszereplője volt.

HÁBORÚS ÉVEK

A háború kitörésekor rendkívüli követként és meghatalmazott miniszterként szolgált Brazíliában.

Az Egyesült Államok elleni hadüzenet deklarálása után 1942-ben hazarendelték állomáshelyéről.

Az 1944-es események kapcsán került a neve ismét előtérbe. A német megszállás után (1944. március 19.) az egyik szervezője volt a kormányzó kiugrási kísérletének, kapcsolatba lépett a Magyar Front ellenállóival is.

A KELEPCE

1944. október 15-én három testőr kíséretében a Várból az Eskü térre ment, hogy Tito titkos követével találkozzon. A német titkosszolgálat és Otto Skorzeny a különleges feladatok „kommandójának” vezetője találta ki e randevút az ifjú Horthy tőrbe csalására. Egyedül lépett be az épületbe, ahol civilbe öltözött német ejtőernyősök fogták le. Egy szőnyegbe csavarva próbálták a kommandósok elhurcolni, de segítségért tudott kiáltani. Ezért testőrei és a német elitegység között tűzpárbaj alakult ki. (*Budapesten, fényes nappal!*)

A lövöldözésben egy német és egy magyar veszítette az életét, mielőtt a nácik elmenekültek volna értékes túszzal. A kormányzó utolsó, még élő gyermeke német kézre került. Horthy Miklósnak nem volt kétsége, hogy az ő zsarolása végett rabolták el a fiát.

KONCENTRÁCIÓS TÁBOROKBAN HADIFOGOLYKÉNT

Innentől mesélje el az ifjabb Horthy Miklós, hogy mi történt a továbbiakban vele:

Ifj. Horthy Miklós levele lányaihoz. Róma, 1945. szeptember 24:

„Röviden elmondom nektek, kitérők nélkül, mi történt velem tavaly október 15-e óta, amikor a Gestapo elfogott, szégyenszemre Budapest közepén. Majdnem eszméletlen állapotban voltam, amikor zsákba gyömöszöltek és utána repülővel Bécsen keresztül a mauthauseni koncentrációs táborba vittek. Ott én, mint politikai fogoly, hat hónapig voltam magánzárkában, (...) és minden percben vártam, hogy kivégezzenek; éheztem és rossz bánásmódban részesültem.

Amikor az oroszok közeledtek, a németek Dachaubá vittek, majd amikor az amerikaiak előre törtek, engem tovább az innsbrucki táborba vittek. Két nappal később 150 másik politikai fogollyal együtt, (...) továbbvittek minket Dél-Tirolba, ahol Himmler parancsára ki kellett volna, hogy végezzek bennünket. Nekünk hajszálon múlt, hogy sikerült megmenekülnünk. Az amerikai 5. hadsereg május 4-én szabadított ki bennünket és Capri szigetére szállítottak, ahonnan legalább szabad emberként Rómába vittek.”

(*The National Archives - War Office, PRD Prime Ministers Office alapján*)

UTOLSÓ ÉVEK

A mauthauseni koncentrációs táborból szabadulva, a háború után Brazíliában telepedett le, majd egy súlyos balesetét követően sógornejéhez gróf Edelsheim Ilonához költözött Portugáliába.

Itt érte a halál **1993. március 28-án** a kormányzó úr utolsó gyermekét. **1993. szeptember 4-én** szállították haza szülei földi maradványaival együtt Portugáliából és helyezték örök nyugalomra Kenderesen, a családi kriptában.

HORTHY MIKLÓS MAGYARORSZÁG KORMÁNYZÓJA, MPC FŐVÉDNÖKE

Horthy Miklós kormányzó neve és képe *(feleségével együtt)* sokszor szerepel a pólós tudósításokban, már csak azért is, mert mindkét fia pólójátékos volt. Feleségével együtt az MPC fővédnöki szerepét is betöltötte.

Fiatal korától elhivatott volt, hogy a hadiflottánál szolgáljon. A háromárbócos Radetzky fregatton kezdte.

1892-1894-ig, mint beosztott tiszt részt vett a Saida kelet-Ázsiai és Óceáni útján, melynek során csodálattal töltötte el a brit flotta nagysága. *(Lásd angol politikai orientáció.)*

1909 és 1914 között I. Ferenc József király szárnysegédje volt.

Kiválóan vitorlázott és eredményes középtávfutó is volt, vívásban hadseregbajnoki címet szerzett. Emellett kerékpárversenyzőként és teniszben *(párosban legyőzte az angol hadseregbajnoki párost)* is eredményesen szerepelt, elsőosztályú lovasként tartották számon.

Horthy Miklós kormányzó politikai tevékenysége viták keretében volt és lesz is bizonyára hosszú ideig.

Szükséges megemlíteni, hogy Magyarország érdekeit figyelembe véve, angol barát politikát óhajtott megvalósítani a két nagy agresszív hatalom között. *(Lásd 1940-es évnél taglalt politikai és stratégiai helyzetelemzés.)*

Ennek része volt az angolok kedvenc sportjának a pólónak a támogatása is. *(Gondoljunk csak arra, hogy a Kínai-Amerikai viszony rendezését a pingpong diplomáciának nevezett sportesemények alapozták meg!)*

A híradásokból sorra értesülhetünk az MPC-ben szereplő angol játékosokról. A **Pesti Hírlap 1928 04 11** cikkében említik meg például **Perry Jones angol katonai attasé**, és Mr. Keraus nevét. *(Egy katonai attasé igen fontos személy háborús időkben!)*

Horthy és a magyar nép *(meg a többi közép-Európai nép)* nagy tragédiája, hogy Anglia és a nyugati hatalmak, saját érdekeik miatt, a Náci Németországnak, majd a Sztálini diktatúrának szolgáltatták ki a közép-Európai országokat, így hazánkat is. *(Gyakorlatilag nekik „ajándékozták”, vagy pontosabban odadozták e népeket, saját érdekeik megvédése érdekében.)*

Az akkori politikai helyzetre is érvényes volt a kuruc dal sorai: **„Két pogány között egy hazáért omlik ki vére”**.

Csak éppen az Osztrák és Török nagyhatalmak helyett, ekkor már a két totalitáriánus, *(a náci Német Birodalom és a sztálini Szovjet Birodalom)* fenyegette a közéjük szorult országokat és így a magyar népet is.

Horthy Miklós mindvégig megpróbálta, a lehetőségeihez képest távol tartani országunkat mindkét, diktatórikus nagyhatalomtól.

Az 1944 október 20-ra tervezett, *(de a nyilaskeresztes puccskísérletről szerzett információk okán, október 15-ére előrehozott)* kiugrási kísérlet bejelentését követő események jellemzik a náci Németország hozzáállását a Horthy Miklós által képviselt politikához. *(Mellyel szemben Horthy Miklós igen naívan reagált.)*

⁴⁷A **Gestapo** 1944. október 15-én elrabolta Horthy fiát, az **ifjabb Horthy Miklóst** és a **mauthauseni** majd a **dachau**i koncentrációs táborba szállították. A kormányzó pedig október 16-án kénytelen volt visszavonni parancsait és lemondani. A hatalmat pedig Szálasi Ferenc, a nyilaskeresztesek vezetője vette át.

Másnap **Horthy Miklóst családjával együtt** a németországi **Hirschbergbe internálták**.

Szálasi Ferenc hatalomátvétele után, ilyen Horthyt gyalázó propaganda plakátok jelentek meg az utcákon: **„Horthy Miklós, Magyarország zsidóbérenc, hazaáruló volt kormányzója...”**.

NÉMET FOGSÁG

A megíúsult kiugrási kísérlet után a kormányzó családját is foglyul ejtették a németek, és a bajorországi Weilheim közelében található **Hirschberg** kastélyba internálták. A szögesdróttal körbezárt kastélyt egy SS-század őrizte, a kormányzói párt sétáikon kutyás őrök kísérték. A külvilággal semmilyen kapcsolatot nem tarthattak, még a Vöröskereszt levelét sem bocsátották rendelkezésükre. 1944 decemberétől ellátásuk egyre rosszabb lett. A kormányzó és családja gyakorlatilag éhezett. A fogságban 1945. január 3-án önként csatlakozott a kormányzói családhoz a kormányzó öccse, Horthy Jenő, aki be tudott csempészni rádiót is a kastélyba, így tudomásuk volt a külvilág eseményeiről.

1945 márciusában Heinrich Himmler kiadta a parancsot:

„Mihelyst a szövetségesek megközelítik a kastélyt, a politikai foglyokat, így a kormányzói családot is ki kell végezni!”

⁴⁷ [https://hu.wikipedia.org/wiki/Horthy_Mikl%C3%B3s_\(korm%C3%A1nyz%C3%B3\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Horthy_Mikl%C3%B3s_(korm%C3%A1nyz%C3%B3))

Ezt azonban **Klein SS-Oberführer** ellenállása miatt nem hajtották végre, s az amerikai csapatok bevonulása előtt két nappal az őrség polgári ruhába öltözve szétszéledt.

AMERIKAI FOGSÁG

Az amerikai csapatok **1945. május 1-én** érték el a Weilheim melletti Hirschberg várat, ezzel a volt kormányzó amerikai hadifogságába került. Horthy a fogságban magyarokkal is találkozott és így híreket kapott a szovjet „*felszabadításról*” is. A kormányzó ebben a korábbi féltelmei beigazolódását látta. Több hadifogolytáborban tartották fogva (*Spa, Wiesbaden, Frankfurt*) változó körülmények között.

A nürnbergi per során tanúként hallgatták ki, még **Sztálin** is visszautasította, hogy vádlottként állítsák a törvényszék elé. Tito követelte a kiadatását Jugoszláviának az újvidéki vérengzés miatt, de ez sem történt meg.

Gyakran elhangzik az a feltételezés, hogy Horthyt egyedül Sztálinnak köszönhetően nem büntették meg. Ebben azonban csupán annyi igazság van, hogy Sztálinnak sem volt oka őt háborús bűnökért felelősségre vonni.

Május 8-án a kormányzó tudomást szerzett fia életben maradásáról. Júniusban levelet írt Winston Churchill miniszterelnöknek és az angol uralkodónak, amelyben Magyarország számára igazságosabb békét szeretett volna elérni, azonban leveleit a külügyi hivatalnokok nem juttatták el a címzettekhez.

Kihallgatását 1945. augusztus 28-án kezdték meg. Magyar ügyekről nem esett szó, csak német tisztségviselők pereiben tanúskodott. Később, szabadulása után a megszállt Magyarország birodalmi helytartójának, Edmund Veessenmayernek a perében is megidézték.

PORTUGÁLIÁBAN

A hadifogságból szabadulás után Horthy a Weilheimben élő családjához tért vissza. Négy évet élt Bajorországban, majd felesége romló egészsége miatt a salazari Portugáliába költözött, Estoril városába.

John Flournoy Montgomery, az Egyesült Államok volt budapesti nagykövete 1949-ben alapítványt hozott létre a család anyagi támogatására. Ebben több zsidó származású személy részt vett, többek között ifjabb Chorin Ferenc is.

Az 1956-os forradalom híre előbb fellelkesítette, ám annak későbbi kudarca nagyon megviselte a mindvégig jó egészségnek örvendő Horthyt. A forradalom leverése után apátiába zuhant, bár az orvosok szerint szervi bajban nem szenvedett, nemsokára **1957-ben Estorilban elhunyt.**

Végakarata szerint addig nem szállíthatták haza holttestét, amíg a szovjet csapatok ki nem vonultak Magyarországról. **1993. szeptember 4-én temették újra Kenderesen,** a család és a kormány egybevágó szándéka szerint nem állami szertartás keretében.

NÁCIELLENES MAGYAR SZEMÉLYEK A II. VILÁGHÁBORÚ IDEJÉN

Szükséges megemlíteni, hogy nem csak a Horthy család tagjait hurcolta el a gestapo. Horthy Miklós és családjának deportálásához hasonlóan a hazafias (és ebből következően a megszállókkal szemben német ellenes) érzelmű magyar vezető személyiségeket és családtagjaikat igyekezett a gestapo elfogni és deportálni azonnal már az **1944 március 19-i** megszállást követően is.

A KOMMENTÁR KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS FOLYÓIRAT interneten adta közre **Filep Tamás Gusztáv** alábbi művét:

KOSZORÚ, HIÁNYZÓ EMLÉKTÁBLÁKRA NÁCIELLENES MAGYAR ARISZTOKRATÁK A II. VILÁGHÁBORÚ IDEJÉN

Ebből érdemes kiemelni több részt, mivel az itt megemlített személyek között igen sok olyan volt, aki (vagy akinek a családtagja) korábban a póló sport támogatásában is szerepet játszott, akikre büszke lehet minden magyar ember. */Őket külön kiemeljük, utalva MAGYAR PÓLÓ könyvre, melyben szerepel./*

I.⁴⁸ Az Úri utcai tábla azt tudatja, hogy ebből az épületből hurcolták el a németek **Sigrayt**.

/Lásd Sigray Antal pólójátékos BPC rendes tagja MAGYAR PÓLÓ 1875-1917./

A másikon többek között ott áll, hogy innen vitték el az ifjabb **Apponyit**.

/Lásd Apponyi Gyula gróf pólójátékos BPC tagja MAGYAR PÓLÓ 1875-1917./

Ez az utóbbi bizonyosan pontosításra szorul. **Apponyi György**ért elegáns, udvarias német urak jöttek:

Fáradna velük át valahová egy kis időre. (Először az Astoriába vitték, ott gyűjtötték a lefogottak egy részét az 1944. március 19-ét követő napokban).

Többször gondoltam már arra, hogy **március 19-én meg kellene koszorúzni ezt a két emléktáblát**, azok helyett is, amelyek hiányoznak.

Illő volna legalább évente egyszer **tisztelegni a két hazafi, s személyükben a nácik magyar politikai foglyainak emléke előtt**. Egyedül persze nincs kedvem hozzá; már nekem is gyanúsak a túl látványos gesztusok. Igaz, lehetne egyesületet alapítani e célból. Vagy mégsem? Az új magyar demokrácia egyik sajátossága, hogy éppen azoktól a polgári kezdeményezésektől ment el a kedvünk, amelyek máshol magát a demokráciát éltetik.

Nemrégiben a két világháború közötti társadalomtörténet egyik, azt hiszem, önjelölt ifjú tudósa ismételte meg előttem halálos komolysággal a régi mítoszt arról, hogy a fasiszmussal és a nácizmussal rokon egykori magyarországi mozgalmak az arisztokrácia, az „*uralkodó osztály*” érdekeit szolgálták, s hogy ezeket a szerveződések az úgynevezett keresztény középosztály mellett éppen a főurak hozták létre. E szerint a vélemény szerint azért, ami 1944 márciusa után történt, a hatalmi-gazdasági elit önzése és szűklátókörűsége okolható.

Effélét komoly marxista történészek az 1980-as években sem mondtak már. Közülük sokan tudták, volt, aki le is írta, hogy a magyar arisztokrácia fontos hányada szembeszegült a nácizmussal; legfeljebb azt a szimpla magyarázatot mellékelte hozzá, hogy a magyar urak merő gögből lenézték azokat a „*néposztályokat*”, amelyek a szélsőbaloldali és a szélsőjobboldali radikalizmusok káderutánpótlását adták. Évek óta itt van az íróasztalfiókban **Apponyi György** több tucatnyi cikke és parlamenti beszéde. Szinte mindegyikből kiderül, hogy ő például nem ragaszkodott az úgynevezett előjogaihoz.

Apponyi gróf többször is nyilatkozott arról, hogy a törvény előtti egyenlőség sérthetetlen, hogy a nemzetből nem lehet kizárni senkit a fölmenői származása miatt (*itt a zsidótörvényekről van szó*), amelyek ellen **Apponyi** a parlamentben is felszólt.

II. A **Gestapo**, ez talán köztudott, **kész listákkal érkezett Budapestre** (ezek a dokumentumok sajnos nem maradtak fenn). Már a megszállás utáni napokban több ezer embert tartóztatott le (az egyik verzió szerint az első hetekben, talán **április közepéig-végéig ez a szám nagyjából tízezerre nőtt**). Politikusokat, közéleti szereplőket, ellenzéki vezetőket, a magyar gazdasági élet számos, kulcspozícióban lévő tagját, újságírókat és így tovább. Már ekkor elvittek zsidókat is, de többségüket a politikai és a gazdasági életben betöltött szerepük miatt. A legfontosabbnak ítélt letartóztatottak egy részét (ez is sokak által ismert tény) utóbb a **mauthauseni koncentrációs táborba hurcolták**.

Ezek között az úgynevezett „*prominensek*” között volt a legitimisták vezetője,

gróf Sigray Antal, */Lásd Sigray Antal BPC rendes tagja MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/* a felsőház tagja,

⁴⁸ http://kommentar.info.hu/iras/2011_2/koszoru_hianyzo_emlektablakra

Apponyi György. /lásd Apponyi Gyula gróf póljátékos BPC tagja MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ továbbá

gróf Szapáry Antal, /lásd Szapáry Pál gróf póljátékos BPC tagja, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ akit a Vöröskereszt magyar megbízottjaként emleget a szakirodalom. Őt azért vitték el, mert lengyeleken és Szlovákiából Magyarországra szökött zsidókon segített. **Szapáry** utóbb nemzetközi nyomásra (ő maga a svéd királyt emlegette az interpellálók közül) kiszabadult. **Apponyit** pedig sógora, a Hitler környezetéhez tartozó Rohan herceg vitte el a lágerből, állítólag azzal a feltétellel, hogy saját birtokán fogja internálni.

Csekonics Iván. /lásd Csekonics Gyula és Pál póljátékosok BPC tagjai, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ végig **Mauthausenben** maradt (a láger belső kórházában volt elhelyezve) A grótot nagy reverenciával ismerték föl a Délvidékről származó SS-ek, mint „a volt negyvenezer holdas zsombolyai birtok tulajdonosát”. (Az idézet a magyar csoport egyik tagjának, **Parragi Györgynek** a szabadulásuk után megjelent Mauthausen című könyvecskéjéből származik. **Csekonics** tekintélyéről egyébként több sortársa megemlékezett.)

Valószínű, hogy **báró Weiss György** is az elsőként lefogottak között volt. A „prominenseket” (a kutatók véleménye nem egységes, van, aki szerint csak a keresztények tartoztak ide, én arra következtetek az emlékiratokból, hogy a zsidók is, bár ők a lágerben természetesen rosszabb helyzetben voltak amazoknál), mielőtt **Mauthausenbe** vitték őket, egy ideig az oberlanzendorfi „munkahajlamosító” táborban őrizték.

Itt találkozott **gróf Andrássy Mihálynéval**. (**Gróf Károlyi Gyula** volt miniszterelnök lányával.) Ők férjével (aki éppen szökésben volt) hadifogoly angol tiszteket bűntartak szigetvári kastélyukban. /lásd Andrássy és Károlyi család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/

Az önéletrajzokból, memoárokból (a szerzők közül senki sem törekedett arra, hogy listát készítsen mindazokról, akiket az Astoriában, a Gyorskocsi utcai - Fő utcai fogházban vagy egyebütt látott a megszállók foglyaiként), vagy a többnyire ugyanezekre a forrásokra támaszkodó monográfiákból, tanulmányokból azonban több tucatnyi nevet gyűjthetünk ki; köztük arisztokratákat is.

Van arra vonatkozó utalás, hogy a németek már márciusban letartóztatták **báró Bánffy Dániel** /lásd Bánffy Miklós gróf póljátékos, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ földművelésügyi minisztert, aki az októberi nyilas hatalomátvétel után újra fogságban volt. A márciusban letartóztatott s csak hónapokkal később Mauthausenbe szállított **Millok Sándor**, a Népszava felelős szerkesztője fogsága tizenharmadik hetében találkozott a Gyorskocsi utcában **gróf Tisza Györggyel**. Ugyanő írja le azt a jelenetet, amikor az egyik német, letartóztatásuk napján, még az Astoria bárjában megszólít egy civilben lévő katonaembert:

„- Ki vagy?

- Lengyel, magyar generális.

- Hát te is? Te, te ember! Vannak itt még excellenciás urak? - kérdezi körülnézve, mire Baranyai Lipót [a Magyar Nemzeti Bank volt elnöke] csöndesen, de jól hallhatóan megjegyzi:

- Itt csak excellenciás urak vannak!”

A megszállás utáni hetekben azonban sokan nem kerültek horogra, noha kutattak utánuk; mások ekkor még nem tűntek oly jelentékeny közszereplőnek, hogy az első szűrőn fönnakadtak volna. Volt, aki csak később csatlakozott a kibontakozó illegális mozgalomhoz. Közülük többen a kiugrási kísérlet, a nyilas hatalomátvétel idején buktak le.

Az október 16-ig működő **illegális Magyar Front** (részt vettek benne a szociáldemokraták, sőt a Békepárt is) intézőbizottságában a polgári szerveződések arisztokraták képviselték. A legitimistákat, a Kettőskereszt Szövetséget **örgróf Pallavicini György.** /lásd Pallavicini család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917./ Tudniillik az ifjabb; apja, aki publikációiban és felsőházi beszédében nyíltan szembeszállt a német érdekekkel, súlyos betegsége miatt nyilván veszélytelennek bizonyult, ezért nem vitték el. A Katolikus Szociális Népmozgalmat - amelyből még október 15-e előtt megalakították a **Kereszténydemokrata Néppártot** - **gróf Pálffy József** képviselte /lásd Pálffy „Dönczi” gróf póljátékos, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/, akinek bátyja, **gróf Pálffy Géza** is a Magyar Front résztvevője volt, a kispapokat pedig **gróf Dessewffy Gyula.** /lásd Dessewffy Emil BPC tagja, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917./

A potenciális ellenálló csoportok között Markos György a polgári radikálisokat is emlegeti Vándorló fegyház című emlékiratában, közülük szintén egy arisztokratát nevez meg: **báró Wesselényi Miklóst**, a neves publicistát.

Egy jellegzetes idézet Markos könyvéből:

„Nem irigylem a történészeket.

Főleg a párt és a munkásmozgalmak történetíróit.

A **Parasztpárt** nevében két értelmiségire: **Erdei Ferencre** és **Kovács Imrére** gondoltunk.

A **Kispapdapártot** kellett volna elsősorban elérni, de **Bajcsy-Zsilinszky Endre** /a szerző Dr. Ivanics György Zsilinszky Endre anyai nagypapjának unoka testvére, akinek nagybátyját Zsilinszky Emilt szintén elhurcolták munkatáborba a nácik/ súlyos sebével kórházban feküdt, szoros őrizet alatt.

Tildy Zoltán eltűnt a föld színéről. Esetleg **Varga Béla pátert** vagy **Dessewffy Gyula grófot**, /lásd Dessewffy Emil BPC tagja, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ aki jelentős pozíciót töltött be a párt vezetésében, a párt lapjának, a Kis Újságnak főszerkesztője és (azt hiszem) egyben kiadó tulajdonosa is, akit újságírói tevékenységem révén ismertem. (Végül kiderült, hogy tényleg őt kell elérnem.)

A **Polgári Radikális Párt** hivatott képviselőjeként **Wesselényi Miklós báró** látszott megfelelő embernek. A legitimista katolikus vonal esetleg elérhető reprezentánsa **ifj. őrgróf Pallavicini György** volt. /Lásd Pallavicini család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/

Tehát egy báró, egy gróf és egy őrgróf. Ezután már csak a herceg hiányzott volna. De ez sem hiányzott. Sőt!"

Az intézőbizottság és más titkos csoportok számára Markos szerint szintén arisztokraták, főként nők biztosították a találkozók helyszínét; illegalitásba vonult személyeket is bűjtattak. Az általa említettek közül többen tevékenykedtek korábban (is) a lengyel menekültek ügyében.

Gróf Széchenyi Károly a lengyelmentők legfontosabbjaiként /lásd Széchenyi család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ és

gróf Károlyi Józsefné (Wenckheim Margit grófnő) /lásd Wenckheim és Károlyi család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ mellett

herceg Odescalchi Károlyné gróf Andrássy Klára, /lásd Odescalchi család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/

gróf Szapáry Erzsébet (Szapáry Antal testvére), /lásd Szapáry Pál BPC tagja, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/

gróf Andrássy Ilona, /lásd Andrássy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/

gróf Széchenyi Károlyné, /lásd Széchenyi család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/

gróf Dessewffy Emilné, Weiss Edit bárónő, báró Zeyk Adél és az idősebb **Pallavicini György** felesége,

gróf Andrássy Borbála /lásd Andrássy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ nevét emelik ki a feldolgozások.

(A hivatkozott forrásban ott van még **báró Sacelláry Ilona** neve, neki viszont önkényesen adományozhatta valaki a bárói címet, a családnak ugyanis nem volt arisztokrata ága.) **Andrássy Klárának**, /lásd Andrássy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ akinek bizonyosan szerepe volt például lengyel katonáknak az országból való kiszöktetésében, közvetve tehát Nyugatra juttatásukban is, 1941-ben menekülnie kellett Magyarországról (gyanítható, hogy a Jugoszlávia felé vonuló németek letartóztatták volna), de csak Dubrovnikig jutott, ahol a város bombázása idején és következtében halt meg.

Markos írja, hogy egy időben **Sztáray „Dida” grófnő** (a **Gudenus János és Szentirmay László Összetört címerek** főcímű könyvében található pontosítás szerint: Magda) adott szállást neki, magyarán ő bűjtatta.

Visszatérve a **Magyar Front** intézőbizottságára: tagjai közül az **ifjabb Pallavicini** /lásd Pallavicini család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ **Dachau**ba került. Ezt túlélte, **végül egy szovjet lágerben** halt meg.

Pálffy József /lásd Pálffy „Dönczi” gróf pályjátékos, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ még a lexikonokban sem szerepel, de tény, hogy ő is volt Gestapo-fogoly a Fő utcában, a kiugrási kísérlet után (egyébként

Rakovszky Ivánnal, /az M.P.C. első elnöke, lásd MAGYAR PÓLÓ 1917-1945 / a Lakatos-kormány kultuszminiszterével egy cellában.)

Ungváry Jenő, a cikk írója házimunkásként viszonylag szabadon vagy legalábbis sokat mozoghatott a fogházban; az **ifjabb Pallaviciniról** /lásd Pallavicini család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ is megőrzött egy történetet. Az őrgróf saját morze segítségével tárgyalt a szomszéd zárka lakójával, **dálnoki Miklós Lajos** főhadnaggyal (dálnoki Miklós Béla vezérezredes letartóztatott fiával), akinek egyik kezén lőtt seb volt, a másik „megbetegedett” a „kiadós beszélgetésben”:

„Pallavicini, aki a legfantasztikusabb szökési terveket eszelte ki és kopogta át fogolytársának, egyik nap hiába kopog, válasz nem érkezik. Pallavicini mindig idegesebben kopog, veri, üti a zárka falát, dörömböl. Semmi válasz. Ellenben a kémlelőablakon Bischoff vérszomjas Gestapo altiszt lesi a jelenetet. Benyit és ordít:

- Mi az? Megbolondult?

Pallavicini eltorzult képpel vigyorogva közeledik és a Gestapo-bandita fülébe ordítja:

- Igen!

A véreb kirohant a cellából. De **Pallavicinin** ez sem segített. Az orvos nem mert az elmebaj mellett dönten.

Listáink kivétel nélkül töredékesek. A NÉVJEGYZÉK A GESTAPO FOGHÁZVISELTEK KÖRE TAGJAI RÓL főcímű, 1947-ben megjelent füzetben azt olvashatjuk, hogy '44 márciusától „hosszavetőleges számítás szerint” **13 000 ember** volt „hosszabb-rövidebb ideig” a Pestvidéki Törvényszék, a Gyorskocsi utca, Fő utca foglya. (Nem csak magyarok). S közülük alig valamivel több, mint hatszázötven, úgy látszik, kevés kivétellel a megjelenés idején Magyarországon élő személy adatai szerepelnek a jegyzékben.

A mi mostani szempontjaink szerint azért is hiányos a füzet, mert már nem tünteti föl a címeket, előneveket. Az azonban bizonyos, hogy a névsorban szereplő **Khuen-Héderváry Sándorné és Zichy Hermann-né** /lásd Zichy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/ született **Ujhelyi Klára** az ugyanezen nevű arisztokrata családokat képviselték a Gestapónál, illetve házasság révén e családok tagjai lettek. S nem szerepel benne például báró **Schell**

Péter, a Lakatos-kormány belügyminisztere, aki koncentrációs táborok sorát járta végig a III. Birodalom legfontosabb foglyaival, például Léon Blummal, Niemöllerrel, Schuschnigg kancellárral együtt. Ott van viszont a listán **Prónay György (báró)**, akiről **Pallavicini-Andrássy Borbála**, /lásd *Pallavicini család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917*/ aki együtt volt vele kitelepítve a kommunista korszakban, úgy tudta, hogy megjárta a birodalom valamelyik táborát, talán Mauthausen (a *Névjegyzékben viszont nem szerepel adat arról, hogy deportálták volna*).

Kertész István emlékirataiban olvassuk, hogy a nyilas hatalomátvétel után külügyminisztériumi munkatársai közül **báró Czikkann-Zichy Móricot** /lásd *Zichy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917*/ is letartóztatták. A Sopronkőhidát is megjárta Czikkann-Zichy ellen Gudenusék szerint az volt a vád, hogy meg akarta akadályozni a budapesti hidak felrobbantását.

1944 októberének második felétől az arisztokrácia a nyilas forradalmárok számára még szabadabb vadászterületté vált.

Miután a **Magyar Front** utódszervének, a **Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottságának** vezérkarát az Andrássy úton letartóztatták, fegyverrel a kezében halt meg **gróf Széchenyi Pál** tartalékos zászlós, /lásd *Széchenyi család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917*/ (a neves náciellenes, ekkor már nem élő politikus, **Széchenyi György fia**), aki tisztárával, **Messik Jánossal** ki akarta szabadítani **Tartsayékat** a csendőrök fogságából.

Részt vett ugyanebben a mozgalomban rokona, **Széchenyi György**, /lásd *Széchenyi család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917*/ a Lakatos-kormány idején Fejér megye és Székesfehérvár főispánja, akit a németek a kiugrási kísérlet után letartóztattak, de sikerült megszöknie. Budapestre menekülve kapcsolatba lépett a tisztek szerveződésével; **Kiss Jánosék** lebukása után az egyik kisegítő karhatalmi alakulatot vezette, amely fegyveres akciókat is végrehajtott.

A **Bajcsy-Zsilinszky Endre** és **Kiss János** vezette szerveződéshez kapcsolódó, a Hitelbank munkatársai-ból szerveződő csoportnak **ifjabb báró Ullmann György** is a tagja volt. Maga a csoport az **idősebb báró Ullmann Györgynek**, a bank elnökének (máshol talált utalás szerint **alelnök-vezérigazgatójának**) „tudtával és beleegyezésével” működött.

A fegyveres ellenállásban egy másik szálon vett részt herceg **Odeschalchi Pál** /lásd *Odeschalchi család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917*/ (**Görgey Guidóval és Tassy Jenővel**). **Gudenus János** és **Szentirmay László** említik könyvükben a fegyveres ellenállás szervezésében is szerepet vállaló, **Szent-Györgyi Albert csoportjához** tartozó vagy azzal kapcsolatban álló **báró Kruchina Viktort**, aki hivatásos tiszt volt, százados, de édesanyja „**zsidó származása miatt 1942-ben ki kellett válnia a hadbiztosi karból**”. Ugyanők említik **gróf Apponyi Gyulát**, /lásd *rokona Apponyi Gyula gróf BPC tagja, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917*/ aki ellenállóként, maquisardként esett el Franciaországban. Ugyaninnen tudjuk, hogy **gróf Haller Alfréd** viszont a nyilasok ölték meg, Budapest ostromának heteiben.

Almásy Pál /lásd *Almásy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917 és MAGYAR PÓLÓ 1917-1945*/ Sopronkőhidai napló főcímű könyvének függelékében van egy lista a fegyház kórházépületében őrzött politikai foglyokról. Ezt a szerző az akkor ugyanott raboskodó **Berki Feriz**, a Magyar Ortodox Egyház későbbi esperes-adminisztrátora segítségével állította össze. **Almásy** korabeli naplója mellett emlékiratok is említenek Sopronkőhidán őrzött személyeket, ezek árnyalják, esetleg pontosítják a képet. Az említettek között volt a korábban a háborúból való kilépést szorgalmazó **gróf Esterházy Móric** exminiszterelnök /lásd *Esterházy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917*/ mellett **herceg Montenuovo Nándor** (azelőtt a felsőház tagja, hat évvel később valószínűleg az ávón halt meg), **herceg Hohenlohe Lajos** (ő a források szerint súlyos betegen került fogságba) és felesége (máshonnan tudható lánykori neve: **gróf Hadik Amália**, őt januárban elengedték). Továbbá **gróf Kendeffy Ádám** és felesége, **gróf Edelsheim-Gyulai Éva** (bűnük: a grófnő **Horthy István** kormányzóhelyettes özvegyének az **MPC Női választmányának elnökének Horthy Istvánnénak a testvére volt**), **báró Inkey Pálné** és **báró Inkey István** neve.

Báró volt a névsorban címe nélkül szereplő **Rohonczy Imre is**, /lásd *Rohonczy Gedeon és Lőrincz BPC tagjai, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917, továbbá Rohonczy Imre MPC tagja, MAGYAR PÓLÓ 1917-1945*/ **Horthy István** parancsörtszjtjének édesapja, akit egy idő után szabadlábra helyeztek. **Hardy Kálmán**, a nyilasok által halálraítélt altábornagy emlékiratában báróként említi **Jeszenszky Sándor** vallás és közoktatásügyi minisztériumi osztályfőnököt (ő valójában köznemesi családból származott) sőt szerinte „egy Jeszenszky báróné” is volt Sopronkőhidán.

Csak egy-két napig tartották Sopronkőhidán **herceg Odeschalchi Miklós** /BPC tagja, lásd *MAGYAR PÓLÓ 1875-1917, továbbá Odeschalchi Miklós herceg MAGYAR PÓLÓ 1917-1945*/ tartalékos repülő hadnagyot, akit a bécsi Gestapóról szállítottak át feleségével együtt. Az asszonyt egy-két nap múlva hazaküldték, a herceget viszont a nyilaskeresztes forradalom dicsőségére január 21-én kivégezték. Reggel nyolc órakor hirdették ki és fél tízkor hajtották végre az ítéletet; a végrendeletét még lediktálhatta, de búcsúlevelet nem írhatott. Amikor kivezették az udvarra, oda-szólt az irodaajtóban álló írnokoknak (**Almásynak** /lásd *Almásy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917*/ és **Révay Kálmán-nak**): „Nem fogtok szégyent vallani velem!”

(Azért végezték ki, mert **Hajdúböszörményből Olaszországba akart repülni**, a legismertebb verzió szerint előkészítendő a kormányzó és a szövetségesek kapcsolatfelvételét, de még a német vonalak mögött ért földet - valószínűleg kényszerleszállást kellett végrehajtania.)

Szita Szabolcs A Gestapo Magyarországon főcímű könyvében találunk arra vonatkozó utalást, hogy a repülőtszít ügyében letartóztatták még **herceg Odescalchi Margitot**, /lásd *Odescalchi család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917, továbbá Odescalchi Miklós herceg MAGYAR PÓLÓ 1917-1945.* / **gróf Lónyay Gábort** és **gróf Alberti von Enno Erzsébetet**. Utóbbit koncentrációs táborba küldték (neve, talán egy pontatlan német forrásból való átvétel folytán, esetleg nyomdahiba miatt hivatkozott forrásunkban tévesen, Denaoként szerepel).

A Sopronkőhidán őrzötteket a front közeledtével két csoportban (**Vattaynál** az szerepel, hogy külön a vádlottakat, külön a védőőrizetéseket, de más emlékezések ezt nem látszanak igazolni) elindították Nyugat felé. (Az **Esterházy** /lásd *Esterházy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/* és a **Kendeffy** házaspár bizonyosan ott volt köztük még ekkor is.) A nagyobbik csoport végül Bajorországig jutott gyalogmenetben.

Szita, a megszállás utáni időszak talán legjelentősebb aktív kutatója adta közre a nyilasok által lefogott s a budai Várpalotában őrzött foglyok egy túlélő töredékének névsorát is. Ebben ott áll **gróf Esterházy Tamás** neve. /lásd *Esterházy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/* (Ezeket a letartóztatottakat nyilván a főváros körül összezáródó ostromgyűrű miatt nem tudták Németországba szállítani, s legalább kétszázat meggyilkoltak közülük.) Szita közölte a komáromi Csillagerődben internált magyarok egyik csoportjáról fennmaradt korabeli jegyzéket is. Ezen szerepel az ácsi illetőségű **dr. gróf Zichy Ernő**; /lásd *Zichy család tagjai, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/* hogy továbbküldték-e Dachaubá, nem tudjuk. De azt igen, hogy a listán szereplők közül többen ott, a lágerben haltak meg.

Nem hiányozhat innen **Bethlen István**, /lásd *BPC tagja, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917, továbbá MPC tagja, lásd MAGYAR PÓLÓ 1917-1945/* a volt miniszterelnök neve sem. Őt, mint köztudott, a március 19-én reggel **Kállay miniszterelnök** irodájában megjelenő gestapósok a német követségre invitálták. A politikus azt válaszolta nekik, hogy inkább a követ úr fáradjon át, ha beszélni akar vele. Kállay ekkor még kirúghatta a németeket; amikor visszatértek, Bethlen már kijutott a Várból, s illegálisba vonult.

E felsorolásba illik **Esterházy János gróf**, /lásd *Esterházy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/* a szlovákiai Magyar Párt vezetője is. Őt a nyilasok Budapesten egy időre letartóztatták, majd figyelték. Szlovákiában pedig már korábban felfüggesztették képviselői mentelmi jogát, 1944 májusában aztán börtönbüntetésre ítélték. Az utolsó időszakban a Gestapo körözte, de végül a szovjetek vitték el.

S hadd említsem az arisztokrata püspököt, **báró Apor Vilmost**, akit előbb a Sztójay-kormány belügyminisztere, Jaross Andor fenyegetett meg letartóztatással, ha a zsidók érdekében még egyszer zaklatni meri. Lésőbb Szálasiék **Kelemen Krizosztom** pannonthalmi főpapátal együtt állítólag le is akarták fogni, de már nem maradt rá idejük. A püspököt (ez közismert) végül szovjet katonák gyilkolták meg. Öccse, **báró Apor Gábor** vatikáni követ megtagadta a Sztójay-kormánnyal való együttműködést és lemondott posztjáról. Ugyanúgy, mint **báró Bakách Bessenyei György**, a berni követ; mindkettőjüknek fontos szerepe volt korábban a Kállay-kormány és a nyugati szövetségesek közötti kapcsolatfelvételben. Nem sokkal később tagjai lettek annak a követi tanácsnak, amely a Nyugat előtt a klasszikus magyar szellemiséget képviselte.

A Sztójay-kormánnyal való együttműködést megtagadók között volt még **Bethlen Gábor gróf** (madridi követségi titkár), / *Bethlen család lásd MAGYAR PÓLÓ 1875-1917, továbbá MAGYAR PÓLÓ 1917-1945, lásd Bethlen póló csapat/* **gróf Semsey Andor** ügyvivő, követségi tanácsos (Buenos Aires) és **báró Zeyk Adele**, a genfi sajtóügyi előadó (akinek a neve a lengyelmentők között is szóba került, csak ott hivatkozott forrásunkban Adélként volt feltüntetve). **Almásy Kálmán gróf**, /lásd *Almásy család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917, továbbá MAGYAR PÓLÓ 1917-1945,* /londoni követségi titkár már 1941-ben kivált a szolgálatból.

A kiugrást pártoló arisztokraták között felsorolják még Gudenusék az **Erdélyi Párt** vezetőjét,

gróf Teleki Bélát, /lásd *BPC tagja, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/* az író

gróf Bánffy Miklóst, /lásd *BPC tagja, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917, továbbá MPC tagja, MAGYAR PÓLÓ 1917-1945/*

gróf Károlyi Gyulát, /lásd *Károlyi család, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/* **báró Perényi Zsigmond** koronaörtl.

A szovjetekkel való kapcsolatfelvétel és kapcsolatteremtés talán a legismertebb része a történetnek. Logikus, hogy erre is kísérletet kellett tenni, hiszen a nyugati szövetségesek közölték a magyar tényezőkkel, hogy az ország ügyében Moszkva illetékes. Az ebben szereplők közül csak megemlítem **gróf Zichy Ladomér**, /lásd *Zichy család tagjai, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/* báró Atzél Ede és **Teleki Pál fia, gróf Teleki Géza** nevét. /lásd *Teleki család tagjai, MAGYAR PÓLÓ 1875-1917/* Atzél Ede rejtélyes alakjáról kevés bizonyosat tudunk; Zichy és Teleki bizonyosan a nagyobb tragédiát megelőzendő vállalkoztak szerepükre.

A főnt szereplő neveket mind az utóbbi hatvanöt évben nyomtatásban megjelent dokumentumokból vettem. Egyéb kiadványokból, levéltári, kéziratári fondokból bizonyára számos adat előkerülhet még.

A végső cél persze nem az ellenálló arisztokraták listájának összeállítása. Mindazokról tudnunk kellene, akik a függetlenség visszaszerzése érdekében vagy polgártársaik védelmében vásárra vitték a bőrüket. S akiknek névsorát az elméletileg náciellenes kommunista korszak oly hiányosan örökítette ránk.

BETHLEN ISTVÁN GRÓF (1874-1946) MPC DÍSZELNÖKE, MINISZTERELNÖK (1921-1931)

Bethlen István gróf azok közé a pólójátékosok közé tartozott, akik még az I. Világháború előtt kezdték a pólósportot a BUDAPESTI POLO CLUB-ban, de az I. Világégést követően megélhették még azt is, hogy az 1927-ben alakult MAGYAR POLO CLUB-ban is játszhattak újra.

⁴⁹Bethleni gróf Bethlen István (1874-1946) jogász, mezőgazdász, politikus, 1921 és 1931 között Magyarország miniszterelnöke.

1901-ben képviselővé választották. 1939-ig (az 1919–21-es időszakot kivéve) folyamatosan parlamenti képviselő, majd ezt követően felsőházi tag volt. 1900-tól erdélyi birtokán, Mezösámsondon gazdálkodott. 1901. június 27-én vette feleségül az író Bethlen Margit (1882–1970) grófnőt, akitől három gyermeke született: András, István és Gábor. (Az ifj. Bethlen István gróf sokszor szerepelt a pólós hírekben, de egy esetben Bethlen Gábort is említette a Nemzeti Sport 1930 10 23-i cikke.)

1914–18-ig az Erdélyi Szövetség elnöki tisztét töltötte be. 1918 őszén bírálta a Károlyi Mihály-kormány intézkedéseit. 1918–19-ben az ellenforradalmi erők egyik fő szervezője. 1919 őszén "titkos erdélyi miniszter". 1919 februárjában létrehozta a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártját, majd a Magyarországi Tanácsköztársaság létrejötte után Bécsben az Antibolsevista Comité vezetője.

1921-1931-ig, tíz éven keresztül Magyarország miniszterelnöke. Politikája sokat tett a gazdasági stabilitásért. 1924-ben létrehozta a Nemzeti Bankot és 250 millió korona népszövetségi hitelt szerzett. Rendbe hozta az állam veszteségeit, 1927-ben bevezette a pengőt és az új vámrendszert.

Trianon revíziójáért harcolt, a kárpátmedencei népek nemzetiségi gondjait autonómiával óhajtotta megoldani.

A bécsi döntések után is tovább ellenezte az egyoldalú német orientációt, a kapcsolatok megszakítását az angolszász országokkal való kapcsolatot szorgalmazta. Hibának tartotta a belépést a második világháborúba, elítélte a zsidótörvényeket.

1943–44-ben a háborúból való kiugrást támogatta, s angolszász irányú különbéke-kísérleteket szervezett.

BETHLEN ISTVÁN GRÓF A PÓLÓRÓL SZÓLÓ HÍREKBEN:

⁵⁰Ernst József: „100 év a magyar lovassport történetéből” művében azt írja:

„A BUDAPESTI POLO-CLUB 1901 tavasztán alakult meg. A Vadász- és Verseny-Lap rövid híre arról tudósított, hogy a klub május 9-re hirdetett gyűlését május 15-re halasztotta el. Elnöknek **Andrássy Géza grófot** választották meg. A tagság többsége az arisztokráciából került ki: **Andrássy, Apponyi, Batthyány, Bethlen, Eszterházy, Festetics, Károlyi, Széchenyi**, stb. család tagjai mellett megtaláljuk **Bacsák Zsigmond, Miklósi Aladár** nevét is. A titkári teendőket, **dr. Magyar László** látta el. A klub tréneré pedig az angol **Herbert Ritch** volt.

⁵¹1928 | OKTÓBER

BETHLEN ISTVÁN GRÓF A VÖRÖSÖK VEZÉRE

A tegnapi lovaspólómeccsen a kékek nagy gólarányú győzelmet arattak vörösökön

Bethlen István miniszterelnök van olyan kitűnő sportember, hogy temérdek elfoglaltsága mellett is háttat tud fordítani politikának egy fél délutánra. S bár az egyik csapat vezére a magyar miniszterelnök volt s a csapatban egy egykori uralkodóherceg, a bírói sípot pedig **Bánffy volt külügyminiszter**, az erdélyi magyar párt vezére tartotta szájában, a mérkőzést teljesen politikamentesnek találtuk.

⁴⁹ [https://hu.wikipedia.org/wiki/Bethlen_Istv%C3%A1n_\(politikus\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Bethlen_Istv%C3%A1n_(politikus))

⁵⁰ Ernst József: 100 év a magyar lovassport történetéből 1972-1914, 210-212o.

⁵¹ <http://www.huszadikszazad.hu/1928-oktober/sport/bethlen-istvan-grof-a-vorosok-vezere>

Hiszen a játékosok nem politikai jelszavakon, hanem irlandi pónikon nyargaltak s ha azzal kezdődött itt a dolog, hogy Bethlen beöltözött piros dresszébe, „be a vörösbe” s ha a lovak, noha négy lábuk volt, néha meg is botlottak s ha a játékokat gyakorta nem oda néztek, ahova ütöttek s majdnem mindig akkor szólalt meg a csengő, amikor valami ellenzéki frontáttörés készült, sport volt ez, nem politika, sport, amit úgy hívnak, hogy lovaspólo mérkőzés.

Közönség nem sok akadt, de több, mint a képviselőház karzatán. És előkelő volt ez a közönség. Autó sem sok rukkolt ki, de szépek voltak a kocsik. Hölgyet, pláne szép hölgyet sokat láttunk, - egytől egyig - de a jóból sose árt meg a sok. A **Duna és a sziget olyan szép** volt, mintha minden őszi tájfestőt le akart volna főzni.

A meccs akkor kezdett érdekes lenni, amikor az első chukkerben Bethlen István, az öregebb, szédületesen lestartolt az északi kapu felé. Megszokott az öreg, ala Kohut és vészesen kergette a labdát a kapu felé. Mindenki gólt várt, hiszen az ütőt ugyanaz hajtotta, aki az arany középút politikáját csinálja. Majd csak meg találja a kapu közepét. A labda azonban egyszer csak megfordult s elkezdett gurulni a széle felé. Kifutott egészen a jobbszél felé. Ejnye, ejnye...

Sokáig, mert nem esett gól, úgy látszott, hogy az **ifj. és az id. Bethlen István összeütközése lesz a meccs főeseménye**. Éppen a tribün hónapi előtt a pálya szélén kergette a labdát idős Bethlen István, amikor a fiatal nekirugaszkodott, hogy elhalálessza. Az elhalálassz nem sikerült, sőt Bethlen Pista ütője túl nagyot lendült. Pont könyökén találta apját.

Az öreg arra megcurukkoltatta lovát, meglóbálta ütőjét és visszavágott szemével a fia felé.

- Te, úgy váglak... - mondta félhangosan a tribün nagy derűjére.

Az öregek és a fiatalok, az apák és fiúk nagy kontroverziája tehát ezen a meccsen is felvillant.

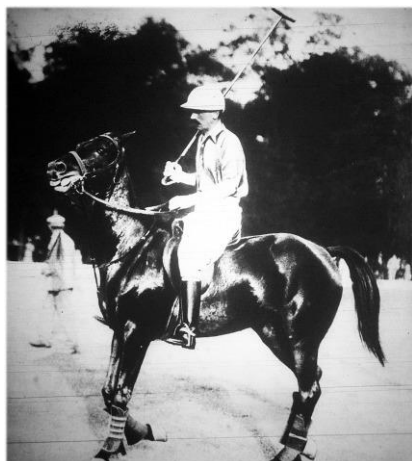
Végeredményben a **fiatal Bethlen, a kék csapat győzött a hat chukkerben 4:1-es gólaránnyal**. Tényleg jobbak is voltak. **Ifj. Bethlen** volt a legjobb meg Parry Jones. A vörösöknél - egész komolyan - a miniszterelnök tetszett legjobban meg a mecklenburgi herceg. A győztes gólokat **ifj. Bethlen István** (2), Kovács főhadnagy, Rohonczy báró lőtte, a tisztelet gólt **idős Bethlen István**.

A meccsnek úgy lett vége, hogy **id. Bethlen István** éppen hatalmas vágóban volt a kapu felé, amikor csengettek. Ilyenkor a támadást még végigjátszák s így Bánffy gróf sárja néma maradt. A vonal mentén azonban egyszer csak megbicsaklott Bethlen ütője s a labda kiugrott a kerítésen túl.

A szürkületben Bánffy először nem látta tisztán a helyzetet De mikor konstataálta, hogy a labda túlmént a vonalon, így szólt:

- Akkor vége van!

S füttyült. Mert ugyan mit lehet kezdeni egy labdával, amit **Bethlen** is elhibázott.

Bethlen I. miniszterelnök, mint póljátékos;

Bethlen István

ÉRDEKES EPIZÓDOK BETHLEN ISTVÁN GRÓF ÉLETÉBŐL

Bethlen István gróf Budapesten ismerkedett meg leendő feleségével, a nemzetség másik ágából származó **Bethlen Margittal grófnővel**. Az ifjú hölgy sok szempontból tökéletes ellentéte volt udvarlójának. Extrovertált, némileg excentrikus és felületes, élénk temperamentumú, társaságot kedvelő, bohém természetű nő lehetett. Az ismeretségből gyorsan szerelem lett, amelyet a szülők és a rokonok is szívesen láttak.

Az esküvőt 1901. június 27-én tartották meg a Szolnok-Doboka vármegyei Bethlenben. Az egész napos vigasság másnap az ifjú férj mezősegi szülőfalujában, Mezősámsondon folytatódott.

gróf Bethlen István

gróf Bethlen család társaságban

gróf Bethlen Margit

Házasságukból rövidesen három fiúgyermek született. 1902-ben András, két évvel később István, majd Gábor.

Bethlen Margit és Bethlen István házastársi kapcsolata az évek múlásával elhidegült. Ebben kétségtelen szerepet játszott Bethlen István tíz évig tartó miniszterelnöksége (1921-1931) is. Feszített munkatempója miatt Bethlen István ugyanis kevés időt szánt a családi életre, felesége így egyre inkább a maga külön életét élte. Regényeket, novellákat, színdarabokat írt, és szalonjában a művészvilág tagjainak a hódolatát fogadta.

Bethlen Margit állandó házibarátot is tartott egy atlétatermetű egykori huszártiszt, Görgey József személyében, akinek bátorságáról legendákat meséltek, *(amit tett ezzel ahhoz kellett is a bátorság!)* s az 1920-as évek közepéig őt tartották az egyik „legkapósabb” férfinak Budapesten.

Bethlen István 1926-tól nyaranta egyre több időt töltött a kis somogyi falu, Inke határában elterülő, jóval több, mint ezer holdat kitevő, bérelt birtokán. Itt lobbant szerelemre **Széchenyi Andor Pálné** iránt, aki viszonozta érzelmeit. *(Széchenyi Andor Pál szintén pólójátékos volt, lásd MAGYAR PÓLÓ 1875-1917)* „**Minci**” grófnő Bethlen Margit ellentéte volt. Filigrán, légies alakjával, szőke hajával, kék szemeivel, odaadó megértésével és okos hallgatni tudásával valósággal megigézte Bethlent, és végleg elfordította excentrikus feleségétől. Viszonyuk egy idő után ugyanolyan ismertté lett, mint Bethlen Margité és Görgey Józsefé.

Miniszterelnöki tisztségéről való lemondását követően Bethlen a magyar politikai élet „grand old man”-jének számított, aki továbbra is jelentős befolyást gyakorolt a kormányzóra. **Nyíltan fellépett az egyoldalú németbarátság és a hazai szélsőjobbboldali erők ellen.** A nemzetiszocialista és a kommunista diktatúrákat átmeneti képződményeknek tekintette; azt vallotta, hogy a jövő a „*túlzásaitól*” *(például a „korlátlan népfelség” elvétől)* megtisztított demokráciáé lesz. Nem csoda, hogy az 1944. március 19-én Magyarországra érkező Gestapokülönítmények letartóztatási listáján Bethlen az elsők között szerepelt. Ezért kénytelen volt menekülni: álruhát öltött, leborotválta a bajuszát, és több mint másfél évig bujkált. Rejtekhelyeiről a kormányzó titokban gyakran felhozatta Budapestre, és kikérte a tanácsát. Bethlen következetesen a fegyverszünet mielőbbi megkötését javasolta neki. Kommunistaellenes meggyőződése ellenére, reálpolitikai megfontolásból már 1943 őszén *(jóval menekülését megelőzően)* felvetette, hogy szükséges lenne felvenni a Szovjetunióval a kapcsolatokat.

A közeledő szovjet hadsereg elől 1944. október elején a Dunántúlra menekült, és egy Marcali melletti kis faluban, az időközben megözvegyült Széchenyi Andor Pálné, „Minci” grófnő boronkai kastélyában rejtőzött el. A folytonos bujkálás megviselte a 70. életévébe lépett Bethlen szervezetét: állandósultak a szívpanaszai, ráadásul két ízben is kisebb agyvérzést kapott. Mivel úgy ítélte meg, hogy a további rejtőzködés céltalan, 1944. december 7-én önként feladta magát a szovjet egységeknek. Háziőrizetbe vették, és úgy kezelték, mint a szovjet hadsereg vendégét.

Sorsát Gyekanozov szovjet külügyi népbiztoshelyettes Molotovnak címzett, 1945. február 17-ei felterjesztése pecsételte meg. Ebben Gyekanozov azt javasolta, hogy Bethlent, „*a magyar reakció legkiemelkedőbb alakját*”, „*az angol orientáció meggyőződéses hívét*” el kell szigetelni, le kell tartóztatni és a Szovjetunióba szállítani. Molotov elfogadta a javaslatot. Bethlent így 1945. március végén letartóztatták és a Szovjetunióba toloncolták. A Butirszkaja nevű moszkvai börtön kórházába került, ahol 1946. október 6-án hunyt el a „*nagyfokú érzelmesedés miatt bekövetkezett szívbénulás*” nyomán.

Felesége, Bethlen Margit 1944 decemberétől szinte semmi bizonyosat nem tudott férje sorsáról és hollétéről. 1946. március 7-én magától Sztálintól kért felvilágosítást, de levelére nem kapott választ. A reményt azonban, hogy férjét megtalálja, nem adta föl. 1946. december 12-én egy személyes hangvételű, aggódó levelet írt neki, amelyben hitvesi szeretetéről biztosította, és beszámolt családjuk további sorsának alakulásáról. A magyar külügyminisztériumon keresztül a Szovjetunió budapesti követéhez, Puskinhoz fordult azzal a kéréssel, hogy adják át üzenetét a férjének. Szívbemarkolóan fájdalmas Bethlen Margit sorainak olvasása, hiszen annyi év elteltével tudjuk, hogy a levél megírásának pillanatában Bethlen István már több mint két hónapja halott volt.

KERESZTES-FISCHER LAJOS MPC ALELNÖKE 1938-TÓL

Keresztes-Fischer Lajos (szül: ifj. Fischer Ferenc 1884 Pécs – 1948 04 29 Vöcklabruck Ausztria) apja **Fischer Ferenc** (1852-1940) ügyvéd, anyja **ns. krasznai Krasznay Margit** (1863-1945).

Az I. Világháborúban 1919 júniusától a Nemzeti Hadsereg Fővezérségénél szolgált. 1920 május 7-től a Kormányzó Katonai Irodájának beosztottja lett, 1935 január 15-től már annak a főnöke. 1938 május 24-től a Honvéd Vezérkar főnöke, 1939 február 21-től egyúttal Horthy Miklós főhadsegédje is.

1934 május elsején tábornokká nevezik ki, 1941 augusztus 1-től vezérrezdes, 1943 02 01-én nyugdíjazták.

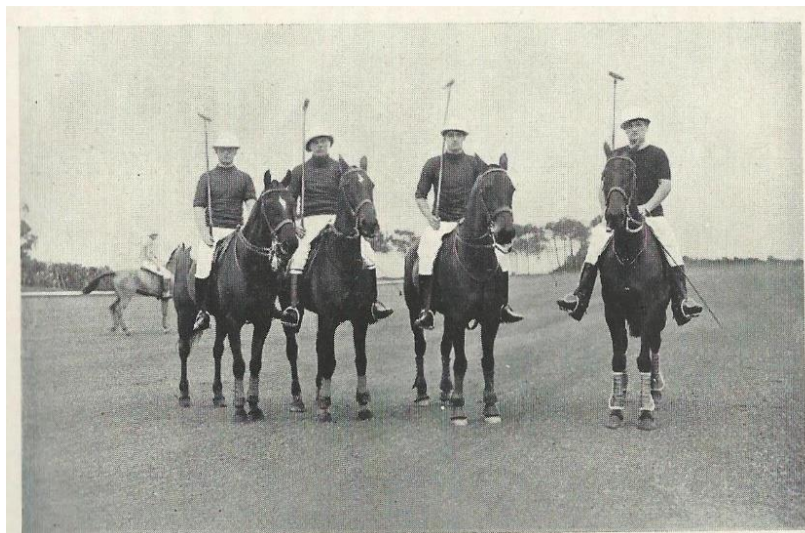
1944 10 15 után a németek testvérével együtt deportálták. *(Testvére Keresztes Fischer Ferenc 1938 05 14-től 1944 03 22-ig belügyminiszter, kétszer ideiglenesen ellátta a miniszterelnöki teendőt is. személyesen irányította a bal és a jobboldali szélsőségesek /kommunisták, hungaristák/ elleni fellépéseket.)*

A Dachau koncentrációs táborból való 1945-ös szabadulását követően Ausztriában élt.

A **8 ÓRAI ÚJSÁG** 1929 április 4-i számában tudósított a Brioni Adria Bajnokságon elért sikerről. Mely szerint az Aich Hubert, Hatvany Endre, M.N. Kearns, **Fischer kapitány** összetételű csapat 14:3 gólarányban nyert a Bécsi csapat ellen. *(1930-tól lett csak a neve **Keresztes-Fischer Lajos**.)*

Magyar pólójátékosok sikere Brioniban

Brioniból jelentik: A most lezajlott nemzetközi pólóversenyen a nemzetközi challenge cupot és ezzel az Adria bajnokságot az Aich Hubertből, báró Hatvany Endréből, M. N. Kearns-ből és Fischer kapitányból álló team nyerte 14:3 gólarányban a bécsi team ellen. Igen szép eredmény és a fiatal magyar pólóklub számára, amely már a múlt évi első nemzetközi budapesti tavaszi meeting-jén a brioni team ellen háromszoros és a bécsi team ellen aratott győzelmével esett át a tűzkeresztségen. — Ilyenformán mindenben indokolt az az érdeklődés amellyel szakörök a Pünkösdi hétfőjén, vagyis május 20-án lezajló póló-meeting elé néznek, amelyen — amint értesülünk — a budapesti helyőrségnek a Magyar Póló Clubhoz tartozó most felállított honvéd-teamje is részt fog venni. — Mint az előző évben, úgy az idén is sikerült a mecklenburgi hercegnek az indiai hadsereg egyik elsőrangú pólójátékosát vendégül megnyerni. A külföldi játékos május elején érkezik Indiából Budapestre.

1929. BRIONI. AZ ÚJ AGYAGPÁLYA. AZ »ADRIA SERLEG«.
A M. P. C. GYŐZTES CSAPATA

Sorg; Aich; Bethlen; Fischer szds.

Horthy István a Magyar Polo Club új elnöke

A Magyar Polo Club szombaton megtartott közgyűlésén Bánffy Miklós gróf méltatta a klub volt elnökének, Albrecht királyi hercegnek az érdemeit, majd a Mecklenburgi herceg ismertette a klub működésének eddigi eredményeit. A közgyűlés a Magyar Polo Club elnökének nagy lelkesedéssel megválasztotta vitéz nagybányai Horthy Istvánt, aki emelkedett beszédben közölte meg a bizalmat és egyben köszönetet mondott az alapítástól közreműködő alelnököknek, a Mecklenburgi hercegnek. A klub új tisztikara:

Elnök: vitéz nagybányai Horthy István, elnöknő: Mecklenburgi hercegné. Alelnök: Mecklenburgi herceg, vitéz Keresztes-Fischer Lajos altábornagy és Sorg Jeno. Alelnöknők: Török Sándorné grófné, Berg Tiborné báróné. Választmányi tagok: Aich Hubert, Bánffy Miklós gróf, ifj. Bethlen István gróf, Bartalis Kálmán százados, Biró Pál dr., Hatvany Károly báró, MacLean Godfrey, Török Sándor gróf. Női választmányi tagok: Adám Lajosné dr.-né, Biró Pálné dr.-né, Hatvany Károlyné báróné, Sorg Jenőné, Thán Károlyné báróné, Tótvárad-Asbóth Andrásné, Wenckheim Cecília grófné. Háznagy: Gragger Ede. Ügyész: Auer Pál dr. Ellenőr: Nagy Elek dr. Pályagondnok: Schultz Kurt. Titkár: Simonyi Hilde.

E tudósítástól eltérően (az **1942-es MPC évkönyvben** megjelent kép alapján) egy más összetételű magyarcsapatnak is sikere volt Brionin, szintén Adria nevű serleg elnyerésével. *(Vagy lehet, a más tudósításokban is fellelhetők pontatlanságról van szó.)* Ott is szerepelt **Fischer szds.** neve.

A **BUDAPESTI HÍRLAP** 1938 05 24-i számában közreadta Horthy István elnökké választását, ekkor **vitéz Keresztes-Fischer Lajost** az MPC alelnökévé választották.

TOST GYULA 3 HCP

Tost Gyula⁵²(1903-1944 október 15) repülő alezredes, Horthy Miklós kormányzó szárnysegédje, Ambrózy mellett a **Kiugrási Iroda vezetője**, a német megszállás napján öngyilkosságot követett el.

(A német megszállók megpróbálták megmenteni, hogy kihallgathassák. A temetésén mindenesetre két egymás melletti fejseb nyoma látszott a kötés alatt.)

Tost Gyula életdrámája az **OKTÓBERI VASÁRNAP** című, Kovács András készített játékfilmben elevenedik meg.

Családjában több nevezetes személy is volt. Tost József császári kertész volt, a schönbrunni kastély parkját ő tervezte. Tost Antal a Budai Királyi Vár királyi kertésze volt. Tost Károly az Alcsúti kastély és a Margitsziget kertésze volt 1852-ben bekövetkezett haláláig.

Bányavölgyi Tost Gyula (1846-1929) országgyűlési képviselő, vallás és közoktatási miniszter volt és 1890-ben testvérével Károllyal együtt magyar nemesi címet kapott.

Tost Gyula apja Tost László Kassa alpolgármestere, országgyűlési képviselő. A város megmentéséért összefogást szervezett, ezért a nyilasok elcsalták és a város szélén géppisztolysorozattal végeztek vele. *(Pontosabban csak azt hitték megölték. Az erdőkerülő talált rá és a kassai sebész Lumnitzer Sándor kilenc golyót operált ki belőle, de végül nem sikerült megmentenie így sem.)*

Tost Gyula neve több helyen is szerepel a póló vonzatában. Az **1943-as MPC Évköny** taglistán 3 hcp értékeléssel, **1932-es** belépési dátummal szerepel.

A **HONVÉD POLO CLUBOK JÁTEKOSAI** listáján is szerepel, mint a **Bpesti H.P.C.** tagja.

Az **MTI 1936 06 25-i** tudósításában említik elsőként **Tosth Gyula** néven a **Jászkun huszárok** csapatában. *(Ezek szerint később magyarosította a nevét.)*

–§ A Magyar Poló Club margitszigeti polópályáján a keddi mérkőzések már a Nemzetközi Handicap Kupa döntőjének jegyében folytak le. A Bem lovastüzérek /Hávor Lajos, Hámor Gyáston, Szentpály Imre és Kovács Dezső/ a fél gól előnnyel induló jászkun huszárok csapatával /Tosth Gyula, Depold Miklós, Bartalis Kálmán és Tóthvárad Asbóth András/ mérték össze erejüket. Az első két chukker két egyenlő ellenfél várt izgalmas küzdelmet mutatva. A játékidő második részében azonban kidomborodott a tüzérek fölénye, akik néhány gyors lefutással behozhatatlan előnyt szereztek úgy, hogy a huszárok később csak szépíteni tudtak az eredményen. A tüzérek végeredményben 6: 2 1/2 arányban győztek. A győztes csapat tagjainak a díjakat Bartalis Kálmánné nyújtotta át.

MAGYAR POLO VÁNDORDÍJ (1928-ban alapítva, adományozta: Tasnády Szűts András, vándordíj, évi 4 egyéni serleggel, minden csapat részére, handicap alapon) nyertes csapatánál is megemlíti **Tost Gyula** nevét az **1937-ben** a győztes **Árpád-huszárok Cegléd** csapatában: Feuchtersleben K. báró, **Tost Gy.**, Gyurkovics Gy., Szemző I.

A **BUDAPESTI VÁNDORDÍJ**-at (Adományozta: a m. kir. honvédelmi miniszter, 1928, Vándordíj. Nemzetközi junior kis handicapú csapatok és játékosok számára, handicap alapon. A díj annak a csapatnak a birtokába megy át, mely háromszor nyert egymásután.) is ugyanezzel a csapattal nyerte meg **1937-ben**

Az **1938 07. 01-es MTI híradás** szerint a **Csepel kupáért** folyó versenyben megint a **Jászkun Huszárok** csapatában szerepelt. *(Tosth Gyula, Makkay István, Bartalis Kálmán, Tóthvárad-Asbóth István.)* A csapatuk **5 ½ gól** előnyt adott a **pápai Nádasdy huszárok** csapatának, *(Rákosi Endre, Imre Dénes, Kovács Ferenc, Újhegyi Szabolcs)* akik e góllelőnnyel **5 ½:5** arányban győztek. Vagyis úgy, hogy gólt sem lőttek, csak a kapott góllelőnnyel nyertek.

⁵² https://hu.wikipedia.org/wiki/Tost_Gyula

MAGYAR BAJNOKI KUPA (1928-ban alapított, Adományozta a m. kir. földművelésügyi miniszter, Vándordíj. Évi egyéni 4 serleggel, Nyílt verseny, Handicap nélkül, Kizárólag zárt magyar clubcsapatok részére) esetében 1940-ben már a Bp-i tűzérk csapatában szerepelt: **Tost Gy.**, Szentpály I., Hámory G., Kovács D.

1941 május 10 MAGYAR POLO CLUB TISZTELETDIJ-ának győztes csapatában szerepelt már a neve.

A) csapat: Hámory, Kovács, Szentpály, **Tost** ; B) csapat: Sorg, Gyurkovics, Bethlen, Aich

Eredmény: **A 5:2 B.** 1 gól előnyt kapott a B csapat.

⁵³1941 | SZEPTEMBERI HÍR

Lovaspólóban legyőztük az olaszokat

A két hétig tartó magyar-olasz lovaspóló mérkőzések döntője vasárnap zajlott le a Magyar Polo Club margitszigeti versenypályán. A kitűnő olaszok (*akik között Marini személyében európai hírű játékos is volt*) méltó ellenfelet talált a Magyar Polo Club csapatában, amely végeredményben 4:2 arányban győzött.

Az olaszok megmutatták, hogy jó lovasok és szinte a vakmerőségig bátor játékosok, a mieink tudása előtt azonban meg kellett hajolniuk. A döntőt megtisztelte látogatásával a kormányzó és Talamo márki olasz követ is.

Bethlen István gróf ifj. (8), Horthy István (?), **Tost Gyula (3)**, Aich Hubert (5). csapat Horthy István nélkül is már 16 gólos csapat. (*Jó lenne tudni Horthy István hcp értékelését, fel kell tételezzük, hogy 2-4 hcp értékelése neki is lehetett, így 18-20 gólos lehetett a csapatuk! Ez a mai FIP VB szint feletti csapat hcp-et jelent.*)

TOST GYULA SZEREPE A KIUGRÁSI KÍSÉRLETBEN

Testvére Tost József így emlékszik vissza a film kapcsán közölt interjúbán:

⁵⁴"Eredetileg ő is huszár volt. Repülőtiszt kiképzést ifj. Horthy Istvánnal együtt kapott, ott alakult ki szoros barátságuk, majd a lovaspóló révén lett jó barátja ifjabb Horthy Miklósnak. Őt nyelven beszélt, és különösen jól tudott angolul. Gondolom az angol kapcsolatok miatt vette maga mellé a kormányzó. Szolgalelkűség nem volt benne egyáltalán. Ő katonaként teljesítette a szolgálatát, nem, mint lakáj. Ezért szerette a kormányzó. Amikor én Weilheimben elbúcsúztam a kormányzótól, rátette a kezét a vállamra, s azt mondta, olyan szárnysegédem nem volt és nem is lesz, mint amilyen a te fivéred. Jó katona volt, ezt mindenki tudta, aki ismerte őt. Nem hízelgés folytán került ebbe a beosztásba, hanem a nyelvtudása révén, és főleg azért, mert százszázalékgig magyar volt, semmi német érdekeltség nem volt benne."

⁵³ <http://www.huszadikszazad.hu/cikk/lovaspoloban-legyoztuk-az-olaszokat>

⁵⁴ <http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/historia/82-02/ch08.html>

A kiugrási kísérlet lebonyolításában Tost Gyulának jelentős szerepe volt.

⁵⁵1944-ben már nyilvánvaló volt a Harmadik Birodalom összeomlása. Az év nyarán a románok és a finnek a németektől kapott fegyvereiket fordították szembe eddigi szövetségesükkel. A magyarok a kiugrási kísérletig jutottak. Horthy Miklós kormányzó tudtával, menyje, Edelsheim-Gyulai Ilona aktív részvételével létrehozták a kiugrási irodát, amelynek fő célja az volt, hogy a Kárpát-medencét az angolszász csapatok szállják meg.

Főszervezőnek a kassai származású Tost Gyula, a légierő alezredese, a kormányzó szárnysegédje tekinthető. Tost megbízható embere volt a Horthy családnak, a baráti kapcsolat a fronton hősi halált halt Horthy Istvánon keresztül indult: mindketten odáig voltak a repülésért.

Tost szervezte a „Náday utat” is: az öt nyelven beszélő Náday István vezérezredes vezette küldöttség repülőgéppel indult tárgyalni a szövetségesekhez. A terv végrehajtására azt a Csákváron állomásozó He 111-es bombázót vették igénybe, amelyet a németek az általuk megrongált magyar Ju 52-es szállítógépért adtak cserébe. A gép *(annak ellenére, hogy már a Magyar Légierő hadrendjébe tartozott)* német felségjellel repült. Náday vezérezredes magával vitt egy brit hadifoglyot, Charles Telfort Howie ezredes személyében. Tost előbb Bánhidya Antalt, majd Majoros János pilótákat kérte fel az átrepülés végrehajtására. A székely Bánhidya nem vállalta föl, hogy a repülést követő híradások „átállónak”, netán árulónak nevezzék, számára ez elfogadhatatlan lett volna, így maradt Majoros. Az indulás időpontjaként 1944. szeptember 22-ét, az esti órákat határozták meg.

A gép kalandos úton *(térképük nem volt, a fentről látottak alapján tájékozódhattak, kommunikálni nem tudtak, így a szövetségesek tüzet nyitottak rájuk, kényszerleszállást kellett végrehajtaniuk)*, de szerencsésen eljutott az Olaszországi szövetséges erőkhöz. Ott azonban közölték velük, hogy csak az oroszokkal tárgyalhatnak az átállásról. Egy ígéretet azonban sikerült kapniuk, hogy a szövetségesek megszüntetik a magyar célok bombázását.

Tost Gyula (katonaruhában) látogatása a Horthy családnál

Ezt követően kénytelenek voltak kapcsolatot kiépíteni az oroszokkal és velük tárgyalni a kiugrásról. Azonban a kiugrási kísérlet is nagyon rosszul volt megszervezve és igen hamar tragikussá vált a helyzet.

(Az Edelsheim villából Horthy István özvegye tartotta rádió kódolt üzenetekkel a kapcsolatot a Moszkvában tárgyaló küldöttséggel, de a Gestapo bemérte és lehallgatta az adást.)

⁵⁶Miután az árulások következtében Budapesten a katonai helyzet kilátástalanná vált, s a kezdeményezés is teljesen átment a németek és a nyilasok kezébe, 1944 október 15-én este csak az volt a kérdés, hogy ennek következményeit a kormányzó és körei hogyan vonják le.

⁵⁵ http://www.hetek.hu/hatter/201509/az_utoolso_csatlos_kiserlete

⁵⁶ <http://mno.hu/velemen/ugras-a-sotetbe-603234>

1944 Október 15-én, este 10 óra körül a 24. német páncélos hadosztály (miután magyar részről immár szabaddá tették az utat a Vár felé) Tigriseivel felvonult a Vár ellen, és számos SS-csapat minden közlekedési utat elzárt a magyar alakulatok előtt.

Horthy és környezete ezek után már csak abban reménykedhetett, hogy kint a fronton a honvédség zöme a fegyverszüneti feltételeknek megfelelően fog viselkedni. Eközben Budapesten a német páncélosok a Várban a Szent György téren túlhaladva olyan kedvező helyzetbe jutottak, hogy Lázár Károly parancsot adott a harc beszüntetésére.

Amikor a német haderő eme alakulatai behatoltak a Várba, a kormányzó két hűséges embere a csapást nem tudta élve elviselni. Tost Gyula alezredes, a kormányzó szárnysegédje, mielőtt a németek elvitték volna, föbe lötte magát. Csataj Lajos honvédelmi miniszter szintén nem tudta elviselni a Szálasi-puccs székelyét, és feleségével együtt a halálba menekült.

Érdekes újra visszatérni testvére Tost József visszaemlékezésére:

⁵⁷ „Én akkor rögtön kimentem a Farkasréti temetőbe. Kértem egy régi barátomat – aki akkor kollégám volt a lötenyésztésben –, jöjjön ki velem, ne legyek egyedül. A ravatalozóban volt már a holttest. A fején fehér kötés, pontosan úgy nézett ki, mint a filmben, a homloka is be volt kötve, az arcából csak a szeme látszott ki, a fején két vörös szívdarab egymástól három centiméterre. Nyilvánvaló volt, hogy az egyiknek nincs köze a másikhoz, független a két szívdarab. Elképzelhetetlen, hogy kétszer lő valaki a saját fejébe. Kétségtelen, hogy a németek végeztek vele, mert, ha ő föbe lövi magát, a második lövésre már nem képes. Visszamentem Baitz Oszkárhoz, náluk szálltam meg. Ő elmondta, hogy megpróbált a németektől részleteket kicsikarni. Azt válaszolták, hajlandók írásban elismerni, hogy két lyuk van a fején és öngyilkos lett. A második lyuk egy operációnak az eredménye.”

ODESCALCHI MIKLÓS HERCEG 1HCP

⁵⁸ Az itáliai eredetű **Odescalchi** (ejtsd: odeszkálki) családról, Miklós apjáról **Odescalchi Jenő Zoárd**ról és a leszármazottairól, valamint a szomszédos Lónyai csalának a tuzséri kastélyban történt eseményeiről a

MAGYAR POLO 1875-1917-ig könyvben volt szó.

Odescalchi Jenő Zoárdhoz herceg 1901. június 8-án vette el Lónyay Pálmát.

1902 május 6-án e házasságból született meg **Miklós**, 1903. december 8-án pedig húga Margit.

A fiú Tuzséron tanult meg lovagolni, már gyermekkorában is nyitott társasági ember volt, szeretett és tudott táncolni. Példaképe egyrészt apja volt, aki bátorságra, edzettségre, a fizikai fájdalom tűrésére, határozott és férfias viselkedésre nevelte, másrészt II. Rákóczi Ferenc.

⁵⁹ **Herczeg Odescalchi Miklós** 1922–23-ban töltötte le egyéves önkéntesi évét a nyíregyházi huszárezredben. Leszerelése után rendszeresen sportolt, külföldön is ért el igen szép helyezéseket díjugratásban. (1930-ban például a San Remói nemzetközi lovasmérkőzésen, Valencio nyergében 2m-t ugratva nyerte a magasugratást.) 1928–29-ben két országos bajnokságon is első lett díjugratásban. 1935-ben az Olimpiára készülő díjugrató keretnek is tagja volt, de végül még az olimpia előtt visszalépett a díjugrató versenyzéstől.

1 121. Odescalchi Miklós hg., XI., Ke-
lenhegyi-út 42/a. 1942. 259–820

Apját követve a pólósportot is folytatta. Az **1943-as Évkönyvben** 1-es hcp értékeléssel szerepel, 1942-es belépési dátummal.

Ugyanakkor az MPC 1927-es alakulásáról tudósító **Budapesti Hírlap 1927 06 25** szombati cikke megemlíti már akkor is a nevét a választmány tagjai között.

— (A Magyar Pólo-Club közgyűlése.)
A Magyar Pólo-Club pénteken délután 5 órakor tartotta meg első közgyűlését a Hungária-szálló különtermében. A közgyűlésen megjelent Rakovszky Iván dr. ny. belügyminiszter, Mecklenburg-Boroin herceg, Apponyi György gróf, d'Orsay Ede gróf és még sokan a magyar társadalom előkelőbbjei közül. A közgyűlést mint korelnök d'Orsay Ede gróf nyitotta meg. Azután a közgyűlés a klub elnökévé Rakovszky Iván dr.-t választotta meg egyhanguan. Alelnökök lettek: Mecklenburg-Boroin herceg, Plósz Béla dr. helyettes államtitkár, vitéz Uffalussy Gábor tábornok és Almásy Pál gróf, titkár: Vaszilievics János, pénztáros: Bernád Endre, elnök: Scitovszky Aladár dr. A választmány tagjai: Odescalchi Miklós herceg, Száhlender Béla altábornagy, Kiss Ferenc tábornok, d'Orsay Ede gróf, Apponyi György gróf, Tarányi Ferenc főispán, Graeffl Jenő országgyűlési képviselő, Szunyogh Albert ezredes és Malanotti Lajos alezredes. A díszelnökök és védők felkérésére külön bizottságot küldött ki a közgyűlés. Azután Rakovszky Iván elnök ismertette a klub helyzetét és annak az óhajnak adott kifejezést, hogy a tagok lelkes munkája rövidesen oly eredményeket produkál, amelyekre majd az egész magyar sporttársadalom büszke lehet.

⁵⁷ <http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/historia/82-02/ch08.html>

⁵⁸ Commons.wikimedia.org

⁵⁹ https://hu.wikipedia.org/wiki/Odescalchi_Mikl%C3%B3s

Az 1930-as években ő is az akkor az úri társaság egyik kedvenc sportjával, a repüléssel barátkozott. *(A gyors autóka is nagyon szerette, de 1938-ban egy halálos balesetét követően ettől el lett tiltva.)* A budaörsi repülőtéren, magánúton letett vizsgái után vett egy kétüléses *(Junkers A50)* sportrepülőgépet, melyet a Tuzséri Nagyerdőn épített hangárban tartott. A legelőn volt repülőtér, s ha leszállt, összecusukta a gép szárnyait, és két nagy ökör behúzta a gépet a hangárba. Olyan alacsonyan szállt a géppel, hogy levitte a kéményeket, szétszalasztotta az aratókat, felborította a kénéket.

A II. Világháború kezdeténél önként jelentkezett harci pilótának, de (39 éves) kora miatt elutasították.

⁶⁰Csak 1944 elején hívják be, de Niki herceg gyűlölte a németeket. A márciusi náci megszállást követően már az első naptól kezdve tervezte, hogyan repül majd át a szövetségesekhez. Barátai próbálták megakadályozni a merész tervet, de ez nem sikerült, 1944 június 4-én gyakorlórepülésre indult, társának pedig csak a levegőben árulta el, hogy hová is mennek. *(Odescalchi Eugénie szerint Horthy tudtával és jóváhagyásával indultak el, erre azonban nem találtam máshol adatot, sőt a „Náday utat” ezzel veszélyeztette. Persze erről nem tudott.)* A nagy terve kivitelezésébe viszont hiba csúszott: hibás navigáció és némi ellenszél *"segítségével"* Itáliában a német zónában landoltak. A németek eleinte elhitték a meséjüket, hogy üldözték őket, és egy nagy viharzóna miatt tévedtek el, de hamarosan megérkezett a szökésről szóló távirat. A Gestapo azonnal letartóztatta őket, majd 1945. január 17-én Sopronkőhidára szállították.

Másnap reggel fél nyolckor hírdették ki Odescalchi Miklós halálos ítéletét, és minden szokást felrugva két óra múlva fel is akasztották. A nyilas sajtó így kommentálta a hírt:

"Az ítélettel és a kivégzéssel az arisztokráciának egy súlyosan megtevedt tagja vette el méltó büntetését".

⁶¹ Szemtanuk elbeszélése szerint Odescalchi elhatározta, hogy ha már a halálos ítéletet elkerülni nem is tudja, legalább megakadályozza, hogy holmijaiból bármi is a nyilasok birtokába jusson. Ezért borotvapengét szerzett, amellyel a legnagyobb műgonddal és a leggondosabb aprólékossággal felszeletelte ingét, ruháját és minden más holmiját, csak azért, hogy semmi ne juthasson a nyilasok kezére. A fiatalember teljesen anyaszült meztelenül állott a bitó alá és ott is férfiasan viselkedett; még az utolsó pillanatban is kifejtette hóhérszavainak, hogy azért akasztja magát így, meztelenül, mert nem akarja, hogy a nyilas banditák bitorolják tulajdonait.

⁶²Leánytestvére **Odescalchi Margit** Apponyi György felesége volt, akinek hatására közismert volt németellenessége. Férjét az elsők között tartóztatta le a Gestapo, de őt is megtalálták 1944 júniusában Debrecenben. Margitot állítólag száz napig kínozták, majd a bevonuló szovjet csapatok szabadították ki. Számára a szovjet hadsereg valódi felszabadulás volt, az arisztokrata lányból hithű kommunista lett.

Önként mondott le a birtokairól és gyári munkásnak állt, majd a Nőszövetség elnöke lett. Rokona Odescalchi Eugénie *(aki emlékirataiban ezt megírta)* ilyen tisztségében találkozott vele utoljára, amikor Margit Szécsénybe látogatott. Természetesen rokonnak kijáró tisztelettel fogadták és a kastélyban szállásolták el. A hercegnő döbbenten írta le korábban mindig elegáns unokahuga ruházatát: gyűrött, piszkos blúzáat alig bírta lekönyörögni róla, hogy a szakácsnőjük kimossa és kivasalja. A *"vörös hercegnőt"* nem érdekelték már ezek az apróságok. Dolgozott a külügyminisztérium sajtóosztályán, majd a washingtoni nagykövet tanácsosa lett. Amikor a nagykövettel is vitába keveredett, hazahívták és csak egy gondnoki állást adtak neki. Innen már nem volt visszaút: Rákosi szemében hercegnő volt, az arisztokratakéban pedig kommunista.

Az 1956-os események kapcsán ábrándult ki eszméiből, és Ausztriába emigrált, ahol egy csirkefarmon, kétkezi munkásként dolgozott. 1982-ben halt meg, 79 évesen Kismartonban.

Élete végén már csak elveszített testvérét és a tuzséri szép napokat siratta.

⁶⁰ http://hell.blog.hu/2007/05/15/ket_megtevedt_arisztokrata

⁶¹ <http://www.huszadiksazad.hu/1945-aprilis/bulvar/meztelenul-allt-a-bito-ala-a-sopronkohidai-fegyhadudvaran-herceg-odescalchi-miklos>

⁶² http://hell.blog.hu/2007/05/15/ket_megtevedt_arisztokrata

BÁNFFY MIKLÓS GRÓF B.P.C. & M.P.C. TAGJA, KÜLÜGYMINISZTER (1921-1922)

1921. április 14. és 1922. december 19. között a Bethlen-kormány külügyminisztere.

Közéleti és a magyar művészet pártoló tevékenysége kiemelkedő volt. *(Az 1919-es kommunista hatalomátvételt követő emigrációjában portréfestéssel kereste meg a megélhetéséhez szükséges pénzt.)*

Már a **BUDAPESTI POLO CLUB**-nak is tagja volt. *(Lásd MAGYAR PÓLÓ 1875-1917-IG), ahogy a MAGYAR POLO CLUB tagja is a megalakulásától kezdődően. Azon kevesek közé tartozott, akik még a BUDAPESTI POLO CLUB tagja is volt.*

⁶³MPC tagként először a NOVICE KUPA Vándordíj 1928-ban győztes csapatának tagjai között (és a mérkőzésről szóló tudósításban) találkozhatunk a nevével:

Bánffy M., ifj. gr Bethlen I., Kovács D., Illy G.

1928 A TAVASZI LOVASPÓLÓ-MÉRKŐZÉSEK

Pünkösdi hétfőjén kezdődtek meg a **Margitszigeten** a **Magyar Póló-Clubnak** a közönség mind szélesebb rétegeiben érdeklődést keltő lovaspólómérkőzései.

A magyarok közül meglátszik a nagy gyakorlottság Wenckheim József és **dr. Bánffy Miklós** grófokon. A többiek is mind igen szépen haladnak s napról-napra szebb és szebb ütésekben gyönyörködhetünk. Játékukat azonban ma még külön-külön nem bírálhatjuk el, mert még nem fejlődött ki bennük az az egyéni stílus, amely a kritikát jogossá tenné. Mindannyian lelkesen és szívből játszanak és ez fontos, mert ez jelöli meg haladásuk útját is.

Az 1928 októberi tudósításban is szerepel a neve.

BETHLEN ISTVÁN GRÓF A VÖRÖSÖK VEZÉRE

A tegnapi lovaspólómeccsen a kék nagy gólarányú győzelmet arattak vörösökön

Bethlen István miniszterelnök van olyan kitűnő sportember, hogy temérdek elfoglaltsága mellett is hátat tud fordítani politikának egy fél délutánra. S bár az egyik csapat vezére a magyar miniszterelnök volt s a csapatban egy egykori uralkodóherceg, a bírói sípot pedig **Bánffy volt külügyminiszter**, az erdélyi magyar párt vezére tartotta szájában, a mérkőzést teljesen politikamentesnek találtuk.....

A meccsnek úgy lett vége, hogy id. Bethlen István éppen hatalmas vágásban volt a kapu felé, amikor csengettek. Ilyenkor a támadást még végigjátszák s így **Bánffy gróf** sípja néma maradt. A vonal mentén azonban egyszer csak megbicsaklott Bethlen ütője s a labda kiugrott a kerítésen túl.

A szürkületben **Bánffy** először nem látta tisztán a helyzetet De mikor konstata, hogy a labda túlment a vonalon, így szólt:

- Akkor vége van!

S füttyült. Mert ugyan mit lehet kezdeni egy labdával, amit **Bethlen** is elhibázott.

⁶⁴**Gróf Bánffy Miklós** Kolozsváron született 1873-ban, az egyik legnagyobb erdélyi földbirtokkal rendelkező család tagjaként.

Felesége **Váradi Aranka** színésznő volt, akinek ő már a második férje volt. 1939 január 25-én kötöttek házasságot. Fiú gyerekük nem született, így kihalt férfiágon a grófi ág.

(1946-ban leánya férjhez ment Ted Jelenhez, az amerikai hadsereg diplomáciai szolgálatában álló hadnagyházhoz, akivel afrikai állomáshelyre, előbb Casablancába, majd Tangerbe került. Apa és leánya többé soha nem találkoztak.)

Polihisztor volt. Író, (álneven *Kisbán Miklós*) grafikus, díszlet és kosztüm tervező, színpadi rendező, politikus, külügyminiszter.

⁶³ <http://www.huszadikszazad.hu/1928-oktober/sport/bethlen-istvan-grof-a-vorosok-vezere>

⁶⁴ [https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A1nffy_Mikl%C3%B3s_\(%C3%ADr%C3%B3f\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A1nffy_Mikl%C3%B3s_(%C3%ADr%C3%B3f))

BÁNFFY MIKLÓS POLITIKAI TEVÉKENYSÉGE

Egyetemi tanulmányait Kolozsvárott és Budapesten végezte. 60 000 holdas birtokával az ország egyik legnagyobb földesurának számított, s így kötelességének érezte, hogy a közért is tegyen. 1900-tól Berlinben a külföldi szaktudósítói hálózathoz segédtudósító volt. 1901-től szabadelvű programmal, majd 1910-től pártonkívüli programmal országgyűlési képviselő lett, később a Nemzeti Munkapárthoz csatlakozott. 1906-tól 1909-ig Kolozs vármegye és Kolozsvár főispánja volt.

Az I. világháború kitörésekor **Bánffy Miklós** az **erdélyi hadtestnél** szolgált, majd a német Süd-Armee Commandóhoz vezényelték. Politikai felfogása Tisza Istvánéhoz hasonló, a háború alatt, a kormány megbízásából több alkalommal járt Konstantinápolyban és Szófiában. Az első világháború alatti frontszolgálatáról igen keveset tudunk.

1916-ban IV. Károly koronázási ünnepségének kormánybiztosa volt, ám békepárti polihisztorként a díszes felvonulás végére a sorba beállította a háborúban megrokkant katonákat is. Ez sokakban visszatetszést keltett; ünneprontónak tekintették.

EMLÉKEIM című írásában olvashatjuk élményeit az összeomlás, az őszirozás forradalom utáni időkről, s ad remek portrét Károlyi Mihályról.

Talán a családjában lévő közeli rokoni szálak is hozzájárultak ahhoz, hogy nyúlszájjal és farkastorokkal jött a világra. Születésekor az anyja már tüdőbajos volt, és alig három év múlva meghalt. A hátrahagyott két árvát nagyanyjuk vette magához.”

1918 legutolsó napján Bánffyt a **Székely Nemzeti Tanács**, egészen pontosan annak tényleges vezére, Bethlen István megbízta, utazzék nyugatra. A cél: fölvilágosítani egy semleges küldött által a győztes hatalmakat, mi az igazi helyzet Magyarországon, és milyen teljes belső összeomlás lesz, ha győz az előre törő bolsevizmus. Sorra járta Bécsset, Berlint, Hágát, majd elérte Bethlen sürgönye Bécsből: „*Gyere azonnal*”, ami egyben Budapesten a proletárdiktátora végnapjait is jelentette, a pénznek végén járó Bánffy számára pedig *(aki az utóbbi időben már portréfestésből tartotta fenn magát)*, nagy megkönnyebbülést.

1921. április 14. és 1922. december 19. között a Bethlen-kormányban külügyminiszteri tisztséget töltött be.

Külügyminisztersége bő másfél esztendejéről, amely az ország 20. századi történetének igen feszült időszaka volt. *(Ekkor került sor Magyarországnak a Népszövetségbe való felvételére, s többek között erre az időre esett a trianoni béke döntését megkérdőjelező sikeres soproni népszavazás, a IV. Károly visszahozását megkísérlő „királypuccs”, mindkettő rendkívüli nemzetközi bonyodalmakkal.)*

A külügyminiszterségről való lemondása után **Bánffy Miklós** Klebelsberg Kuno felkérésére elvállalta a **Képzőművészeti Tanács elnöki** tisztét. Ekkor került sor erdélyi hazalátogatására, amely vízvázlatzó lett az életében: rájött arra, hogy mit is jelent számára Erdély, **Bonchida**, és ekkor merült fel benne a hazatérés gondolata.

1926-ban Bánffy Miklós visszatért a Románia részévé vált Erdélybe. A román király kezéből személyesen kapott román állampolgárságot, azzal a feltétellel, hogy tíz évig nem fog politizálni.

Mikó Imre **BÁNFFY MIKLÓS EMBERKÖZELBEN** című visszaemlékezésében a következőket írta: *„Bukarestben (Bánffynak) első dolga az volt, hogy beiratkozzék a Jockey-klubba és társadalmi kapcsolatot teremtsen azokkal, akik akkor számítottak.*

Erdélybe (*Kolozsvár melletti Bonchidai kastélyba*) való visszaköltözését követően erkölcsi és anyagi támogatását érezhette az elnyomott magyarság anyagi talpra állása és megmaradása szempontjából kivételes jelentőségű Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület (*EMGE*), a magyar tudományosság erdélyi fellegvára, az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a magyar közművelődés szervezete, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (*EMKE*) is. Az Erdélyi református egyházkerület főgondnokává választották, amelyben Makkai Sándor, majd Vásárhelyi János püspök oldalán szerepe volt a magyar felekezeti iskolák megvédésében, megtartásában és gyarapításában is.

Hazatérésével a legnagyobb riadalmat a **Magyar Párton** belül okozta, de Bánffy valóban a háttérben maradt. Az OMP reformistái álltak közel hozzá, így Kós, Spectator, s csupán a nagy múltú **Ellenzék** című napilapon keresztül (*melynek főrészvényese volt*) szólt bele az erdélyi politika eseményeibe.

1939-ben vezetésével létrejött a **Romániai Magyar Népközösség**, a magyarság kulturális és gazdasági-társadalmi képviseletének ellátására. A szervezet egészen a II. bécsi döntésig az egyetlen romániai magyar érdekvédelmi és tömegszervezet volt. Ekkor indultak tárgyalások egy új kisebbségi statútumról is, amely különösen az oktatásban, a kulturális intézmények és az egyházak működésében ígért javulást. A tartós nemzeti elnyomás és az eluralkodó belpolitikai káosz hatására azonban az erdélyi magyarság többsége ekkor már szkeptikusan tekintett az ilyen egyezkedési kísérletekre.

Miután **Észak-Erdélyt 1940-ben Magyarországhoz visszacsatolták**, a magyar országgyűlés behívott erdélyi felsőházi tagja lett. 1943-ban Bethlen István titkos megbízatásával Bukarestben tárgyalt a Hitler-ellenes erőkkel (*Iuliu Maniuval*), ez azonban a németek tudomására jutott, és 1944 őszén német csapatok felgyújtották és kifosztották bonchidai kastélyát. 1944 nyarán-őszén többször tárgyalt Horthyval, akit megpróbált rávenni a háborúból való kilépésre, de csak annyit ért el, hogy megvédte Kolozsvárt a fronttá válásától, az elpusztítástól. 1944. október 17-én a Szálasi-puccsot követően rövid levélben lemondott felsőházi tagságáról, indoklása szerint „*Tekintettel arra, hogy magyar törvényhozásról többé nem lehet szó ...*”.

Bánffy Miklós és családja Budapesten érte meg a front átvonulását, 1945 tavaszán tértek vissza Kolozsvárra. A háború után otthon sem fogadták úgy, ahogy megérdemelte volna, sőt vagyonából a helybeliek teljesen kiforgatták, birtokát elvették. 1949-ben kiéhezetten, rongyosan érkezett meg feleségéhez Budapestre, ahol ugyancsak méltatlan körülmények között tengődött, majd hunyt el **1950-ben**.

Végakarata szerint 1976-ban a Kolozsvári Házsongárdi temető Bánffy-kriptájában temették el.

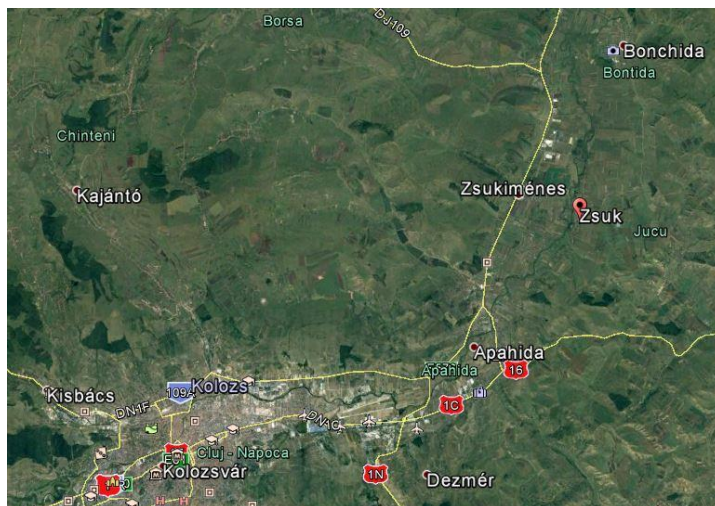
ERDÉLYI PÓLÓ A BONCHIDAI BÁNFFY ÉS A SÁROMBERKI TELEKI BIRTOKON

Mikes Zsigmondtól a Mikes család ma élő leszármazottjától (*aki visszatért Erdélybe, hogy visszaszerezze ősei birtokát*) kapott információk segítettek megérteni az akkori politikai és jogi helyzetet.

(Lásd bővebben a *Zabolia ménesről és a Mikes családról gróf Mikes Ármin BPC tagja kapcsán a MAGYAR POLO 1875-1917-ig* könyvben. A Mikes család egyike Erdély legősibb családjainak. Eredetük a XIV. századra vezethető vissza. Bethlen Gábor fejedelem 1626-ban I. Mikes Zsigmondnak adományozta Szalanczi György zágoni birtokát. Továbbá II. Mikes Zsigmond fiainak – Kelemen és János – regényes leányrablási kísérlete ihlette Kemény Zsigmondot az *Özveggy és leánya* című könyvének megírására)

1921-ben (*a trianoni békediktátum elfogadását követően*) a román közigazgatás igen kirívó jellegű agrár reform törvényt fogadott el, melynek szigorú szabályai csak az Erdélyi és Pártiumi, Andrassy Géza gróf szávaival élve a „*megszállt területekre*” vonatkozott. A Nagy Románia többi területein eltérő jogszabályokat vezettek be. (*Ott a román nemzetiségű földbirtokosok megtarthatták nagybirtokaikat.*) A „megszállt területeken

igen kicsi, 150 hektár birtokmaximumot vezettek be. *(Amit még valamennyire ki lehetett játszani, ha családtagokra átirattak földterületeket, de 30 000 hektáros nagybirtokot képzelenség volt így megtartani.)* Mivel a nagyobb földbirtokok döntően magyar (vagy magyarrá vált osztrák származású) személyek birtokában volt, ezért ez a szabályozás célja egyértelműen az volt, hogy a magyar érdekeket képviselő magyar nagybirtokosoktól elvegyék a földjeiket. Ráadásul mindenkinek nyilatkozni kellett, hogy magyar vagy román állampolgárságot óhajt-e, mert csak utóbbi esetben tarthatta meg valaki a birtokát. *(Sokan Magyarországra „optáltak”.)* **Bánffy Miklósnak** is tehát ott kellett hagyni a külügyminiszteri posztját, haza kellett utazni Edélybe, **Bonchidára** és fel kellett vennie a román állampolgárságot, ahhoz, hogy menthesse a menthetőt.

Ezért a korábbi magyar földbirtokosok elszegényedtek, bár egy darabig a pénztartalékok segíthettek, de a kastélyok és kúriák személyzete nagyon lecsökkent és a tulajdonosokon kívül csak egy-két segítőből állhatott ekkor. Az emberek feltehetően reménykedtek az esetleges fordulatban *(lásd Észak-Erdély későbbi visszatérése)*, de az életnek addig is folytatódnia kellett.

A falkavadászatok és **Sáromberkén** *(lásd a Mikes családdal rokon gróf Teleki Károlynál)* **póló** is beindult, de minden szerényebb és inprovizáltabb volt, mint az akkori magyar anyországban.

(Feltehetően annak hírét véve, hogy a póló az anyországban is már újra beindult 1927-ben.)

Mikes Zsigmond még egy nagyon fontos információt tartott szükségesnek megemlíteni: Az Erdélyi lótenyésztésnek nagy hagyományát. Az általa leírtak szerint, míg Erdélyben 300 ménes volt korábban, addig a Trianoni Magyarországnak csak 3-4 nagy ménes. *(Az Erdélyi és Felvidéki ménesek, és persze a földbirtokok kiesése jelentős mértékben súlytotta a magyar lósportot így a pólósportot is.)*

ERDÉLYI, BONCHIDAI ÉS SÁROMBERKI PÓLÓS KÉPEK

Az Erdélyi pólósportról megszerzett képeknél két helyszín szerepel a **Bánffy Miklós grófhhoz** köthető *(Kolozsvár melletti)* **Bonchidai** *(amely a Zsuki Teleki kastélyhoz közel van)*, továbbá a **Teleki Károly grófhhoz** *(előtte pedig Teleki Sámuelhez)* köthető *(Marovásárhely melletti)* **Sáromberkei** helyszín. Tehát két Erdélyi pólópálya is volt.

Bonchidai Pólópálya

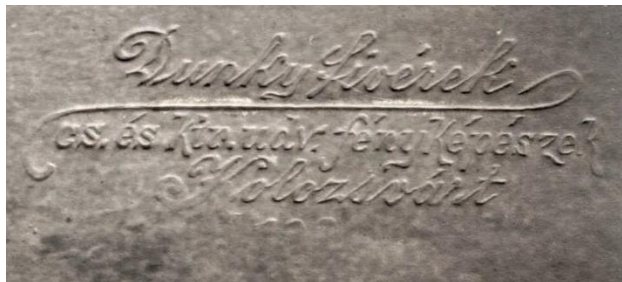
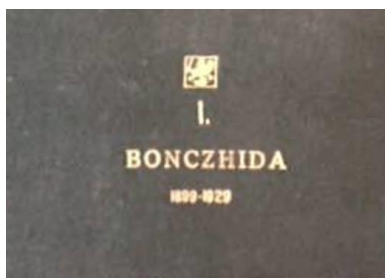

⁶⁵Bonchidai pólópályáról akció képek

⁶⁵ <https://www.facebook.com/ComradeBaron/>

A fenti Bonczhidai képek készítésének pontos időpontja bizonytalan, (feltehetően 1927-29 közöttiek) pedig az albumborító képét is csatolták, melyen azonban a felirat nagy időintervallumot jelöl: **I. Bonczhida 1899-1929**

A másik alább látható képsorozaton pedig a fényképészek dombornymata olvasható, azonban a dátum csak részben olvasható 192?: *Dunky fivérek cs. és kir. udv. fényképészek Kolozsvárt*

*A kopár dombooldalról beazonosítható Bonczhidai pólópálya; A másik irányból fotózva
(a képeket a világos vízszintes csíkos mez és a fényképészek dombornymata kötik egymáshoz)*

Bonczhidai pálya másik irányból (háttul a fapalánk is látható); Akció jelenet, a bíró amerikai foltos lóval

Sáromberki pálya képei (jól látható különbség, hogy ez szép fákkal szegélyezett)

Háttul a pálya kapuja, elől a pályaszélen festett csík;

Akció jelenet

Ottó Smidt

Lópihenő

TOVÁBBI MPC PÓLÓJÁTÉKOSOK

TELEKI KÁROLY GRÓF 2HCP

⁶⁶A gróf széki **Teleki család** Erdély és Magyarország egyik legjelentősebb arisztokrata családja. A família 1697 óta viseli a római szent birodalmi grófi rangot.

A **MAGYAR POLO 1875-1917**-ig könyvben **Teleki Sámuel (1845-1916)** és **Teleki Pál (1879-1941)** volt megemlítve. A nevük mögött lévő dátumokból láthatóan Teleki Pál kezdhette volna még újra a póló 1927-től, de erre (58 évesen) nem került sor, nem szerepel az MPC 1928-as listáján.

Földrajztudósként ő készítette a híres vörös térképet, mely igen pontosan ábrázolta a Kárpátmedence népességét, a népsűrűsége alapján. Az II. Világháború kezdetén Magyarország miniszter elnökeként az Angol-Atlanti kapcsolatok fontosságát hangsúlyozta. Ugyanis, térképeket ismerve látta, hogy USA támogatásával az Angol Birodalom a gyarmatok utánpótlási lehetőségének kihasználásával hosszabb távon biztos nyeresre áll. Miután Horthy Miklós Jugoszlávia lerohanása mellett döntött, tiltakozásul föbe lőtte megát **1941 április 3-án**.

A **Marosvásárhelytől** 12 km-re lévő **Sáromberke**, a hajdani jobbágyfalva a Telekieknek köszönheti létét, akik 1674-ben Apafiéktól vásárolták meg azt a többezer holdas birtokot, amelyen a korabeli település állt.

A sáromberkiek a Telekieket jó patrónusnak tartják. A könyvtáralapító építtette a templomot, fiának meghagyta, hogy iskolát létesítsen. Aztán az Afrika-kutató Samu volt az, aki a kastély jobb és bal oldali szárnyát 1912-ben összekötötte egy újjal.

Teleki Károlyról igen kevés információt lehet fellelni. Mikes Zsigmondtól tudhattuk meg:

*„Teleki Károly örökölte Teleki Samutól (a vadász és Afrika-kutató) Sáromberkét *16-ban. A kastély termeinek falai zsúfoltan tele voltak elefánt-, boly- zergefélék- és egyéb tróféákkal. Sáromberkén hallották Erdélyben először: 'Érkezett egy tehén kávé'.*

Az egész Teleki-rokonság számára nagy szerencse volt, hogy Károly örökölte Sáromberkét, mert ő egy rendkívül vendégszerető, szórakoztató, kellemes házigazda volt, aki mellesleg jól lovagolt és kitűnően zongorázott, zenét szerzett.

Évente "Jubelwoche"-t rendezett, amire minden rokon meg volt hiva, és volt póló, fürdéses ...

A vendégház az istálló folytatásában volt. Mögötte fedetes lovarda. A hátsó kertben halastó és fűcásos.

A pólópályán két nagy afrikai sátor volt felhúzva. Erdély lovasai mind meg voltak hiva. Bethlen Pista (miniszterelnök) is minden évben részt vett és egyszer a kulcsontját is kifecamította, amikor leesett a lóról."

Sáromberki pályán készült fotó

Teleki Károly (*harmadunokatestvér*) feleségéről Teleki Gemmáról, mint virágárús grófnőről, (*hányattatott sorsáról film készült*) és fiúkról is sok hírt lehet olvasni.

Teleki Károly gróf pólós múltjáról az **1942-es MPC évkönyvekből** is lehet adatokra lelteni. Sáromberki címmel, alakulóban lévő **ERDELYI POLO CLUB** tagjaként (**Teleki Béla gróf és Teleki Artúr gróffal együtt**) van felsorolva. Az **1943-as MPC Évkönyvben** 2 gólós.

2 177. Teleki Károly gr., Sáromberke
va. Carlton-szálló 1942. 188—970

AZ EURÓPAI POLOSZÖVETSÉGEK ÉS AZ ALÁJUK TARTOZÓ POLOCLUBOK ÉS PÁLYÁK

Magyarország:	Magyar Polo Club, Budapest
(alakulóban)	Fejérmegyei Lótenyésztők és Falkások Egyesülete, Székesfehérvár (Polo-szakosztály)
(alakulóban)	Erdélyi Polo Club, Sáromberke
(alakulóban)	Gróf Károlyi István, Radvány (magán-pálya)
(alakulóban)	Siófoki Lóverseny Egyesület
(terv. pálya)	Balatonföldvár

Katonai : Honvéd Polo Liga, Budapest

III. ERDELYI POLO CLUB (Alakulóban.)

Teleki Károly gr., Sáromberke
Bethlen Gábor gr.
Bethlen László gr.
Teleki Béla gr., Zsibó
Mattencloith János Egon br., Gyerlakuta
Domahidy István, Domahida
Teleki Artúr gr.
Gadl Péter, Kaján
Máriaffy Lajos, Marosszentgyörgy

⁶⁶ https://hu.wikipedia.org/wiki/Teleki_csal%C3%A1d

Erdélyi földjeiket és gyönyörű szép **Sáromberki kastélyukat** (a magyar építészet egyik gyöngyszemét, amelyet Teleki Sámuel erdélyi kancellár építtetett a XVII. sz. végén, majd az alpinista és Afrika-felfedezőként ismert Teleki Sámuel bővítetett ki a XX. sz. elején) kifosztotta és államosította a kommunista román államhatalom, a családnak pedig menekülnie kellett, először Dunántúlra, majd Ausztriába.

Ezernyi magyar család nyomait követve a Teleki család végül kivándorolt Kanadába, ahol otthonra találtak és újra felépítették életüket.

Teleki Sámuel egyenesági utód nélkül halt meg. Legközelebbi, (leánytestvére) még élő oldalági rokonai, Teleki Mária Ágnes Bécsben, gyereke Kanadában él, ők a sáromberki és sárpataki birtokok örökösei is.

⁶⁷A család 2005-ben visszakapta a kastélyt. Mivel az örökösök nem tudtak mit kezdeni vele, aukciós hirdetést adtak fel és bárki megveheti 250 000 euróért.

A ma 1750 lélekszámú Sáromberke település most is 84%-ban magyarok lakják.

⁶⁷ http://erdely.ma/mozaik.php?id=180368&cim=elado_a_saromberki_teleki_kastely_is

KÁROLYI LAJOS GRÓF BPC ÉS MPC TAGJA

Károlyi Lajos gróf (1872-1965) is azok közé tartoztak, akik még a BPC-ban is játszottak. A BUDAPESTI POLO CLUB alelnöke volt. A BPC esetében külön fontosnak tartották megemlíteni, hogy a pólópálya költségéhez a Magyar Lovaregyleten kívül **gróf Károlyi Lajos** is hozzájárult.

(Lásd bővebben a Károlyiakról és Károlyi Lajosról a **MAGYAR PÓLÓ 1874-1917**)

⁶⁸ Károlyi Lajos Gróf nevét az MPC vonzatában az 1928 Májusi mérkőzésen említik először

11:4-RE GYŐZTEK A „FEHÉREK” A LOVASPÓLÓ MÉRKŐZÉSEN

Előkelő közönség előtt játszott tegnap a Magyar Póló Club két csapata a Vörmezőn a „Tavaszi díjak”-ért. A mérkőzés egyre fokozódó iramban folyt le és amily mértékben melegedtek bele a játékosok a küzdelembe, olyan mértékben vált az egyre nívósabbá, hogy a vége felé percről-percre kitörő tetszészajt váltson ki a Vörmezőn és a Vörmező körül elhelyezkedő közönségből.

A Rakovszky Iván dr. bíraskodása mellett lefolyt mérkőzésen az ifj. Horthy István, Aich Hubert, **gróf Károlyi Lajos**, Sorg Jenő, M. N. Kearps) összeállítású fehér csapat 11:4 arányban győzött a mecklenburgi herceg, ifj. gróf Bethlen István, ifj. Horthy Miklós, Kovács Dezső összeállítású piros csapat ellen.

Károlyi Lajos gróf feltehetően nosztalgiából vett részt e mérkőzésen, ahova Bécsből érkezett. (A WIENER REIT UND POLO CLUB tagja volt gróf Wenckheim Józseffel együtt és ők már régebb óta tudtak ott pólózni.)

Ezt követően többször is a gróf Károlyi Lajos által szervezett Osztrák-Magyaror meccseken, mint a Bécsi csapat tagjai szerepeltek.

1929-től már, mint a MAGYAR POLO CLUB játékosai is játszottak. (Ennek megértéséhez ismerni kell a Bécsi Polo Club történetét. Ott ugyanis a világgazdasági válság közepette megszűnt a pólóélet akkor.)

(A MAGYAR POLO 1945-től napjainkig kiadványban megemlített a Wenckheim István, a család késői utódja is hol a Magyar, hol az Osztrák csapatban szerepelt.)

BUDAPEST MPC 4:1 WIENER REIT UND POLO CLUB

1928. AZ ELSŐ NEMZETKÖZI MÉRKŐZÉS. BUDAPEST—WIEN

Mecklenburg hercege; ifj. Bethlen István gr.; Nethersol őrnagy; Aich Hubert; középen Trake olasz bíró; Károlyi Lajos gr.; Watson kapitány; Jarmay kapitány; Wenckheim József gr.

⁶⁸ <http://www.huszadikszazad.hu/1928-majus/sport/114-re-gyoztek-a-feherek8221-a-lovaspolo-merkozesen>

WENCKHEIM JÓZSEF GRÓF BPC. & MPC. TAGJA 3HCP

Az MPC játékosaként említett **Wenckheim József** származását keresve vissza tudunk utalni a korábbi korszakra vonatkozó könyvben lévő Wenckheim családról szóló információkra.

A **MAGYAR PÓLÓ 1875-1917** könyvben van megemlítve **gróf Wenckheim József (1877-1952)** és **gróf Wenckheim Dénes (1861-)** is, mint a BPC tagjai és a családból részletes információk vannak.

WENCKHEIM JÓZSEF GRÓF BPC RENDES TAGJA.

A grófi ágnál meg kell említeni egy korábbi **gróf Wenckheim Józsefet (1733-1803)**. Ő a Gyula melletti Kígyópusztát választotta lakhelyéül és a törökök elleni felszabadító háborúban tanúsított vitézsége okán 1802-ben kapta meg a grófi rangot.

Fia **gróf Wenckheim József Antal (1780-1852)** Ókígyóson kastélyt épített. (*Jókai Mór róla mintázta az „Egy magyar nábob” regényének hősét.*) Neki csak a 3. házasságából született egyedüli (leány) gyereke, **gróf Wenckheim Krisztina Annamária Regine (1849-1924)**, aki unokatestvéréhez **gróf Wenckheim Frigyeshez (1842-1912)** ment feleségül és felépítették a Szabadkígyósi kastélyt.

Gróf Wenckheim Frigyes 7 gyereke

Friderika (férje gróf Wenckheim Dénes; Bécs 1861-1933 Doboz)

Krisztina (1874-1970, férje gróf Széchényi Antal)

József (1877-1952, Felesége Wenckheim Denise, Fiai

Dénes Sigfried (1921-1943, felesége Cziráky Thoncette, leányuk Beatrix)

Krisztián (Fia Frigyes 1950, akinek gyerekei Denise 1986, Krisztián Taszilo 1988)

László (1880, feleség Eleonóra Wood)

Pál

Mária (férje gróf Nádasdy Tamás)

Ilona (férje gróf Zichy Alajos)

Gróf Wenckheim József (1877-1952 Algír) örökölte a 7 gyerekük közül a birtokot, aki a **BUDAPESTI POLO CLUB** tagjaként van említve a Vadász- és Verseny-Lapban 1903-as cikkében.

Két fia közül **gróf Wenckheim Dénes Sigfried (1921-1943)**, tehát **születési dátumából adódóan nem lehet a BPC alapítótagja**. Repülő tisztként 1943-ban Kijev mellett hősi halált halt. **Krisztián** nevű fia túlélte a Világháborút, szüleivel Algériába menekült és örökösei most Németországban élnek.

WENCKHEIM DÉNES GRÓF BPC ALAPÍTÓ TAG, PJ.

Gróf Wenckheim Frigyes 7 gyereke közül az első szülött lánya **Friderika férjeként (1897-ben házasodtak)** van megemlítve **gróf Wenckheim Dénes (1861-1933)** aki kora, és a megismert adatok alapján a BPC tagja volt. (Ő örökölte nagybátyjától gróf Wenckheim Rudolftól a Dobozi birtokot. Újkígyós és Doboz pedig nincs olyan messze egymástól.)

Gróf Wenckheim Dénes 1861-ben született, tehát 1927-ben 66 éves volt és a Dobozi birtok ügyei is lekötötték. A Dobozi birtokot mintagazdasággá fejlesztette, de az 1929-1933-as Világválságban tönkre ment.

Gróf Wenckheim József volt a fiatalabb, 1877-ben született, így 50 éves volt 1927-ben, tehát ekkor nagyon is jól tudhatott még játszani. (*A póló sportban igen sok idősebb sportoló van, mivel a csapatban egy jó technikával játszó, jó csapatszervező játékosra mindig szükség van. Maga a sport pedig segít a jó kondíció megőrzésében.*) Így róla olvashatunk feltehetően a hírekben. (Az MPC 1928-as évkönyvében meg van említve 1928-as belépési dátummal Wenckheim József gróf. Ugyanakkor az 1943-as MPC ÉVKÖNYV taglistáján is meg van említve a **gróf Wenckheim József** név, de 1942-es belépési dátummal, aki már friss belépőként csak a fiatalabb generáció tagja lehetett.)

⁶⁹Szent György Képes Sportlap 1929 Június 10-i tudósítása

Ízelítőként most a **Szent György Képes Sportlap 1929. június 10-ei** számából a lovaspóló tavaszi mérkőzéseiről idézünk pár sort.

Eredményekkel senkit nem akarok untatni, elegendő, ha megemlítem, hogy ebben az időszakban 12 hazai csapat mérte össze játéktudását. Bízunk benne, hogy hazánkban újból virágzásnak indul az angolok által a sportok királyának nevezett lovaspóló, már csak a jeles elődeinkre való tekintettel is.

⁶⁹ <http://www.lovasok.hu/index.php?i=20651>

*A Magyar Polo Club májusi meetingjéről (Szent-György Képes Sportlap)
b. Captain E.D. Holder, ifj. Horthy I. Major E.d. Dlung, Aich H., Mecklenburgi hg., ifj Horthy M., gr. **Wenckheim J.***

A TAVASZI LOVASPÓLÓ-MÉRKŐZÉSEK

Pünkösdi hétfőjén kezdődtek meg a **Margitszigeten** a **Magyar Póló-Clubnak** a közönség mind szélesebb rétegeiben érdeklődést keltő lovaspólómérkőzései. A küzdelem az Idegenforgalmi, Utazási és Szállítási Rt. elnöke, Tasnády Szücs András államtitkár által adományozott "Magyar Handicap Vándordíj" -ért, a Stühmer Frigyes által felajánlott "Kisbéri Díj" -ért, a Cziráky Károly gróf m. kir. honvédelmi miniszter alapította "Budapesti Vándordíj" -ért és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által alapított "Novice Kupá"-ért folyt. A mérkőzések minden egyes alkalommal változatosak, hevesek, fordulatokban gazdagok voltak, úgy hogy a nehéz játékban való gyakorlottság, a számítóképesség is mindjobban kidomborodik. A játéknak ez a fejlődése a lovaspóló ügyét határozottan előbbre viszi, mert a néző közönséget - amint azt a gyakran láttuk - valósággal lázas izgalomba hozta.

A játékosok közül elsősorban is az angolok váltak ki nagy rutinjukkal. Ezen különben nem csodálkozhatunk, mert nemzetközi vonatkozásban klasszist képviselnek. A magyarok közül meglátszik a nagy gyakorlottság **Wenckheim József** és dr. Bánffy Miklós grófokon.

Több kupánál is meg van említve a neve a győztes csapatok tagjai között.

1929 NOVICE KUPA VÁNDORDÍJ győztes csapata:

Weinckheim J., Mecklenburgi hg., v. Horthy I., Major R. Denning

1933 BUDAPESTI VÁNDORDÍJ győztes csapata:

Wenckheim, M.N. Kearns, Ifj. gr. Bethlen I., Mecklenburg hg.

ROHONCZY IMRE BÁRÓ ÉS IFJ. ROHONCZY IMRE BÁRÓ 2HCP

A **MAGYAR PÓLÓ 1875-1917** könyvben már volt szó **Rohonczy Gedeon** és **Rohonczy Lőrinczről** (ő választmányi tag is), mint a BPC tagjairól. (Lásd ott.)

Az **1942-ES MPC ÉVKÖNYVBEN Rohonczy J.** név két kupagyőzelemnél van megemlítve, így nem derült ki, hogy **Jenő, János**, vagy **József** volt-e.

1928 Magyar Bajnoki Kupa győztes csapat tagjai között van megemlítve a **Rohonczy J.** név:

Ifj. Bethlen I., **Rohonczy J.**, M. Parry-Jones, Kovács D.

1928 ifj. Bethlen I.
Rohonczy J.
M. Parry-Jones
Kovács D.

1928 Rakovszky I.
Aich
Rohonczy J.
ifj. Bethlen I.

1928 Magyar Vándor Díj győztes csapat tagjai között is:
Rakovszky I., Aich, **Rohonczy J.**, ifj. Bethlen I.

⁷⁰**1928 Októberi** tudósításban is csak annyi szerepel: „*Rohonczy báró*” (Tehát nem tudhatjuk meg a keresztnévét.)

BETHLEN ISTVÁN GRÓF A VÖRÖSÖK VEZÉRE

A tegnapi lovaspólómeccsen a kék nagy gólarányú győzelmet arattak vörösökön

Az öregek és a fiatalok, az apák és fiúk nagy kontroverziája tehát ezen a meccsen is felvillant.

Végeredményben a fiatal Bethlen, a kék csapat győzött a hat chukkerben 4:1-es gólaránnyal. Tényleg jobbak is voltak. Ifj. Bethlen volt a legjobb meg Parry Jones. A vörösöknél - egész komolyan - a miniszterelnök tetszett legjobban meg a mecklenburgi herceg. A győztes gólokat ifj. Bethlen István (2), Kovács főhadnagy. **Rohonczy báró** lőtte, a tisztelet gólt idős Bethlen István.

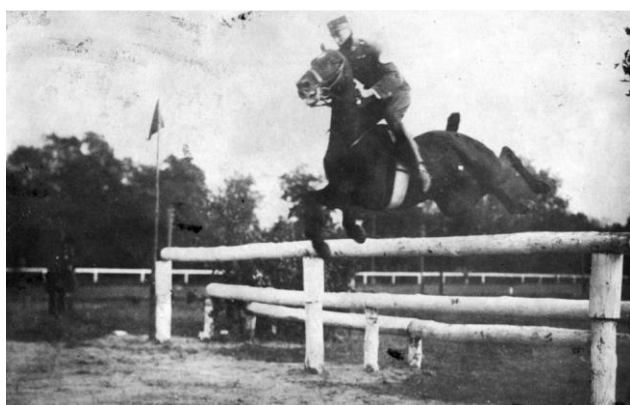
1942-ES MPC ÉVKÖNYVBEN, a klubtagok között **Rohonczy Imre báró, neje és fia az ifj. Rohonczy Imre báró** neve van említve. Az **1943 MPC ÉVKÖNYVBEN** csak az utóbbi van 2 hcp értékkel van felsorolva.

2 145. Rohonczy Imre br., ifj. Örkény-
tábor 1942. —

dr. Rakovszky Iván
ifj. gróf Bethlen István
báró Rohonczy Imre
Aich Hubert

1928 báró Rohonczy Imre, Inke, Somogy m. (Inke: 3.)

Az **1928 MPC Évkönyv** adja meg e névrejtvényre a megoldást. Ugyanis ott a **Rohonczy Imre báró** van említve minkét korábban felsorolt versenynél és a névlistán is. Tehát nem Jenő, nem József, de nem is János, mivel a „J” betű egyszerűen elírást volt „I” helyett.

⁷¹1920-as években Rohonczy Imre; ⁷²gr. Andrássy G., Rohonczy I. br., Széhenyi Irma grófnő, Odescalchi M. hg.

⁷⁰ <http://www.huszadikszazad.hu/1928-oktober/sport/bethlen-istvan-gróf-a-vorosok-vezere>

⁷¹ Sárvári Nádasdy Ferenc Múzeum képe

⁷² http://www.europeana.eu/portal/hu/record/2032009/Hungarian_20National_20Museum_data_hnm_hu_object_1406193.html

ALMÁSY PÁL GRÓF

A **MAGYAR PÓLÓ 1875-1917** könyv Almásy család történetét részletesen taglalja és több személyt is megemlít. (Lásd ott.)

A **Budapesti Hírlap 1927 06 24** cikke az alapító tagok között említi **Almásy Pál grófot**, (akinek közismerten jelentős sikerei voltak a lovassportokban), az MPC egyik alelnökének is megválasztották.

1927 november 13-án vasárnap zajlott mérkőzésen játékezőként van megemlítve, melyről a **PESTI HÍRLAP** számolt be.

A **MAGYAR POLO CLUB 1928** évkönyve is az alapító tagok között említi, megírva azt is, hogy 2 póló lova volt. Az **1929-ben** azonban abbahagyta a pólózást és Demagóg nevű lovát eladta a klubnak.

LÓVERSENY.

A „Vörös ördögök“ legyőzték a „Turulokat“.

Lovaspóló-mérkőzés a Vérmezőn.

Két héttel ezelőtt még csak kísérletkép mutatkoztak be a nyilvánosság előtt az ujjaélesztett magyar lovaspóló-sport hívei, most vasárnap pedig már komoly mérkőzésre állottak fel a földművelésügyi minisztérium díjért küzdő csapatok. A Vérmezőn ismét hatalmas tömeg állta körül a kijelölt pályát, a központonál pedig a fehér széksorokon díszes és előkelő közönség foglalt helyet. Ott volt József Ferenc kir. herceg és neje, Anna kir. hercegné, gróf Bethler István miniszterelnök, Scitovszky Béla belügyminiszter, felesége és leányával, báró Schön német követ és felesége, Lázár Mária grófnő udvarhölgy, von Broich német követségi titkár, báró Fiath Miklós, báró Hatvany Ferenc és neje, báró Hatvany Józsefné, gróf Salm Hermanné, báró Rosen Waldemár, Ággya-Papp Sándor államtitkár és családja, de Riviere francia követségi tanácsos és felesége, Delmouras görög követ és családja, Wulff Olaf tengernagy és családja és még számszámra, akiket mind a ritka sportélvezet vonzott ki a Vérmezőre.

De nemcsak külsőségeiben volt nagysikerű a Magyar Póló-Club díjmérkőzése, hanem sportértékben és jelentőségben is épen olyan komoly eseménye volt a magyar lovas-sportéletnek és a magyar lótenyésztésnek, mint amilyen komolyan vették a játékot maguk a résztvevők. A „Turulok“ tiszta fehér ruhás csapatának kapitánya Rakovszky Iván ny. belügyminiszter volt, míg a „Vörös ördögök“ pirosínges csapatát Borvin mecklenburgi herceg vezette. Az első két csukka (8 perces játékidő) vezető bírása gróf Almásy Pál volt, azután Karola mecklenburgi hercegné vette át a bírói tisztelet. A pályát sűrű sorokban körülálló publikum híven kitartott a közel két óra hosszú folyó játék végéig, annál is inkább, mert most már szemmel látható volt a játékosok haladása a két hét előtti bemutatkozások óta. Biztos kézzel irányították kistermetű lovaikat, s rendkívül változatosan, pillanatok alatt terelődött át a játék hol a vörösek, hol a fehérek kapuja elé. A játék állását és a csapatok összeállítását állandóan le lehetett olvasni egy újságon megszerkesztett hirdető vasszerkezetről, amely főlegessé tett minden kérdezősködést. A mérkőzés

— (A Magyar Póló-Club közgyűlése.)
A Magyar Póló-Club pénteken délután 5 órakor tartotta meg első közgyűlését a Hungária-szálló különtermében. A közgyűlésen megjelent Rakovszky Iván dr. ny. belügyminiszter, Mecklenburg-Borvin herceg, Apponyi György gróf, d'Orsay Ede gróf és még sokan a magyar társadalom előkelőbbjei közül. A közgyűlést mint korelnök d'Orsay Ede gróf nyitotta meg. Azután a közgyűlés a klub elnökévé Rakovszky Iván dr.-t választotta meg egyhanguan. Alelnökök lettek: Mecklenburg-Borvin herceg, Ploz Béla dr. helyettes államtitkár, vitéz Uffalussy Gábor tábornok és Almásy Pál gróf, titkár: Vaszilievics János, pénztáros: Bernád Endre, ellenőr: Scitovszky Aladár dr. A választmány tagjai: Odescalchi Miklós herceg, Száhlender Béla altábornagy, Kiss Ferenc tábornok, d'Orsay Ede gróf, Apponyi György gróf, Taranyi Ferenc főispán, Graeffl Jenő országgyűlési képviselő, Szutyogh Albert ezredes és Malanotti Lajos alezredes. A diszelnökök és védők felkérésére külön bizottságot küldött ki a közgyűlés. Azután Rakovszky Iván elnök ismertette a klub helyzetét és annak az óhajnak adott kifejezést, hogy a tagok lelkes munkája rövidesen oly eredményeket produkál, amelyekre majd az egész magyar sporttársadalom büszke lehet.

Az 1943-as évkönyv listáján már nincs **Almássy Pál** neve helyette 3 másik név: **Almássy Imre gr.**, **Almássy Imréné gr.** (*Felsőpetényi lakosok*) és **Almássy Politte gr.** (*Bp-i lakos*) szerepel hcp értékelés nélkül, tehát ők nem voltak pólójátékosok.

5.	Almássy Imre gr., Veres Pálné-u.		
10.	Felsőpetény, Nógrád m.	1942.	383—522
6.	Almássy Imréné gr., Veres Pálné u.		
10.	Felsőpetény, Nógrád m.	1942.	383—522
7.	Almássy Politte gr., IV., Eskü-út 6.	1943.	380—280

SZÉCHÉNYI MÁRTON GRÓF I HCP, SZÉCHÉNYI MIHÁLY GRÓF O HCP

A híres Széchenyi családról lásd bővebben a **MAGYAR PÓLÓ 1875-1917** könyvben.

Gróf Széchenyi Márton (1909-1987) gróf Széchenyi Bertalan és gróf Andrassy Vilma (*Natália*) egyetlen örököse volt.

Mindkettő szülő már 40 év felettiek voltak, amikor megszületett fiúk. Egyke gyereként feltehetően rendesen elkényeztethették segédsdi kastélyukban.

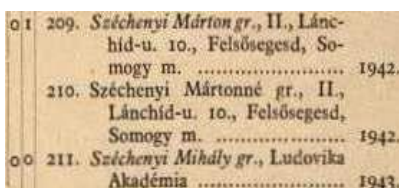
⁷³A fiatal gróf nem büszkélkedhetett kifogástalan modorral, s túlköltekezése is mindennapossá váltak az idők folyamán; életének egy szakasza igen jól megrajzolható a korabeli újsághírek, tudósítások alapján.

Az **1930. április elsejei Pesti Napló** például a következő szalagcímmel indította az egyik cikkét: *"Három hét alatt 1384 pengőt uzsonnázott el és adós maradt gróf Széchenyi Márton."*

A hír lényege, hogy az úrfi több egymást követő alkalommal is hitelre fogyasztott a kávéházakban, sőt a pincérrel fizette ki a taxi és a virágárus számláját. Édesapja, az akkori felsőházi elnök, fia kávéházi tartozásait nem kívánta rendezni, mondván, ez nem az ő problémája.

(A kávéházihitelről szóló törvényre hivatkozva nem fizetett, de a taxi és virágköltséget rendezte.) Ebből aztán óriási botrány kerekedett: az egyik kávéház főpincére beperelte Széchenyi Bertalant. A per kimeneteléről már nem szólt a fáma.

Ami a költekezést illeti. A **MAGYAR POLO CLUB 1928-as ÉVKÖNYVBEN** a klubtagok loállományát is közreadták, ebből kiderült, hogy **Széchenyi Mártonnak** volt a legtöbb, **8 póló lóva**. A club elnöke Rakovszky Iván dr. is csak **2 lóval** rendelkezett és még Wenckheim József is csak **7 lóval** bírt.

A pólólovak felhasználásáról is van hír. A **BUDAPESTI HÍRLAP** megírta, a Tattersall-i edzéseket követően, **1927 október 27-án** délután megtartották az első bemutató mérkőzést a Vérmezőn, és azon résztvevő játékosok:

Rakovszky Iván, Borwin mecklenburgi herceg, **Széchenyi gróf**, Hatvany Endre báró, Hornyánszky Viktor, Illy Gábor, Farkas főhadnagy, Aich Hubert.

1943-AS MPC ÉVKÖNYV-ben 1-es hcp értékeléssel van megemlítve **Széchenyi Márton gróf** 1942-es belépési dátummal. Mivel Mártonnak gyereke nem volt, ezért feltehetően kilépett (vagy a botrány miatt megvont apai támogatás okán ki kellett lépnie) és később 1942-ben újból beléphe-tett a klubba.

Ekkor 1943-ban ott szerepel a listán **Széchenyi Mihály gróf** is (*Unterschmecks 1895 - Budapest 1959*). Kevesett lehet tudni róla, a Széchenyi családfából.⁷⁴ Kétszer nősült. Első 1924-ben születet Mihály nevű gyereke 20 évesen meghalt 1944-ben. Második feleségétől származó szintén Mihály nevű gyereke (1948-1972) hosszabb életű volt, akinek István nevű fia is született.

⁷³ http://timeless.blog.hu/2014/12/19/latogatas_a_segesdi_szechenyi-kastelyban

⁷⁴ https://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C3%A9ch%C3%A9nyi_Mih%C3%A1ly

ILLY GÁBOR 1 HCP

Illy Gábor több újságcikkben is megjelent. A BUDAPESTI HÍRLAP 1927 10 27-i, majd az 1927 11 06-os cikke is arról számolnak be, hogy már az 1927-es Vörmezői kezdésnél is ott volt a pólójátékosok között.

BUDAPESTI HÍRLAP 1927 10 27-i cikke

Az 1928-AS MPC ÉVKÖNYV-ben tiszteletbeli titkári rangban szerepel. Ahol az október 18-i NOVICE KUPA győztes csapatában szerepel a neve.

Kijátszatott:	
1928. évi október hó 18-án.	
Kék csapat:	Vörös csapat:
ifj. gróf Bethlen István	dr. Rakovszky Iván
dr. gróf Bánffy Miklós	M. M. Parry Jones
Kovács Dezső	bárá Rohonczy Imre
Illy Gábor	Sorg Jenő
Győz: Kék csapat 5 : 0 arányban.	

1943-as ÉVKÖNYV-ben 1 gólos az értékelése.

Dienes-Oehm Tivadar relikviái között fellelhető 1931-es újságban is megjelenik a neve a Lillafüredi meeting pólójátékosai között.

Az Interneten rákeresve nevére következetesen két információ jelenik meg:

Illy Gábor a Baunit (manapság működő) cég ügyvezetője.

Lovaspóló meeting Lillafüreden

A „Szondi Tüzérek Pólo Klub”-ja 1931 augusztus hó 14–22-ig a Tiszáninneni Lovasgyalogi ügőrcsoportjával együttesen rendezte meg Lillafüredi pólóhét elnevezés alatt ezidai pólómérkőzéseit.

A verseny két ünnepnapján a póló és az ügőrcsapatok a legsebb egyetértésben közösen bonyolítottak le, míg a többi négy pólóversenynapon a pólóklub egyedül rendezte a versenyeket. Ezeken a hétünnepnapokon bebizonyosodott a póló életképessége, mert a versenyeket szépségszám és igen lelkes közönség látogatta.

A versenyek általában igen szépek, élvezetesek és nagy részben magas színvonalúak voltak, bár az egyéni-ként benevezett játékosokból alakított két csapat mérkőzésein megállított az összesség hiánya és az egyes játékosok között fennálló nagy hendikepkülönbségek. Ezen okokra a rendező klub a jövőben a versenyek kiírását akként tervezte, hogy a játékosok hendikepének megőrzése mellett az egyes díjak felcserélésére a csapatok közötti hendikepkülönbségeket szabályozza.

A meetingen 5 zűr és 2 kombinált csapat vet részt, az előbbieket között 3 katonacsapat volt. Általában felváltva, hogy a vidéki fiatal katonai pólócsapatok rövid 2 év alatt oly nagy mértékben fejlődtek, hogy a régi és külföldi játékosokból álló budapesti csapatokkal szemben is igen jól megállták helyüket. A versenyek lebonyolítását a jól felkészült rendezői gárda simán és pontosan vezette. A versenyeken három igen szép vándordíj és több értékes tiszteletdíj került kiosztásra. A rendező klub kellemes meglepetést szerzett a játékosoknak azzal, hogy nemcsak az első, hanem a második helyezettek, sőt a viaszverseny győzteseit is szép emléktárgyakhoz jutatták.

Bár a pálya talaja még kissé egyenetlen és kemény volt, a célnak megfelelt. Megvan azonban a remény arra, hogy ezt a hiányosságot a következő évad kezdetén kiküszöböljük.

A miskolci közönségről nem szükséges már bővebben megemlékeznünk, elég legyen annyit ismételniünk, hogy mindvégig, a pesti viszonyokhoz mérten szokatlanul, lelkesen és kedvetlenül hangosan biztatta kísérté figyelemmel a játékok.

A versenyek részletes eredményei a következők: Augusztus 14-én: az Andrásháza elődöntőjében

a Jászkuhnusztrók (Tóthvárad, Lipcsey, Depold, Mihályi) hendikep nélkül indulva 2:0 arányban győztek a „Szondi tüzések” ellen (Juhász, Szalay, Kisvárdy, Papp, Burget). A mérkőzést Mac Fariane vezette. A két régi rivális találkozája igen erős iramú, változatos és szép játékok eredményezett. A végüliek két csúckerében ült 1–1 gól döntőre el a mérkőzés. Különösen kiváltak Mihályi és Burget. A Földmívelésiügyi miniszter díjának elődöntőjében az Arvai lovagok (Fischer, Ginzer, Horchler, Szabó) 1½ góllal nyertek indulva, 6½:4 arányban győztek le a Fehér lovagok (Mac Fariane, Lenhardt, Sibrik, Vizy). A mérkőzést Depold vezette. Ugyanezért a díjért mérkőzve a Csikók (Aich, Kovács, Nagy, Kövér) 6:5½ arányban győztek le az 1½ góllal nyertek indulva (Wendheim, Rakovszky, Papp K., Illy). A mérkőzést Fischer vezette. Kivált: Aich.

Augusztus 16-án: az Andrásháza elődöntőjében a Jászkuhnusztrók 4:1 arányban győztek a Hadikusztrók ellen (Fluck, György, Oehm, Perszel). A mérkőzést Mac Fariane vezette. Erős és szép mérkőzés, bár az előző napi játék nyújtott nem érte el. Kiváltak: György és Dienes-Oehm. A Földmívelésiügyi miniszter díjának döntőjében az Arvai lovagok 1½ góllal nyertek indulva, 3½:3 arányban győztek a Csikók ellen. Ezt a mérkőzést Fischer kiváló játéka döntötte el az Arvai lovagok javára. A mérkőzést Depold ön. vezette.

A Földmívelésiügyi miniszter díjának vígázdöntőjében a Fehér lovagok 5:4½ arányban győztek az 1½ góllal nyertek indulva (Sibrik) ellen. Kiválóan játszott: Mac Fariane. A mérkőzést Fischer vezette. Az ezen díjért folyó mérkőzések keretében indult kombinált csapatokból megemléstérjük, hogy vegyes összállításukból eredő összességük hiánya miatt, mérkőzéseik a többi csapatok játéknívóját nem érték el.

Augusztus 18-án: a „Szondi Tüzérek Pólo Klub”-ja díjait a Szondi György lovagok (Illy, Vizy, Sibrik, Szabó, Nagy) hendikep nélkül indulva elkeseredetten küzdtek és meggyőzően győztek az 1½ góllal nyertek indulva (Kövér, Solymossy, Ginzer, Horchler, Papp K.). A mérkőzést Depold önmaga vezette.

⁷⁵A másik pedig az 1892-ben Temesváron született, az I. Világháborút végig harcoló és 1920-ban Triesztben kávéval foglalkozó céget alapító **Illy Ferenc**. *(Apja Illy János asztalos, anyja német származású Rössler Aloisia.)* Korszakalkotó találmányaival *(fémdobozos, légmentes kávécsomagolás, majd a kávéfőző automata)* megalapozta az Illy család, manapság Illycafe nevű világhírű cégének a fejlődését, amely manapság 140 országban forgalmaz kávé.

⁷⁵ http://www.nyugati.jelen.com/jelenido/temesvar_diszpolgarava_avattak_a_presszogep_feltalalojat.php

HATVANY ENDRE BÁRÓ

A **Hatvany-Deutsch család** (1879-ig *Deutsch*, 1897-ig *hatvani Deutsch*, 1910-ig *Hatvany-Deutsch* 1910-ig báró *Hatvany-Deutsch*, 1911-től báró *Hatvany*), a 19/20. század egyik leggazdagabb, elsősorban a későbbi nemzedékek művész tagjairól és művészetpártolásáról híres újnemes családja.

A család első ismert tagja, **Deutsch Ábrahám** Kőszegről települt át Aradra, a híres dél-magyarországi gabonavidék központjába, ahol szatócsboltot nyitott, és emellett szövettel, gyapottal, gabonával és más terményekkel kereskedett. A napóleoni háborúk teremtette konjunktúra hatására figyelme a gabonakereskedelem felé fordult; ezzel teremtette meg a család későbbi, hatalmas vagyonának alapját.

Hatvany Endre báró (1892-?) szülei: Apja Hatvany-Deutsch József (1858-1913), aki 1888-tól a **Hatvani Cukorgyár** vezetője. 1910-ben az uralkodó báróvá és a főrendiház tagjává emelte. Anyja Laczko Fanny (1888-1964). (Négy gyerekük született. *Lili, Endre Antónia, Bernád.*)

Hatvany Endre báró 1916-ban lett a „*Deutsch Ig. és Fia*” cég társtagja. Az 1920-as évek végén ő kezdeményezte a Hatvani Paradicsomgyár létrehozását.

A **BUDAPESTI HÍRLAP 1927 október 27-án** délután a Vörmezőn tartott az első bemutató mérkőzés résztvevői között őt is megemlíti.

Résztvevő játékosok: Rakovszky Iván, Borwin mecklenburgi herceg, Széchenyi gróf, **Hatvany Endre báró**, Hornyánszky Viktor, Illy Gábor, Farkas főhadnagy, Aich Hubert. Ő is tagja volt annak a lelkes csapatnak, akik 1927-ben elindították a pólót.

Az MPC BUDAPESTI VÁNDORDÍJ 1929 május 28-i győztes csapatában is szerepelt. (*Fehérek: Nethersole angol őrnagy, **Hatvany Endre báró**, Hornyánszky Viktor, Sorg Jenő.*)

Az **1928-as MPC ÉVKÖNYVBEN** a népes Hatvany család több tagja is szerepel a taglistán.

Közülük a leghíresebb **Hatvany Ferenc báró** (1881 Budapest-1958 Lausanne) festő és műkincsgyűjtő, akinek a Dunára néző Lónyay villájában csodálatos műkincsgyűjteménye volt. A legértékesebb kincseit banki letétbe is helyezte. Azonban a lakásán maradt és a letétbe helyezett gyűjteményét is előbb a SS, a maradékot pedig a Vörös hadsereg rabolta el.

A báró kedvence a **Gustave Courbet Fekvő női aktja** külön kálváriát járt be. Egy szovjet-orosz tiszt (aki részt vett a műkincset Szovjet-Oroszországba való elrablásában és abból ezek szerint magának is elloptott néhányat, meglöpve megbízóit is) szlovák orvosának adta oda e képet, aki tripperét gyógykezelte Budapesten. (*Kérdés előtte hány nőt erőszakolt és fertőzött meg e rabló, amúgy a kommunista propaganda szerint „felszabadító” tiszt!*)

A képet megpróbálta új gazdája értékesíteni és ezért felbukkant a műkincspiacon és így a Hatvany család örököseinek sikerült visszaszerezniük azt.

A Hatvany Ferenc bárónak, amikor 1947-ben sikerült elhagynia az országot, egy képet engedtek elvinni. Ő a „*Világ eredete*” másik erotikus képét vitte magával, mely ma Párizsban a Musée d'Orsay-ban van.

- 1927 báró **Hatvany Endre**, Budapest, I., Verbőczy-u. 7. (Aut. 607—84.)
- 1929 báró Hatvany Ferenc, Budapest, II., Hunyady János-út 26. (Aut. 605—35.)
- 1929 báró Hatvany Ferencné, Budapest, II., Hunyady János-út 26. (Aut. 605—35.)
- 1927 báró **Hatvany Károly**, Budapest, II., Zita királyné-út 3. (Aut. 533—52. és Aut. 533—71.)
- 1927 báró **Hatvany Károlyné**, Budapest, II., Zita királyné-út 3. (Aut. 532—52. és Aut. 533—71.)
- 1928 báró Hatvany Lili, Budapest, I., Verbőczy-u. 7. (Aut. 607—39.)

HORNYÁNSZKY VIKTOR IFJ. 0 HCP

A BUDAPESTI HÍRLAP-ban közreadott 1927 10 27-i első nyilvános mérkőzésen ifj. Hornyánszky Viktor is ott volt.

A BUDAPESTI HÍRLAP 1928 05 28-i, majd (alább) az 1928 05 30-i számában is szerepel ifj. Hornyánszky Viktor neve a játékosok között.

Lovaspóló-mérkőzés a Margitszigeten
A fehér csapat nagyszerű győzelme — A kisbéri állami ménes diadala —
A magyar ló új értékesítési lehetősége

Pünkösöd hétfeje a magyar ló kulturtörténetében, de a magyar lovaséletben is nagyjelentőségű fordulópontot jelent. Sok esztendő múltát el azóta, amióta utoljára olyan hatalmas és előkelő közönséget láttunk egybe gyűlve, mint amint tegnap szinte túltelített tömeges megjelenésével a legújabbban meghonosított lovaspólójáték mellett. A margitszigeti sporttelep most létesített pompás gyeppályáján lebonyolított lovassjátékok nézőközönségének élén ott volt Horthy Miklós kormányzó és felesége, József és József Ferenc dr. királyi hercegek, Izabella, Augustus, Anna és Magdolna királyi hercegnők, Szefriá grófné, Bethlen István gróf miniszterelnök és felesége, Seitzovsky Béla belügyminiszter, Jankó Kocsárd hadsergőfőparancsnok,

a mecklenburgi hercegné Fanny nevű négyéves szürke kancája Durcis XIII.—(Siglavy), amely viszont a romhányi ménes nevelése.

A Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter által alapított Budapesti Vándordíj-ért, amelynek főserlegét két egymásutáni és egy háromszori győzelemhez köthet — három csapat küzdött meg. A **fehérek**: ennek tagjai voltak **Nethersole** angol őrnagy, **Hatvany Endre báró**, **ifj. Hornyánszky Viktor** és **Sorg Jenő**; a **kékek**: ifj. **Bethlen István**, ifj. **Horthy István**, **Kovács Dezső** és **M. N. Kearns**; végül a **vörösek** csapata, a melyben **Borwin** mecklenburgi herceg, ifj. **Horthy Miklós**, **Parry-Jones** angol katonai attasé és **Aich Hubert** játszottak.

1928 BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS VÁNDORDÍJ

Aich

Hornyánszky

Sorg

Kovács D

1928 BUDAPESTI VÁNDORDÍJ (JUNIOR)

Nethersol

Hatvany

Hornyánszky V.

Sorg J.

1928-ban még a fenti két vándordíj győztes csapatában is szerepelt, utána viszont már nem találkozhatunk a nevével a pólós hírekben.

(Feltehetően a világgazdasági válság gondot okozhatott a könyvkiadás területén is. Amikor az embereknek nincs pénzük spórolásként nem vesznek könyvet.)

Az interneten rákeresve a Hornyánszky Viktor névre mindig az ifjabb Hornyánszky édesapja által alapított a híres **HORNYÁNSZKY CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLY UDVARI KÖNYVNYOMDÁJA**, a későbbi **HORNYÁNSZKY RT. nyomda műintézet** neve és az általa kiadott számtalan értékes műve jelenik meg.

Ezek után nem véletlen, hogy

„A MAGYAR POLO CLUB ÉVKÖNYVE 1928”

kiadója is **HORNYÁNSZKY VIKTOR MAGY. KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDA** volt.

Az 1943-AS MPC ÉVKÖNYV már az Atheneum nyomdában készült, ott 0 hcp értékeléssel van megemlítve a neve.

Nagy társadalmi esemény volt a Póló Club pályaaavatása

— Az Est tudósítójától —

Sporteseménynek Magyarországon még aligha volt olyan előkelő közönsége, mint hétfőn délután a Magyar Póló Club pályaaavató mérkőzésének. A margitszigeti strandfürdő előtt készített pálya körül

a Budapesten élő arisztokrácia majdnem minden tagja megjelent. Ott volt Horthy kormányzó feleségével és leányával, József és József Ferenc főherceg, Izabella, Augustus és Anna főhercegné, Zsófia főhercegné, Bethlen miniszterelnök és felesége, Seitzovsky Béla belügyminiszter, Seitzovsky Tibor nyugalmazott külügyminiszter, Jankó Kocsárd, a honvédség főparancsnoka, Ludwig gyalogsági tábornok, Algyay-Papp Sándor altábornagy és még számos magasrangú katonatiszt. Angyán és bárcziházi Bárczy államtitkár, valamint a diplomáciai világot számos képviselője.

Megjelent a pólómérkőzésen D'Orange kisasszony is.

Három csapat vett részt a küzdelemben. A fehér színben ifj. Hornyánszky Viktor, Sorg Jenő, Bora Traubay Endre és Nethersole angol őrnagy lovagolt. Az utóbbi Indiában élő angol őrnagy, aki tulajdonképpen mestere a magyar lovaspólózóknak. Meg is látszott, hogy ő a mester, mert csodálatos ügyességgel hajtotta lovát, kezelte a hosszú ütőt. Még a ló is segített neki a labdakérgetésében.

ben. Az első három chukkerben a fehérek 1:0 arányban győztek a kék csapat ellen, amelynek tagjai a következők voltak: M. N. Kearns (Ausztrália), ifj. gróf Bethlen István, ifj. Horthy István és Kovács Dezső főhadnagy.

A másik három chukkerben a fehérek 2:0 arányban győztek a pirosingés csapat ellen, amelynek tagjai: ifj. Horthy Miklós, a mecklenburgi herceg, Aich Hubert és Parry Jones angol katonai attasé voltak. Végeredményben tehát a fehérek 3:0 arányban nyertek.

Külön esemény volt a bíró szerepében Rakovszky Iván bravúros loaglása. Ezután

tróféa versenyek

következtek. Az első feladatot az volt, hogy a labdát lóháton kell egyszer körülkergetni a pályán. Parry attasé győzött honfitársa, Nethersole ellen. Ezután autós és ponyviló futóverseny következett. Ifj. Horthy Miklós autós és velle együtt startolt Kovács főhadnagy lóháton. A puha talajon a kis ló legyőzte a hatalmas autót.

Eközben megeredt az eső. A több ezer főnyi nézőközönség hirtelen szétszaladt és a versenynek vége szakadt.

A MAGYAR POLO CLUB ÉVKÖNYVE 1928

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
BERNÁD ENDRE
A M. P. C. TITKÁRA

BUDAPEST, 1929

HORNYÁNSZKY VIKTOR MAGY. KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDA

FARKAS ZOLTÁN FŐHADNAGY

A BUDAPESTI HÍRLAP-ban közreadott 1927 10 27-i első nyilvános mérkőzésen Farkas főhadnagy is ott volt.

A PESTI HÍRLAP 1927 11 06-i cikkéből tudhatuk meg a teljes nevét.

Balogh főhadnagy harangjelzésére felállt a két csapat, a fehéreknek Rakovszky Iván vezetésével Illy Gábor, Kordick Viktor és Hornyánszky Viktor, a vörösek csapatában Borwin herceg vezetésével Aich Hubert, vitéz Farkas Zoltán és Szabó Imre játszottak. A versenybírói tiszteket Karola hercegnő töltötte be, ő hajította a fehér lapdát a játékosok közé, mire megindult a páratlanul látványos és változatos játék. Pillanatok alatt váltakozott a kép, nagy gomolyagban forgolódtak, ágaskodtak a mozgékony, fürgé kis lovak, a hosszú kalapács-ütők suhogtak, majd mint a nyíl, vágódott ki egy-egy lovas a csoportból és hajította a kis labdát az ellenfél kapuja felé. Hat féldőt, „chukkát” játszottak, minden chukka 8 percig tartott, s közben 8–8 perces pihenőjük volt a játékosoknak, akiknek minden ideg- és izomszálát igénybeveszi e pompás játék. A közönség soraiban sokan már a tréningekről ismerték a játékosokat, de még a laikusok is megállapíthatták, hogy a volt belügyminiszter igazi mestere a póló-játéknak, s a fehér csapat 7:4 arányú győzelmének kivívásában oroszánrésze volt neki és agilis segítő társának, Illy Gábornak. A pirosak csapatát Borwin herceg vetette újra meg újra harcba, igazán magas színvonalú játékot mutatott csapatában Aich Hubert és Farkas Zoltán is. Karola hercegnő fáradhatatlanul rott a pályán a fel-le hullámzó játékkal együtt, s nagy szakértelemmel irányította a játék menetét. Lovásza mindig a nyomában járt egy

Az 1942-es MPC ÉVKÖNYV-ben szerepel az első mérkőzés csapatairól készült felvétel is. E könyvben igyekeztünk az összes kezdőről meglévő információt közreadni.

1927 november 6-i első nyilvános mérkőzés csapatai

Farkas Zoltán nevére rákeresve az interneten egy érdekes hírt sikerült fellelni. ⁷⁶II. Károly királlyá avatásának szertartásakor 1916 decembert 30-án a koronázást követően aransarkantyús vitézeket avatott szent István kardjával. A felavatott új 47 aransarkantyús vitéz között van megemlítve Farkas Zoltán hadnagy neve is.

⁷⁶ <http://kituntetes.webnode.hu/kituntetesek/magyar-osztrak-monarchia/aransarkantyus-vitezek-emlekjele/>

DÉPOLD MIKLÓS 4 HCP

(Született 1890 Budapest, anyja Seidl Lujza)

A **8 ÓRAI ÚJSÁG 1929 07 02-i** cikkében találkozunk először a nevével.

A Danubians csapat tagjaként játszott a MPC hendikep kupájáért.

1930-as Novice Vándordíj győztes csapatában találhatjuk nevét:

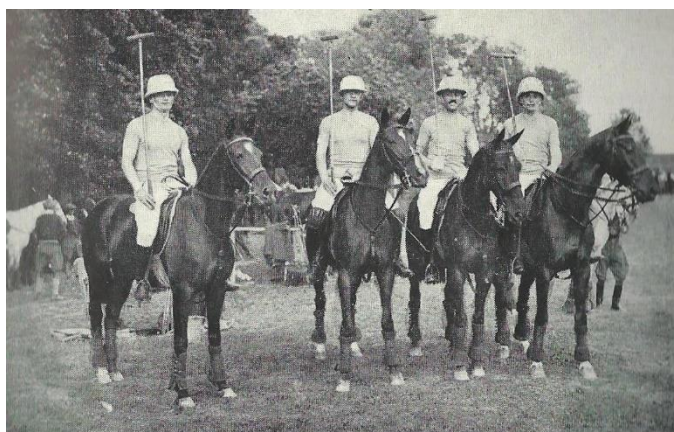
Dépold

Szentpály I.

Bryan Martin

Hatvany

Az **MPC 1942-ES ÉVKÖNYVÉBEN** az 1931-es Bécsi Junior Champion Cup győztes csapatában láthatjuk a még igen fiatal póló játékosok között.

1931. A WIENI JUNIOR CHAMPION CUP GYŐZTESEI

Wasmer br. szds; Bartalis szds; Dépold őrn; Kovács szds.

Véget értek a nemzetközi lovaspóló-mérkőzések

A Magyar Póló-Club gyönyörű margitszigeti pályáján szombaton és vasárnap nagyszámú előkelő közönség jelenlétében játszották le a Tassándy-Szűts András államtitkár által alapított Magyar Póló-Club hendikep kupáért és a Vörösmarty-díjért a döntő mérkőzéseket.

A vasárnapi nap legérdekesebb mérkőzése a Tigrisek (gróf Wenckheim József, G. H. Critchley, Capt. J. Pearce és Mjr. R. Denning) küzdelme volt a Piratokkal (Capt. C. Campbell, Capt. E. D. Holder, R. Trench és gróf Károlyi Lajos), amelyben mind a két csapat magasívójú iskolajátékosokat mutatott be, amely a Tigrisek győzelmével végződött.

Iken szűp volt a Danubians (Dépold őrnagy, dr. Rakovszky Iván, Aich Hubert és Májor Morgan) és a Gladiators (ifj. Horáhy Miklós, Borovics herceg, ifj. gróf Bethlen István és Capt. Fischer) match is, amely, noha Rakovszky Iván és Morgan őrnagy kitűnő játékaival mindent elkövettek a győzelem érdekében, mégis a nagyobb játékosok képviselő Gladiatorsok győzelmével végződött.

Ezzel véget értek a nemzetközi pólómérkőzések és most már csak klubközi mérkőzések lesznek. A legközelebbi ilyen klubközi meccs július 2-án, kedden délután lesz a margitszigeti pályán. A meccsre kíváncsi, érdeklődő közönséget szívesen látja a Magyar Póló-Club és belépődíjat sem kell fizetni.

A Sárvári Nádasy Múzeum anyagában van egy kép Dépold Miklósról díjugrató versenyen.

A Magyar Katonai Szemle 1934 (4. évfolyam, 3. negyedévi számában) a Sportközleményeknél jelzik:

Dépold Miklós: ÚJ ÉS RÉGI PÓTLÓIDOMÍTÁS ÖSSZEHASONLÍTÁSA című könyve megjelent.

Az 1943 MPC ÉVKÖNYV-ben alelnöki rangban van megemlítve, 4 gólos játékosként.

Dépold Miklós (százados) 1944-ben már vezérőrnagyi rangban szolgált 102 ho. az ukrainai fronton.

A Honvédségi Közlöny 1944 03 14 számában adott hírt, hogy a Magyar Érdemrend Középkeresztje hadiszalagon kardokkal kitüntetésben részesül érdemeiért.

SORG JENŐ 6 HCP

Már az 1928-as májusi póló mérkőzésen megemlítik Sorg Jenő nevét:

⁷⁷ 11:4-re győztek a „fehérek” a lovaspóló mérkőzésen

Előkelő közönség előtt játszott tegnap a Magyar Póló Club két csapata a Vöröskereszt a „Tavaszi díjak”-ért. A mérkőzés egyre fokozódó iramban folyt le és amily mértékben melegedtek bele a játékosok a küzdelembe, olyan mértékben vált az egyre nívósabbá, hogy a vége felé percről-percre kitörő tetszészajt váltson ki a Vöröskereszt és a Vöröskereszt körül elhelyezkedő közönségből.

A Rakovszky Iván dr. bíráskodása mellett lefolyt mérkőzésen az ifj. Horthy István, Aich Hubert, gróf Károlyi Lajos, **Sorg Jenő**, M. N. Kearsps összeállítású fehér csapat 11:4 arányban győzött a mecklenburgi herceg, ifj. gróf Bethlen István, ifj. Horthy Miklós, Kovács Dezső összeállítású piros csapat ellen.

1928-ban a BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS DÍJ-át megnyerő csapat tagjai között ott szerepelt a neve:

Aich, Hornyánszky, **Sorg**, Kovács D.

(Ahogy később szinte minden évben, valamelyik nagyobb díjat megnyerő csapatban.)

1942-ben a Rákos Honvédpályán az M.P.C. válogatott csapatának tagjai között is ott volt, mely Horthy István egyik utolsó pólójátéka volt. **MPC 1943 ÉVKÖNYV**-ben alelnöki rangban, 6 gólos játékosként van nyilvántartva.

SORG CSALÁD TÖRTÉNETE

⁷⁸Két pár láb volt látható a karikatúrán, amelyen a húszas évek vége felé a kőbányai polgári ifjúság vihorászott.

Két pár láb és a felirat: *„A Sorg-fiúk kinőttek a társaságunkat”.*

Mert bár a „fiúk” (azaz *Sorg Antal építési vállalkozó két felnőtt fia*) időről időre azért feltűntek a külvárosi keresztény úri ifjúság rendezvényein, egy mákszemnyi kétséget sem hagytak afelől, hogy pusztán a gyermeki szeretet és a lokálpatriotizmus tartja ott őket.

⁷⁷ <http://www.huszadikszazad.hu/1928-majus/sport/114-re-gyoztek-a-feherek8221-a-lovaspolo-merkozesen>

⁷⁸ <http://nol.hu/kultura/sorg-a-ketkezi-magnas-1451565>

Ifj. Sorg Antal dél-amerikai emlékei öltöttek testet a Leányfalun felépített, koloniális stílusú villában

Pedig akkor még legfeljebb csak negyedszázad telt el azóta, hogy édesapjuk elindult az úton, amely a dúsgazdag mágnás léthez vezetett. 1899-ben, harmincegy éves korában jelent meg először a neve a fővárosi címtárban, már akkor is kőbányai lakcímmel (*Román utca 10.*), foglalkozásaként pedig azt tüntették fel, hogy pallér.

1904-ben kőművesmesternek titulálta önmagát (*kétségtől: ebből a tudományból tett mestervizsgát*) és az építőmesterek között is ott volt a neve, ezúttal Bolgár utca 15. alatti címmel.

(*Sorg Jenő apja*) **Sorg Antal**, (*a „kétkezi mágnás”*) 1906-ra aztán révbe ért. A nürnbergi iparoscsalád ötödik gyermeke letelepedett a Gergely utca 8. alatt, ott rendezte be lakását és építési vállalkozásának irodáit is. A földszintes, legfeljebb egyemeletes házakból álló, a polgári Kőbánya és az ipartelepek közé szorult, félreeső lakónegyedből nem is mozdult ki soha többet. Annak ellenére nem, hogy az elkövetkező évtizedekben sok minden megváltozott körülötte: modern gyárak, iskolák, templomok sokasága nőtt ki a földből. A legtöbbet egyébként ő maga építette.

Sorg Antal hírnevét és mesés vagyonát annak köszönhetette, hogy vállalata nem ismert lehetetlent. A kőbányai krónikák szerint ezt először 1904-ben bizonyította, amikor is Eich Ferenc földbirtokos a tél kellős közepén úgy döntött, a Martonvásárhoz közeli birtokán vendégül lát egy népes vadásztársaságot. Nem lévén más megoldás, Sorgék lebontották az üvegházat, és annak alapjaira húzták föl a megfelelő épületet – s hogy a malter meg ne fagyjon, mindvégig trágya között falaztak. Két hét alatt végeztek is.

1913-ban, amikor élete talán legnagyobb megbízását elnyerte, Sorg Antal már túl volt a három (*mindmáig működő*) hévízi kút fűrásán és egy nyolcvanszobás fürdőszálló saját tőkéjéből való felépítésén is. Állt a Schöntheil Richárd által tervezett Cserkesz utcai zsinagóga, csaknem készen volt a Szent László-templom plébániája is. Akadt tehát referencia bőven, amikor a részvénytársaság 1913 februárjában elnyerte a megbízást, hogy a Maglódi úton építse fel a Fővárosi Sörgyár teljes együttesét. De azt talán maguk a megbízók sem gondolták volna, hogy egy évre rá, március 15-én már saját csapolású sörrel fogják megünnepelni a sikeres munkavégzést.

A Sorg-cég ezekben az évtizedekben nemcsak felépítette, de fel is vásárolta fél Kőbányát. Az ingatlanjegyzékek szerint nem pusztán a különféle gyárak (*a téglá-, műhabarcs-, asztalos- és lakatosárugyár*), valamint a fatelepek területe, hanem helyenként fél utcák is az ő birtokukban voltak. A műhelyek és irodák mellett építettek munkáslakóházakat, a Cserkesz utca 34. alatt pedig külön épületet emeltek a részvénytársaság tisztviselőinek.

Sorg Antal viszont (*1924-től már özvegyen*) úgy élt, ahogy fiatalon megszokta: bár a vagyona percről percre gyarapodott, ő maradt a Gergely utcában, és dolgozott reggeltől estig. Természetesen mindkét fia építészmérnök lett, de Kőbányától fokozatosan, ám határozottan eltávolodtak.

A fiatalabb, az **1899**-ben született **Jenő** meg sem állt a Váralja utcáig. Az Alagút krisztinavárosi kijárata mellett építtetett házat (*a háborús ostromban aztán földig rombolták és nagyon sokáig csak üres telek volt a helyén*), és **lovaspólo-játékosként** szerzett magának nevet és tekintélyt a legmagasabb körökben.

⁷⁹ **1928 május vérmező**

A **Rakovszky Iván dr.** bíraskodása mellett lefolyt mérkőzésen az **ifj. Horthy István, Aich Hubert, gróf Károlyi Lajos, Sorg Jenő, M. N. Kearns** összeállítású fehér csapat **11:4** arányban győzött a **mecklenburgi herceg, ifj. gróf Bethlen István, ifj. Horthy Miklós, Kovács Dezső** összeállítású piros csapat ellen.

⁷⁹ <http://www.huszadikszazad.hu/1928-majus/sport/114-re-gyoztek-a-feherek8221-a-lovaspolo-merkozesen>

S ha ez még nem mondana eleget a játék korabeli presztízsről, érdemes ideidézni **Megyery Ella** bedekkerét, amelyben a jeles kékharisnya elragadtatott szavakkal ajánlja a Budapestre látogatóknak a **margitszigeti lovaspólópályát**, hiszen *„akár Angliában lehetne, olyan szakszerűen ápol s látványra is olyan smaragd-pázsitos, olyan harmonóán üde és napfényes, akár az elíziumi rétek”*. Érthető hát – fűzi hozzá –, hogy *„ősz-tavaszi meetingkor elmulaszthatatlan egy mérkőzést végigtapsolni a gyeppáholyokban, s nemcsak a pedigrés lovakat, hanem a pedigrés embereket – játsszókat és nézőket – megfigyelni, mert ez az a bizonyos pesti felső négyezer, akiknek társadalmi kasztyát ma is hétlakatra csukott előítéletek, többé-kevésbé tiszteletreméltó tradíciók és konzervatív elvek cerberusai őrzik”*.

Jenő tehát élte a mánások mindennapi életét. Kastélyt vásárolt Vas megyében, (Hegyalui Draskovics-Széchenyi kastélyt) majd (talán nem tévedünk nagyot, ha így hisszük) némi haszonnal eladta a társadalombiztosításnak, hogy tudószanatóriumot létesítsenek benne.

Felesége pedig az arisztokrata és mánáshölgyek körében jótékonykodott: 1940-ben például a „mélyülő művésznyomor” ellen léptek fel úgy, hogy a pesti Operaház színpadán jelenítették meg a művészettörténet leghíresebb műalkotásait élőképek formájában. Sorg Jenőnének Lucas Cranach Női portréja jutott.

Az ifjabbik Sorg fiú a vállalatirányítást alighanem jelentős részben ráhagyta édesapjára, illetve bátyjára, az 1895-ben született ifjabb Antalra, aki nálánál valamelyest szabályosabb karriert épített.

1943. október 6-án, ahogy a gyászjelentésében írták, *„tragikus hirtelenséggel, a halotti szentségekkel megerősítve”* meghalt a legifjabb Sorg Antal, aki épp érettségire készült a bencéseknél. Építésszámológ szerett volna lenni ő is.

A következő év végén pedig a két Sorg fiú összecsomagolt, és családotul előbb Németországba, majd Argentínába költözött. Antal ott a helyi közösség egyik oszlopa, számos magyar intézmény támogatója volt egészen 1978-ban bekövetkezett haláláig.

Jenő viszont jóval az itthoni rendszerváltás után, 1997-ben hunyt el.

Apjuk, aki a háború végén már közel járt a nyolcvanhoz, nem tartott velük. 1946-ban perbe fogták, árurejtegetéssel vádolták, de a bíróság előtt azt is megpróbálták rábizonyítani, hogy köze volt a *„magyar katonai védelem megerősítéséhez”*, illetve a zsidótörvények végrehajtásához és a magyar javak nyugatra szállításához. Mikor végül hathavi börtönre és egymilliárd pengős vagyoni elégtétel megfizetésére ítélték, a Szabad Nép azt írta: *„az érthetetlenül enyhe ítélet általános felháborodást keltett”*.

Idősebb Sorg Antal 1948-ban halt meg. Azt még láthatta, hogy a Halom utcai villába beköltözik a kommunista pártbizottság, meg hogy fia leányfalui birtokát kiutalják Tildy Zoltán köztársasági elnöknek állami nyaralóul.

Temetéséről az a legenda kapott szárnyra Kőbányán, hogy bár a koporsót csak néhányan kísérték a Kerepesi temetőben lévő családi síremlékig, a környező fák és sírkövek takarásában több százan álldogáltak, hogy mégiscsak búcsút vegyenek egykori munkaadójuktól. Hogy így volt-e, nem tudom. Egy másik legendának viszont ismerem a valóság alapját. Úgy mesélik, ifjabb Horthy Miklós elrablásakor az idős Sorg volt az első, aki a kormányzó segítségére sietett a szükséges váltságdíjjal.

Ami már csak azért sem lehet így igaz, mert az emberrablók 1944 októberében nem váltságdíjat, hanem a háború folytatását és Szálasi miniszterelnöki kinevezését követelték.

De valamikor a negyvenes évek elején valóban megesett, hogy amikor dédapám, a Szent László-templomban működő egyházi kórus karnagya a Gergely utcában instanciázott némi támogatásért a kottamásoláshoz, az idős Sorgot telefonhoz hívták. Nem volt hosszú beszélgetés (*mesélte aztán némi áhítattal szűk családi körben a dédapám*), és ő csak pár szót hallott belőle. Mindössze annyit, hogy *„Egymilliát? Holnap küldöm, fő méltóságú úr.”*

MELLÉKLETEK

MPC TAGOK, LOVAIK ÉS EGYÉB ADATOK 1929 (MPC 1928 ÉVKÖNYVBŐL)

<i>Fővédnök:</i>
nagybányai vitéz Horthy Miklós, Kormányzó úr Ő főméltósága.
<i>Védnökök:</i>
József kir. herceg Ő fensége.
Albrecht kir. herceg Ő fensége.
Dr. József Ferenc kir. herceg Ő fensége.
<i>Női védnökök:</i>
nagybányai vitéz Horthy Miklósné Ő főméltósága.
Izabella kir. hercegnő Ő fensége.
Augusztá kir. hercegnő Ő fensége.
Anna kir. hercegnő Ő fensége.
Gabriella kir. hercegnő Ő fensége.
Magdalena kir. hercegnő Ő fensége.
<i>Tiszteletbeli elnökök:</i>
Dr. József Ferenc kir. herceg Ő fensége.
Gróf Bethlen István m. kir. miniszterelnök.
<i>Tiszteletbeli elnöknők:</i>
Anna kir. hercegnő Ő fensége.
Gróf Bethlen Istvánné.
<i>Tisztikar:</i>
<i>Tiszteletbeli tagok:</i>
Kupelwieser Károly, a brioni-i Polo Club elnöke.

<i>Elnök:</i>
Dr. Rakovszky Iván, ny. m. kir. belügyminiszter, a Fővárosi Közmunkák Tanácsa elnöke.
<i>Elnöknő:</i>
Dr. Rakovszky Ivánné.
<i>Altnökök:</i>
Henrik Borwin Mecklenburgi herceg Ő fensége.
Dr. Plósz Béla h. államtitkár.
Vitéz Ujfalussy Gábor, m. kir. honvédtábornok.
Gróf Almásky Pál.
<i>Altnöknők:</i>
Henrik Borwin Mecklenburgi hercegnő Ő fensége.
<i>Háznagy:</i>
Dr. Keblovsky Lajos, ny. miniszteri tanácsos.
<i>Ellenőr:</i>
Dr. Scitovszky Aladár, miniszteri o.-tanácsos.
<i>Tiszteletbeli titkár:</i>
Illy Gábor.
<i>Titkár és pénztáros:</i>
Bernád Endre.
<i>Ügyész:</i>
Dr. Auer Pál, ügyvéd.
<i>Férfi választmány:</i>
1. Aich Hubert.
2. Ifj. gróf Bethlen István.
3. Bárány Hatvany Endre.
4. Ifj. vitéz Horthy István.

5. Ifj. vitéz Horthy Miklós.
6. Ifj. Hornyánszky Viktor.
7. vitéz Kiss Ferenc, altábornagy.
8. Gróf Pálffy-Daun József.
9. Odescalchi Miklós herceg.
10. vitéz Szunyogh Albert, ezredes.
<i>Női választmány:</i>
1. Henrik Borwin Mecklenburgi hercegné.
2. Horenbostelné Elek Mária.
3. Dr. Rakovszky Ivánné.
<i>Sportbizottság:</i>
<i>Elnök:</i>
Henrik Borwin Mecklenburgi herceg.
<i>A sportbizottság tagjai:</i>
1. Aich Hubert.
2. Bárány Hatvany Endre.
3. Ifj. Hornyánszky Viktor.
4. Ifj. vitéz Horthy István.
<i>Istállómanager:</i>
Henrik Borwin Mecklenburgi herceg.
<i>Pályagondnok:</i>
Jacoby Ágoston, ny. m. kir. honvédezered.
<i>Számvizsgálobizottság:</i>
1. Gragger Ede.
2. Gróf Török Sándor.
3. Lovag Wáhl Henrik.

<i>Tagok:</i>
Az alapító tagok neve kövér betűnyomással van a rendes tagokétól megkülönböztetve. A budapesti lakcímeik után (—) zárjel közé jegyzett számok az illető tag telefonszámát jelentik.
1927 Aich Hubert, Budapest, X., Kőbánya. Részvény Serfőzde. (J. 463—39.)
1927 gróf Almásky Pál, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 15. (J. 412—85.)
1927 gróf Almásky Pálné, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 15. (J. 412—85.)
1929 gróf Andrássy Géza, Budapest, VIII., Eszterházy-u. 42. (J. 398—20.)
1929 gróf Apponyi Antal, Alag.
1929 gróf Apponyi Antalné, Alag.
1928 gróf Apponyi Antal Lajos, Budapest, VIII., Baross-tér 4. (J. 321—55.)
1929 Ángyán Béla dr., Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 2. (Aut. 812—15.)
1929 Ángyán Béláné dr., Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 2. (Aut. 812—15.)
1929 Bacsinszky Vladimírné, Budapest, V., Balaton-u. 2. (L. 999—49.)
1928 báró Bakách Bessenyei György, Budapest, VI., Andrássy-út 105. (Aut. 249—32.)
1928 báró Bakách Bessenyei Györgyné, Budapest, VI., Andrássy-út 105. (Aut. 249—32.)
1928 gróf Bánffy Miklós dr., Budapest, VIII., Reviczky-u. 5. (telefon: titkos szám.)
1928 Beliczay Miklós, Budapest, I., Üri-u. 10. (Aut. 602—88.)
1928 báró Berg Tiborné, Budapest, VI., Vilma királynő-út 35. (J. 302—64.)
1927 gróf Bethlen István ifj., Budapest, I., Miniszterelnökség. (Aut. 600—10.)
1928 Bolgár Ferenc, Budapest, VIII., Horánszky-u. 13. (J. 458—48.)
1929 báró Bornemissza Daisy, Budapest, IV., Egyetem-u. 1. (Aut. 864—54.)
1928 Budai Goldberger Antal dr., Budapest, VI., Benczur-u. 31. (L. 963—90.)
1929 Dajkovich Ferenc dr., Budapest, IV., Reáltanoda-u. 16. (Aut. 852—35. és Aut. 228—53.)

1929 **Éber Antal dr.**, Budapest, V., Hold-u. 21. (Aut. 201—80.)
 1929 **Éber Antalné dr.**, Budapest, V., Hold-u. 21. (Aut. 201—80.)
 1929 **Éber Amália**, Budapest, V., Hold-u. 21. (Aut. 201—80.)
 1928 Földváry Emma, Budapest, VIII., Múzeum-körút 10. (J. 422—56.)
 1929 Geist Gyula, Budapest, I., Döbrentei-tér 6. (Aut. 536—23.)
 1929 Geist Gyuláné, Budapest, I., Döbrentei-tér 6. (Aut. 536—23.)
 1929 **Gombár Tivadar**, Budapest, VIII., Főherceg Sándor-u. 6. (J. 304—91.)
 1929 Gombár Tivadarné, Budapest, VIII., Főherceg Sándor-u. 6. (J. 304—91.)
 1928 Gragger Ede, Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. (J. 305—32.)
 1927 Gulya Lászlóné, Budapest, I., Horthy Miklós-út 1. (J. 413—68.)
 1928 báró **Groedel Dóra**, Budapest, VI., Lendvay-u. 28. (Aut. 133—48.)
 1928 Hahn Miklós, Budapest, VI., Bajza-u. 34/c. (Aut. 146—98.)
 1927 báró **Hatvany Endre**, Budapest, I., Verböczi-u. 7. (Aut. 607—84.)
 1929 báró Hatvany Ferenc, Budapest, II., Hunyady János-út 26. (Aut. 605—35.)
 1929 báró Hatvany Ferencné, Budapest, II., Hunyady János-út 26. (Aut. 605—35.)
 1927 báró **Hatvany Károly**, Budapest, II., Zita királyné-út 3. (Aut. 533—52. és Aut. 533—71.)
 1927 báró **Hatvany Károlyné**, Budapest, II., Zita királyné-út 3. (Aut. 532—52. és Aut. 533—71.)
 1928 báró Hatvany Lili, Budapest, I., Verböczi-u. 7. (Aut. 607—39.)
 1928 Hollós Pál dr., Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 18. (Aut. 817—09.)
 1927 **Hornostelné Elek Mária**, Budapest, VI., Benczúr-utca 23. (Aut. 245—40.)
 1927 Hornyánszky Viktor ifj., Budapest, I., Pauler-u. 13. (Aut. 512—91.)
 1928 vitéz Horthy István ifj., Budapest, I., Kormányzóság. (Aut. 600—08.)

1928 vitéz Horthy Miklós ifj., Budapest, I., Kormányzóság. (Aut. 600—08.)
 1929 Illés István, Budapest, I., Karap-u. 13.
 1927 Illy Gábor, Budapest, IX., Ráday-u. 17. (Aut. 230—94.)
 1928 gróf Károlyi Alice, Budapest, VIII., Eszterházy-u. 40. (J. 304—38.)
 1928 gróf Károlyi Lajos, Budapest, VIII., Eszterházy-u. 40. (J. 304—38.)
 1928 gróf Károlyi Lajosné, Budapest, VIII., Eszterházy-u. 40. (J. 304—38.)
 1929 Kandó Lászlóné, Budapest, VI., Andrássy-út 113. (Aut. 209—26.)
 1927 Kearns Nugent, Budapest, I., Naphegy-u. 55.
 1929 Korányi Edith, Budapest, I., Istenhegyi-út 4/f. (Aut. 535—08.)
 1929 gróf Khuen-Héderváry Sándor, Budapest, I., Ország-ház-utca 2. (Aut. 606—05.)
 1929 gróf Khuen-Héderváry Sándorné, Budapest, I., Ország-ház-utca 2. (Aut. 606—05.)
 1929 Lähne András, Budapest, I., Pauler-u. 21. (Aut. 530—19.)
 1927 Mac-Lean Godfrey, Budapest, I., Naphegy-u. 55. (Aut. 538—69.)
 1927 báró **Madarassy Beck Marcell**, Budapest, VI., Andrássy-út 130. (Aut. 105—84.)
 1927 báró **Madarassy Beck Marcellné**, Budapest, VI., Andrássy-út 130. (Aut. 105—84.)
 1929 Masirevich Fedorné, Budapest, IV., Haris-köz 5. (Aut. 884—32.)
 1927 özv. herceg Odescalchi Zoárdné, Budapest, VI., Vilma királyné-út 45. (J. 431—36.)
 1928 gróf **Pálffy-Daun József dr.**, Bicske, Fehér-m. (Bicske 23.)
 1928 gróf **Pálffy-Daun Józsefné dr.**, Bicske, Fehér-megye. (Bicske 23.)
 1929 Perczel Miklósné dr., Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 5. (Aut. 896—02.)
 1929 Petzrik Jenő dr., Budapest, II., Fő-utca 9. (Aut. 523—29.)
 1929 Petzrik Jenőné dr., Budapest, II., Fő-utca 9. (Aut. 523—29.)
 1928 Radvánszky Erzsébet, Budapest, VII., Thököly-út 59/b. (J. 403—01.)
 1927 Rakovszky Iván dr., Budapest, II., Nyúl-u. 10. (Aut. 527—01.)

1927 Rakovszky Ivánné dr., Budapest, II., Nyúl-u. 10. (Aut. 527—01.)
 1928 báró Rohonczy Imre, Inke, Somogy m. (Inke: 3.)
 1928 **Seitovszky Tibor dr.**, Budapest, II., Fillér-u. 32/b. (Aut. 537—34.)
 1928 **Seitovszky Tiborné dr.**, Budapest, II., Fillér-u. 32/b. (Aut. 537—34.)
 1927 Sorg Jenő, Budapest, X., Gergely-u. 8. (J. 460—79.)
 1928 Strausz Pál, Budapest, V., Árpád-u. 11.
 1927 Száhlender Béla, Budapest, I., Budaörsi-út 1. (Aut. 531—82.)
 1928 gróf Széchényi Bertalanné, Budapest, I., Lánchíd-u. 10. (Aut. 521—09.)
 1928 gróf Széchényi Márton, Budapest, I., Lánchíd-u. 10. (Aut. 521—09.)
 1929 báró Szegedy Sándorné, Budapest, Gellért-szálló. (J. 389—07.) vagy: Gyöngyöshermán (Vas m.) (Szombathely 2—61.)
 1928 báró vitéz Than Károly, Budapest, V., Honvéd-u. 1. (Aut. 232—16.)
 1928 báró vitéz Than Károlyné, Budapest, V., Honvéd-u. 1. (Aut. 232—16.)
 1927 gróf Török Sándor, Budapest, V., Honvéd-u. 1.
 1927 gróf Török Sándorné, Budapest, V., Honvéd-u. 1.
 1929 báró Ullmann György, Budapest, VI., Benczúr-u. 25. (L. 980—97.)
 1929 báró Ullmann Györgyné, Budapest, VI., Benczúr-u. 25. (L. 980—97.)
 1929 báró Urbán Gáspár, Budapest, IV., Váci-u. 67. (Aut. 864—75.)
 1927 lovag **Wahl Henrik**, Budapest, IV., Eskü-tér 6. (Aut. 836—02.)
 1927 lovag **Wahl Oszkár**, Budapest, V., Dorottya-u. 1. (Aut. 814—48.)
 1928 gróf **Wenckheim József**, Budapest, I., Mátyási-út 3. (J. 300—60.)
 1928 gróf **Wenckheim Józsefné**, Budapest, I., Mátyási-út 3. (J. 300—60.)
 1927 **Weisz Fülöp**, Budapest, II., Fillér-u. 35. (Aut. 525—20.)
 1928 báró Wolfner András, Budapest, VI., Andrássy-út 6. (Aut. 228—88.)

1927 Wolfner Gyula, Budapest, IV., Károly-körút 26. (Aut. 899—20.)
 1928 báró Wolfner János, Budapest, VI., Andrássy-út 6. (Aut. 228—88.)
 1928 Wolfner László, Budapest, I., Naphegy-u. 17. (Aut. 505—95.)
 1929 Zwack János, Budapest, II., Hunyadi János-út 8. (Aut. 518—82.)
 1929 Zwack Jánosné, Budapest, II., Hunyadi János-út 8. (Aut. 518—82.)

DIPLOMÁCIAI TAGOK:

1929 Brillat des Murger Lajos, francia követség titkár, Budapest, V., Báthory-u. 4. (Aut. 289—42.)
 1929 Brillat des Murger Lajosné, Budapest, V., Báthory-u. 4. (Aut. 289—42.)
 1929 Farquhar Harold, angol követség titkár, Budapest, I., Verböczi-u. 1. (Aut. 601—70.)
 1929 Farquhar Haroldné, Budapest, I., Verböczi-u. 1. (Aut. 601—70.)
 1929 de Lazarski Otmár, lengyel követség tanácsos, Budapest, I., Lánchíd-u. 6. (Aut. 535—81.)
 1929 Morgan William, őrnagy, angol katonai attaché, Budapest, I., Verböczi-u. 1. (Aut. 601—70.)
 1929 Morgan Williamné, Budapest, I., Verböczi-u. 1. (Aut. 601—70.)
 1929 Oxilia-Battista Giovanni, alezredes, olasz katonai attaché, Budapest, VII., Stefánia-út 63. (Aut. 353—29.)
 1929 Oxilia-Battista Giovanniné, Budapest, VII., Stefánia-út 63. (Aut. 353—29.)
 1928 Parry-Jones Montita, őrnagy, angol katonai attaché, Budapest, I., Verböczi-u. 1. (Aut. 601—70.)
 1928 Parry-Jones Montitané, Budapest, I., Verböczi-u. 1. (Aut. 601—70.)
 1927 von Schoen Hans, német birodalmi követ, Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 24. (Aut. 858—16.)
 1927 von Schoen Hansné, Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 24. (Aut. 858—16.)

Kimutatás a „Magyar Polo Club” tagjainak tulajdonát képező lovokról.						
Sorszám	A l ó					
	tulajdonosa	neve	kora, színe, neme	apja	anyja	tenyésztője
1	Aich Hubert	Nebuló	5 éves sárga herélt			
2		Fekete gyémánt	7 éves fekete kanca			
3	gróf Almásy Pál	Demagóg	5 éves pej mén	Daimó	Epsom	
4		Rásó	6 éves pej herélt			
5	Dr. Buday Goldberger A.	Héxi 70	4 éves sárga kanca	Ritka	Héxi 3	okányi Schwarcz J. úr
6		Fakir	5 éves almaszürk herélt			
7	Dr. Gombár Tivadar	Dóri	5 éves pej herélt	Dorian Gray	Gidrán	Győzős Tibor úr
8	Gragger Ede	Sárkány	6 éves pej kanca			
9	bárá Hatvány Endre	Hanlet	4 éves pej herélt			
10		Aranyos	7 éves pej kanca	Deutscher Michel	Júlia	grf. Széchenyi Ferenc úr
11	Honvéd tiszti csapat lovai	Bóra	6 éves sz. kanca			
12		Orkán	6 éves sz. herélt			

13		Villanyos	5 éves pej kanca			grf. Széchenyi Ferenc úr
14		Hattyú	6 éves sz. kanca			
15		Büksi	7 éves pej kanca			
16	Honvéd tiszti csapat lovai	Gyöngy	7 éves pej herélt			
17		Bájos	6 éves pej kanca			
18		Ercény	7 éves s. kanca			
19		Garanna	8 éves s. herélt			
20	ifj. Hornyánszky Viktor	Pajzán	6 éves pej herélt			
21	ifj. Horthy Miklós	Kanara	5 éves sp. kanca			
22		White Duck				
23		Rosetta				
24	gróf Károlyi Lajos	Soap				
25		Spiltear				
26	Kearns Nugent	Fake	8 éves sp. kanca			
27		Vércse 62	4 éves stp. kanca	Vércse 62	North Star	grf. Merán János úr
28	Kovács Dezső	Csillag	5 éves pk. kanca			Patay József úr

Sorszám	A l ó					
	tulajdonosa	neve	kora, színe, neme	apja	anyja	tenyésztője
29		Sejtán	7 éves sz. herélt	Siglavý V-1		
30	Óféségy Mecklenburgi herceg	Fancy	5 éves sz. kanca	Durcas XIII.	Siglavý	Romhányi macás
31		Tosca	6 éves f. tarka kanca	North-Star	Torna	
32		Tréfás	6 éves barna herélt	Mersuch I-3	Money	grf. Hunyady Károly úr
33		Tanácsos	6 éves pej herélt	Hadbán	Érdem	Kecskemét th. város
34	Morgan William	Cigány	9 éves fekete kanca			
35	M. M. Parry Jones	Montita	5 éves v. sz. k. kanca			
36		Mona Vanna	4 éves pej kanca	Prince	Montur	Liptay Béla úr
37		Mona Lisa	4 éves pej kanca	Prince	Bovár	Liptay Béla úr
38		Virág	5 éves pej kanca			
39	Sorg Jenő	Ragyogós	5 éves sárga kanca			
40		Magyar Miska	6 éves pej herélt	Deutscher Michel IV	213 Abdul	Kisbéri ménes
41	gróf Széchenyi Márton	Mira	5 éves s. kanca	Gidrán	Mibach	

42		Little lól	9 éves spej herélt			
43		Dave Wight	12 éves spej herélt			
44		Amber	20 éves s. kanca			
45		Maud Ellen	8 éves fek. kanca			
46		In the sky	7 éves s. kanca			
47		Virginia	8 éves s. kanca			
48		Overleaf	7 éves spej kanca			
49	gróf Wenckheim József	Phillips	10 éves s. kanca			
50		Idikó	6 éves s. kanca	Löwenherz	York	saját nevelése
51		Rikus	8 éves s. kanca	Löwenherz	Panten	saját nevelése
52		Novicius	5 éves s. kanca	Konég	Nyalka	saját nevelése
53		Barnel	9 éves spej kanca			
54		Kicsapongó	4 éves s. kanca	Prince	Kincsem	
55		Azur	3 éves pej kanca			grf. Wenckheim Dénes úr

Kimutatás					
a „Magyar Polo Club” tulajdonát képező pótló-ponyokról.					
Sorszám	A l ó				
	n e v e	kora, színe, neme	apja	anyja	tenyésztője
1	218 Abdul ..	1919. v. pej kanca	Abdul a. tv.	123 Ó-Baján II.	Bábolnai m. kir. áll. ménes
2	55 Gazal 1-6	1922. s. kanca	Gazal I.	112 Mersuch	" " " " "
3	Abdul 10 ..	1916. p. mén	Abdul a. tv.	186 Kheilaou Raschid I.	" " " " "
4	31 Defence IV.	1923. s. kanca	Deutscher Michel IV.	35 Fenék	Kisbéri " " " "
5	Decoration IV.	1923. p. kanca	Deutscher Michel IV.	164 Kheilaou IV.	" " " " "
6	12 Filon I. ..	1922. pej. kanca	Filon I.	14 Dorian Gray	" " " " "
7	123 Maxim I. .	1922. s. kanca	Maxim	88 Rocketter	" " " " "

8	33 Gambrinus	1921. g. p. kanca	Gambrinus a. tv.	62 Slieve Gallion	Kisbéri m. kir. áll. ménes
9	1021 Csákó II.	1924. v. p. mén	328 Csákó I.	264 Jókör	Geist Gyula úr
10	Csokonya ..	1922. s. herélt	Ozora	Madelaine	Grf Széchenyi Géza úr
11	Gerence .. .	1923. f. kanca	—	—	—
12	Fenek III-4 .	1922. s. mén	Fenek III.	131 Maxim	Kisbéri m. kir. áll. ménes
13	Poroszó .. .	1923. p. deres mén	Dorian Gray a. tv.	Shagya X.	Gräff Jenő úr
14	Sajókaza .. .	1921. s. p. mén	Vitéz a. tv.	500 Dölyfös III.	—
15	Kozma I-1 ..	1922. vörössárga mén	Kozma I.	168 Maglód ang. arab.	Kisbéri m. kir. áll. ménes
16	Bowl	1924. s. kanca	—	—	—
17	Rocketter 6 ..	1915. s. mén	Rocketter a. tv.	137 Fenék	Kisbéri m. kir. áll. ménes

A Magyar Polo Club tulajdonát képező lovak után fizetendő lovaglási díjak (Chuckerenként).			
Margitszigeti nyilvános mérkőzéseken chuckerenként	Vérmezőn v. Rákoson tartandó training-mérkőzéseken chuckerenként	Rendes napi gyakorlójátékoknál délutánonként	J e g y z e t
15 P	8 P	7 P	

A Magyar Polo Clubnál istállózott és a tagok tulajdonát képező lovak penziószérű ellátása naponként és lovanként (beleértve a ló élelmezését, ápolását és a lófelszerelés tisztántartását) 7— pengő.

Transport-táblázat.							
Egy vagon (6 db ló) vasúti gyorsforgalmi fuvardíja az Vaggon Budapesttől, az alábbi városok rendeltetési állomásáig, inklusive határilletékek, vízumdíjak és egyéb költségekkel, a magyar határig 80%-os kedvezményvel, az ottani tartózkodás alatt egy napi költségekkel, a lovak darabonként 3000 P = 500 \$ biztosításával.							
A város neve	Vasúti fuvardíj minden költség	Egy kisméretű III. oszt. vasúti menetjegye	Egy játékos napi ellátása szállóval együtt	Egy lovász napi ellátása	Egy ló napi állásfoglalása takarmánnyal együtt	Egy db ló biztosítása 3000 P = 500 \$	Megjegyzés
P e n g ő b e n							
Budapest - Wien	209	20	25	6	5	12	
" Hamburg ..	813	80	32	7	6	12	
" Köln a/Rh. ..	949	87	30	7	6	12	
" Frankfurt a/R.	866	75	30	7	6	12	
" Bremen	824	85	32	7	6	12	
" Pola (Briuni)	451	50	25	5	5	12	

MAGYAR POLO CLUB TAGJAI 1942-BEN

(belépési idő megjelölésével)

1. Aich Hubert	1927	54. Inkey Péter	1942
2. Aich Hubertné	1942	55. Keresztes-Fischer Lajos, v.ezr. kormság.	1938
3. Almássy Imre gr.	1942	56. Kertész Nándor	1942
4. Almássy Imréné. gr	1942	57. Koós Ádám	1942
5. Anfuse Filippo olasz követ	1942	58. Koós Ádámné	1942
6. Andrassy Géza gr.	1942	59. Kovács Dezső, őrnagy	1928
7. Andrassy Mihály gr.	1942	60. Kozma Sándor	1942
8. Andrassy Mihályné gr.	1942	61. Kozma Sándorné	1942
9. Bartalis Kálmán ale.	1928	62. Lichtenstein Jánosné hgnő.	1942
10. Bánffy Miklós gr.	1928	63. Manno József	1941
11. Báthy Vilmos dr gr. MPC titkára	1941	64. Mecklenburgi Henrik Borvin hg.	1927
12. Báthy Vilmosné dr gr.	1942	65. Mecklenburgi Carola hgnő	1927
13. Bedő Albert min.e.	1942	66. Mérey Györgyné	1942
14. Békény Béla ezr.	1942	67. Mészáros Gyula dr., szds.	1942
15. Béli Judit	1942	68. Nagy Bódogné	1930
16. Berzely Harry dr.	1942	69. Nagy Emil dr.	1942
17. Berg Tiborné br	1928	70. Nagy Elek dr.	1929
18. Berchtold Zsigmond gr	1942	71. Negro Lorenzo dr.	1942
19. Bethlen István gr. min.	1927	72. Odeschalchi Béla hg.	1942
20. Bethlen Istvánné gr.	1927	73. Odeschalchi Miklós hg.	1942
21. Betlen István, ifj, gr.	1927	74. Odeschalchi Miklósné hgnő	1942
22. Bethlen Istvánné ifj, gr	1927	75. Olgyay Aladárné	1942
23. Bianchi Carlo	1942	76. Ordódy Béla dr.	1933
24. Bizzarri Aldo Prof	1942	77. Orlando C. Contucci dr, olasz köv.titk.	1942
25. Censi Ludovico gr.	1942	78. Pálffy Pál gr.	1942
26. Censi Ludovinné	1942	79. Pálffy Pálné gr.	1942
27. Cholnoky Imre, ifj.	1942	80. Perrone Capano, Carlo olasz köv. titk.	1942
28. Dépold Miklós, vez.örn.	1938	81. Perrone Isabella	1942
30. Dépold Miklósné	1942	82. Prónay Pál, ny.ezr.	1942
31. Dóry Illy	1942	83. Purgly Sándor dr.	1938
32. Dóry Hanna	1942	84. Purgly Sándorné dr	1942
33. Dóry Edina	1942	85. Pini Galeazzo, olasz köv. titk.	1942
34. Engseström Illy	1942	86. Plósz Béla dr. államtitk.	1928
35. Engseström Astrid	1942	87. Rakovszky Iván, dr. v. belügymin.	1927
36. Erdődy Franciska grf.nő	1942	88. Rakovszky Ivánné	1927
37. De Ferraris Salzano báró	1942	89. Rohonczy Imre br.	1942
38. Ferace Ruggiero marchese olasz köv.titk.	1942	90. Rohonczy Imréné brné	1942
39. Ferace Catherina marchesa	1942	91. Rohonczy Imre ifj. br. főhdn.	1942
40. Gragger Ede	1938	92. Rudnay Béla	1942
41. Gschwindt György	1942	93. Schell Pál dr., br. rt. igazg.	1942
42. Gyurkovits György alezr.	1942	94. Schell Pálné báróné	1942
43. Gyurkovits Györgyné	1942	95. Schmid Roberto	1942
44. Hámory Gaszton, őrn.	1934	96. Sennyei Miklós br.	1942
45. Hámory Gasztonné	1942	97. Szacelláry György	1942
46. Hámory Zoltán dr.	1942	98. Széchenyi Márton gr.	1942
47. Hornyánszky Viktor	1942	99. Széchenyi Mártonné gr.	1942
48. Hornyánszky Viktorné	1942	100. Scitovszky Aladár dr., min. tanácsos	1928
49. +Horthy István, vitéz, korm.hely.	1928	101. Sorg Jenő, rt. igazg.	1927
50. Horthy Istvánné, kormság.	1941	102. Sorg Jenőné	1932
51. Horthy Miklós, ifj. vitéz, kormság.	1928	103. Skublics Viktor, vitéz	1942
52. Högsteds, Carl Filipp svéd köv. titk.	1942	104. Szentpály Imre, őrnagy	1932
53. Illy Gábor	1927	105. Szentpály Imréné	1942

106. Syposs János, vezérőrnagy, vitéz	1942	118. Wenczel Miklós dr., ügyvéd	1942
107. Sztáray Magdolna grófnő	1942	119. Wenczel Miklósné	1942
108. Tasnády-Szűts András	1927	120. Zavaglia, Mario, Cav.	1942
109. Teleki Károly gr.	1942		
110. Thán Károlyné brnő	1928	PÓTLISTA:	
111. Tisza Kálmán gr.	1942	121. Bekény Béláné	1943
112. Török Sándorné gr.	1927	122. Darányi Ferenc dr.	1943
113. Tóthvárad-Asbóth András	1932	123. Rosner Ferenc	1943
114. Tost Gyula, őrnagy kormság	1932	124. Rosner Ferencné	1943
115. Veli Emilio gr, olasz kat. attassé	1942	125. Rukavina Alfréd br.	1942
116. Wenckheim Cecilia grófnő	1929	126. Szill Gellért	1942
117. Wenckheim József gr.	1942		

TOVÁBBI POLO CLUBOK

II. FEJÉRMEGYEI LÓTENYÉSZTŐK ÉS FALKÁSOK EGYESÜLETE (Pólószakosztálya alakulóban)

Elnök:	Jankovics Miklós
Ügyvezető alelnök:	Mecklenburgi Borwin herceg
	Kegl György
	Pappanheim Sándor gr.
	Hadik Béla gr.
	Nádasdy Ferenc gr.

III. ERDÉLYI POLO CLUB (Alakulóban)

Teleki Károly gr. Sáromberke
Bethlen Gábor gr.
Bethlen László gr.
Teleki Béla gr. Zsibó
Mattencloith János Egon br. Gyerlekuta
Domahidy István Domahida
Teleki Artúr gr.
Gaál Péter, Kaján
Márafy Lajos, Marosszentgyörgy

HONVÉD POLO CLUBOK LIGÁNAK TISZTIKARA

Elnök:	Adda Alfréd ezredes, lóápolási felügyelő
Alelnök:	Dépold Miklós, vezérőrnagy
Főtitkár:	Kovács Dezső, h.m.t.k. őrnagy
Titkár:	Hámory Gaszton, h.m.t.k. őrnagy
Pályagondok:	Bánhid János, hdgy
Ellenőr:	Gyurkovics György, alezredes
Számvizsgáló biz:	Szentpály Imre h.m.t.k. őrnagy
	Mihályi Iván, alezredes
	Csete Pál, szds
	Skublics Viktor, szds, vitéz

választmányi tagok:
Borget Lajos, alezredes

Makay Attila. alezredes
Perczel Aladár, ezredes
Dienes-Oehem Tivadar, szds vitéz
Újhelyi Szabolcs, szds
Szévald Oszkár, fhdgy

Pénztáros: Hámori Gaszton, h.m.t.k. őrnagy

I. HUSZÁRTISZTEK POLO CLUBJA

Budapest, Kerepesi-út, Ferenc József lovassági laktanya

Elnök: Aurhammer József, alezredes

Kapitány: Gyurkovics György, alezredes

II. TÜZERTISZTEK POLO CLUBJA

Budapest, Andrássy laktanya, Hungária-út 9.

Elnök: vitéz Desseő László, ezredes

Kapitány: Kovács Dezső, h.m.t.k. őrnagy

III. ÁRPÁD FEJEDELEM 2. HONVÉD HUSZÁREZRED POLO CLUBJA, Cegléd

Elnök: Baitz Oszkár, ezredes

Kapitány: Szemző Imre, őrnagy

IV. HADIK GRÓF 4. HONVÉD HUSZÁREZRED POLO CLUBJA, Nyíregyháza

Elnök: makói és geleji Makay István, ezredes, vitéz

Kapitány: Kricsfalussy Ferenc, őrnagy

V. NÁDASDY FERENC 3. HONVÉD HUSZÁREZRED POLO CLUBJA, Nagyvárad

Elnök: Marton Dénes, ezredes

Kapitány: Nagy Kálmán, százados

VI. JÁSZ-KUN HUSZÁREZRED POLO CLUBJA, Szabadka, Huszárlaktanya

Elnök: Schell Zoltán, ezredes

Kapitány: Feuchtersleben Kornél br., százados

VII. SZÉKESFEHÉRVÁRI TŰZÉREK POLO CLUBJA, Székesfehérvár (alakulóban)

Elnök: Marosdy István, ezredes

HONVÉD POLO CLUBOK JÁTEKOSAI 1928-TÓL.

(Időben beállott beosztási változásokért nem vállalunk felelősséget)

Ádám Zoltán, szds	Tolna	Hámory Gaszton, őrn.	Bpesti T.P.C.
Ahsbach hyrus, hdgy. lovag	Nyiregyházi P.C.	Haver Lajos, szds.	Szabadkai P.C.
Bartalis János, alezr.	Bpesti H.P.C.	Hlava Frigyes, szds.	Miskolci P.C.
Baitz Oszkár, ezr.	Bpesti H.P.C.	Hertelendy György, szds.	Nagyvárad P.C.
Bánházy József, hdgy	Nyiregyházi P.C.	Horchler Ferenc, őrn.	Miskolci P.C.
Bánhid János, hdgy	Bpesti T.P.C.	Ibrányi László, szds., vitéz	Nyiregyházi P.C.
Barcza Ede	Bpesti H.P.C.	Imre Dénes, szds.+	Komáromi P.C.
Bakó Barna, szds	Nyiregyházi P.C.	Ireghy Imre, ezr., vitéz	Nyiregyházi P.C.
Bánó Elemér, fhdgy	Nyiregyházi P.C.	Jármy Antal, fhdgy.	Nyiregyházi P.C.
Barna-Szőgyén Bertalan, szds	Nyiregyházi P.C.	Juhász Ede, fhdgy.	Miskolci P.C.
Bertalan Aladár szds	Komáromi P.C.	Juhász Ede, szds., vitéz	Miskolci P.C.
Bodó Tihamér, szds	Ceglédi P.C.	Juhász Endre, hdgy.	Nyiregyházi P.C.
Boór László, fhdgy	Szabadkai P.C.	Kállay András, hdgy.	Nyiregyházi P.C.
Bubics Károly, fhdgy	Pápai P.C.	Kállay Oszkár, ezr.	Tolnai P.C.
Burget Lajos, alezr.	Miskolci P.C.	Kenyeres János, fhdgy., vitéz	Nyiregyházi P.C.
Comensori Ede, fhdgy	Bpesti H. P.C.	Kelp Antal, őrn.	Bpesti T.P.C.
Csatay Lajos, alezr	Miskolci .P.C.	Kertész Sándor,	Nyiregyházi P.C.
Cseh Kálmán, alezr	Bpesti H.P.C.	Kinzig András, alezr.	Komáromi P.C.
Cserny Miklós.szdsz	Nyiregyháza P.C.	Király András, vezérőrn.	Ceglédi P.C.
Csete Pál, szds., dr., vitéz	Szabadkai P. C.	Kisvárdy-Papp Lajos, alezr.	Miskolci P.C.
Dienes-oehm T., szds., vitéz	Ceglédi P.C.	Kovács Zoltán, alezr.	Bpesti T.P.C.
Darnay Hubert, őrn.	Nyiregyházi P. C.	Kovács Ferenc, szds.	Bpesti H.P.C.
Demeter Gábor, fhdgy.	Nagyvárad P.C.	Kovács Dezső, őrn.	Bpesti T.P.C.
Dépold Miklós, vezérőrn.	Bpesti H.P.C.	Kövér László, alezr.	Miskolci P.C.
Dékány Sándor, fhdgy,	Bpesti H.P.C.	Königsegg Fidél gr., hdgy.	Nyiregyházi P.C.
Detre György, hdgy.	Nyiregyházi P.C.	Kricsfalussy Ferenc, őrn.	Nyiregyházi P.C.
Denk Jenő	Nyiregyházi P.C.	Laky Gábor, hdgy.	Nagyvárad P.C.
Degenfeld-Schönberg Ottó gr. zls.	Szabadkai P.C.	Lázár Sándor, zls., vitéz	Nyiregyházi P.C.
Ejury Ferenc dr., állatorvos szds.	Nyiregyházi P.C.	Lamos László	Komáromi P.C.
Eggenhoffer József, fhdgy.	Komáromi P.C.	Lipcsey Márton, vezérőrn., vitéz	Bpesti H.P.C.
Farkas Zoltán, őrn.	Pápai P.C.	Lenhardt János, ezr.	Bpesti T.P.C.
Fatsar József, őrn.	Nyiregyházi P.C.	Leövey Jenő, zls.	Nyiregyházi P.C.
Fejes Kálmán, szds., vitéz	Nyiregyházi P.C.	Launszky Rezső báró, fhdgy	Miskolci P.C.
Feleky Iván, fhdgy.	Nyiregyházi P.C.	Lukachich József, őrn.	Komáromi P.C.
Flandorffer Tamás, hdgy.	Nagyvárad P.C.	Lorx Vilmos	Nyiregyházi P.C.
Fluck Béla, ezr.	Nyiregyházi P.C.	Makay Attila, alezr.	Szabadkai P.C.
Feuchtersleben Kornél báró, szds.	Szabadkai P.C.	Makay István, ezr.	Nyiregyházi P.C.
Fucsek Géza, fhdgy.	Szabadkai P.C.	Martok Dénes, ezr.	Ceglédi P.C.
Fülöp Jenő, őrn.	Nyiregyházi P.C.	Marjay Keresztély, őrn.	Pápai P.C.
Gáspár Zoltán fhdgy.	Miskolci P.C.	Merényi Károly, alezr.	Székesfehérvári P.C.
Gálbory Sámuel, szds.	Nyiregyházi P. C.	Mogyoróssy Ödöm	Miskolci P.C.
Gerhardt Béla, fhdgy.	Ceglédi P.C.	Marosdy István, ezr.	Székesfehérvári P.C.
Gencsy Tibor, hdgy.	Nyiregyházi P.C.	Mándy Péter, hdgy.	Pápai P.C.
Gerlanits László fhdgy.	Bpesti T.P.C.	Mihályi Iván, őrn.	Bpesti H.P.C.
Giszery Sándor, őrn.	Miskolci P.C.	Matta Zoltán, szds.	Nyiregyházi P.C.
Gyomlay Gábor, szds.	Tolnai P.C.	Mikecz Kálmán, alezr. vitéz	Nyiregyházi P.C.
Gönczy Antal, őrn.	Komáromi P.C.	Mergl Jenő	Nyiregyházi P.C.
Győry Mihály, őrn.	Nyiregyházi P.C.	Móricz Kálmán, szds.	Tolnai P.C.
Gömbös Gyula, fhdgy.	Bpesti H.P.C.	Nagy Dániel, fhdgy.	Nyiregyházi P.C.
Gyurkovics György, alezr.	Bpesti H.P.C.	Nagy Kálmán, szds.	Nagyvárad P.C.
Hadházy Ákos, hdgy.	Nyiregyházi P.C.	Némethy Zoltán, szds.	Nyiregyházi P.C.
Hámorszky Albrecht Ervin, szds.	Nyiregyházi P.C.	Nádasy György, szds.	Nyiregyházi P.C.

Naredni Ferenc	Komáromi P.C.	Szunyogh György, szds., vitéz	Ceglédi P.C.
Orosz Olivér, hdgy.	Nyíregyházi P.C.	Sándy Gábor, fhgy.	Ceglédi P.C.
Palugyay Ottó, hdgy.	Nagyvárad P.C.	Szőke Imre, fhgy.	Komáromi P.C.
Papp Károly, őrn.	Nagyvárad P.C.	Sónyi Walter, fhgy.	Ceglédi P.C.
Papp-Ragány László, őrn.	Nagyvárad P.C.	Solymossy Zoltán báró	Bpesti H.P.C.
Párkányi Ferenc, fhdgy., vitéz	Székesfehérvári P.C.	Soltész Emil, szds.	Bpesti H.P.C.
Péchy Gáspár, fhdgy., vitéz	Nyíregyházi P.C.	Solty János	Bpesti H.P.C.
Perczel Dénes, ezr.	Nyíregyházi P.C.	Suszler Károly, fhdgy.	Székesfehérvári P.C.
Perczel János, őrn.	Bpesti T.P.C.	Szentgyörgyvölgyi Gábor, szds.	Nyíregyházi P.C.
Pesthy Antal, szds., vitéz	Miskolci P.C.	Szabó-Papp Lóránt, hdgy.	Nyíregyházi P.C.
Peskóczy István, fhdgy.	Székesfehérvári P.C.	Sztankovits Aladár, szds.	Székesfehérvári P.C.
Purgly Tamás, szds.	Tolnai P.C.	Szőke Andor, hdgy.	Székesfehérvári P.C.
Ráthky Antal, szds.	Miskolci P.C.	Szombatfalvy Rudolf, hdgy.	Székesfehérvári P.C.
Raszlavicz János, alezr.	Nyíregyházi P.C.	Szie Imre, fhgy.	Nyíregyházi P.C.
Rohonczy Imre, báró, ifj. fhdgy.	Bpesti H.P.C.	Takács Géza, fhgy.	Ceglédi P.C.
Rónay Imre, fhdgy.	Miskolci P.C.	Tamásy Béla, szds.	Bpesti H.P.C.
Rostás Barna, őrn.	Nyíregyházi P.C.	Tost Gyula, őrn.	Bpesti H.P.C.
Schell Zoltán, ezr.	Szabadkai P.C.	Török Ede	Komáromi P.C.
Semsey Iván, fhdgy.	Pápai P.C.	Tóth Lajos II., szds.	Nyíregyházi P.C.
Sibrik Sándor, vezérőrn., vitéz	Komáromi P.C.	Tóth Zoltán, hgy.	Nyíregyházi P.C.
Sipos Antal, alezr.	Komáromi P.C.	Tóthvárad-Asbóth András, szds.	Bpesti H.P.C.
Syoss János, vezérőrn., vitéz	Székesfehérvári P.C.	Tüköry Turk Jenő, fhgy.	Pápai P.C.
Simon László, III.vkszt. szds.	Nyíregyházi P.C.	Turóczy Károly, hdgy.	Szabadkai P.C.
Skublics Sándor	Pápai P.C.	Ugray Gábor, szds.	Komáromi P.C.
Splényi Géza báró, szds.	Nyíregyházi P.C.	Vay Miklós báró	Nyíregyházi P.C.
Szalay Tibor, őrn.	Miskolci P.C.	Ujhelyi Kázmér, fhdgy., vitéz	Nyíregyházi P.C.
Széll Lajos, hdgy.	Nagyvárad P.C.	Várkonyi János	Komáromi P.C.
Szemző Imre, őrn.	Pápai P.C.	Uray György, szds.	Nyíregyházi P.C.
Szentpály Imre, őrn.	Bpesti T.P.C.	Vattay Antal, vezérőrn., vitéz	Nyíregyházi P.C.
Szévald Oszkár, szds.	Nagyvárad P.C.	Wasmer Antal báró, szds.	Komáromi P.C.
Szilágyi Dezső, szds.	Pápai P.C.	Zoltán Pál, szds.	Tolnai P.C.
Still Gellért fhdgy.	Bpesti T.P.C.	Zahár Gyula, szds., vitéz	Szabadkai P.C.

KÜLFÖLDI JÁTEKOSOK, A BUDAPESTI PÁLYÁKON 1928-TÓL
akik az alábbi handicappal vettek részt

1. Frh. M. v. Bissing	2	11. Prinz Christoph von Hessen	0
2. Capt. C. S. Champbell	4	12. C. M. Marini	2
3. Mr. C. H. Critchley	3	13. Bar v. Gaisser	1
4. Major R. Denning	6	14. Sig. M. Viola	0
5. Capt. H. Fischer	2	15. Sig. A. Ariteo	0
6. Dr. H. Friess	0	16. Conte Baldi	0
7. Fürst v. Fugger-Babenhausen	1	17. Sig. Pallavicini	0
8. Capt. Ch. Gairdner	4	18. Sig. M. Panza	0
9. Major D. Graham	5	19. Cap. Guzzinati	0
10. Capt. D. Harris	2		

1928-BAN ALAPÍTOTT KUPÁK ÉS ÉVES EREDMÉNYEK

MAGYAR BAJNOKI KUPA 1928-ban alapított, Adományozta a m. kir. földművelésügyi miniszter. Vándordíj. Évi egyéni 4 serleggel, Nyílt verseny, Handicap nélkül. Kizárólag zárt magyar clubcsapatok részére. Eddigi nyerők:

1928 Ifj. Bethlen I. Rohonczy J. M. Parry-Jones Kovács D.	1931 ----- 1932 Hadik-huszárok Nyíregyháza Dienes-Oehm Kricsfalussy Dépold Perczel D.	1935 Sorg Gyurkovics Ifj. Bethlen I. Mecklenburg hc.	Sorg J. v. Horthy I. ifj. gr. Bethlen I. Aich Hubert
1929 Horthy I. Parnegg O. Pleydell-Railston S.P. Tuck	1933----- 1934 Sándy Gy. Mihály J. Bartalis Tóthvárad-Asbóth	1936 ----- 1937 Jászkun huszárok Makay I. Dépold M. Bartalis K. Tóthvárad-Asbóth	1940 Bp-i tüzérek Tost Gy. Szentpály I. Hámory G. Kovács D.
1930 Hohenlohe hg. Lipcsey M. W.D. Morgan Rakovszky I.		1938 ----- 1939 M.P.C.	1941 Bp-i Helyőrségi cs. Nadányi K. Bartalis K. Szentpály I. Kovács D.

MAGYAR POLO VÁNDORDÍJ 1928-ban alapítva. Adományozta: Tasnády Szűts András. Vándordíj, évi 4 egyéni serleggel. Minden csapat részére, Handicap alapon. Eddigi nyerők:

1928 Rakovszky I. Aich Rohonczy J. ifj. Bethlen I.	1931 Nádasdy Huszárok Moritz K. Bartalis Várady G. Gyomlay G.	J. Nethersol Mihály J.	Gyurkovics Gy. Szemző J.
1929 Sorg Lipcsey M. E. D. Holder Hatvany E.	1932 „Red Devils” Sorg Mecklenburg hc. Mac Farlane Kears	1935 Jászkun huszárok Sibrik S. Tost Gy. Dépold M. Tóthvárady A.	1938 -----
1930 Sorg Lipcsey M. F. M. Messervy Ifj. Bethlen I.	1933 ----- 1934 Tahir pasa Tóthvárady Asbóth	1936 Komb. csapat Hámory G. Burget S. Bartalis K. Gyurkovics Gy. Kearns N. 1937 Árpád-huszárok Cegléd Feuchtersleben K. báró Tost Gy.	1939 Bp-i tüzérek Kovács D. Szentpályi I. Burget S. Kovács D.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS VÁNDORDÍJA 1928-ban Budapest polgármestere által alapított. Nemzetközi handicap-alapon évi négy egyén serleggel. Ha ugyanaz a csapat nyeri meg, átmegy ennek a birtokába. Eddigi nyerők:

1928 Aich Hornyánszky Sorg Kovács D.	1931 ----- 1932 Illy Mecklenburg hg. Lipcsei Hámory	1935 Kisvárad-Papp Mihályi Dienes-Oehm Burget	Feuchtersleben K. báró Dépold M. Bartalis k.
1929 Dépold Sorg W.D. Morgan Kovács D.	1934 „Red Devils” Sorg Ifj. gr. Bethlen I. Mecklenburg hg. Nethersol	1937 Bezsery J. v. Horthy I. Szentpály I. Szemző J.	1940 Komb. csap. Sorg J. Feuchtersleben K. báró Illy. G.
1930 -----		1939 Bp-i huszárok Illy G.	1941 M.P.C. v. Horthy I. Sorg J. ifj. gr Bethlen I. Aich H.

BUDAPESTI VÁNDORDÍJ 1928. Adományozta: a m. kir. honvédelmi miniszter. Vándordíj. Nemzetközi junior kis handicapú csapatok és játékosok számára, handicap alapon. A díj annak a csapatnak a birtokába megy át, mely háromszor nyert egymásután. Eddig nyerték:

1928		Tóthvázsonyi-Asbóth	
Nethersol	1932 -----		1939 Bp-i huszárok
Hatvany		1936 M.P.C.	Illy G.
Hornyánszky V.	1933	Szentpály	Feuchtersleben K. báró
Sorg J.	Wenckheim	Oehm T.	Dépold M.
	M.N. Kearns	Ifj. gr. Bethlen I.	Bartalis K.
1929	Ifj. gr. Bethlen I.	Kovács D.	
Wenckheim J.	Mecklenburg hg.		1940 Komb. csapat
Sorg J.		1937 Árpád-huszárok Cegléd	Hámory G.
Major R. Dening	1934 Honvédtiszt. Vál.	Feuchtersleben K. báró	Bartalis K.
v. Horthy I.	Hámory	Tost Gy.	Sorg J.
	Szentpály	Gyurkovics Gy.	Illy G.
1930	Bartalis	Szemző J.	
Szentpály	Kovács D.		1941 M.P.C.
Gyurkovics		1938 M.P.C.	v. Horthy I.
Bryab Martin	1935 Jászkun huszárok	Kovács D.	Sorg J.
Hatvany	Mihályi	Bartalis K.	ifj. gr. Bethlen I.
	Dépold	Davey F.	Aich H.
1931 -----	Bartalis	Aich H.	

NOVICE KUPA VÁNDORDÍJ 1928-ban a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által alapított. Kezdők számára, nemzetközi handicap alapján, évi négy egyéni serleggel. eddigi nyerők:

1928	1931 „Red Devils”	1936 Árpád-huszárok	1940 Jászkun huszárok
Bánffy M.	Mecklenburg hg.	v. Sibrik S.	Bartalis K.
ifj. gr Bethlen I.	Ifj. Bethlen I.	Makkay A.	Dépold M.
Kovács D.	Cap. C.S. Cambel	Gyurkovics Gy.	v- Kovács F.
Illy G.	Hatvany	Szemző I.	Feichtersleben K. báró
1929	1932 -----	1937 Jászkun huszárok	1941
Weinckheim J.		Makay I.	Bartalis K.
Mecklenburgi hg.		Dépold M.	Tost Gy.
v. Horthy I.	1933 -----	ifj. gr. Bethlen I.	Manno J.
Major R. Dening		Tóthvárady-Asbóth	Geisser báró
1930	1934 -----	1939	Pallavicini S.
Dépold		Makay A.	
Szentpály I.	1935 -----	Tóthvárady-Asbóth	
Bryan Martin		Bartalis K.	
Hatvany		Király A.	

1941 ÉVI PÓLÓ KUPÁK

MAGYARORSZÁG KORMÁNYZÓJÁNAK ARANY KUPÁJA

Olasz Válogatott Csapat, Tüzértisztek Polo Clubja, Budapest Válogatott Csapata, Magyar Polo Club Csapata.

MPC csapata nyerte: 1. Sorg, 2. Horthy, 3. Bethlen, 4. Aich.

Vitéz nagybányai Horthy István által adományozott ezüst kupák

Magyar Junior Játékosok – Olasz II. Csapat.

Olasz II. Csapat nyerte.

MECKLENBURG KUPA

Magyar Polo Club Csapata – Honvéd Tüzérek Polo Club Válogatott Csapata

MPC csapata nyerte: 1. Sorg, 2. Horthy, 3. Bethlen, 4. Aich.

Tüzérek P. C: Hámory, Kovács, Tost, Dépold

Eredmény: M.P.C. ½ gól előnyt kapva: 2 ½:1

1941 május 10 MAGYAR POLO CLUB TISZTELETDÍJA

A) csapat: Hámory, Kovács, Szentpály, Tost

B) csapat: Sorg, Gyurkovics, Bethlen, Aich

Eredmény: A) 5:2 B) csapat, 1 gól előnyt kapva:

1941 május 17 MAGYAR POLO CLUB TISZTELETDÍJA

H.T.P.C: Nadályi, Hámory, Szentpály, Kovács,

M.P.C: Sorg, Horthy, Bethlen, Aich

Eredmény: H.T.P.C. 10:3 M.P.C. csapata mely 1 ½ gól előnyt kapott

1941 június 4. AICH HUBERT DÍJA

Junior mérkőzés

A) Kovács, Újhelyi, Bánhidly, Manno

B) Bethlen, Szill, Mészáros, Odschalchi

Eredmény: A) 2: ½ B) csapat ½ gól előnyt kapva

Utána junioroknak gymkhana Aich Hubert által adományozott díjért (ütésverseny)

Nyerte: Manno József

1941. június 21. TÓTHVÁRADY-ASBÓTH TISZTELETDÍJA

M.P.C: Sorg, Horthy, Bethlen, Aich (*Rohonzcy tartalék*)

H.T.P.C: Szentpály, Hámory, Tóthváradly, Kovács, (*Manno tartalék*)

Nyerte M.P.C. csapata , 2 gól előnyt kapva 8:3 H.T.P.C.

1941. június 21. TÓTHVÁRADY-ASBÓTH SZENT GYÖRGY KUPA

A) Kovács, Szentpály, Tóthváradly, Manno

B) Hámory, Bethlen, Aich, Odeschalchi

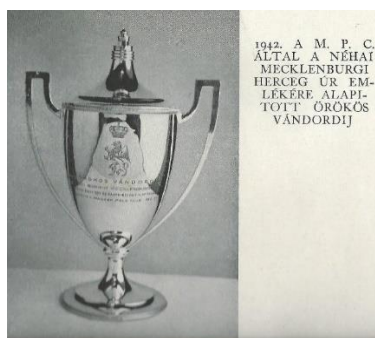
Nyerte: A) csapat, ½ gól előnyt kapva 7 ½ :3 B) csapat

1942 ÉVI ALAPÍTÁSÚ MAGYAR POLO KUPÁK

1942. A M. P. C. ÁLTAL A NÉHAI KORMÁNYZÓ-HELYETTES ÚR EMLÉKÉRE ALAPÍTOTT ÖRÖKÖS VÁNDORDIJ

1942. A M. P. C. ÁLTAL A NÉHAI MECKLENBURGI HERCEG ÚR EMLÉKÉRE ALAPÍTOTT ÖRÖKÖS VÁNDORDIJ

VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY ISTVÁN EMLÉKKUPA

Alapítva a M. P. C. által 1942 augusztus 26-án

Nemzetközi, évi 4 egyéni kupával, handicap alapján, kizárólag zárt csapatok részére.

A kupa minden időre a M.P.C. tulajdonában marad.

BORWIN HEINRICH MECKLENBURGI HERCEG EMLÉKSERLEG

Alapítva a Magyar Polo Club által 1942 novemberében a Club alapítójának emlékére

Nemzetközi junior, évi négy egyéni kupával, Handicap alapján.

A serleg minden időre a MPC tulajdonában marad.

⁸⁰1944-ES MPC TAGLISTA

A Magyar Polo Club tagjainak névsora :

TISZTELETBELI TAGOK
Játékosok

	Belépett	Telefon
1. Abaffy Sándorné, V., Szabad-ság-tér 2.	1943.	128—638
2. ADDA ALFRÉD, nemes, ezr., VIII., Szentkirály-u. 27.	1943.	144—661
3. Adda Alfrédné, nemes, VIII., Szentkirályi-u. 27.	1943.	144—661
4. Aich Hubert, I., Uri-u. 16.	1927.	426—526 ir. 161—003 lak.
5. Aich Hubertné, I., Uri-u. 16.	1942.	161—003
6. Almásy Imre gr., IV., Veres Pálné-utca 10., Felsőpetény, Nógrád m.	1942.	383—522
7. Almásy Imréné gr., IV., Veres Pálné-utca 10., Felsőpetény, Nógrád m.	1942.	383—522
8. Almásy Paulette gr., IV., Eskü-út 6.	1943.	380—280
9. Andrassy Géza gr., VIII., Eszterházy-u. 42., Tóalmás.	1942.	139—820
10. Andrassy Manó gr., VIII., Eszterházy-u. 42., Tóalmás.	1944.	139—820
11. BÁNFFY MIKLÓS gr., VIII., Reviczky-u. 5.	1928.	130—094
12. Bárczy Hanna, I., Várók-u. 2.	1943.	352—142
13. Bartalis Kálmán ezr., Hungária-szálló	1928.	122—677 ir. 182—830

	Belépett	Telefon
14. Bartalis Kálmánné, Hungária-szálló	1943.	182—830
15. Báthy Vilmos dr., VIII., Baross-utca 52.	1941.	166—200
16. Bayer Elisabeth, XI., Somlói-u. 29.	1943.	256—420
17. Bedő Albert kálnoki, dr., VIII., Bangha Béla-u. 12.	1942.	160—010 ir. 140—872 lak.
18. Bekény Béla ezr., XIV., Ajtósi Dürer-sor 9.	1942.	424—581
19. Bekény Béláné, XIV., Ajtósi Dürer-sor 9.	1943.	424—581
20. BÉLDY ALAJOS, VITÉZ, vezérezr., I., Fortuna-u. 18.	1943.	360—977
21. Béli Judith, Debrecen, Simonyi-út 19.	1942.	Debr. 17—95
22. Béli Lászlóné özv., XI., Bertalan-u. 20.	1943.	456—009
23. Berchtold Zsigmond gr., II., Hunfalvy-u. 13.	1942.	143—189
24. Berczelly Harry dr., Ing., II., Hunfalvy-u. 8.	1942.	118—620 ir. 167—365 lak.
25. Berg Tibor br., alezr., Komárom, Tiszti palota	1944.	—
26. Berg Tiborné br., Komárom, Tiszti palota	1944.	—
27. Berg Tiborné br., I., Uri-utca 15.	1928.	160—699
28. BESSENYEY ZÉNÓ, Madách Imre-u. 3.	1944.	423—350
29. BETHLEN ISTVÁN gr., II., Torockó-u. 8.	1927.	155—440
30. BETHLEN ISTVÁNNÉ gr., II., Torockó-u. 8.	1927.	155—440
31. Bethlen István gr., ifj., II. Virág-árok-u. 19.	1927.	297—225 ir. 164—285

HCP		Belépett	Telefon
Tavaszi Őszi			
0 0	110. Kozma Sándor, III., Cserje- utca 20.	1943.	157—075
	111. Kozma Sándorné, III., Cserje- utca 20.	1943.	157—075
	112. Kövér Lajos ezr., XI., Irányi János-u. 14.	1943.	468—321
2	113. Kricsfalussy Ferenc, XI., Bib- lia-u. 2.	1943.	259—767
	114. Kricsfalussy Ferencné, XI., Bib- lia-u. 2.	1943.	259—767
0 0	115. Lénárd József ezr., IV., Arany- kéz-u. 3.	1943.	183—065
	116. Lichtenstein Jánosné hg., VIII., Szentkirályi-u. 32/a	1942.	137—454
3 0	117. Lipsey Márton, vitéz, vezérőrn., II., Margit-rakpart 25/b.	1943.	166—423
	118. Lubbert Irmela, XI., Tigris- utca 8.	1944.	152—254
	119. Magyar-Wilczek Sándor, XI., Bakator-u. 11.	1943.	458—587
	120. Magyar-Wilczek Sándorné, XI., Bakator-u. 11.	1943.	458—587
	121. Malagola Sera gr., IV., Vörös- marty-tér 4.	1943.	186—094
2 2	122. Mannó József, II., Fő-u. 7.	1941.	167—080
1 0	123. Marosdy István ezr., VIII., Bangha Béla-u. 3.	1943.	137—608
	124. Mara Miklós dr., II., Fő-u. 8.	1943.	—
0	125. Matuskovits Lóránd őrnagy, Kerepesi-út 49.	1943.	336—733
	126. MECKLENBURGI CAROLA hg., Sárszentmihály, Feh. m.	1927.	Sárszmih. 3.
	127. Mérey György dr., Bern, Ma- gyar követség		—
	128. Mérey Györgyné, Bern, Ma- gyar követség		—
2 1	129. Mészáros Gyula dr. szds., IV., Calvin-tér 3.	1942.	183—057.

HCP		Belépett	Telefon
Tavaszi Őszi			
4 4	130. Mihályi Iván alezr., Szabadka, Huszárlaktanya	1943.	—
	131. MIKLÓS BÉLA, vitéz, däl- noki, altáborn., I., Vár, Kor- mányzóság	1943.	160—008
	132. Milos Endre, II., Ilona-u. 26.	1943.	153—640
	133. Milos Endréné, II., Ilona-u. 26.	1943.	153—640
	134. Móricz István, vitéz, técsői, V., Dorottya-u. 10.	1943.	181—746
0	135. Móricz Kálmán, vitéz, técsői, I., Üri-u. 58.	1944.	360—746
	136. Móricz Kálmánné, vitéz, técsői, I., Üri-u. 58.	1944.	360—746
0	137. Mössmer Antal, I., Lisznyai- utca 9.	1943.	355—059
	138. Muzslay István, VII., Madách- tér 7.	1943.	226—835
	139. Muzslay Istvánné, VII., Ma- dách-tér 7.	1943.	226—835
4 4	140. Nadányi Károly, vitéz, fhgy., Hungária-körút 10/a	1943.	144—878
	141. Nagy Bódogné, Visegrád	1930.	—
	142. Nagy Elek dr., I., Üri-u. 6., Röjtök, Sopron m.	1929.	160—814
	143. ODESCALCHI BÉLA hg., VIII., Sándor-u. 14., Alag... ..	1942.	130—462
1 1	144. Odescalchi Miklós hg., XI., Ke- lenhegyi-u. 42/a	1942.	259—820
	145. Odescalchi Miklósné hg., XI., Kelenhegyi-u. 42/a	1942.	259—820
	146. Olgyay Aladárné, IV., Petőfi Sándor-u. 12.	1942.	187—525
	147. Olgyay Viktorné, XI., Serleg- utca 8.	1944.	—
	148. Ordódy Béla dr., VI., Andrassy- út 99.	1933.	420—345
	149. Orssich Nándor gr., ifj., I., Üri- utca 32.	1943.	160—756

HCP		Belépett	Telefon
Tavaszi Őszi			
	150. Pálffy Pál gr., IV., Galamb-u. 7.	1942.	181—779
	151. Pallavicini Károly őrg., VI., Andrassy-út 98.	1944.	120—476
	152. Pallavicini Sandro, Róma, Via Giappone 62.	1943.	81—832
	153. Pejacsevics Géza gr., III., Mura- közi-u. 8/b	1943.	161—209
	154. Pejacsevics Gézné gr., III., Muraközi-u. 8/b	1943.	161—209
3	155. Perego Alberto, Olasz követség, VIII., Eszterházy-u. 40.	1944.	136—357
	156. Perego Albertoné, Olasz követ- ség, VIII., Eszterházy-u. 40.	1944.	136—357
	157. Pericoli Augusto dr., VI., Bajza- utca 44.	1943.	118—727
	158. Perrone Capano Carlo, Róma, Ministero degli Affari Esteri	1942.	—
	159. Perrone Capano Carlóné, Róma, Ministero degli Affari Esteri	1942.	—
	160. Petroff Maria, V., Dunapalota	1943.	184—850
	161. PETTKO-SZANDTNER TI- BOR, vitéz, vezérőrn., VI., Lendvay-u. 14.	1943.	125—290 ir. 114—565 lak.
	162. Pini Galeazzo, V., Dorottya-u. 1.	1942.	186—713
	163. PLÓSZ BÉLA dr., IX., Üllői- út 25.	1928.	186—525
	164. Prónay Pál, ny. ezr., VIII., Szentkirályi-u. 25/a	1942.	133—115
0 0	165. Pucher József, XII., Városmaj- sor-u. 4.	1943.	386—198
	166. Purgly Sándor dr., II., Szal- onka-u. 6/a	1938.	164—562
	167. Purgly Sándorné, II., Szalonka- utca 6/a	1942.	164—562
	168. Quandt Richárd, II., Szemlő- hegy-utca 1.	1943.	118—610
	169. Quandt Richárdné, II., Szemlő- hegy-utca 1.	1943.	118—610

HCP		Belépett	Telefon
Tavaszi Őszi			
	170. Radocsay Kálmán dr., II., Bim- bó-u. 45.	1943.	166—167
0	171. Rakovszky György dr., IX., Ráday-u. 32.	1943.	180—371
	172. RAKOVSZKY IVÁN dr., II., Nyúl-u. 10.	1927.	153—249
	173. RAKOVSZKY IVÁNNÉ dr., Nyúl-u. 10.	1927.	153—249
	174. Rohonczy Imre br., Inke, So- mogy m. (Hungária-szálló)	1942.	—
	175. Rohonczy Imréné br., Inke, So- mogy m.	1942.	—
2 2	176. Rohonczy Imre br., ifj., Örkény- tábor, M. Kir. Lovaglótanári Iskola	1942.	—
	177. Rónay Ernő, II., Pasaréti-út 12.	1944.	353—113
	178. Rosner Ferenc, V., Szemere- utca 21.	1943.	426—945
	179. Rosner Ferencné, V., Szemere- utca 21.	1943.	116—127
	180. Roszner Ervin br., II., Júlia- utca 4.	1943.	356—366
	181. Roszner Ervinné br., II., Júlia- utca 4.	1943.	356—366
	182. Rudnay Béla, I., Tárnok-u. 16.	1942.	360—373
0 0	183. Rukavina Alfréd br., VI., Szek- fü-u. 6.	1942.	224—238 ir. 360—357 lak.
	184. San Severino Giorgio Mario Carlo Marchesi, Róma, Via Carducci 10.	1943.	485—138
	185. Sarkotic Ervin br., Carlton- szálló	1943.	120—156
	186. Satzger János, IV., Kaas Ivor- utca 4.	1943.	181—138
	187. Satzger Jánosné, IV., Kaas Ivor- utca 4.	1943.	181—138
	188. Schell Pál br., VI., Szondy- utca 89.	1942.	311—427

HCP	Tavaszi Őszi	Belépett	Telefon
		189. Schell Pálné br., VI., Szondy- utca 89.	1942. 311—427
		190. Schmid Roberto, I., Attila-u. 63/b 1942.	161—264
		191. Schmidt Richárd, IV., Kossuth Lajos-u. 3. 1943.	183—449
		192. Schmidt Richárdné, IV., Kos- suth Lajos-u. 3. 1943.	183—449
		193. Schwiering Alfred Major, IV., Vörösmarty-tér 4. 1944.	185—015
		194. Scitovszky Aladár dr., VIII., Reviczky-u. 4. 1928.	119—604
		195. Scitovszky János dr., vitéz, II., Olasz fasor 51. 1943.	350—727
		196. Scitovszky Jánosné, vitéz, II., Olasz fasor 51. 1943.	350—727
		197. Sennyey Miklós br., Sátoralja- újhely 1942.	—
		198. Sélyey Gyula, IV., Váci-utca 34. 1943.	183—217
2		199. Skublics Viktor, vitéz, XI., Horthy Miklós-út 15/c 1942.	259—837
		200. Skublics Viktorné, vitéz, XI., Horthy Miklós-út 15/c 1943.	259—837
		201. Smit Berber, II., Ady Endre- utca 11. 1944.	156—240
		202. Solymosy Zsigmond br., Nagy- lőzs, Sopron m. 1943.	Nagylőzs 1. 227—226 ir. 225—055 ir. 352—142 lak.
6 6		203. Sorg Jenő, I., Várfoke-u. 2. 1927.	227—226 ir. 225—055 ir. 352—142 lak.
		204. Sorg Jenőné, I., Várfoke-u. 2. 1932.	352—142
		205. Stephaich Pál, Wien, Magyar konzulátus 1944.	—
0 2		206. Stephaich Péter, VI., Vörös- marty-u. 59. 1943.	317—571
		207. Syposs János, vitéz, vezérőrn., XI., Haraszt-u. 3. 1942.	258—678

HCP	Tavaszi Őszi	Belépett	Telefon
		208. Szacellár György, II., Ostrom- utca 10. 1942.	352—142
0 1		209. Széchenyi Márton gr., II., Lánchíd- u. 10., Felsősegesd, So- mogy m. 1942.	152—673
		210. Széchenyi Mártonné gr., II., Lánchíd-u. 10., Felsősegesd, Somogy m. 1942.	152—673
0 0		211. Széchenyi Mihály gr., Ludovika Akadémia 1943.	182—237
		212. Szemző Bianca, I., Bécsikapu- tér 7. 1944.	160—880
		213. Szentgyörgyi Kósa István dr., IV., Kaas Ivor-u. 4. 1943.	133—482
7 7		214. Szentpály Imre alezr., I., Attila- utca 67. 1932.	160—030
		215. Szentpály Imréné, I., Attila- utca 67. 1942.	161—285
3 3		216. Szilágyi Dezső őrn., Örkény- tábor 1943.	—
3 3		217. Szill Gellért fhgy., XI., Bertalan- u. 11. 1942.	456—533
		218. Sztáray Magdolna gr., VIII., Rökk Szilárd-u. 24. 1942.	135—695
		219. Tasnády-Szűts András, IV., Ha- risbázár 1. 1927.	388—158
		220. Teleki Gézané gr., XIV., Zichy Géza-u. 5. 1943.	427—125
2		221. Teleki Károly gr., Sáromszerke, Carlton-szálló 1942.	188—970
		222. Than Emilia br., VIII., Re- viczky-u. 3. 1944.	134—230
		223. Than Károlyné br., VIII., Re- viczky-u. 3. 1928.	134—230
		224. Tisza Kálmán gr., I., Dísz- tér 14. 1942.	187—386
3 3		225. Tost Gyula alezr., I., Vár, Kor- mányzóság 1932.	160—008

HCP	Tavaszi Őszi	Belépett	Telefon
0 0		226. Tóthfaludy Aladár, vitéz, VII., Wesselényi-u. 2. 1944.	226—061
4 3		227. Tóthvárad-Asbóth András, XI., Balogh Tihamér-u. 5. 1932.	483—880
		228. Török Sándorné gr., I., Tábor- utca 2. 1927.	160—639
		229. Toti-Lombardozzi Ernesto, IV., Mária Valéria-u. 12. 1944.	385—190
2		230. Tüköry Dénes alezr., Alsódabas 1943.	Alsódabas 38.
5 5		231. Ujhelyi Szabolcs szds., XI., Bib- lia-u. 2. 1943.	468—754
		232. Ujhelyi Szabolcsné, XI., Biblia- utca 2. 1943.	468—754
		233. Vadas László, IV., Párizsi-u. 6/b 1943.	386—334
		234. Villani José br., XII., Szépha- lom-u. 7. 1943.	164—010
3		235. Wasmer Antal br., XIV., Erzsé- bet királyné-út 76. 1943.	297—860
		236. Wein Levente, XI., Hermánd- utca 3. 1943.	257—547
		237. Wein Leventéné, XI., Her- mánd-u. 3. 1943.	257—547
		238. Weissenbach Edith br., VIII., Tömö-u. 56. 1943.	138—282
		239. Wenckheim Cecília gr., XI., Kelenhegyi-út 7. 1929.	268—606
		240. Wenckheim Ena gr., I., Derék- utca 10. 1943.	350—591
		241. Wenckheim Henriette gr., VIII., Szentkirályi-u. 32/a 1943.	332—000
3		242. Wenckheim József gr., XI., Má- nyoki-út 3. 1942.	269—305
0 0		243. Wenczel Miklós dr., VIII., Jó- zsef-körút 37/39. 1942.	130—168
		244. Wenczel Miklósné dr., XII., Papp-Váry Elemérné-u. 5/a 1942.	256—818
		245. Woracziczky Antal gr., II., Fő- utca 19. 1943.	152—232

HCP	Tavaszi Őszi	Belépett	Telefon
		246. Zavaglia Mario cav., IV., Kris- tóf-tér 3. 1942.	187—558.
		247. Zoltán Béla, Verseg 1944.	
		248. Zoltán Béláné, Verseg 1944.	
PÓTLISTA			
		249. Abaffy Sándor, V., Szabadság- tér 2. 1944.	128—638.
		250. Keresztes Zoltán dr. bánfalvai, II., Berényi-utca 8. 1944.	296—433.
		251. Tarányi Daisy, Nyírlak, Zala m. up. Sümeg 1944.	

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó.....	5
Ajánlás	7
Póló történelem röviden	9
Magyar Póló Kezdeté	11
Az I. Világháború következményének hatásai a póló sportra	12
HEINRICH BORWIN MECKLENBURG HERCEG 0 hcp MPC alelnöke	13
MPC 1942-es évkönyvében megjelent nekrológ	14
1927 június 24 péntek, Magyar Polo Club megalapítása	15
Borwin mecklenburg herceg érdemei az MPC vonzatában	15
Rakovszky Iván dr. & Schiffer Miksa szerepe az MPC megalakításában.....	16
MAGYAR POLO CLUB Alapszabályában megfogalmazott célok	16
RAKOVSKY IVÁN DR. M.P.C. első elnöke	17
nagyrákói és kelemenfalvi Rakovszky Iván életrajza	18
1927 10 27 Első „Keresztelő” mérkőzés	19
1928 április 9 Húsvét hétfő, póló mérkőzés a Vérmezőn.....	22
1928 Május Vérmező	25
1927 május, Színházi Élet cikk a Margitszigeti pólópálya épüléséről	26
1928 05 28 pünkösdi Margitszigeti pályanyitó a Bp-i Vándordíjért	27
Gyorsulási verseny ló kocsi ellen	28
1928 06 21 Brioni & Wiener Reit und PC, Olimpiai mérkőzések	30
1928 Június 22 Budapesti Polo Club gyűlése és utóélete	31
Margitszigeti pólópálya története	34
1928 Október Margitsziget.....	35
1928 Októberi kupák	37
Magyar Polo Club 1928-as évkönyve.....	38
1929 Brioni Polo Club agyagpályáján MPC győzelem	41
1929 május 20 Pünkösdi hétfői póló mérkőzés.....	42
1929 május 26-i mérkőzésen „taposott” a közönség.....	43
1929 Június Bécsi Kupa győzelem	45
1929 Június 12-től Nemzetközi póló mérkőzések a Margitszigeten	46
1929 06 15 Magyar Lovaspóló Szövetség & CEPA megalkulása	48
CEPA Ulrich Kinsky, Vienna Polo Club	49
1929 08 22 Fankfurti győzelem a magyar pólóponnyk sikere	50
1929 Lovaspóló gazdasági lehetőségei.....	51
1929 Női póló csapat, nők szerepe a pólóéletben	52
1930 Póló gazdasági haszna	53
1930 Hazai mérkőzések (első ismert) hcp értékelésekkel	54
1930 Wien Champion „Red Devils” hcp értékelésekkel	55
1931 Wien Junior Champion Cup	57

1931 Junior Kupa a Margitszigeten is	57
1931 IBUSZ nagydíj az idegenforgalom fellendítésére	58
1932 Angol-Magyar Mérkőzés.....	59
1933 Margitsziget Német-Magyar mérkőzés.....	60
1933 Augsburg győzelem Fugger herceg Pólópályáján.....	60
1933-as MPC évvégi közgyűlése.....	61
1934 Vízi vitorlázók, diplomáciai kar a Fugger herceg díjon	62
1935 MTI hírek Olimpikon pólósok edzőjatekával	63
1936 Albrecht herceg MPC elnöksége, 100 ló eladva ½ millió pengőért	65
1936 Felkészülés, Berlinben fedett pályás győzelem, Lovastúrizmus	66
1936 Június, Olimpiai felkészülés, győzelem az Olaszok felett	67
1936 Római győzelem, Francia/Olasz/Magyar körmérkőzésen.....	68
1936 augusztus 3-8 Berlini Olimpia	69
Olimpikon pólójátékosaink	74
KOVÁCS DEZSŐ 7hcp, Olimpiai, Hamburgi EB csapattag & relikviái	74
Dienes-Oehm Tivadar Olimpiai relikviái	77
DIENES-OHM TIVADAR Olimpiai és EB tag & a Nyíregyházi Polo Club	79
Nyíregyháza Hadik honvéd huszárezred Polo Club.....	79
Miskolci Szondi-tüzérek Polo Club, & Andrassy-kupa	82
BETHLEN ISTVÁN gróf ifj. 8 hcp	84
SZENTPÁLY IMRE 7 hcp Olimpiai és Eb csapattag.....	85
BARTALIS KÁLMÁN 5 hcp Olimpiai csapattag	87
HÁMORY GÁSZTON 8 hcp Olimpiai tartalékos játékos, EB csapattag.....	88
1936 Hamburg Belga, Francia, Olasz, Német, Magyar csapatokkal.....	89
1937 Hamburgban Francia, Belga, Olasz, Német, Magyar csapatok	90
1937 Brioni	91
1938 05 21 Horthy István MPC elnökké választása	92
1938-as MTI hírek.....	93
1939 Hamburgi Győzelem a Birodalmi helytartó díján	94
1939 Hamburg augusztus 12-20, Európa Bajnoksági győzelem.....	95
1940 Háborús viszonyok és események	96
1941 Szeptember lovaspólóban legyőztük az Olaszokat	97
1941 Brioni győzelem az olasz csapat felett.....	99
1942 Margitszigetről a Rákos Honvéd Polopályára.....	100
1942 M. P. C. évkönyve	101
1942 POLOISKOLA	102
AICH HUBERT 5 hcp, MPC évkönyv & POLOISKOLA írója	104
1943-as MPC évkönyve, ifj. Horthy Miklós MPC elnöke 1943 05 22-től.....	105
1943-as MPC taglista	106
1944-es Magyar Polo Club évkönyv és a háborús helyzet.....	107

A Horthy család tagjai az MPC vezetőségében	110
HORTHY ISTVÁNNÉ MPC Női választmánának elnöke	110
HORTHY ISTVÁN MPC elnöke és 1942 augusztus 20. halála.....	111
HORTHY MIKLÓS ifj. MPC elnöke 1943 05 22-től.....	113
Horthy Miklós Magyarország kormányzója, MPC fővédnöke	114
Náciellenes magyar személyek a II. világháború idején	116
BETHLEN ISTVÁN gróf (1874-1946) MPC díszelnöke, miniszterelnök (1921-1931).....	122
KERESZTES-FISCHER LAJOS MPC alelnöke 1938-tól	125
TOST GYULA 3 hcp	126
Tost Gyula szerepe a kiugrási kísérletben.....	127
ODESCALCHI MIKLÓS herceg 1hcp	129
BÁNFFY MIKLÓS gróf B.P.C. & M.P.C. tagja, Külügyminiszter (1921-1922)	131
Erdélyi póló a Bonchidai Bánffy és a Sáromberki Teleki birtokon.....	133
Erdélyi, Bonczhidai és Sáromberki pólós képek.....	134
További MPC Pólójátékosok.....	137
TELEKI KÁROLY gróf 2hcp	137
KÁROLYI LAJOS gróf BPC és MPC tagja	139
WENCKHEIM JÓZSEF gróf BPC. & MPC. tagja 3hcp	140
ROHONCZY IMRE báró és ifj. ROHONCZY IMRE báró 2hcp	142
ALMÁSY PÁL gróf.....	143
SZÉCHÉNYI MÁRTON gróf I hcp, SZÉCHÉNYI MIHÁLY gróf O hcp.....	144
ILLY GÁBOR 1 hcp	145
HATVANY ENDRE báró	147
HORNYÁNSZKY VIKTOR ifj. O hcp	148
FARKAS ZOLTÁN főhadnagy.....	149
DÉPOLD MIKLÓS 4 hcp.....	150
SORG JENŐ 6 hcp	151
Sorg család története.....	151
Mellékletek.....	154
MPC tagok, lovaik és egyéb adatok 1929 (MPC 1928 évkönyvből)	154
MAGYAR POLO CLUB Tagjai 1942-ben	157
További polo clubok.....	158
Honvéd Polo Clubok Játékosai 1928-tól.....	160
Külföldi Játékosok, a budapesti pályákon 1928-tól	161
1928-ban alapított kupák és éves eredmények.....	162
1941 évi Póló kupák	164
1942 évi alapítású Magyar polo kupák	165
1944-es MPC taglista	165
Tartalomjegyzék.....	169
Névmutató	172

NÉVMUTATÓ

„**pj.” jelölést kapott, akit pólójátékosként, vagy a **MAGYAR POLO CLUB** tagjaként külön megemlítenek.
„*” jel több vagy kevesebb az adott történelmi kortól függően

- ****pj. Makedon Nagy Sándor uralkodó, 9
 ****pj. Mongol Dzsingisz kán, 9, 49
 ****pj. Perzsa Dariusz király, 9
 ***pj. Andrássy Géza gróf, 11, 27, 39
 ***pj. Batthyány Elemér gróf, 11
 ***pj. Károlyi Lajos gróf BPC alelnöke, 135
 ***pj. Teleki Pál gróf, 133
 ***pj. Teleki Sámuel gróf, 133
 ***pj. Wenckheim Dénes gróf rendes tag, 136
 ***pj. Wenckheim József gróf rendes tag, 136
 ***pj. GB Edward Hartopp, 10
 ***pj. GB Sherar vezérőrnagy, 9
 ***pt. gróf Mikes Ármin rendes tag, 130
 ***pt. Odescalchi Zoárd herceg BPC rendes tag, 126
 **pj. Aich Hubert, 14, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 30, 36, 38, 40, 41, 43, 46, 53, 82, 83, 91, 96, 97, 98, 104, 122, 124
 **pj. Aich Hubert 5hcp, 102
 **pj. Alagi Jenő, 92
 **pj. Almásy Pál gróf, 21, 39, 139
 **pj. Andrássy Géza gróf, 32, 33
 **pj. Andrássy Géza gróf ifj., 104
 **pj. Andrássy Géza MLSZ elnök, 47
 **pj. Bánffy Miklós gróf, 35, 36, 41, 91, 119, 128
 **pj. Bartalis Kálmán, 56, 58, 59, 62, 63, 65, 67, 91, 92, 104
 **pj. Bartalis Kálmán, 53
 **pj. Bartalis Kálmán 5hcp, 86
 **pj. Bekény Béla, 26
 **pj. Berg Tibor báró, 22
 **pj. Bethlen Gábor, 53
 **pj. Bethlen Gábor gróf, 119
 **pj. Bethlen István gróf, 27, 35, 36, 119, 133
 **pj. Bethlen István gróf ifj., 124
 **pj. Bethlen István gróf ifj., 22, 23, 25, 28, 29, 30, 35, 40, 41, 44, 45, 46, 49, 53, 54, 55, 56, 61, 62, 63, 65, 66, 70, 71, 72, 83, 88, 89, 91, 92, 96, 97, 98, 104, 119, 122, 128
 **pj. Bethlen István gróf ifj. 8hcp, 83
 **pj. Bethlen István gróf MPC Díszelnöke, 119
 **pj. Bethlen László, 53
 **pj. Bethlen László gróf, 119, 133
 **pj. Bíró János dr., 92
 **pj. Borwin mecklenburg herceg, 19, 20, 21, 38, 49
 **pj. Borwin mecklenburgi herceg, 28
 **pj. Burget Lajos, 62, 92
 **pj. Dépold Miklós, 46, 53, 55, 56, 62, 67, 104
 **pj. Dépold Miklós 4 hcp, 145
 **pj. Dienes-Oehm Tivadar, 62, 63, 66, 70, 71, 72, 75, 76, 77, 88, 89, 93, 94
 **pj. Dienes-Oehm Tivadar v., 78, 79, 81
 **pj. Domahidy István, 133
 **pj. Edelsheim-Gyulai Ilona, 125
 **pj. Farkas Zoltán, 19, 20, 144
 **pj. Feuchtersleben Kálmán báró, 62, 123
 **pj. Fischer, 82
 **pj. Fluck Béla, 78, 79, 81
 **pj. Fucsek Géza, 58
 **pj. Gaál Péter, 133
 **pj. Ginzéry, 82
 **pj. Gyomlay Gábor, 53, 58
 **pj. Győri Mihály, 81
 **pj. Gyurkovics György, 59, 61, 92, 104, 123, 124
 **pj. Hámory Gaszton, 58, 62, 63, 67, 78, 92, 93, 94, 104, 123, 124
 **pj. Hámory Gaszton 8hcp, 87
 **pj. Hatvany Endre báró, 19, 28, 29, 38, 40, 41, 53, 56, 122, 142
 **pj. Hatvany Károly báró, 91
 **pj. Hávor Lajos, 62, 63, 123
 **pj. Heinrich Borwin mecklenburg herceg, 25, 27, 30, 35, 99, 120
 **pj. Heinrich Borwin mecklenburg herceg 0 hcp MPC alelnöke, 13
 **pj. Heinrich Borwin mecklenburg herceg MPC alelnöke, 14
 **pj. Heinrich Borwin mecklenburgi herceg, 22, 23
 **pj. Hohenhole Ferenc herceg, 55
 **pj. Horckler, 82
 **pj. Hornyánszky Viktor, 19, 20, 28
 **pj. Hornyánszky Viktor 0 hcp, 143
 **pj. Hornyánszky Viktor ifj., 36
 **pj. Horthy István, 22, 23, 25, 28, 41, 42, 62, 63, 65, 92, 96, 97, 98, 99, 124
 **pj. Horthy István MPC elnöke 1938 05 21-1942 08 20-ig, 109
 **pj. Horthy István MPC elnöke 1938 05 21-től, 91
 **pj. Horthy Istvánné, 51
 **pj. Horthy Miklós ifj MPC elnöke 1943 05 22-től, 103
 **pj. Horthy Miklós ifj., 22, 23, 25, 28, 41, 43, 46, 49, 61
 **pj. Horthy Miklós ifj. MPC elnöke 1943 05 22-től, 111
 **pj. Illy Gábor, 19, 20, 36, 82, 104, 128
 **pj. Illy Gábor 1hcp, 141
 **pj. Imre Dénes, 92, 123
 **pj. Juhász Ede v., 92
 **pj. Kállay Oszkár, 53

- **pj. Karola mecklenburg hercegné, 13, 19, 20, 21, 51
- **pj. Károlyi Lajos gróf, 25, 39, 46, 53, 55, 135
- **pj. Kátay Gábor, 63
- **pj. Kegl György, 104
- **pj. Keresztes-Fischer Lajos, 40, 91, 122
- **pj. Kordics Viktor, 20
- **pj. Kovács, 82
- **pj. Kovács Dezső, 22, 23, 25, 28, 29, 35, 36, 38, 41, 45, 49, 55, 56, 58, 59, 62, 63, 66, 67, 70, 71, 72, 75, 78, 88, 89, 92, 93, 94, 104, 119, 123, 124, 128
- **pj. Kovács Dezső 7 hcp, 73
- **pj. Kovács Dezsőné, 51, 73
- **pj. Kovács Ferenc, 92, 104, 123
- **pj. Kovács Mária, 75
- **pj. Kövér, 82
- **pj. Kricsfalussy Ferenc, 78, 79, 81
- **pj. Lenhardt József, 55, 58, 82
- **pj. Lipcsey Márton, 41, 55, 58, 104
- **pj. Makay Attila, 61
- **pj. Makkay István, 92
- **pj. Máriaffy Lajos, 133
- **pj. Mattencloith János Egon báró, 133
- **pj. Mecklenburg herceg, 36, 41, 42, 43, 44, 46, 52, 53, 56, 61, 62, 63, 65, 83, 88, 89, 91, 92
- **pj. Mecklenburg herceg 0 hcp, 54
- **pj. Mecklenburg herceg MPC alelnöke, 15, 60
- **pj. Mecklenburg Borwin herceg, 26
- **pj. Mihály Iván, 62, 63
- **pj. Mihályi István, 58
- **pj. Mihályi Iván, 55, 61, 104
- **pj. Nadányi Károly, 104
- **pj. Nagy, 82
- **pj. Nethersol őrnagy, 83
- **pj. Noszky Tamás, 92
- **pj. női póló csapat 1929, 51
- **pj. Odescalchi Miklós herceg, 15, 104
- **pj. Odescalchi Miklós herceg 1hcp, 126
- **pj. Oppenheim Ebenhard báró, 55
- **pj. Otto Smidt, 132
- **pj. Pallavicini örgróf, 33
- **pj. Pallavicini Sandro, 104
- **pj. Papp, 82
- **pj. Papp Lajos, 62
- **pj. Perczel Dénes, 78, 79, 81
- **pj. Perczel János, 58
- **pj. Perczell János, 63, 92
- **pj. Peter Spyers-Duran Dr., 73
- **pj. Pucher József, 104
- **pj. Purgly Sándor dr., 62
- **pj. Purgly Tamás, 53, 58
- **pj. Rákosi Endre, 92
- **pj. Rákosi Imre, 123
- **pj. Rákossi Ernő, 92
- **pj. Rákossy Hubert, 92
- **pj. Rakovszky Iván dr., 16, 19, 20, 21, 25, 26, 28, 33, 36, 37, 41, 46, 52, 53, 82
- **pj. Rakovszky Iván dr. MLSZ ügyv. elnök, 47
- **pj. Rakovszky Iván dr. MPC első elnöke, 15, 17, 18
- **pj. Rakovszky Iván MPC elnöke 1927-1936, 60
- **pj. Rohonczy Gedeon báró, 119
- **pj. Rohonczy Imre báró, 35, 36, 41, 138
- **pj. Rohonczy Imre báró ifj. 2hcp, 138
- **pj. Sándy Gyula, 61
- **pj. Sibrik, 82
- **pj. Sibrik Sándor, 55
- **pj. Solymossy, 82
- **pj. Sorg Jenő, 25, 28, 29, 36, 38, 40, 41, 44, 54, 55, 61, 62, 63, 91, 96, 97, 98, 104, 122, 124
- **pj. Sorg Jenő 6 hcp, 146
- **pj. Stipsics István, 63
- **pj. Szabó, 82
- **pj. Szabó Imre, 20
- **pj. Szarka Lajos, 58
- **pj. Széchenyi gróf, 19
- **pj. Széchenyi Márton gróf, 37, 38
- **pj. Széchenyi Márton gróf 1 hcp, 140
- **pj. Széchenyi Mihály gróf 0 hcp, 140
- **pj. Szemző Imre, 92, 123
- **pj. Szentpály Imre, 53, 55, 58, 59, 62, 63, 66, 67, 70, 71, 72, 78, 93, 94, 104, 123, 124
- **pj. Szentpály Imre 7hcp, 84
- **pj. Szilágyi Dezső, 104
- **pj. Szill Gellért, 104
- **pj. Tarcsay Egon, 61
- **pj. Teleki Artúr gróf 2hcp, 133
- **pj. Teleki Béla gróf 2hcp, 133
- **pj. Teleki Károly gróf, 104
- **pj. Teleki Károly gróf 2hcp, 133
- **pj. Thost Gyula, 62
- **pj. Tost Gyula, 92, 104, 124, 125
- **pj. Tost Gyula 3hcp, 123
- **pj. Tóthvárad Asbóth András, 53, 55, 58, 62, 63, 92, 104
- **pj. Tüköry Dénes, 61
- **pj. Újhegyi Szabolcs, 123
- **pj. Újhelyi Szabolcs, 92, 104
- **pj. Várady Géza, 58
- **pj. Víz, 82
- **pj. Wasmer Antal báró, 56, 58, 61, 63
- **pj. Wenckheim József gróf, 37, 41, 42, 46, 55, 82, 104
- **pj. Wenckheim József gróf 3 hcp, 136
- **pj. Zoltán főhadnagy, 61
- **pj. Au Rothschild báró, 45
- **pj. Au Ulrich Kinsky graf, 48
- **pj. Au Wenckheim József gróf, 83
- **pj. Au. Károlyi Lajos gróf, 30, 83
- **pj. Au. Wenckheim József gróf, 30
- **pj. GB Bryan Martin, 53

**pj.GB C. Campbell, 46
 **pj.GB Capt. C.S. Cambel, 56
 **pj.GB Capt. Hutch, 58
 **pj.GB Denning, 42, 45
 **pj.GB Denning 6 hcp, 41
 **pj.GB G.H. Gritchley cap., 46
 **pj.GB Graham 5hcp, 54
 **pj.GB Holder, 43, 45, 46
 **pj.GB Holder Cap., 41
 **pj.GB J. Pearce, 46
 **pj.GB Kreyer, 45
 **pj.GB M.N. Kearns, 55, 122
 **pj.GB Mac Farlane, 55
 **pj.GB Mac-Lean Godfrey, 91
 **pj.GB Mc. Farlane, 82
 **pj.GB Morgan, 41, 44, 45, 46, 53
 **pj.GB Morgan 2hcp, 54
 **pj.GB Morgan jr., 54
 **pj.GB Morgan William, 38
 **pj.GB Mr. Davey, 92
 **pj.GB N. Kearns, 22, 23, 25, 28, 36, 40, 53
 **pj.GB Nethersole, 28
 **pj.GB Parry Jones, 22, 28, 35, 36, 119
 **pj.GB Peane., 45
 **pj.GB Pearce, 62
 **pj.GB Perry Jones, 23, 38
 **pj.GB R. Trench, 46
 **pj.GB Williams 9hcp, 54
 **pj.GB. Jarmay Kapitány, 30
 **pj.GB. Nethersol őmagy, 30
 **pj.GB. Watson kapitány, 30
 **pj.I Brenciaglia Carlo dr., 66
 **pj.I Guzzinati Alberto, 66
 **pj.I Marini Filippo, 66
 **pj.I Rossi Ettora, 66
 *pj.Arg Adolfo Cambiaso, 10
 *pj.Arg David Stirling, 10
 *pj.Arg Juan Martin Nero, 10
 *pj.Arg Pablo Mac Donought, 10
 *pj.GB Charles herceg, 10
 *pj.GB Harry herceg, 10
 *pj.GB William herceg, 10
 ,1 magyar ló ára 6000 pengő kb. 6M Ft, 50
 ,1. Life Guards, 10
 ,15 000 fős Buenos Aires Cathedral of Polo, 68
 ,1924-es Argentín Olimpiai csapat, 57
 ,1936-os Berlini Olimpia, 68
 ,4x8 perces játékidő, 19
 ,50 000 fős Berlini Pólóstadion, 68
 ,Adelshot, 10
 ,ANDRÁSSY KUPA 1931, 81, 82
 ,Argentína, 10
 ,Bonczhidai pólópálya, 132
 ,Brioni 'agyagpálya', 40
 ,BRIONI POLO CLUB, 30
 ,BUDAPESTI POLO CLUB, 30
 ,BUDAPESTI POLO-CLUB, 12
 ,Calcutta Polo Club, 9
 ,Cathedral of Polo, 10
 ,Ceglédi ÁRPÁD FEJEDÉLEM HONVÉD HUSZÁREZRED POLO CLUB, 47
 ,Ceglédi Polo Csapat, 92
 ,CENTRAL EUROPEAN POLO ASSOCIATION, 47
 ,Chitral, 9
 ,Egy magyar nábob, 136
 ,ERDÉLYI POLO CLUB, Sáromberke, 132, 133
 ,FEDERATION INTERNATIONAL OF POLO, 10
 ,felezett pólóütők, 94
 ,ghymkana, 12
 ,Gilgit, 9
 ,Gyorsulási verseny ló és kocsi között, 28
 ,HADIK HONVÉD HUSZÁREZRED POLO CLUB, Nyíregyháza, 47, 78, 81
 ,HAZAI LOVASPÓLÓ SZÖVETSÉG, 10
 ,HUNGARIAN POLO CLUB, 14
 ,HUNGARIAN POLO PONY ASSOCIATION, 14
 ,Hurlingham, 10
 ,HURLINGHAM POLO CLUB, 10
 ,Isfahan, 9
 ,JÁSZ-KUN HUSZÁREZRED POLO CLUB, Budapest, 81
 ,Jászkún huszárok, 123
 ,Jobbkéz szabály 1929-től, 39
 ,Káposztásmegyeri pólópálya, 32
 ,Kasmír, 9
 ,KÉPES PESTI HÍRLAP, 24
 ,Kisbér, 37
 ,KISBÉRI DÍJ, 41
 ,labdázás-lovon, 11
 ,Lóidomító telep, 52
 ,Magyar Lovaspóló Szövetség, 33, 47
 ,MAGYAR POLO CLUB, 15
 ,Malta Polo Club, 9
 ,Manipur, 9
 ,Margitszigeti pálya, 27
 ,Margitszigeti pálya 300x60 yard, 19
 ,Margitszigeti új pólópálya, 34
 ,MPC 1927 06 24-én alakult a Hungaria Szállóban, 15
 ,MPC első mérkőzés 2017 10 27 Vémező, 19
 ,MPC évkönyve 1942, 99
 ,NÁDASDI HUSZÁROK POLO CLUB Komárom, 47
 ,NEMZETKÖZI LOVASPÓLÓ SZÖVETSÉG, 47
 ,PACIFIC COAST POLO CLUB, 13
 ,Pápai Nádasdy huszárok, 123
 ,Pápai Nádasdy Huszárok polo csapata, 92
 ,Perzsia, 9
 ,Pesti Gyep, 11
 ,POLOISKOLA Aich Hubert 1942, 99, 100
 ,Richmond park, 10
 ,Royal Horse Guards, 10
 ,Shandur pass, 9

,Szabadkígyósi kastély, 136
 ,Székesfehérvári TÜZÉREK POLO CLUB, 47
 ,SZENT GYÖRGY KÉPES SPORTLAP, 43
 ,SZONDI-TÜZÉREK POLO CLUB, Miskolc, 81
 ,SZONDY TÜZÉREK POLO CLUB, 82
 ,Tattersall, 37, 52
 ,THE POLO ENCYCLOPEDIA Horace A. Lafayette, 48
 ,USA-ban 1929-ben 286 polo klub 3900 taggal, 50
 ,Vadász- és Verseny-lap, 12
 ,Vasárnapi újság, 12
 ,VIENNA POLO CLUB, 48
 ,WIENER REIT UND POLO CLUB, 30
 ,Zabolai Mikes ménés, 130
 .Diana, 10
 .Erzsébet királynő, 10
 1 pengő-1000 forint, 37
 1940-es Budapesti Póló EB. terv, 94
 Ádám Lajosné dr.-né, 91
 Albrecht herceg MPC elnöke 1936 01 19-től, 64
 Almássy Imre gróf, 139
 Almássy Imréné gróf, 139
 Almássy Pál, 15
 Almássy Politte gróf, 139
 Auer Pál dr., 91
 Berg Tiborné báróné, 91
 Bernád Ede, 15
 Bíró Pál dr., 91
 Bíró Pálné dr.-né, 91
 Carola mecklenburg hercegnő, 15
 d'Orsay Ede gróf, 15
 Graeffl Jenő, 15
 Gragger Ede, 91
 Hatvany Ferenc báró, 142
 Hatvany Ferencné báró, 142
 Hatvany Károly báró, 142
 Hatvany Károlyné báró, 142
 Hatvany Károlyné báróné, 91
 Hatvany Lili báró, 142
 Henrik kir. holland herceg., 61
 Horthy Istvánné gróf Edelsheim-Gyulai Ilona, 108
 Horthy Miklós kormányzó, 22
 Horthy Miklós kormányzó, MPC fővédnöke, 112
 Illy Ferenc, 141
 Illycafe, 141
 Jókai Mór, 136
 József Ferenc főherceg, 20
 Kiss Ferenc, 15
 Magyar Lovassport Egyesületek Szövetsége, 16
 Malanotti Lajos, 15
 Maresch István MLSZ ügyv. ig.1929, 47
 Matamfetamin, 68
 Mikes Zsigmond, 130
 MLEOSZ, 16
 Nagy Elek dr., 91
 Nemzetközi lovastúra tanulmányút, 65
 Pallavicini Mária Izabella, 83
 Plósz Béla dr., 15
 Rohonczy Imréné báró, 138
 Rudnyásky Ferenc, 65
 Schiffer Miksa, 16
 Schultz Kurt, 91
 Scitovszky Aladár dr., 15
 Simonyi Hilde, 91
 Sorg Jenőné, 91
 Szahlender Béla, 15
 Széchényi István gróf, 11
 Széchényi Katalin grófnő, 48
 Szunyogh Jenő, 15
 Tarányi Ferenc, 15
 Teleki Gemma, 133
 Thán Károlyné báróné, 91
 Tóthvárady Asbóth Andrásné, 91
 Török Sándor gróf, 91
 Török Sándorné grófné, 91
 Újfalussy Gábor, 15
 Vaszilievics János, 15
 Wenckheim Cecília grófné, 91
 Wenckheim Frigyes gróf, 136
 Wenckheim József Antal gróf, 136
 Wenckheim Józsefné gróf, 75
 Wenckheim Krisztina grófnő, 136